

หอศิลป์พระจอมเกล้า
KING MONGKUT'S MUSEUM OF ART

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรมหลัก)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2559-2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุญาตให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรม
ศาสตรบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐ โสวิทยสกุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไกรทอง

โชติวุฒิพัฒนา

ประธานคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ วรวรรณ

โรจน์ไพบุลย์

กรรมการ

อาจารย์ ดร. รวิษ

ควรรประเสริฐ

กรรมการ

อาจารย์ พรพุดิ

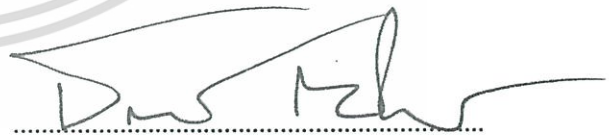
ศุภเมธ

กรรมการ

อาจารย์ ปรีศฉนิ

เมฆศรีสวัสดิ์

กรรมการและเลขานุการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชิติพันธ์ ตรีตระการ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

หอศิลป์พระจอมเกล้า

นักศึกษ

KING MONGKUT'S MUSEUM OF ART

รหัสประจำตัว

นางสาวพรนัชชา วิศิษฐ์สรไกร

ปริญญา

55020056

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ปีการศึกษา

สถาปัตยกรรมหลัก

อาจารย์ที่ปรึกษา

2559-2560

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดิพันธุ์ ตรีตระการ

บทคัดย่อ

หอศิลป์ คือ สถานที่รวบรวมผลงานศิลปกรรมของศิลปินในแต่ละยุคสมัย เพื่อเผยแพร่ให้ ความรู้ และความเพลิดเพลินในการรับชม รวมทั้งจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะวัฒนธรรม เหล่านั้นแก่ประชาชน ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงผลงานด้านศิลปะวัตถุทุกประเภท ทั้งด้านศิลปะ บริสุทธิ์ (Fine Art) และประยุกต์ศิลป์ (Applied Art)

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นั้น เปิดหลักสูตรทางด้านศิลปะ งานออกแบบ ตลอดจนสถาปัตยกรรม เป็นคณะทางศิลปะที่สร้าง บุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ควรค่าแก่การยกย่อง ทำให้หอศิลป์เป็นสถานที่ที่ควรจัดสร้างขึ้นให้ บุคคลที่สนใจเข้ามาเยี่ยมชม เพื่อแสดงศักยภาพทางศิลปะของบุคลากรในสถาบัน เป็นแหล่ง สาธารณูปโภคทางปัญญาและสุนทรีย์

ส่วนใหญ่หอศิลป์ยังคงกระจุกตัวอยู่ในตัวเมือง และในแนวรถไฟฟ้า จึงสังเกตเห็นว่ามีความ เป็นไปได้ในการจัดตั้งหอศิลป์ขึ้นอยู่ใกล้กับแนวเขตรถไฟฟ้า ห่างจากสถานีรถไฟฟ้าแบร์ริง ประมาณ 200 เมตร อีกทั้งที่ตั้งยังอยู่ใกล้กับจังหวัดสมุทรปราการ และอยู่ในเขตบางนา ซึ่งเป็นพื้นที่ ที่อยู่ใกล้ย่าน CBD อาจเป็นช่องทางในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะ ในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ที่ดินโครงการมีขนาด 6,710.526 ตารางเมตร หรือ 4.19 ไร่ ภายในโครงการประกอบด้วย ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ขนาด 3,750.50 ตารางเมตร ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน ส่วนเตรียมจัดแสดงงาน ส่วนสำนักงาน ส่วนสนับสนุนด้าน การศึกษา สามารถทำให้พื้นที่โครงการเป็นศูนย์กลางทางด้านศิลปะและ ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจได้ ส่วนบริการโครงการ และส่วนจอดรถ โดยมีแนวความนำเอาศิลปะในยุคสมัยรัชกาลที่ 4 ดึงเอา วิธีการเขียนแบบ Perspective เข้ามาใช้ในงานจิตรกรรมฝาผนังของไทย ทำให้เกิดรูปแบบใหม่ เกิดเป็นมิติการเปลี่ยนผ่านของงานศิลปะ และค่อยๆพัฒนาต่อมาจนกลายเป็นงานสถาปัตยกรรมเป็น หอศิลป์พระจอมเกล้าในที่สุด

การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในงานศิลปะสู่สังคม เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพ ชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะ ซึ่งเป็น บทบาทอย่างหนึ่งที่หอศิลป์ควรทำ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จไปได้ด้วยความคล่องไปด้วยดี ส่วนหนึ่งจากการได้รับความเมตตา และความช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมหลัก สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้และคุณลักษณะของการเป็นสถาปนิกที่ดี เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการประกอบวิชาชีพในภายภาคหน้า

ขอขอบคุณ ผศ. ธิติพันธ์ุ ตรีระการ อาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับการให้คำปรึกษาทุกเรื่อง คอยถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ให้คำแนะนำผลักดันในสิ่งต่างๆที่จะสามารถทำให้ งานดำเนินต่อไปได้ สอนกระบวนการทางความคิดที่ไม่เคยรู้ ทำให้เห็นถึงปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และเกิดเข้าใจในงานวิทยานิพนธ์นี้เพิ่มมากขึ้น

ขอขอบคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน สำหรับคำแนะนำและคำติชม เพื่อให้เห็นจุดบกพร่องของงาน ทำให้แก้ไขได้ตรงประเด็น เพื่อให้วิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นนั้น มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ขอขอบคุณ รศ. วรวรรณ โรจนไพบุลย์ รองคณบดีคณะสถาปัตยกรรม, ผศ. วุฒิกร คงคา หัวหน้าภาควิชาศิลปกรรม และ อ. กิตติ แสงแก้ว อาจารย์ประจำสาขาวิชาประติมากรรม ที่คอยให้คำปรึกษา สำหรับคำแนะนำเรื่องหอศิลป์ และความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นของโครงการหอศิลป์ พระจอมเกล้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังแห่งนี้

ขอขอบคุณหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (bacc) สำหรับความช่วยเหลือในด้านข้อมูลเกี่ยวกับหอศิลป์ และให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าชมสถานที่

ขอขอบคุณ บิดานายกิตติ วิศิษฐ์สรไกร , มารดา นางนาตยา วิศิษฐ์สรไกร , น้องสาว นางสาวพิชญา วิศิษฐ์สรไกร และคนอื่นๆในครอบครัว สำหรับการดูแลในทุกด้าน คอยช่วยเหลือทั้งร่างกาย-ใจ และสนับสนุนด้านทุนทรัพย์

ขอขอบคุณ นายพัฒนชัย วรรณพัฒน์ สำหรับการช่วยเหลือและให้กำลังใจในทุกๆเรื่อง รวมทั้งโมเดล ทำให้งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จคล่องไปด้วยดี

ขอขอบคุณ รหัส 15,56,72 และเพื่อนๆรุ่น อรุณ 40 ทุกคน สำหรับความช่วยเหลือ ความห่วงใย ทั้งร่างกายและใจเสมอมา

นางสาวพรนัชชา วิศิษฐ์สรไกร

19 พฤษภาคม 2560

บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	IV
สารบัญแผนภูมิ.....	V
สารบัญรูปภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ.....	6
1.3 ประโยชน์ของโครงการ.....	7
1.4 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ.....	7
1.5 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ.....	7
บทที่ 2 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของโครงการ.....	9
2.1 คำนิยามคำจำกัดความ.....	9
2.2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโครงการ.....	9
2.2.1 มาตรฐานของพิพิธภัณฑ์.....	9
2.2.2 บทบาทการเผยแพร่ความรู้ของพิพิธภัณฑ์.....	10
2.2.3 การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ศิลปะ.....	11
2.2.4 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	21
2.2.5 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	21
2.2.6 ลักษณะการจัดแสดงงานในรูปแบบต่างๆ ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.....	23
2.2.7 ลักษณะงานที่ใช้ในการจัดแสดงในสาขาวิชาต่างๆ คณะสถาปัตยกรรม- ศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	25
2.2.8 การจัดแสดงงานในแต่ละหลักสูตร.....	26
2.2.9 การแสดงผลงานวิชาการและผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.	28
2.2.10 สถิติการขอใช้หอศิลป์พระจอมเกล้าฯ ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประจำปี 2259.....	32

บทที่ 3 กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	33
3.1 เกณฑ์ในการเลือกศึกษาอาคารตัวอย่าง.....	33
3.2 การศึกษาอาคารในประเทศ.....	34
3.2.1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC).....	34
3.2.2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	57
3.3 การศึกษาอาคารต่างประเทศ.....	70
3.3.1 The Museum of Modern Art, New York (MOMA).....	70
3.3.2 Denver Art Museum.....	82
3.4 สรุปความสัมพันธ์ของพื้นที่อาคารตัวอย่าง.....	89
บทที่ 4 การศึกษาเกี่ยวกับผู้ใช้งานและวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ.....	92
4.1 รูปแบบการดำเนินงานของโครงการ.....	92
4.2 การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของโครงการ.....	92
4.3 การศึกษาเกี่ยวกับผู้ใช้อาคาร.....	94
4.3.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ.....	94
4.3.2 พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ.....	94
4.3.3 การกำหนดตำแหน่งหน้าที่และอัตรากำลังบุคลากร.....	98
4.4 การวิเคราะห์ภาคคณะเนจำนวนผู้ใช้โครงการ.....	103
4.5 การกำหนดองค์ประกอบของโครงการ.....	104
4.5.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ.....	107
4.5.2 วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการจากผู้ใช้โครงการ.....	109
4.6 พื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ.....	110
4.6.1 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ.....	111
4.6.2 ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน.....	113
4.6.3 ส่วนเตรียมการจัดแสดง.....	113
4.6.4 ส่วนสำนักงาน.....	113
4.6.5 ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา.....	116
4.6.6 ส่วนบริการสาธารณะ.....	116
4.6.7 ส่วนบริการโครงการ.....	118
4.6.8 ส่วนจอดรถ.....	118
4.7 สรุปพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ.....	123
4.8 การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ.....	125
บทที่ 5 การกำหนดและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ.....	126
5.1 เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ.....	126
5.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ.....	127
5.3 ศึกษารายละเอียดที่ตั้งโครงการ.....	139

บทที่ 6 งานระบบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	158
6.1 การก่อสร้างและระบบโครงสร้าง.....	159
6.2 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง.....	160
6.3 ระบบปรับอากาศ.....	161
6.4 ระบบระบายอากาศ.....	162
6.5 ระบบประปาและสุขาภิบาล.....	163
6.6 ระบบป้องกันอัคคีภัยและระบบดับเพลิง.....	164
6.7 ระบบขนส่งภายในอาคาร.....	164
6.8 ระบบรักษาความปลอดภัย.....	165
6.9 ระบบป้องกันฟ้าผ่า.....	165
6.10 ระบบสื่อสาร.....	165
6.11 ระบบคอมพิวเตอร์เน็ตเวิร์ค.....	165
6.12 ระบบการกำจัดขยะมูลฝอย.....	166
6.13 ระบบการจัดการ การใช้พลังงานในอาคาร.....	166
6.14 ระบบปกป้องงานศิลปะจากความชื้นและอุณหภูมิ.....	166
6.15 สรุปการใช้งานระบบต่างๆในโครงการ.....	167
บทที่ 7 ภาคการออกแบบ.....	168
7.1 ข้อมูลโครงการ.....	168
7.2 แนวความคิดโครงการ.....	168
7.3 ผลงานออกแบบสถาปัตยกรรมและหุ่นจำลอง.....	175
บรรณานุกรม.....	197
ภาคผนวก.....	199
ภาคผนวก ก.....	199
ภาคผนวก ข.....	202
ภาคผนวก ค.....	203

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	3
ตารางที่ 1-2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ ในโครงการ ส่วนจัดนิทรรศการ.....	4
ตารางที่ 1-3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ ในโครงการ ส่วนพื้นที่สนับสนุนด้านการศึกษา.....	5
ตารางที่ 1-4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งหอศิลป์.....	6
ตารางที่ 2-1 แสดงลักษณะการจัดแสดงงานในสาขาวิชาต่างๆ.....	25
ตารางที่ 2-2 ตารางแสดงการใช้หอศิลป์พระจอมเกล้าฯ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.	32
ตารางที่ 3-1 สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	44
ตารางที่ 3-2 สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละชั้นของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	44
ตารางที่ 3-3 ตารางเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	56
ตารางที่ 3-4 สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	60
ตารางที่ 3-5 แสดงแต่ละชั้นของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	61
ตารางที่ 3-6 ตารางเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	69
ตารางที่ 3-7 แสดงแต่ละชั้นของ The Museum of Modern Art, New York (MOMA).....	76
ตารางที่ 3-8 แสดงแต่ละชั้นของ Denver Art Museum.....	86
ตารางที่ 4-1 แสดงการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการ.....	98
ตารางที่ 4-2 แสดงการกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์.....	107
ตารางที่ 4-3 แสดงการกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ.....	109
ตารางที่ 4-4 แสดงขนาดพื้นที่ของผลงานแต่ละประเภทในนิทรรศการ.....	111
ตารางที่ 4-5 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของแต่ละประเภทในนิทรรศการ.....	111
ตารางที่ 4-6 แสดงจำนวนสุขภัณฑ์ตามกฎหมายควบคุมอาคาร ส่วนสำนักงาน.....	115
ตารางที่ 4-7 แสดงอัตราส่วนจำนวนสุขภัณฑ์ห้องน้ำต่อผู้ใช้อาคาร 100 คน.....	117
ตารางที่ 4-8 แสดงพื้นที่ใช้สอยในองค์ประกอบโครงการ.....	119
ตารางที่ 4-9 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า.....	125
ตารางที่ 5-1 การพิจารณาที่ตั้งโครงการจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด.....	133
ตารางที่ 5-2 แสดงการพิจารณาความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้งโครงการในเขตต่างๆ.....	138
ตารางที่ 5-3 แสดงการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์เลือกที่ตั้งโครงการชั้นตติยภูมิ.....	148
ตารางที่ 6-1 ตารางแสดงการระบายอากาศ ในกรณีไม่มีระบบเครื่องปรับอากาศ.....	163
ตารางที่ 6-2 ตารางแสดงการระบายอากาศ ในกรณีระบบปรับอากาศ.....	163
ตารางที่ 6-3 สรุปการใช้งานระบบต่างๆภายในอาคารหอศิลป์พระจอมเกล้า.....	167

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
แผนภูมิที่ 1-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	3
แผนภูมิที่ 1-2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ ในโครงการ ส่วนจัดนิทรรศการ.....	4
แผนภูมิที่ 1-3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ ในโครงการ ส่วนพื้นที่สนับสนุนด้านการศึกษา.....	5
แผนภูมิที่ 3-1 แสดงร้อยละขององค์ประกอบหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	43
แผนภูมิที่ 3-2 แสดงร้อยละขององค์ประกอบของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)....	61
แผนภูมิที่ 3-3 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	89
แผนภูมิที่ 3-4 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยในพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	89
แผนภูมิที่ 3-5 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยใน The Museum of Modern Art (MOMA).....	90
แผนภูมิที่ 3-6 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยใน Denver Art Museum.....	90
แผนภูมิที่ 3-7 แสดงร้อยละความสัมพันธ์ของพื้นที่อาคารตัวอย่าง.....	91
แผนภูมิที่ 4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ใช้สอยโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า.....	124

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2-1 ภาพแสดงการยกตัวอย่างที่แสดงถึงความเป็นเอกภาพในการออกแบบนิทรรศการ	12
ภาพที่ 2-2 การจัดห้องแสดงที่เหลี่ยมจุดรัศ	14
ภาพที่ 2-3 การจัดห้องแสดงที่มีประตูเข้า-ออกทางเดียว	14
ภาพที่ 2-4 การแบ่งซอยผังห้อง	15
ภาพที่ 2-5 ลักษณะการมองของมนุษย์	16
ภาพที่ 2-6 ขอบเขตการมองเห็นของคนสายตาศปกติ	16
ภาพที่ 2-7 มุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์	17
ภาพที่ 2-8 Luminous ceilings	19
ภาพที่ 2-9 Indirect luminaries	20
ภาพที่ 2-10 Cove luminaries	20
ภาพที่ 2-11 Spot lamps	20
ภาพที่ 2-12 แสดงแบบของอาคารมองภาพในการจัดแสดงแบบ 2 มิติ	23
ภาพที่ 2-13 แสดงแบบแบบจำลอง	24
ภาพที่ 2-14 แสดงแบบงาน 3 มิติที่วางบนพื้น	24
ภาพที่ 2-15 โปสเตอร์ Open House Arch KMITL Map	26
ภาพที่ 3-1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)	34
ภาพที่ 3-2 ภาพแผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารงานของ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	39
ภาพที่ 3-3 แสดงผังพื้นที่ชั้นใต้ดิน (ชั้น L)	46
ภาพที่ 3-4 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1	46
ภาพที่ 3-5 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 2	47
ภาพที่ 3-6 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 3	47
ภาพที่ 3-7 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 4	48
ภาพที่ 3-8 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 5	48
ภาพที่ 3-9 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 7, 8 และ 9 เป็นห้องนิทรรศการหลักของหอศิลป์ฯ	49
ภาพที่ 3-10 ภาพแสดงทางสัญจรทางตั้งของหอศิลป์ฯ	50
ภาพที่ 3-11 ภาพแสดงรูปตัดหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	51
ภาพที่ 3-12 แผนที่ของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	52
ภาพที่ 3-13 ลานด้านหน้าหอศิลป์ฯ	53
ภาพที่ 3-14 ทางสัญจรบริเวณโถงกลางอาคาร	53
ภาพที่ 3-15 บริเวณ Loading เพื่อนำผลงานชั้นลิฟท์ขนของขึ้นไปติดตั้งผลงาน และขนส่งอุปกรณ์ต่างๆในการติดตั้ง	54
ภาพที่ 3-16 บริเวณห้องเก็บรักษาผลงาน(Storage)	54
ภาพที่ 3-17 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)	57

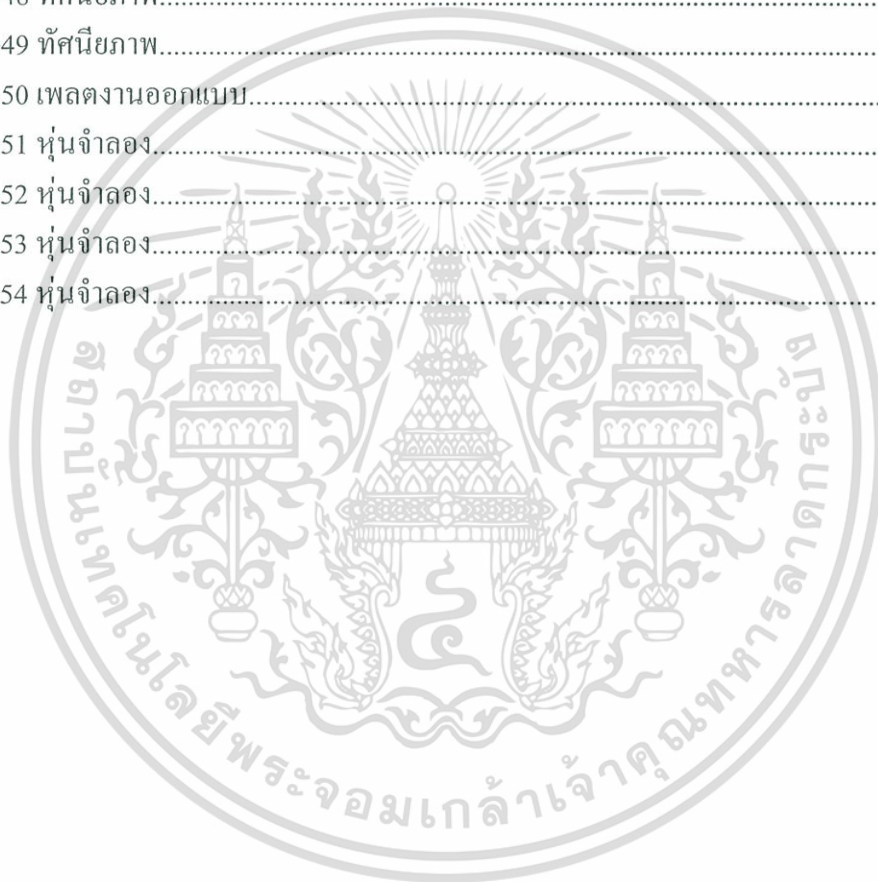
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3-18 ลายแกะสลักก้านมะลิ.....	59
ภาพที่ 3-19 แสดงผังพื้นที่ G	62
ภาพที่ 3-20 แสดงผังพื้นที่ 2	62
ภาพที่ 3-21 แสดงผังพื้นที่ 3	63
ภาพที่ 3-22 แสดงผังพื้นที่ 4	63
ภาพที่ 3-23 แสดงผังพื้นที่ 5	64
ภาพที่ 3-24 ภาพแสดงรูปตัดพิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	64
ภาพที่ 3-25 แผนที่ของพิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA).....	65
ภาพที่ 3-26 แสดงทางลาดที่เชื่อมต่อกับที่จอดรถชั้นใต้ดิน เพื่อเดินขึ้นมายังด้านบน บริเวณที่จำหน่ายตั๋ว.....	66
ภาพที่ 3-27 แสดงบริเวณที่จำหน่ายตั๋ว.....	66
ภาพที่ 3-28 บริเวณโถงกลาง.....	67
ภาพที่ 3-29 ผังหินอ่อนที่แกะเป็นลายก้านมะลิ.....	68
ภาพที่ 3-30 The Museum of Modern Art, New York (MOMA).....	70
ภาพที่ 3-31 แสดงการขยายตัวของ The Museum of Modern Art ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน.....	72
ภาพที่ 3-32 แบบร่างของ โยชิโอะ ทานิกูซุ.....	73
ภาพที่ 3-33 ผังบริเวณของ The Museum of Modern Art.....	74
ภาพที่ 3-34 แสดงการเชื่อมต่อในกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในโครงการ.....	75
ภาพที่ 3-35 มุมมองจากภายนอกไปยังอาคาร The Museum of Modern Art.....	77
ภาพที่ 3-36 ลานประติมากรรมกลางแจ้ง.....	77
ภาพที่ 3-37 ภายในอาคาร The Museum of Modern Art.....	78
ภาพที่ 3-38 แสดงระบบทางสัญจรของ The Museum of Modern Art.....	79
ภาพที่ 3-39 การใช้แสงประดิษฐ์ในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ.....	79
ภาพที่ 3-40 การใช้แสงธรรมชาติเข้ามาภายในอาคาร.....	80
ภาพที่ 3-41 ตัวอย่างภาพที่จัดแสดงภายใน The Museum of Modern Art.....	80
ภาพที่ 3-42 ภาพนอกอาคาร The Museum of Modern Art.....	81
ภาพที่ 3-43 ภาพภายในอาคาร The Museum of Modern Art.....	81
ภาพที่ 3-44 Denver Art Museum.....	82
ภาพที่ 3-45 แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงของอาคาร.....	83
ภาพที่ 3-46 กิจกรรมต่างที่เกิดขึ้นในโครง.....	84
ภาพที่ 3-47 ผังบริเวณ Denver Art Museum.....	84
ภาพที่ 3-48 แสดงทางสัญจรบริเวณชั้น 1 ภายในอาคาร.....	85
ภาพที่ 3-49 แสดงรูปตัดของ Denver Art Museum.....	86
ภาพที่ 3-50 แสดงภายในอาคารของ Denver Art Museum.....	87
ภาพที่ 3-51 ตัวอย่างผลงานที่จัดแสดง.....	87
ภาพที่ 3-52 โครงสร้างของ Denver Art Museum.....	88

ภาพที่ 4-1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงานของหอศิลป์พระจอมเกล้า.....	93
ภาพที่ 4-2 แสดงพฤติกรรมกรรมการสัจจรของผู้มาใช้โครงการ.....	95
ภาพที่ 4-3 แสดงพฤติกรรมกรรมการสัจจรของผู้มาติดต่ออื่นๆ.....	96
ภาพที่ 4-4 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ประจำ.....	96
ภาพที่ 4-5 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงานชั่วคราว.....	97
ภาพที่ 4-6 แสดงพฤติกรรมของพนักงานชั่วคราวที่จ้างจากเอกชน.....	97
ภาพที่ 4-7 จำนวนผู้เข้าชมหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(bacc)ในปี 2558.....	103
ภาพที่ 4-8 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า.....	125
ภาพที่ 5-1 กรุงเทพมหานคร.....	129
ภาพที่ 5-2 กรุงเทพมหานครเหนือ.....	130
ภาพที่ 5-3 กรุงเทพมหานครตะวันออก.....	130
ภาพที่ 5-4 กรุงเทพมหานครตะวันออกเฉียงใต้.....	131
ภาพที่ 5-5 กรุงเทพมหานครใต้.....	131
ภาพที่ 5-6 กรุงเทพมหานครตะวันออกเฉียงเหนือ.....	132
ภาพที่ 5-7 New CBD การขยายเจริญสู่กรุงเทพมหานครตะวันออก.....	134
ภาพที่ 5-8 เส้นทางคมนาคมการเชื่อมต่อกรุงเทพมหานครตะวันออก.....	135
ภาพที่ 5-9 เส้นทางคมนาคมมวลชน(รถไฟฟ้า)การเชื่อมต่อกรุงเทพมหานครตะวันออก.....	135
ภาพที่ 5-10 เส้นทางรถไฟฟ้าสายสีเหลือง(ลาดพร้าว-สำโรง).....	136
ภาพที่ 5-11 โครงข่ายเส้นทางตามแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางราง แบบกราฟฟิก.....	136
ภาพที่ 5-12 โครงข่ายเส้นทางตามแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางราง แบบแผนที่.....	137
ภาพที่ 5-13 แสดงเขตที่จะเลือกพิจารณาเป็นที่ตั้งโครงการขั้นตติยภูมิ.....	140
ภาพที่ 5-14 แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ 1.....	141
ภาพที่ 5-15 แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ 2.....	143
ภาพที่ 5-16 แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ 3.....	145
ภาพที่ 5-17 แสดงตำแหน่งและรูปร่างที่ตั้งโครงการ.....	150
ภาพที่ 5-18 ขนาดของที่ดิน.....	151
ภาพที่ 5-19 แสดงผังสีการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานคร.....	152
ภาพที่ 5-20 แสดงเส้นทางการเดินทางจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบังไปยังที่ตั้งโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า.....	153
ภาพที่ 5-21 การเดินทางมายังที่ตั้งโครงการ(Site).....	154
ภาพที่ 5-22 แสดงทิศทางแดด-ลม ของที่ตั้งโครงการ.....	155
ภาพที่ 5-23 ทศนียภาพการมองเห็น และเสียงที่จะเข้ามารบกวนในที่ตั้งโครงการ.....	155
ภาพที่ 5-24 มุมมองเมื่อมองเข้าไปในที่ตั้งโครงการ.....	156
ภาพที่ 5-25 ภาพมุมกว้างเมื่อมองเข้าไปในที่ตั้งโครงการ.....	156
ภาพที่ 5-26 มุมมองเมื่อมองจากรถไฟฟ้าบีทีเอสไปยังที่ตั้งโครงการ.....	157
ภาพที่ 6-1 โครงสร้าง Gigid Frame.....	160
ภาพที่ 6-3 ภาพแสดงระบบปรับอากาศแบบ Air Cooled Water Chiller (ACWC).....	162

ภาพที่ 7-1 แนวความคิด.....	168
ภาพที่ 7-2 แนวความคิด.....	169
ภาพที่ 7-3 แนวความคิด.....	169
ภาพที่ 7-4 Process.....	170
ภาพที่ 7-5 Process.....	170
ภาพที่ 7-6 Process.....	171
ภาพที่ 7-7 Process.....	171
ภาพที่ 7-8 Process.....	172
ภาพที่ 7-9 Process.....	172
ภาพที่ 7-10 Process.....	173
ภาพที่ 7-11 Process.....	173
ภาพที่ 7-12 โทนสีที่ใช้ในการออกแบบ.....	174
ภาพที่ 7-13 เกร็มนำโครงการ.....	175
ภาพที่ 7-14 จุดมุ่งหมายโครงการ.....	176
ภาพที่ 7-15 องค์ประกอบโครงการ.....	176
ภาพที่ 7-16 Site Analysis.....	177
ภาพที่ 7-17 Site Analysis.....	177
ภาพที่ 7-18 Site Analysis.....	178
ภาพที่ 7-19 Site Analysis.....	178
ภาพที่ 7-20 Site.....	179
ภาพที่ 7-21 การเข้าถึงโครงการ.....	179
ภาพที่ 7-22 Zoning.....	180
ภาพที่ 7-23 Core.....	180
ภาพที่ 7-24 Circulation Exhibition.....	181
ภาพที่ 7-25 Exhibition.....	181
ภาพที่ 7-26 Exhibition.....	182
ภาพที่ 7-27 Exhibition.....	182
ภาพที่ 7-28 Exhibition.....	183
ภาพที่ 7-29 ผังพื้นที่.....	183
ภาพที่ 7-30 ผังพื้นที่.....	184
ภาพที่ 7-31 ผังพื้นที่.....	184
ภาพที่ 7-32 ผังพื้นที่.....	185
ภาพที่ 7-33 ผังพื้นที่.....	185
ภาพที่ 7-34 ผังพื้นที่.....	186
ภาพที่ 7-35 รูปตัด.....	186
ภาพที่ 7-36 รูปด้าน.....	187
ภาพที่ 7-37 งานระบบ.....	187

ภาพที่ 7-38 งานระบบ.....	188
ภาพที่ 7-39 งานระบบ.....	188
ภาพที่ 7-40 งานระบบ.....	189
ภาพที่ 7-41 งานระบบ.....	189
ภาพที่ 7-42 ทักษะภาพ.....	190
ภาพที่ 7-43 ทักษะภาพ.....	190
ภาพที่ 7-44 ทักษะภาพ.....	191
ภาพที่ 7-45 ทักษะภาพ.....	191
ภาพที่ 7-46 ทักษะภาพ.....	192
ภาพที่ 7-47 ทักษะภาพ.....	192
ภาพที่ 7-48 ทักษะภาพ.....	193
ภาพที่ 7-49 ทักษะภาพ.....	193
ภาพที่ 7-50 เพลตงานออกแบบ.....	194
ภาพที่ 7-51 หุ่นจำลอง.....	194
ภาพที่ 7-52 หุ่นจำลอง.....	195
ภาพที่ 7-53 หุ่นจำลอง.....	195
ภาพที่ 7-54 หุ่นจำลอง.....	196

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

พจนานุกรมศัพท์ศิลปะฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2530 อธิบายไว้ว่า ศิลปะ คือ ผลพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ที่แสดงออกในรูปแบบต่างๆ ให้ปรากฏซึ่งสุนทรียภาพ ความประทับใจ หรือความสะเทือนอารมณ์ ตามอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา ประสบการณ์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือความเชื่อในลัทธิศาสนา นับได้ว่าศิลปะเป็นเรื่องของศาสตร์ของการรับรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์¹

หอศิลป์ คือ สถานที่รวบรวมผลงานศิลปกรรมของศิลปินในแต่ละยุคสมัย เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้ และความเพลิดเพลินในการรับชม รวมทั้งจัดนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะวัฒนธรรมเหล่านั้นแก่ประชาชน ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงผลงานด้านศิลปวัตถุทุกประเภท ทั้งด้านศิลปะบริสุทธิ์ (Fine Art) และประยุกต์ศิลป์ (Applied Art) หอศิลป์ที่ดำเนินการโดยรัฐแห่งแรก คือ “หอศิลป์แห่งชาติ” (The National Gallery) ถือกำเนิดขึ้นในปีพ.ศ. 2520 โดยใช้อาคารเก่าโรงพยาบาลสิทธิการ ของกรมธนารักษ์บริเวณถนนเจ้าฟ้า ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์” มีหน้าที่เก็บรวบรวมและจัดแสดงผลงานศิลปกรรมประเภททัศนศิลป์ อย่างไรก็ตามหอศิลป์ที่ภาครัฐจัดตั้งขึ้น ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ และมีกฎรื้อเรียนอยู่เสมอว่า ไม่มีคุณภาพที่จะเทียบเท่ามาตรฐานสากลได้ ต่อมาปีพระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะ พ.ศ. 2551 ขึ้นเพื่อให้ศิลปะร่วมสมัย มีส่วนในการสร้างสรรค์และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ เพราะผลงานทางศิลปะนอกจากจะทำให้เยาวชนของชาติเกิดการเรียนรู้ การเข้าถึงคุณค่าของศิลปะแล้ว ยังเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้มีคุณธรรมสร้างความสมานฉันท์และมีความสุขทางจิตใจ²

หน่วยงานทางการศึกษาจึงเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในการดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 หมวดที่ 6 ข้อที่ 50 ว่า “รัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง และก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม รวมทั้งสถานที่และวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์” สถาบันอุดมศึกษาของรัฐหลายแห่ง ก็ได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทางศิลปะอย่างเป็นระบบ จึงมีความจำเป็นในการจัดสรรพื้นที่ในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานที่แสดงผลงานศิลปกรรมร่วมสมัยให้แก่นักศึกษา หอศิลป์จึงกลายมาเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องวางการศิลปะ เพราะนอกจากจะเป็นพื้นที่สำหรับแสดงผลงานศิลปะแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างศิลปินกับผู้ชม เพราะการชื่นชมศิลปะสมัยใหม่นั้น ต้องอาศัยการเรียนรู้และความเข้าใจในเรื่องศิลปะเป็นพื้นฐาน หอศิลป์จึงต้องมีหน้าที่ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะที่สำคัญ ให้แก่ประชาชนโดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งในรูปแบบของงานวิชาการและงานปฏิบัติ พร้อมกันนั้นยังเป็นแหล่งพักผ่อนของคนในสังคมได้อีกด้วย

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, 2530, น.239

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๔๔ ก/หน้า ๑๘/๖

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ศาสตราจารย์ ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พบปะพูดคุยกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีการนำเสนอเรื่องราวแห่งความสำเร็จและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาคม สจล.³ โดยมีผู้บริหาร บุคลากร นักศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกิจกรรม ในนั้นกิจกรรมนั้นมีการกล่าวถึงนโยบายในการจัดตั้ง “หอศิลป์” ขึ้น ซึ่งคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์นั้น เป็นคณะที่เปิดหลักสูตรทางด้านศิลปะ งานออกแบบ ตลอดจนสถาปัตยกรรม อันประกอบไปด้วยสาขาวิชา สถาปัตยกรรม, ภูมิสถาปัตยกรรม, สถาปัตยกรรมภายใน, ศิลปอุตสาหกรรม, นิเทศศิลป์, การถ่ายภาพ, ภาพยนตร์/ ดิจิทัล/ มีเดีย, ออกแบบสารสนเทศ3มิติ, จิตรกรรม, ประติมากรรม และภาพพิมพ์ เป็นคณะทางศิลปะที่สร้างบุคคลที่ชื่อเสียงจำนวนมาก อาทิ

“ศ.ดร.ประสม รังสีโจน์ (คณะบดีคนแรก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์)

รศ.ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี (ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ สาขาสถาปัตยกรรม)

ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนารอด (ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ สาขาจิตรกรรม)

ศ.เดชา วราหุร (ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ สาขาจิตรกรรม)

คงเดช จาตุรันต์รัศมี (ผู้เขียนบท)

กิ้นศิลป์ สุวรรณวัฒน์ (พิธีกร)

ทรงศักดิ์ เปรมสุข (กรรมการผู้อำนวยการ บริษัท วอยซ์ ทีวี จำกัด)

ธนัญชัย ศรีศรีวิชัย (ผู้กำกับโฆษณา บริษัท ฟีนอมิน่า จำกัด)

ทศพร อาชวานันทกุล (นักร้องSingular /แต่งเพลง)”

ควรค่าแก่การยกย่อง อีกทั้งยังมีแนวโน้มในการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ขึ้น ซึ่งในหลักสูตรของภาควิชาศิลปกรรมนั้น มีระเบียบข้อบังคับให้นักศึกษาปีสุดท้ายแสดงศิลปนิพนธ์ จึงมีความจำเป็นในการใช้สถานที่จัดแสดงงาน ทำให้หอศิลป์เป็นสถานที่ที่ควรจัดสร้างขึ้นให้ บุคคลที่สนใจเข้ามาเยี่ยมชม เพื่อแสดงศักยภาพทางศิลปะของบุคลากรในสถาบัน เป็นแหล่งสาธารณูปโภคทางปัญญาและสุนทรีย์ หรือในฐานะ“ธนาคารคลังสมอง” โดยเป็นสถานที่ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยังเป็น “จุดนัดพบ” ของเยาวชน คนในครอบครัว ชุมชน ศิลปิน ตลอดจนดึงผู้คนท้องถิ่นให้เป็นการสร้างรายได้ หรือที่เรียกกันว่า“เครื่องมือกระตุ้นเศรษฐกิจ”⁴

นอกจากนั้น “หอศิลป์” ยังเป็นการสร้างศักยภาพยกระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งลาดกระบังอยู่ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑลย่านตะวันออก “ย่านตะวันออกจะมีทำเลที่อยู่อาศัยที่เป็นแหล่งงานจำนวนหนึ่ง มีโรงงานต่างๆที่อยู่อาศัยในโซนนี้ แต่ก่อนจัดว่าเป็นที่อยู่อาศัยที่มีราคาที่ดินที่ถูกที่สุดของกรุงเทพฯ เพราะไกลจากกรุงเทพฯขึ้นในมาก แต่ปัจจุบันเมื่อมีการเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิ จึงมีการหาที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น ราคาจึงเริ่มขยับตาม แต่ก็ยังมีพื้นที่ว่างอีกมากให้พัฒนา” และหอศิลป์ส่วนใหญ่ ยังคงกระจุกตัวอยู่ในตัวเมือง จึงสังเกตเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งหอศิลป์ขึ้นในฝั่งกรุงเทพตะวันออก

³ กิจกรรมผู้บริหารพบประชาคม สจล. “365 วันสู่ความสำเร็จด้วยความรัก สจล”

⁴ สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย, 2546, น.20 อ้างถึงใน นครวัน ชื่นชม, 2549 น.15

ในกระบวนการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ มีการสัมภาษณ์ รศ.วราวรรณ โรจนไพบูลย์ รองคณบดีคณะสถาปัตยกรรม, ผศ.วุฒิกิร กงคา หัวหน้าภาควิชาศิลปกรรม และทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะสถาปัตย์ สจล. ในหัวข้อเรื่องการจัดตั้งหอศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเป็นการสุ่มเลือก จากนักศึกษาทุกสาขาในคณะสถาปัตย์ สจล. จำนวน 165 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามข้างต้นได้พบว่า (ตัวอย่างจากการสรุปผล) ตารางที่1-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	57	34.55%
หญิง	108	65.45%
รวม	165	100.00%

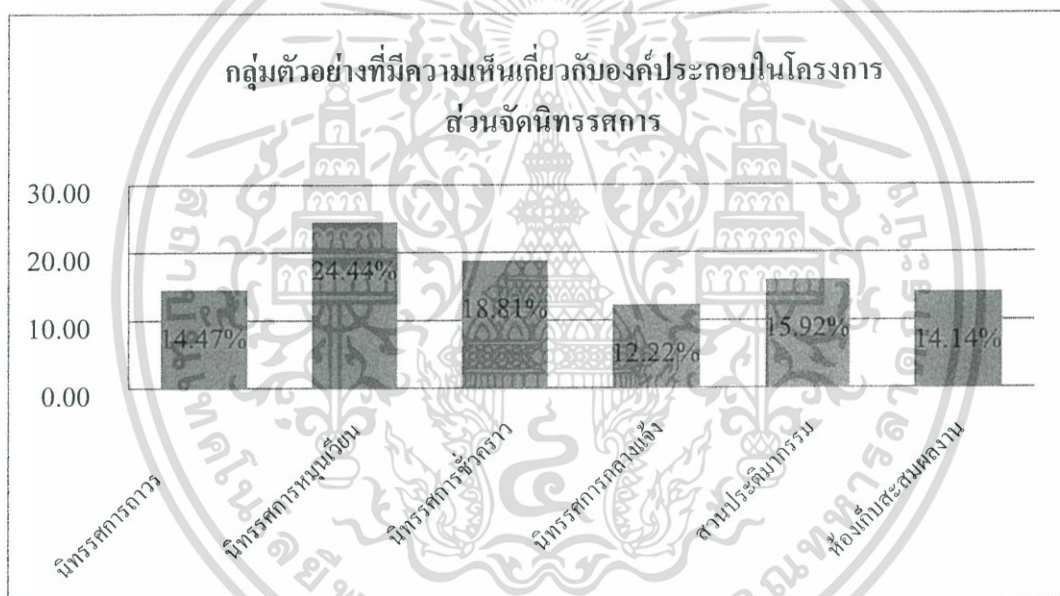

แผนภูมิที่1-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

จากตารางที่1-1 และแผนภูมิที่1-1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง 108 คน คิดเป็นร้อยละ 65.45 และเพศชาย 57 คน คิดเป็นร้อยละ 34.55

ตารางที่ 1-2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบในโครงการ ส่วนจัดนิทรรศการ

ส่วนจัดนิทรรศการ	จำนวนคน	ร้อยละ
นิทรรศการถาวร สำหรับจัดแสดงผลงานศิลปินแห่งชาติ /ศิลปินที่มีชื่อเสียง	90	14.47%
นิทรรศการหมุนเวียน สำหรับจัดแสดงผลงานของนักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	152	24.44%
นิทรรศการชั่วคราว สำหรับจัดแสดงผลงาน	117	18.81%
นิทรรศการกลางแจ้ง	76	12.22%
สวนประติมากรรม	99	15.92%
ห้องเก็บสะสมผลงาน	88	14.15%
รวม	-	100.00%

แผนภูมิที่ 1-2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบในโครงการ ส่วนจัดนิทรรศการ

จากตารางที่ 1-2 และแผนภูมิที่ 1-2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ องค์ประกอบโครงการส่วนจัดนิทรรศการ ควรมีนิทรรศการหมุนเวียนสำหรับจัดแสดงผลงานของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คือ 152 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.44

ตารางที่ 1-3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ
ในโครงการ ส่วนพื้นที่สนับสนุนด้านการศึกษา

ส่วนพื้นที่สนับสนุนด้านการศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
ห้องฉายภาพยนตร์	113	17.99
ห้องVDO Art	88	14.01
ลานกิจกรรมกลางแจ้ง	91	14.49
Amphitheater	60	9.55
ห้อง Workshop	126	20.06
ห้องเสวนา/บรรยาย	89	14.17
ห้องประชุม	61	9.71
รวม	628	100.00

แผนภูมิที่ 1-3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ
ในโครงการ ส่วนพื้นที่สนับสนุนด้านการศึกษา

จากตารางที่ 1-3 และแผนภูมิที่ 1-3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบโครงการส่วนพื้นที่สนับสนุนด้านการศึกษา **ควรมีห้องWorkshop มากที่สุด** คือ 126 คน คิดเป็นร้อยละ 20.06 และห้องฉายภาพยนตร์รองลงมา คือ 113 คน คิดเป็นร้อยละ 17.99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1-4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งหอศิลป์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับจัดตั้งหอศิลป์	จำนวนคน	ร้อยละ
เห็นด้วย	164	99.39%
ไม่เห็นด้วย	1	0.61%
รวม	165	100.00%

จากตารางที่ 1-4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดตั้งหอศิลป์เห็นด้วย มากกว่าไม่เห็นด้วย คือ เห็นด้วย 164 คน คิดเป็นร้อยละ 99.39 และไม่เห็นด้วย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.61

ผลการศึกษาการแสดงความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลได้ว่า “เห็นด้วย” กับการจัดตั้งโครงการนี้ เนื่องจาก

1. เป็นสถานที่เปิดหลักสูตรทางด้านศิลป์ จะมีการจัดแสดงผลงานอยู่เสมอ
2. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีผลงานศิลปะที่หลากหลาย ควรค่าแก่การจัดแสดงผลงานเพื่อแสดงศักยภาพให้บุคคลภายนอกเห็นอีกทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ผลงาน
3. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขาดสถานที่แสดงผลงานของนักศึกษาอย่างเหมาะสม
4. เป็นศูนย์รวมทางศิลปะในการจัดประชุม สัมมนา และกิจกรรมต่างๆ
5. นักศึกษามีพื้นที่ในการแสดงผลงานของคณะโดยเฉพาะไม่รบกวนหรือเข้าสถานที่อื่น

จากข้อมูลข้างต้นจึงขอเสนอแนะโครงการ หอศิลป์พระจอมเกล้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังขึ้น เพื่อสนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัย ทั้งยังแสดงถึงศักยภาพทางศิลปะของบุคลากรในสถาบัน และยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมความเข้าใจในงานศิลปะสู่สังคม เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญ ซึ่งเป็นบทบาทอย่างหนึ่งที่หอศิลป์ควรทำ ซึ่งการดำเนินงานของ โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า นั้นเป็นการบริหารงานโดยเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

- 1.2.1 เป็นสถานที่จัดแสดงและรวบรวมผลงานอันทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ/ศิลปินที่มีชื่อเสียง
- 1.2.2 เป็นสถานที่จัดแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานนักศึกษา บุคลากรในสถาบัน และบุคคลที่สนใจ อันเป็นผลงานศิลปะที่คุ้มค่า และมีความหลากหลาย ควรค่าแก่การจัดแสดงผลงาน ต่อสาธารณชน
- 1.2.3 เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะในพื้นที่ฝั่งตะวันออก ของกรุงเทพมหานคร
- 1.2.4 เป็นแหล่งศูนย์รวมทางด้านศิลปะในการจัดประชุม สัมมนา และกิจกรรมต่างๆ ด้านศิลปะ เสมือนเป็นพื้นที่เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทัศนคติในแง่มุมต่างๆ
- 1.2.5 เวทีกลางที่สำคัญในการนำเสนอผลงานทางด้านศิลปะและงานออกแบบ
- 1.2.6 ดำเนินงานส่งเสริมธุรกิจศิลปะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ประโยชน์ของโครงการ

- 1.3.1 เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจทางด้านศิลปะและงานออกแบบ
- 1.3.2 เพื่อเป็นสถานที่แสดงศักยภาพ ที่ทุกคนสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ได้
- 1.3.3 เพื่อให้สังคมมีแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะ เป็นทางเลือกเพื่อจรรโลง และยกระดับจิตใจควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ
- 1.3.4 เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์

1.4 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ

- 1.4.1 เพื่อศึกษาหาความรู้ แนวความคิด หลักการ แนวทางการออกแบบ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ทำให้สามารถออกแบบหอศิลป์ที่มีมาตรฐานได้
- 1.4.2 เพื่อให้มีความรู้เข้าใจในโครงสร้าง งานระบบ และเทคนิควิธีการต่างๆ ที่มีผลต่อการออกแบบอาคารประเภทหอศิลป์
- 1.4.3 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเภทผู้ใช้งาน และพฤติกรรมการใช้อาคาร เพื่อนำมาวิเคราะห์หาส่วนประกอบ และขนาดโครงการที่เหมาะสม
- 1.4.4 เกิดความรู้ความเข้าใจในการวางอาคารให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และบริบทต่างๆ
- 1.4.5 เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ในกระบวนการออกแบบได้อย่างเหมาะสม

1.5 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

- 1.5.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
  - ศึกษาอาคารประเภทหอศิลป์
  - การยกระดับหอศิลป์ให้มีมาตรฐาน
  - ศึกษาวิธีการจัดแสดงนิทรรศการที่เป็น
  - ศึกษาพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการทางศิลปะประเภทต่างๆ
  - ศึกษาการบริหารจัดการของหอศิลป์
  - ศึกษาหลักสูตรในการเรียนการสอน วิธีการทำงาน พื้นที่ในการจัดแสดงงานของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.
- 1.5.2 ศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรม
  - ศึกษาการออกแบบหอศิลป์ที่มีมาตรฐาน
  - การใช้แสงธรรมชาติในงานสถาปัตยกรรมให้เหมาะสม
  - ออกแบบสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องสภาพแวดล้อม บริบทต่างๆ
  - การออกแบบพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการที่เหมาะสมและมีมาตรฐาน
  - คำนึงถึงการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)
  - การออกแบบโดยคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย การสัญจรภายในและภายนอกอาคาร
  - ศึกษาและวิเคราะห์อาคารตัวอย่างที่เป็นหอศิลป์ระดับสากล
  - ศึกษาโครงสร้าง งานระบบ และเทคนิควิธีการที่เหมาะสม
  - ศึกษาข้อกำหนดทางกฎหมาย และเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.3 ศึกษาผู้ใช้โครงการและองค์ประกอบของโครงการ

- ประเภท/จำนวน ผู้ใช้โครงการ
- พฤติกรรมในการทำงานและวิธีนำเสนอผลงานของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรม
- พฤติกรรมการใช้อาคาร และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆในโครงการ

1.5.4 ศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

- การวิเคราะห์และเลือกที่ตั้งที่เหมาะสมกับโครงการ
- ข้อมูลเบื้องต้นทางกายภาพของที่ตั้ง
- ทางสัญจร การเข้าถึง และมุมมองที่จะเกิดขึ้นในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของโครงการ

2.1 คำนิยามและคำจำกัดความ

พิพิธภัณฑ์ (พิ-พิศ-ทะ-พัน) มาจากคำว่า วิวิธ สมาสกับคำว่า ภัณฑ์ หมายถึงของใช้ที่แตกต่างกัน ซึ่งในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้คำนิยามว่า "สิ่งของต่างๆ ที่ได้ถูกรวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา"

พิพิธภัณฑ์สถาน หรือ พิพิธภัณฑ์ เป็นอาคารหรือสถาบัน ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเก็บรักษาวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งในรูปแบบของโบราณวัตถุ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ประวัติศาสตร์ โดยมีจัดแสดงให้ผู้คนสามารถเข้าชมได้ถาวรหรือจัดแสดงชั่วคราว พิพิธภัณฑ์สถานมักจะให้บริการแก่สาธารณชน เพื่อประโยชน์ในการศึกษา สันทนาการ แสดงความภูมิใจของท้องถิ่น ดึงดูดนักท่องเที่ยว

พิพิธภัณฑ์ศิลปะ หรือรู้จักในชื่อหอศิลป์เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงผลงานศิลปะ ถูกให้คำจำกัดความไว้ว่า เป็นห้อง ห้องโถง หรืออาคารสำหรับแสดงผลงานทางศิลปะ เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม ภาพถ่าย หรือผลงานศิลปะอื่นๆ อาจใช้เป็นที่เก็บสะสม จำหน่าย หรือประมวลผลงานทางศิลปะด้วย

2.2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของโครงการ

2.2.1 มาตรฐานของพิพิธภัณฑ์

สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (International Council of Museums: ICOM)

คือการจัดหลักจรรยาบรรณสำหรับพิพิธภัณฑ์สถานขึ้น เพื่อเป็นมาตรฐานกลางใน พ.ศ. 2489 จากความร่วมมือร่วมใจของนักปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์กลุ่มหนึ่ง ซึ่งได้จัดประชุมครั้งแรกขึ้นที่ประเทศเม็กซิโก ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2490 และได้ออกธรรมนูญให้มีการประชุมสามัญ โดยมีการประชุมสามัญครั้งแรกในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2491 ธรรมนูญของ ICOM กล่าวว่า ICOM เป็นองค์กรระหว่างชาติที่ไม่ใช่ของรัฐบาล เป็นองค์กรระหว่างชาติ ที่เป็นตัวแทนวงการอาชีพพิพิธภัณฑ์ ปฏิบัติการร่วมมือใกล้ชิดกับองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ

1. ให้คำจำกัดความของพิพิธภัณฑ์ ร่วมมือสนับสนุนสถาบันพิพิธภัณฑ์ และผู้ประกอบอาชีพพิพิธภัณฑ์
2. ดำเนินการประสานงานและช่วยเหลือกันระหว่างพิพิธภัณฑ์ทั้งหลาย และระหว่างผู้ประกอบอาชีพพิพิธภัณฑ์
3. เน้นความสำคัญของหน้าที่พิพิธภัณฑ์และอาชีพพิพิธภัณฑ์ที่มีต่อชุมชน และการส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจกันของมวลชนในโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8 ของ ICOM ได้กล่าวถึงพิพิธภัณฑ์สถานดำเนินงานตามหลักวิชาชีพ¹ บุคคลผู้อยู่ในวงการพิพิธภัณฑ์ ควรศึกษามาตรฐานและกฎหมายที่ได้รับการยอมรับ และยึดมั่นในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิแห่งอาชีพ ทุกคนควรปกป้องส่วนรวม มิให้กระทำผิดกฎหมายหรือหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ ควรใช้ทุกโอกาสในการให้ข้อมูลและความรู้แก่มหาชนเกี่ยวกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และหลักการของอาชีพ เพื่อพัฒนาความเข้าใจมหาชนในเรื่องบทบาทของพิพิธภัณฑ์สถานเพื่อสังคม ICOM ได้ระบุนิยามของพิพิธภัณฑ์ศิลปะ (Art Museums) ว่าหมายถึง พิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงด้านศิลปวัตถุทุกประเภท ทั้งด้านศิลปะบริสุทธิ์ (Fine Art) และด้านประยุกต์ศิลป์ (Applied Art)

ศิลปะด้านศิลปะบริสุทธิ์ ได้แก่

- จิตรกรรม (Painting)
- ประติมากรรม (Sculpture)
- ภาพพิมพ์ (Printmaking)
- ศิลปะแนวประเพณี (Traditional Art)
- ศิลปะแนวสื่อประสมและศิลปะแนวจัดวาง (Mixed Media and Installation Art)
- ศิลปะเชิงแนวคิด (Conceptual Art)
- ศิลปะการแสดงสด (Performance Art)

ศิลปะด้านประยุกต์ศิลป์ ได้แก่

- งานด้านสถาปัตยกรรม (Architecture)
- งานออกแบบตกแต่ง (Design and Decorative Art)
- งานออกแบบอุตสาหกรรม (Industrial Art)
- งานออกแบบหัตถกรรม (Craft Design)
- งานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา (Ceramic Art)
- งานออกแบบเครื่องแต่งกาย (Fashion Design)
- งานออกแบบเครื่องประดับ (Jewelry Design)
- งานออกแบบนิเทศศิลป์ (Communication Design)

2.2.2 บทบาทการเผยแพร่ความรู้ของพิพิธภัณฑ์

หน้าที่ของพิพิธภัณฑ์นอกจากที่จะทำหน้าที่สะสม, รักษา, ศึกษา, จัดแสดง, วิจัย มรดกทางวัฒนธรรมและทางชาติแล้ว หน้าที่อีกอย่างหนึ่งคือการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน แก่คนทุกช่วงอายุและทุกสถานภาพ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเกิดการแบ่งปันองค์ความรู้และวัฒนธรรม ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกการกระทำของพิพิธภัณฑ์ จะต้องมุ่งไปสู่การบริการสังคมและการให้การศึกษา

¹ หลักจรรยาบรรณสำหรับพิพิธภัณฑ์สถานของสภาการณพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ ICOM Code of Professional Ethics โดยสมาคมพิพิธภัณฑ์ไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ศิลปะ

2.2.3.1 ประเภทของการจัดแสดง

โดยทั่วไปการจัดนิทรรศการแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. **นิทรรศการถาวร** เป็นการนำเสนอข้อมูลและจัดแสดง ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ มีการจัดเป็นประจำอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน นิทรรศการถาวรมีลักษณะสำคัญดังนี้

- การจัดนิทรรศการแบบนี้มีการลงทุนสูง เนื่องจากเนื้อหาที่จัดแสดงต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าหลักฐานอ้างอิง
- วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาจัดแสดงเป็นวัสดุที่คงทน
- การออกแบบเพื่อการจัดแสดงสิ่งของจะทำอย่างรอบคอบ
- แสดงในสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นเวลานานๆ รูปแบบและโครงสร้าง หลักไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- สถานที่ที่ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการจะออกแบบไว้อย่างมีแบบแผนแน่นอน อาจเป็นพื้นที่กลางแจ้งหรือในอาคารก็ได้
- ส่วนใหญ่ นิทรรศการถาวรมักอยู่ในรูปของพิพิธภัณฑ์

2. **นิทรรศการชั่วคราว** เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อแสดงเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นครั้งคราวตามโอกาสที่เหมาะสม อาจใช้เวลาประมาณ 2-10 วัน ไม่มีกำหนดตายตัวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ หรือปัจจัยหลายประการ นอกจากนี้ นิทรรศการชั่วคราวยังทำหน้าที่ส่งเสริมงานประชาสัมพันธ์ นิทรรศการแบบถาวรได้อีกด้วย ดังที่เกรซ มอร์เลย์ (Grace Morley, อ้างถึงในเรื่อง กุญแจ, 2526, หน้า 3-4) กล่าวว่า “นิทรรศการชั่วคราวช่วยเร้าความสนใจให้คนมาชมสิ่งแปลกใหม่ เป็นการเชิญชวนผู้ชมกลุ่มใหญ่ๆ เข้ามาชมพิพิธภัณฑ์ไปในตัว เป็นการเชิญชวนที่จะสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ในหลายรูปแบบ

2.2.3.2 ลักษณะของนิทรรศการ

นิทรรศการ แบ่งออกเป็น 4 ขนาดตามขนาดพื้นที่ที่จัดแสดงคือ

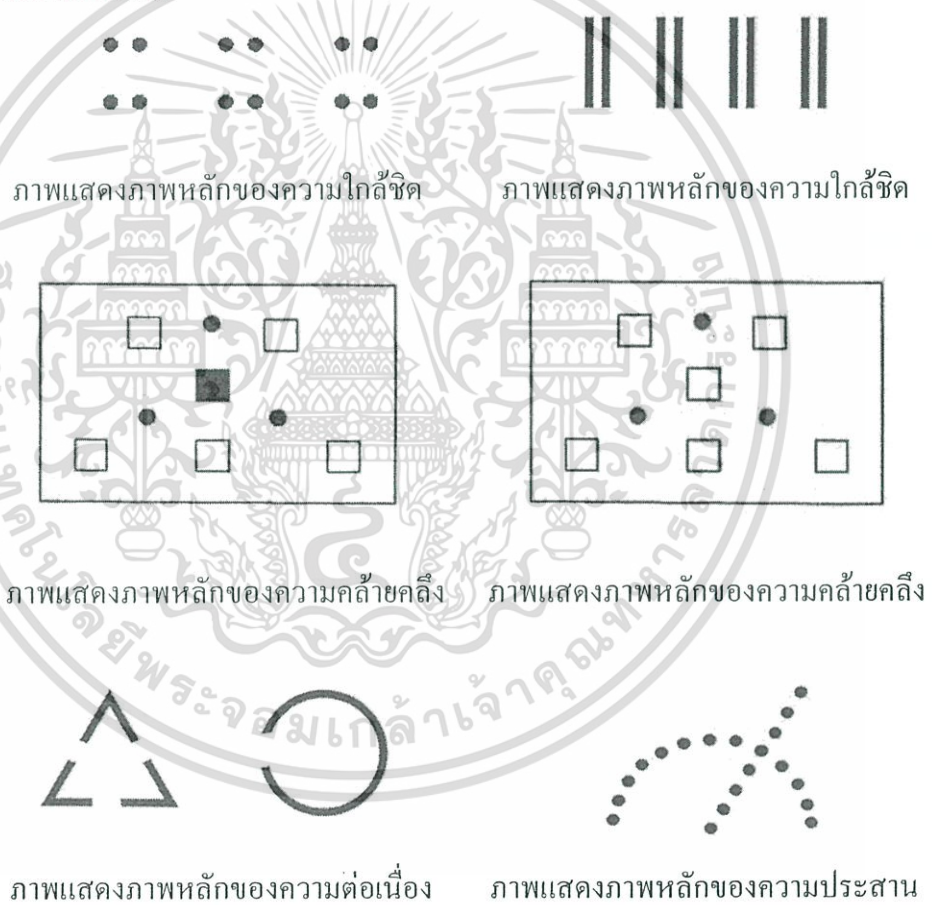
1. นิทรรศการขนาดเล็ก (small exhibits) เป็นนิทรรศการที่จัดขนาดพื้นที่น้อยกว่า 37 ตารางเมตร
2. นิทรรศการขนาดกลาง (medium exhibits) ใช้พื้นที่ตั้งแต่ 38-148 ตารางเมตร
3. นิทรรศการขนาดใหญ่ (large exhibits) ใช้พื้นที่ตั้งแต่ 149-371 ตารางเมตร
4. นิทรรศการขนาดยักษ์ (giant exhibits) ใช้พื้นที่ตั้งแต่ 371 ตารางเมตรขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3.3 หลักการออกแบบในการจัดนิทรรศการ

1.เอกภาพ (nity) หมายถึงผลรวมขององค์ประกอบที่อยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงความเป็นหน่วยเป็นกลุ่มเป็นก้อนเป็นเรื่องเดียวกัน มีความสัมพันธ์ต่อกันและกลมกลืนกัน นอกจากความเป็นเอกภาพจะสามารถดึงดูดความสนใจได้ดีแล้ว ยังช่วยในการสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจสาระได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย

ประโยชน์ของความเป็นเอกภาพในนิทรรศการมีประโยชน์ทั้งต่อผู้จัดและผู้ชมหลายประการคือ ป้องกันความสับสนและความเข้าใจผิด สะดวกในการจัดการและดำเนินงาน มีจุดเด่นเป็นลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากสิ่งแวดล้อมโดยรอบ เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ตรงกับวัตถุประสงค์ สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย สามารถจำแนกปัญหาและอุปสรรคได้ชัดเจน ดังตัวอย่าง เช่น

ภาพที่2-1 ภาพแสดงการยกตัวอย่างที่แสดงถึงความเป็นเอกภาพในการออกแบบนิทรรศการ (ที่มา : <http://hnung3.blogspot.com/> สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2559)

2.ความสมดุล (balance) เป็นลักษณะการจัดองค์ประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ชมคล้อยตามโดยไม่รู้ตัว ความสมดุลช่วยให้ผู้ชมรู้สึกสบายไม่อึดอัดในขณะที่ชมนิทรรศการ เพราะความสมดุลทำให้เกิดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รู้สึกพอดีและเหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหา ความสมดุลในการออกแบบสื่อทัศนศิลป์ในนิทรรศการ เป็นการถ่วงดุลขององค์ประกอบต่างๆ ให้ความรู้สึกว่ามีปริมาณ ขนาด หรือน้ำหนักของแต่ละด้านเท่าเทียมกัน

3.การเน้น(emphasis) เป็นการเลือกย้ำ ทำให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งเร้าให้มีความเข้มโดดเด่นกว่าองค์ประกอบอื่นๆ ช่วยกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ นิทรรศการได้มากกว่าสิ่งแวดล้อมทั่วไป ทำให้ผู้ชมรับรู้จุดที่เน้นได้ชัดเจนกว่าส่วนอื่นที่มีลักษณะเป็นปกติธรรมดา การเน้นให้เกิดจุดเด่นอาจต้องอาศัยองค์ประกอบศิลป์ ได้แก่ สี แสงเงา พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีวิธีเน้นได้หลายวิธี

2.2.3.4 หลักการออกแบบห้องจัดนิทรรศการ

โดยปกติห้องจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ นั้น มักจะมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวและแบบลักษณะของห้องจัดแสดงอยู่เสมอ เพราะห้องจัดแสดงนิทรรศการที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง นั้นมักจะได้รับความสนใจจากประชาชนลดน้อยลง การเปลี่ยนแปลงห้องจัดแสดงนิทรรศการอยู่เสมอรวมถึงวัตถุประสงค์นั้นเป็นส่วนหนึ่ง ที่กระตุ้นประชาชนอยากเข้าชมพิพิธภัณฑ์มากยิ่งขึ้น เมื่อมีการแสดงมีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนอยู่เรื่อยๆเช่นนี้ ผู้ออกแบบห้องจัดแสดงนิทรรศการจะต้องออกแบบให้มีความยืดหยุ่น อิสระ สามารถเปลี่ยนแปลงภายในห้องจัดแสดงได้อย่างกว้างขวาง

ในการออกแบบห้องจัดแสดงไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการถาวร หรือชั่วคราว สิ่งที่จะช่วยให้ห้องจัดแสดงนิทรรศการเปลี่ยนแปลงภายในได้ง่าย คือบอร์ดหรือฉากกั้นห้อง ซึ่งมีน้ำหนักเบาสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย อาจจะทำด้วยไม้อัดหรือบอร์ดที่ทำด้วยโครงไม้บุผ้าหรือยิปซัมบอร์ด ทำให้ภายในห้องจัดนิทรรศการสามารถเปลี่ยนแปลงตามสภาพความเหมาะสมของแต่ละเรื่องราว โดยจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญๆดังต่อไปนี้

1.การจัดตู้หรือฉากกั้นห้องภายในห้องจัดแสดง ไม่ควรปล่อยให้ห้องมองดูโล่งจนเกินไป การกำหนดความเหมาะสม จะต้องพิจารณาตามประเภทและขนาดของวัตถุจัดแสดงและวัตถุจัดแสดงชิ้นใดที่มีความสำคัญ ควรจะแสดงเดี่ยวๆเพื่อเน้นความสำคัญ

2.การวางฉากกั้นห้องยกย่อง ควรจะเรียงลำดับเรื่องราวของวัตถุจัดแสดงให้เกิดความสอดคล้องต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของภัณฑารักษ์

3.ขนาดของฉากกั้นห้องรวมไปถึงสีที่ใช้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของห้องจัดแสดงและวัตถุที่นำมาจัดแสดง ควรมีการเปลี่ยนแปลงสีบ้างตามระยะเวลาที่สมควร สีที่ใช้ไม่ควรเป็นสีที่ฉูดฉาด ควรเป็นสีที่มองแล้วสบายตา

4.ควรมีการเว้นเนื้อที่ของฉากกั้นห้องแต่ละตอน เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถเดินชมได้อย่างสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.ผังของห้องจัดแสดงนิทรรศการอาจมีการยกย่อง เพื่อให้เร้าความสนใจของผู้ชม แต่ต้องไม่มากจนเกิดความสับสนแก่ผู้เข้าชม

6.ควรจัดผังของห้องจัดนิทรรศการแต่ละส่วน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เข้าชมมีอิสระในการเคลื่อนไหวไปตามเส้นทางที่ภัณฑารักษ์วางแผนไว้หรือเลือกชมตามความสนใจของตนเอง

ตัวอย่างการจัดห้องแสดงแบบต่างๆ

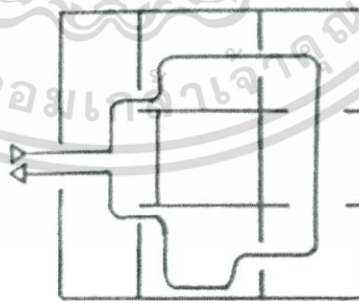
1.เป็นห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัสพอสมควร มีประตูทางเข้า-ออกอย่างละประตู แทนที่จะใช้ผนังทั้งสี่ของห้อง ก็อาจแบ่งซอยย่อยออกเป็นห้องเล็กๆโดยใช้แผงหรือค้ำเข้ามาแทน ทำให้เนื้อที่สำหรับจัดแสดงมากขึ้นและผู้ชมสามารถชมวัตถุและเรื่องได้ตามลำดับเหตุการณ์

ภาพที่2-2 การจัดห้องแสดงสี่เหลี่ยมจัตุรัส

(ที่มา : <https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipheerapas/docs/> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2559)

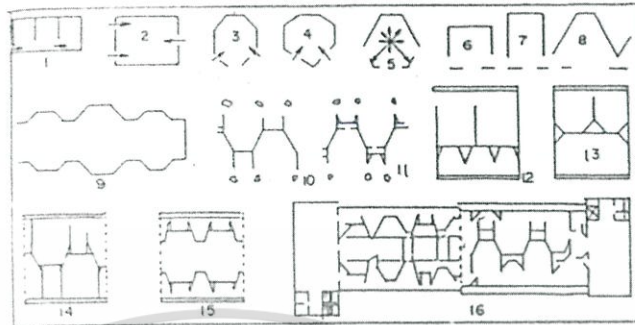
2.ผังนี้แสดงให้เห็นการแบ่งห้องภายในหลายๆห้องซึ่งมีประตูเข้า-ออกทางเดียว

ภาพที่2-3 การจัดห้องแสดงที่มีประตูเข้า-ออกทางเดียว

(ที่มา : <https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipheerapas/docs/> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2559)

3. การแบ่งห้องด้วยประตูทางเข้าต่างๆ ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งเกินไป โดยผู้ชมมองเห็นทะลุห้องจัดแสดงจากการไหลเข้าไปที่ทางเข้าเท่านั้น วิธีการสะดวกกับการรักษาความปลอดภัยแต่ไม่ดึงดูดผู้ชม ทั้งยังเร่งรื้อให้ยากเดินดูด้วยความรวดเร็ว

ภาพที่ 2-4 การแบ่งซอยผังห้อง

(ที่มา : <https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipheerapas/docs/> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2559)

ผังที่ 1 เป็นการแสดงให้เห็นประตูทางเข้าห้องแสดง ที่ผ่านไปหลายๆห้อง เหมาะสมสำหรับการจัดทำคู่มือหรือแขวนภาพเขียน เพราะห้องแสดงบังคับผู้ชมให้เรียงลำดับไปตั้งแต่เข้า

ผังที่ 2-8 เป็นประตู เข้า-ออก โดยการวางผังเป็นรูปต่างๆเพื่อหลบผนังสี่เหลี่ยมที่จำเจ เป็นการเปลี่ยนสายตา

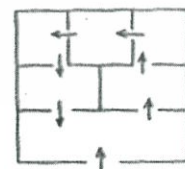
ผังที่ 9-15 มีการยกเยื้ององค์ประกอบของห้องแสดงแบบต่างๆ ซึ่งเน้นในการเคลื่อนไหวของผู้ชมให้เห็นเป็นเรื่องราว

ผังที่ 16 ด้านซ้ายเป็นผังพื้นชั้นล่าง ส่วนด้านขวาเป็นผังพื้นชั้น 2 ของพิพิธภัณฑ์สถานวิทยาลัยปรีณสตัน สันึกว่าจากการจัดผังห้องแสดงภายในนั้นประยุกต์ห้องจากหมายเลข 9-15 มาจัดทำขึ้นนั่นเอง

2.2.3.5 ลักษณะการจัดกลุ่มของห้องจัดนิทรรศการ

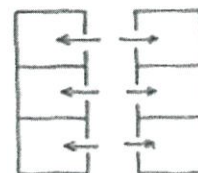
1. Room to Room Arrangement

เป็นการจัดแสดงให้ผู้เข้าชมจากห้องหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่งเรื่อยๆไปจนครบ ไม่ต้องย้อนกลับ แต่เมื่อปิดห้องหนึ่งจะเกิดการติดขัด

2. Corridor to Room Arrangement

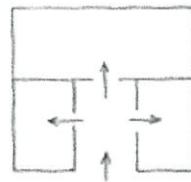
แบบมีการเดินหรือ Corridor อยู่ตรงกลาง มีทางเดินแยกเข้าห้องแสดงงาน แต่ละห้องจะมีทางเข้า-ออก โดยตรงไม่ต้องผ่านห้องอื่นๆ แต่จะลำบากในการรักษาความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

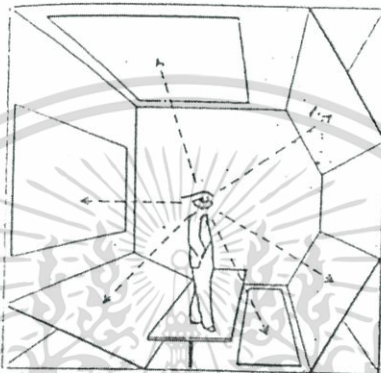
3.Hall to Room Arrangement

อยู่ตรงกลางเป็นห้องโถงมีห้องแสดงงาน
อยู่โดยรอบ เหมาะสมสำหรับการเข้าชมเป็นกลุ่ม
ซึ่งจะแยกเข้าชมงานแสดงในแต่ละห้องได้

2.2.3.6 ขอบเขตในการมองเห็น

พิจารณาภาพข้างล่างนี้ ผู้ชมที่กำลังดูภาพภาพหนึ่งผู้ชมจะหมดศรัียะ
หรือหมุนตัวเพื่อดูภาพอื่นๆ ผังนี้แสดงโดย HerberBayer ในปี 1939 แสดงว่ามนุษย์
สามารถมองดูภาพได้ทุกทิศทุกทางทั้งด้านข้างด้านหลังและด้านบน

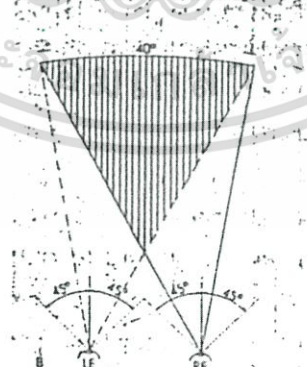

ภาพที่2-5 ลักษณะการมองเห็นของมนุษย์

(ที่มา : <https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipherapas/docs/> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2559)

ขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตปกติที่มี 2 ตา มุมที่สามารถเห็น
ได้มีประมาณ 120 องศา แต่เราไม่ใช้ค่านี้เพราะผู้ดูต้องหันศรัียะ ควรใช้เพียง 40
องศา ซึ่งไม่จำเป็นต้องหันศรัียะ

LE = Left eye / Linkes Augo
RE = Right eye / Rechtes Augo

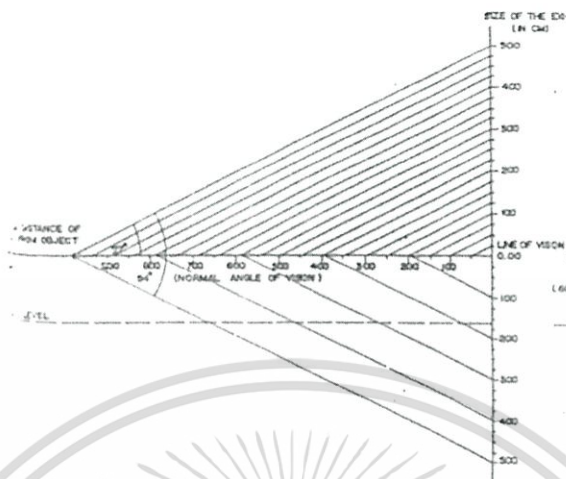

ภาพที่2-6 ขอบเขตการมองเห็นของคนสายตปกติ (ที่มา :

<https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipherapas/docs/> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดมุมมองทางตั้งของมนุษย์ไว้ 27 องศาเหนือระดับสายตา และ 27 องศาใต้ระดับสายตา เป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุดโดยไม่ต้องก้มหรือเงยศรีษะ

ภาพที่ 2-7 มุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์
(ที่มา : <https://issuu.com/jew-nathrathanonthongsuthipheerapas/docs/> สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2559)

2.2.3.7 แสงสว่างในอาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะ

โดยทั่วไปแล้วการให้แสงสว่างในอาคารพิพิธภัณฑ์นั้นเหมือนกันอาคารประเภทอื่นๆ ยกเว้นห้องจัดแสดงนิทรรศการเท่านั้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษเฉพาะในปัจจุบันมีการใช้ระบบ Skylight Museum, windowless Museum ซึ่งจะเห็นได้ว่าแบบแรกใช้ระบบแสงธรรมชาติ และระบบหลังใช้แสงประดิษฐ์ เพราะเป็นห้องมืดไม่มีหน้าต่าง แต่โดยทั่วไปแล้วพิพิธภัณฑ์ศิลปะยังนิยมใช้แสงธรรมชาติอยู่ ปัจจุบันมีการใช้แสงแบบผสมผสาน คือทั้งแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์

เทคนิคเกี่ยวกับการให้แสงสว่าง

1.แสงธรรมชาติ(Natural Light) การให้แสงสว่างแบ่งเป็น4วิธีดังนี้

1.1 การให้แสงสว่างด้านบน

แสงที่มาจากด้านบนหรือเหนือศรีษะจัดว่าเหมาะสมที่สุด เหมาะกับภาพเขียน แต่ข้อเสียคือแสงสว่างส่วนใหญ่จะตกลงที่พื้น ห้องทำให้ตาพร่า และเกิดการสะท้อนที่ตู้กระจก จึงแก้ไขโดยการทำให้ฝ้าเพดานสูงขึ้น การให้แสงสว่างจากด้านบนหรือสร้างหลังคา กระจก อาจเป็นหลังคากระจกทั้งหมดหรือหลังคากระจกบางส่วน

ข้อเสียของหลังคากระจก

- ความชื้นและความร้อนที่ผ่านเข้ามา อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพเขียนได้

- การควบคุมปริมาณแสงสว่างทำได้ยาก การใช้ม่านเปิด-ปิดได้หลังการกระจกจะทำให้แสงกระจายตัวไม่สม่ำเสมอ
- การกระจายของแสงที่ปริมาณและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ส่วนกลางห้องจะได้รับแสงมากกว่าบริเวณมุมห้อง แก้ไขได้โดยนำผ้าดิบ หรือผ้าทึบกรองแสง หรือใช้กระจกฝ้าช่วยกรองแสงวางนอนขนาน กับหลังคาให้แสงกระจายทั่วไป
- ห้องที่ให้แสงสว่างทางหลังคาต้องมีเพดานที่สูง เพื่อป้องกันนัยต์ตาพร่าเพราะแสงจ้ามากเกินไป ทำให้ผู้ชมไม่เห็นที่มาของแสง แก้ไขโดยใช้แผ่นโลหะเล็กๆที่สามารถปรับเปลี่ยนองศาแสงสว่างของวันและฤดูกาล

1.2 การให้แสงสว่างด้านข้าง

แสงสว่างจากหน้าต่างที่อยู่ในระดับสายตา ทำให้ด้านหลังวัตถุได้รับแสงไม่เพียงพอและเกิดมีแสงสะท้อน ทำให้ผู้ชมนัยต์ตาพร่าเมื่อมองออกไปนอกหน้าต่าง และทำให้เงาของผู้ชมปรากฏที่วัตถุ

การแก้ปัญหา

- ขอบล่างของหน้าต่างควรอยู่สูงกว่าระดับสายตา
- การกระทบขอแสงสำหรับประติกรรมอยู่ระหว่าง 45 องศา และจิตรกรรมระหว่าง 45-70 องศา โดยทั่วไปจะหลีกเลี่ยงไม่ให้แสงสว่างอยู่ระดับเดียวกับวัตถุ
- หน้าต่างควรมีความกว้างครึ่งหนึ่งของความกว้างของห้อง และมีความสูงเป็นครึ่งหนึ่งของความลึกห้อง
- การใช้กระจกฝ้า หรือกระจกพิเศษ ป้องกันการสะท้อนของแสง โดยใช้ผ้าไหมบางๆสอดเป็นไส้กลางของกระจก กระจกชนิดนี้จะเป็นกระจกโปร่งแสงที่มีแสงผ่านเข้ามาได้ แต่ผู้ชมไม่สามารถมองเห็นทะลุออกไปภายนอก แต่ผลเสียคือกระจกชนิดนี้ทำให้สูญเสียแสงสว่างไปมาก

นอกจากนี้อาจจะใช้กระจกแยกแสง(Thermolum)ตัดเฉพาะตอนส่วนบนของหน้าต่าง หรือทำให้หน้าต่างขนานกับผนังน้อยที่สุด

1.3 การใช้แสงสว่างจากหน้าต่างที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เป็นการใช้แสงธรรมชาติที่เหมาะสมที่สุด แสงตกกระทบทำมุม 45 องศา และกระจายได้ทั่วห้อง หน้าต่างที่อยู่สูงมากจะไม่ทำให้เกิดการสะท้อน และนัยต์ตาพร่า แสงด้านสูงนี้อาจใช้เพดานหรือฉากแขวนอยู่กลางห้องเพื่อกระจายแสง หรือตัดแปลงให้ดีขึ้นโดยการใช้หลังคาเอียงทำด้วยกระจกเพื่อให้แสงสว่างส่องลงมายังผนังได้ หรือใช้ผนังตั้งฉากอยู่บนหลังคาเพื่อกั้นไม่ให้แสงโดยตรงส่องลงมาทางกระจกได้ แสงที่ส่องลงมาได้ก็เพียงแสงสะท้อน ทำให้ได้แสงสว่างสม่ำเสมอ

1.4 การใช้แสงสว่างจากธรรมชาติโดยทางอ้อม

การใช้แสงสว่างแบบนี้ไม่เพียงแต่ใช้กับแสงประดิษฐ์เท่านั้น แต่ยังใช้กับแสงธรรมชาติเพื่อไม่ให้เกิดแสงจ้า

ทำได้ ดังนี้

- ให้แสงสว่างส่องมายังผนังที่ใช้เป็นตัวสะท้อนแสงรูปโค้ง ผนังจะกลืนแสงเสียส่วนมาก ถ้าทาสีขาวจะส่องสว่างถึงร้อยละ 86 ปูนฉาบธรรมดาเพียงร้อยละ 64
- อาจใช้แสงที่รอดจากหลังคาซึ่งซ้อนกันอยู่
- ใช้กระจกหนา 2 แผ่น แผ่นหนึ่งติดอยู่กับที่ อีกแผ่นเคลื่อนไหวไปตามการโคจรของดวงอาทิตย์ แผ่นที่เคลื่อนไหวจะคอยรับแสงจากดวงอาทิตย์ส่งลงมายังแผ่นที่อยู่กับที่ และจะส่งไปยังกระจกแผ่นอื่นๆ เหมาะกับประเทศที่มีแดดจัด

2.แสงสว่างประดิษฐ์(Artificial Light)

ค่ามาตรฐานการส่องสว่าง ของห้องศิลปะ, ออกแบบ และเขียนแบบอยู่ที่ 500-750-1,000 lx โดยค่า Daylight Factor² เฉลี่ยอยู่ที่ 5 % ต่ำสุดอยู่ที่ 2.5 % ตัวอย่างการจัดแสงไฟประดิษฐ์ในการจัดแสดงนิทรรศการทางศิลปะ ได้แก่

-Luminous ceilings

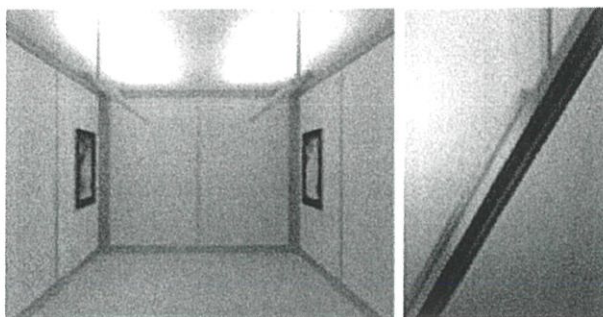

ภาพที่2-8 Luminous ceilings

(ที่มา : <https://www.slideshare.net/pathyapustak/light-and-architecture> สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559)

² daylight factor คืออัตราส่วนของแสงภายใน ณ จุดหนึ่ง เทียบกับแสงภายนอก

-Indirect luminaries

ภาพที่2-9 Indirect luminaries

(ที่มา : <https://www.slideshare.net/pathyapustak/light-and-architecture> สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559)

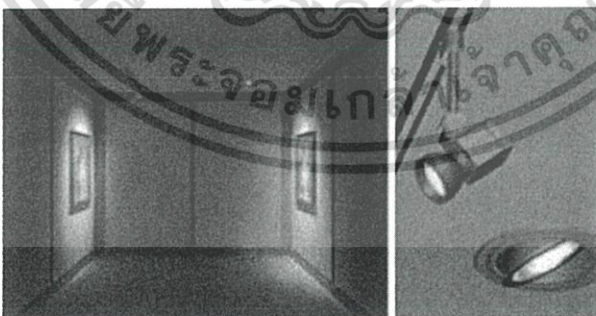
-Cove luminaries

ภาพที่2-10 Cove luminaries

(ที่มา : <https://www.slideshare.net/pathyapustak/light-and-architecture> สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559)

-Spot lamps

ภาพที่2-11 Spot lamps

(ที่มา : <https://www.slideshare.net/pathyapustak/light-and-architecture> สืบค้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2528 เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรมในทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการวิชาการ รวมทั้งทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

ชื่อสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประกอบด้วยพระนาม “พระจอมเกล้า” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระบรมราชลัญจกร “พระมหาพิชัยมงกุฏ” ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 เป็นตราสัญลักษณ์ประจำสถาบันฯ นับเป็นนามมงคลยิ่ง ส่วนคำว่า “เจ้าคุณทหาร” นั้น มีไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ท่านเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) ตามที่ท่านเลี่ยม พรตพิทยพยัต ทายาทของท่านได้แจ้งความประสงค์ไว้ในการบริจาคที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของสถาบันฯในปัจจุบัน

2.2.5 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง³

มีความเป็นมาเริ่มต้นจาก “โรงเรียนช่าง บ.ส.อ.” ในการอำนวยความสะดวกของบริการส่งเสริมอาชีพศึกษา กรมอาชีพ ศึกษากระทรวงศึกษา ธิการ ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2497 ต่อมากระทรวง ศึกษาธิการได้ยุบเลิกบริการส่งเสริมอาชีพศึกษา (บ.ส.อ.) โรงเรียนจึงถูกยุบเลิกไปด้วย แต่ความต้องการสถานที่เรียนต่อสำหรับนักเรียนที่จบหลักสูตรประโยค อาชีวศึกษาชั้นสูงจำนวนมาก ทำให้เกิด “โรงเรียนส่งเสริมอาชีพ ก่อสร้าง” ขึ้น เพื่อผลิตช่างไทยที่มีความสามารถปฏิบัติงานก่อสร้างได้อย่างจริงจัง โดยกรมโยธาธิการได้รับคำสั่งให้ดำเนินการเปิดทำการสอนเมื่อ 9 สิงหาคม 2499 หลักสูตร 2 ปี มีแผนกช่างก่อสร้างเพียงแผนกเดียว ต่อมากรมโยธาธิการได้ถูกยุบไปรวมกับกรมโยธาเทศบาล ทำให้โรงเรียนส่งเสริมอาชีพก่อสร้าง กลับไปสังกัดกระทรวงศึกษาธิการอีก อาจารย์ประสม รังสีโรจน (ศาสตราจารย์) ซึ่งได้รับตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ตั้งแต่ปี 2505 ได้ปรับปรุงหลักสูตร ยกชั้น การศึกษาให้สูงขึ้นเทียบเท่าวิทยาลัยเทคนิค โดยได้รับการสนับสนุนจากศาสตราจารย์ พงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด อธิบดีกรมอาชีวศึกษาขณะนั้นขึ้นเป็น “วิทยาลัยวิชาการก่อสร้าง ” (College of Design & Construction) เมื่อ 26 เมษายน 2506

ในปี 2511 กรมอาชีวศึกษามีนโยบายให้ย้ายสถานศึกษามาอยู่ที่ลาดกระบังในที่ดินที่ทายาทเจ้าคุณทหารบริจาคให้กระทรวงศึกษาธิการ เพราะสถานที่ของวิทยาลัยวิชาการก่อสร้างที่บาง - พัดคับแคบไม่อาจขยายตัวได้วิทยาลัยได้ รับงบประมาณทำการก่อสร้างอาคารที่ลาดกระบังในเนื้อที่ 80 ไร่เศษ เสร็จและย้ายมาอยู่ที่ลาดกระบังเมื่อตุลาคม 2514 ในปีนี้สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 และมาตรา 14 (7) แห่งพ.ร.บ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พ.ศ. 2514 ได้พิจารณามาตรฐานการศึกษา และหลักสูตรการสอนของวิทยาลัยวิชาการก่อสร้าง เห็นว่าเป็นสถานศึกษาที่จะจัดการ

³ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีตัวย่อ คือ “ สจล.”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาถึงระดับปริญญาได้ จึงมีมติเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2514 ให้รับวิทยาลัยวิชาการก่อสร้างเข้าสมทบในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จัดตั้งเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2516 เป็นต้นไป (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้วิทยาลัยวิชาการก่อสร้าง รวมเข้ากับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2515) ปีการศึกษา 2517 ได้มีการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ จึงให้โอนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ไปสังกัดทบวง มหาวิทยาลัยและถือเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่ใหญ่และมีพื้นที่การเรียนการสอนมากที่สุดในประเทศไทย

2.2.5.1 หลักสูตรคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

-ระดับปริญญาตรี

- สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
- สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน
- สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม
- สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม
- สาขาวิชาการถ่ายภาพ
- สาขาวิชานิสิตศิลป์
- สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัล มีเดีย
- สาขาวิชาจิตรกรรม
- สาขาวิชาประติมากรรม
- สาขาวิชาภาพพิมพ์
- สาขาวิชาการออกแบบสนเทศสามมิติ

-ระดับปริญญาโท

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

- สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม
- สาขาวิชาสถาปัตยกรรมเขตร้อน
- สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม
- สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

หลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

- สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อม

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

- สาขาทัศนศิลป์

-ระดับปริญญาเอก

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

- สาขาวิชาสหวิทยาการการวิจัยเพื่อการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.6 ลักษณะการจัดแสดงงานในรูปแบบต่างๆ ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มีการแบ่งลักษณะการจัดแสดงงาน เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆคือ

1.การจัดแสดงแบบ 2 มิติ

เป็นการจัดแสดงวัตถุประเภท 2 มิติ เช่น งานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม ภาพถ่าย โปสเตอร์ เพลตงานออกแบบ จะจัดแสดงวัตถุโดยการวาง แขนง หรือ ห้อย การจัดแสดงจะจัดชิดผนังห้องเป็นบางส่วน ขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของ วัตถุ โดยจะให้ส่วนที่ติดผนังมีมากกว่าส่วนที่วางลอยตัว ซึ่งส่วนที่วางลอยตัวอาจ ใช้บอร์ดที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย โดยทั่วไปขนาดของผลงานมักมีขนาดที่ใกล้เคียงกัน การจัดแสดงจำนวนมากๆอาจจะทำให้ความน่าสนใจของชิ้นงานลดลง จึงควรมีจุดพักสายตาตามความเหมาะสม (การพื้นที่ในการจัดแสดงประมาณ 1.60 ตร.ม./1ชิ้น)

ภาพที่ 2-12 แสดงแบบองศาการมองภาพในการจัดแสดงแบบ 2 มิติ
(ที่มา : ผู้จัดทำ)

2.การจัดแสดงแบบ 3 มิติ

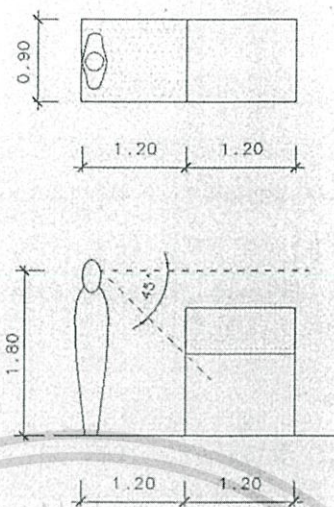
เป็นการจัดแสดงวัตถุประเภท 3 มิติ เช่น งานประติมากรรม สื่อผสม Modelอาคาร โดยการจัดแสดงอาจเป็นวัตถุจริง วัตถุจำลอง หรือวัตถุย่อยส่วน การจัดแสดงอาจจะจัดแบบเดี่ยวๆหรือประกอบเข้าด้วยกัน แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

2.1 Shelves ใช้แสดงวัตถุที่มีขนาดเล็ก เพื่อการรักษาความปลอดภัย โดยจะจัดเรียงไว้ในตู้ การติดตั้งมีทั้งแบบติดผนังและแบบลอยตัว เช่น เครื่องประดับ จิวเวลรี่

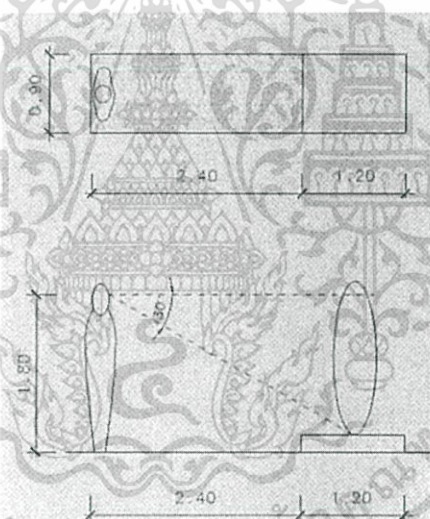
2.2 Model ใช้สำหรับจัดแสดงวัตถุที่ต้องการให้เห็นเป็นรูปทรงลอยตัวในลักษณะ 3 มิติ จัดแสดงโดยการวางหรือใส่ตู้จัดแสดง เช่น Modelบ้านพักอาศัย โรงแรม เฟอ์นเจอร์ (อาจจะยกฐานสูงจากพื้น 0.90 เมตร โดยใช้พื้นที่จัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 2.16 ตร.ม.ถ้า Model มีขนาดใหญ่ อาจต้องใช้พื้นที่ใหญ่มากขึ้น)

ภาพที่ 2-13 แสดงแบบแบบจำลอง
(ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่ 2-14 แสดงแบบงาน 3 มิติที่วางบนพื้น
(ที่มา : ผู้จัดทำ)

2.3 Diorama เป็นการจัดแสดงโดยเลียนแบบสภาพแวดล้อมเป็นจริง เพื่อแสดงให้เห็นบรรยากาศและยุคสมัยที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยการจัดฉากแสดงหรือหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.การจัดแสดงโดยอุปกรณ์พิเศษ

เป็นการจัดแสดงโดยอาศัยเครื่องมือในการนำเสนอประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ภาพยนตร์ สารคดี หนังสือ อนิเมชั่น VDO Art การจัดแสดงแบบนี้มีข้อจำกัด คือไม่สามารถจัดแสดงในลักษณะเปิดทั่วไปได้ จำเป็นต้องมีส่วนเฉพาะตามความเหมาะสมของวิธีการและอุปกรณ์จัดแสดง

3.1 วีดิทัศน์ และสไลด์มัลติมีเดีย เป็นส่วนการจัดแสดงภาพและเสียงในลักษณะของภาพเคลื่อนไหวประกอบคำบรรยาย ทำให้ผู้เข้าชมสามารถรับรู้ได้ง่ายขึ้น แต่มีข้อเสียคือจะเรียงลำดับการรับชมตามความสนใจไม่ได้ จะต้องรับชมตามลำดับเนื้อเรื่องที่จัดไว้

3.2 ไมโครฟิล์ม เป็นการจัดแสดงโดยการใช้การบันทึกข้อมูลลงบนไมโครฟิล์ม แล้วให้ผู้รับชมชมโดยการฉายแสงลงบนไมโครฟิล์ม ในเวลาที่ดูจะต้องมีการโต้ตอบกับเครื่องมือพอสมควร โดยการก้มลงอ่านไมโครฟิล์มจากตัวเครื่องอ่านการเลื่อนแผ่นไมโครฟิล์ม

3.3 คอมพิวเตอร์ เป็นการจัดแสดงที่มีการโต้ตอบกับเครื่องมืออย่างชัดเจนผ่านภาพและเสียงจากสื่อ ใช้กับเรื่องราวที่หลากหลายได้ดี

2.2.7 ลักษณะงานที่ใช้ในการจัดแสดงในสาขาวิชาต่างๆ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ตารางที่ 2-1 แสดงลักษณะการจัดแสดงงานในสาขาวิชาต่างๆ

สาขาวิชา	ลักษณะการจัดแสดงงาน		
	2 มิติ	3 มิติ	อุปกรณ์พิเศษ
สถาปัตยกรรม	○	○	○
สถาปัตยกรรมภายใน	○	○	○
ภูมิสถาปัตยกรรม	○	○	○
ศิลปอุตสาหกรรม	○	○	○
ถ่ายภาพ	○	-	○
นิเทศศิลป์	○	○	○
ภาพยนตร์และดิจิทัล มีเดีย	-	-	○
จิตรกรรม	○	-	-
ประติมากรรม	-	○	-
ภาพพิมพ์	○	-	-
ออกแบบสนเทศสามมิติ	○	○	○

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ ○ หมายถึง มีการจัดแสดงประเภทดังกล่าว

- หมายถึง ไม่มีการจัดแสดงประเภทดังกล่าว

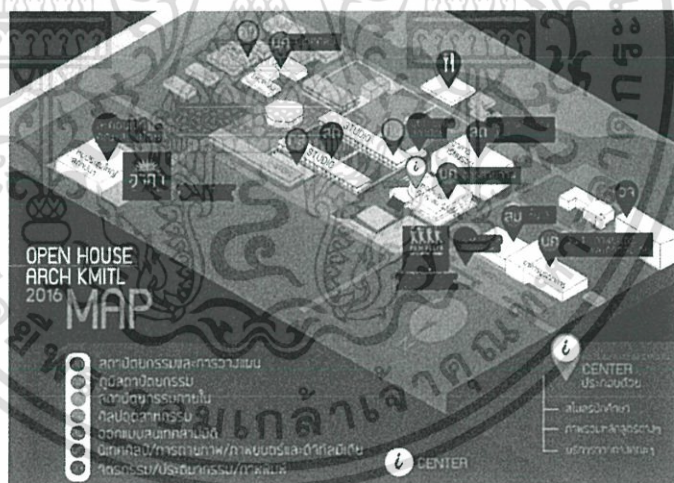
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.8 การจัดแสดงงานในแต่ละหลักสูตร⁴

งานที่จัดแสดง

ตัวอย่างเช่น

- งานแสดงวิทยานิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชา
- งานแสดงศิลปนิพนธ์
- แสดงผลงานและประเมินผลงานของนักศึกษาในวิชาต่างๆ
  - วิชาออกแบบโลหะ
  - วิชาออกแบบสิ่งทอ
  - วิชาเฟอร์นิเจอร์
  - วิชาสถาปัตยกรรมไทย
  - วิชาประติมากรรม
  - วิชาจิตรกรรม
  - วิชาประติมากรรม
  - วิชาMix Media Printmaking
  - ฯลฯ
- งานASA(งานสถาปนิก โดยสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์)
- งานOpen House (เปิดบ้าน สถาปัตย์)

ภาพที่ 2-15 โปสเตอร์ Open House Arch KMITL Map

(ที่มา: <http://www.arch.kmitl.ac.th/new/th/news/detail.php?id=25>

สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2559)

- งานFilm Fest (เทศกาลภาพยนตร์ พระจอมเกล้าลาดกระบัง)

⁴ คู่มือที่กี่ยวข้องในการขอใช้พื้นที่ได้ที่ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การใช้สถานที่เพื่อฉายภาพยนตร์
  - หนังสือ
  - ภาพยนตร์
  - อนิเมชั่น
- การใช้สถานที่เพื่อถ่ายทำวิดีโอ
- นิทรรศการ “รู้มัย ในหลสลวงคิดไว้ให้หมดแล้ว” คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ร่วมกับสถาบันเศรษฐกิจพอเพียง และ "บุรุษหมอบ้าน" ในงานสถาปนิก 59 ชาเลนเจอร์ฮอลล์ 1 อิมแพ็ค เมืองทองธานี
- การเชิญวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย
- การบรรยาย โดยศิลปินรับเชิญ
- โครงการอบรมและปฏิบัติการศิลปะภาพพิมพ์เพื่อการต่อต้านภัยยาเสพติด

การใช้สถานที่จัดแสดงในคณะ มหาวิทยาลัย และภายนอก

ตัวอย่างเช่น

- สตูดิโอสถาปัตยกรรมภายใน
- ห้องExhibition สถาปัตยกรรมหลัก
- โถงกลางอาคารเรียนรวม
- โถงตึกอาจารย์ประสม รังสีโรจน
- โถงอาคารบูรณาการ
- อาคารนวัตกรรมการเฉลิมพระเกียรติและหอพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร
- หอประชุมเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค)
- หอศิลป์พระจอมเกล้าฯ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์
- หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)
- อิมแพ็ค เมืองทองธานี
- สถานีรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงก์ มักกะสัน
- ห้าง EmQuartier

หมายเหตุ : ในการจัดงานภายนอก จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขอจัดแสดงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.9 การแสดงผลงานวิชาการและผลงานสร้างสรรค์ของอาจารย์ประจำ หลักสูตรศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พ.ศ.2551

- หทัยรัตน์ มณีรัตน์. รางวัลที่ 2 เหรียญเงินบัวหลวง แนวประเพณีจิตรกรรมร่วมสมัย ครั้งที่ 30 โดยมูลนิธิธรรมาคารกรุงเทพ : หอศิลป์พระ นางเจ้าสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร
- มงคล เกิดวัน. นิทรรศการศิลปกรรมแลกเปลี่ยน 3 สถาบัน : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2553

- การแสดงประติมากรรมขนาดเล็กครั้งที่ 3 : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- นิธิพัฒน์ หอยสังข์ทอง. แสดงงานโครงการวีดีโอศิลปะ Experimental Video Art (EVA)ไทย-ยุโรป ครั้งที่ 7
- หทัยรัตน์ มณีรัตน์. นิทรรศการศิลปกรรม ศิลปะร่วมสมัย
- ชนดล ศิริจิเจริญ. ทูลสร้างสรรค์ “การประกวดเรือประดับไฟ ปี 2553” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ชนดล ศิริจิเจริญ. งานวิจัยการสร้างสรรค์พระพิฆเนศวร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ชัชวาล อ่ำสมคิด. นิทรรศการเดี่ยวประติมากรรมร่วมสมัย ชุดBREED ที่ทิวบูร แกลอรี่ ดิกลีสแกลลอรี่ กทม.
- คณากร คชาชีวะ. แสดงงาน 2 Penang Internation Print Exhibition 2010 : Malaysia
- ชนสาร พัฒนสุทธิชดกุล. การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 56 : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า
- พัชชา แก้วทองตาล. นิทรรศการเดี่ยว “ความสัมพันธ์แห่งชีวิต” : โรสกาเต็น แกลอรี่ สามพราน นครปฐม
- ดนอมนวล เดชานีวงศ์. Internation Biennial Print Exhibition R.O.C. : Taiwan
- สุรพงษ์ สมสุข. รางวัลที่ 2 การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 56 : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า

พ.ศ.2554

-วุฒิกร คงคา. นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย SUPERMAKET : หอศิลป์สยาม

อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

-อัฐพร นิยมมาลัยแก้ว. นิทรรศการศิลปกรรมชนบทศึกษา : ล่องน่าน

หอศิลป์ปริมณาน

-นิธิพัฒน์ หอยสังข์ทอง. แสดงงานโครงการวีดีโอศิลปะ Experimental Video Art (EVA)ไทย-ยุโรป ครั้งที่ 8

-นิทรรศการศิลปกรรม ศิลปะร่วมสมัยครั้งที่ 2 โดยคณาจารย์ประจำหลัก ภาควิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

-ธนสาร พัฒนสุทธิชุลกุล. แสดงงาน 14 International Triennial of Small Graphic Forms, Poland : Poland

-ธนสาร พัฒนสุทธิชุลกุล. Print Tokyo international print exhibition 2012 : Japan

-พัชชา แก้วทองตาล. รางวัลเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง การแสดง

ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 57 : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า

-ยุทธนา นิ่มเกตุ. แสดงงาน 16SPACE International Print Biennial

-อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์. The 24 Ube Biennale

พ.ศ.2555

-นิธิพัฒน์ หอยสังข์ทอง. แสดงงานโครงการวีดีโอศิลปะ Experimental Video Art (EVA)ไทย-ยุโรป ครั้งที่ 8

-หทัยรัตน์ มณีรัตน์. นิทรรศการศิลปะไทยในวาระโอกาสครบรอบ 36 ปี ของการก่อตั้งภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร : หอศิลป์พระนางเจ้าสิริกิติ์

-สุรัชย์ ดอนประศรี. The 12 Oita Asian Sculpture Exhibition of Japan

-สุรัชย์ ดอนประศรี. นิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 58 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า

-กฤษ งามสม. นิทรรศการ “Nuova (Arte) Povera” Osage Gallery : Hong Kong

-ยุทธนา นิ่มเกตุ. แสดงงานทศวรรษที่ 3 จิตรกรรมบัวหลวง

-ยุทธนา นิ่มเกตุ. The 3 Bangkok Triennale International Print and Drawing Biennial Exhibition IX

-อลิตา จันฝั่งเพ็ชร. นิทรรศการศิลปกรรม ศิลปะร่วมสมัยครั้งที่ 2 โดยคณาจารย์ประจำหลักสูตรจิตรกรรมและศิลป์นรับเชิญ : หอศิลป์จามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.2556

- วุฒิกกร คงคา. นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย ครั้งที่ 3 : หอศิลป์วัฒนธรรม
เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
- นิธิพัฒน์ หอยสังข์ทอง. “Airport Link” Art Exhibition : หอศิลป์วิยานิทรรศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิธิพัฒน์ หอยสังข์ทอง. Art 20 Kg. Artspace MITE-Ugro : เมืองกวางจู
ประเทศเกาหลีใต้
- คมสัน หนูเขียว. นิทรรศการผลงานโครงการศิลปะ EVA Project (Experimental
Video Art Exhibition, Thai-European Friendship 2004-2014) Cologne Germany
- สุรัชย์ คอนประศรี. นิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 59 พิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า
- กฤษ งามสม. นิทรรศการ “Singapore Biennale 2013” Singapore Art Museum
- ธนสาร พัฒนสุทธิชกุล. Anniversary Department of fine Art, KMITL. 2013
- พัตชา แก้วทองตาล. The “Iosif Iser” International Contemporary Engraving
Biennial Exhibition 2013
- ยุทธนา นิมเกตุ. นิทรรศการศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 61

พ.ศ.2557

- วุฒิกกร คงคา. นิทรรศการศิลปกรรมชนบทศึกษา ไทล้านนา-ไทยเชียงตุง :
หอศิลป์ปริมานาน
- อัฐพร นิมมาลัยแก้ว. The Imagery of Suffering Yavuz Fine Art : Singapore
- นิธิพัฒน์ หอยสังข์ทอง. แสดงงานโครงการวีดิโอศิลปะ Experimental Video Art
(EVA) ไทย-ยุโรป ครั้งที่ 11
- กฤษ งามสม. ศิลปกรรมร่วมสมัยนานาชาติแห่งเอเชียครั้งที่ 27 : หอศิลป์
ร่วมสมัยราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร
- ธนสาร พัฒนสุทธิชกุล. โครงการทุนสรรค์สรรค์ศิลปกรรม ศิลป์พระศรี
ประจำปี 2556 มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พัตชา แก้วทองตาล. XV International Biennale Exhibition of Print 2014
- อลิตา จันผิงเพ็ชร. นิทรรศการศิลปะนานาชาติ ครั้งที่ 1 น่านเนิบเนิบ
- บุศยมาศ นันทวัน. หัวหน้าโครงการวิจัยสะพานสู่ความเข้าใจผ่านศิลปะ
ร่วมสมัยของไทย

พ.ศ.2558

- นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนม์มายุครบ 60 พรรษา : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- นิทรรศน์ หอยสังข์ทอง. “Hiso-Loso” Art Exhibition SNO Art space : เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย
- ชนคล ศิริจิเจริญ. Stone Sculpture : The Eight Academics and Community Collaboration Project : Commemorate the 60 birthday anniversary of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. Faculty of Fine art Thaksin University, Songkhla, Thailand
- ชนคล ศิริจิเจริญ. งานเทศกาลศิลปะเทียนนานาชาติเมืองอุบลฯ จ.อุบลราชธานี ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จ.อุบลราชธานี
- กิตติ แสงแก้ว. โครงการปั้นทรายใต้แสงตะวัน ชายหาดบ้านกรูด อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ชัชวาล อ่ำสมคิด. The 26 Ube Biennale International Sculpture Competition/ In the septent’s belly
- สุรัชย์ ดอนประศรี. The 12 Oita Asian Sculpture Exhibition of Japan
- สุรัชย์ ดอนประศรี. นิทรรศการศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 60 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า
- กฤษ งามสม. เข้าร่วมโครงการนิทรรศการไทยร่วมสมัย Thailand Eye : ประเทศไทยอังกฤษ
- พัชชา แก้วทองตาล. The “Iosif Iser” International Contemporary Engraving Biennial Exhibition 2015
- อุทธนา นุ่มเกตุ. แสดงงาน Tokyo International Mini-Print Triennial 2015, Japan
- อลิตา จันฝั่งเพชร. นิทรรศการศิลปะนานาชาติ ครั้งที่ 2 รัชภัฏ
- อริษะ กิตติเจริญวิวัฒน์. แดกหน่อ-ต่อรอง รางวัลเกียรติยศนิคมอันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทประติมากรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61
- กันจณา คำโสภี. Chain Reaction “Itachi-Gokko” Artery Post Modern Gallery ,BKK
- สุรพงษ์ สมสุข. The 5 Guanlan International Print Biennial China 2015

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ.2559

-นิทรรศการศิลปะ แสดงผลงานคณาจารย์และนักศึกษา “50x50=75”
ระหว่างสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับ
นาโงย่ายูนิเวอร์ซิตี้ออฟอาร์ต และยูนิเวอร์ซิตี้ออฟไบรทตัน ประเทศญี่ปุ่น
-การแสดงผลงานศิลปกรรม“Different” โดยคณาจารย์ ภาควิชาศิลปกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

2.2.10 สถิติการใช้หอศิลป์พระจอมเกล้าฯ ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประจำปี 2559
ตารางที่ 2-2 ตารางแสดงการใช้หอศิลป์พระจอมเกล้าฯ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.

เดือน	สาขาวิชา	จำนวนครั้ง
มกราคม	ศิลปกรรม	1
กุมภาพันธ์	ศิลปกรรม ภาพยนตร์	6 1
มีนาคม	ศิลปกรรม	6
เมษายน	ศิลปกรรม	7
พฤษภาคม	ศิลปกรรม	5
มิถุนายน	นิเทศศิลป์	2
กรกฎาคม	ศิลปกรรม ภาพยนตร์	1 3
สิงหาคม	ศิลปกรรม ภาพยนตร์	6 1
กันยายน	ศิลปกรรม	6
ตุลาคม	ศิลปกรรม ภาพยนตร์	2 1
พฤศจิกายน	-	-
ธันวาคม	-	-
รวม		48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

กรณีศึกษาอาคารตัวอย่าง

3.1 เกณฑ์ในการเลือกศึกษาอาคารตัวอย่าง

โครงการ หอศิลป์พระจอมเกล้า เป็นโครงการประเภทพิพิธภัณฑ์ โดยการดำเนินงานเป็นการบริหารงานโดยเอกชน อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีโครงการหอศิลป์ของมหาวิทยาลัยในลักษณะนี้ที่ได้มาตรฐานสากล มีเพียงหอศิลป์ที่ลักษณะเป็นแกลอรี โดยโครงการนี้จะมีองค์ประกอบที่เพิ่มจากหอศิลป์ของมหาวิทยาลัยทั่วไปคือ มีการดำเนินการเกี่ยวกับการซื้อ-ขายงานผลงานศิลปะ เพื่อนำเงินเข้าสู่โครงการทำให้มีความเป็นธุรกิจมากขึ้น โดยประเด็นที่จะนำมาศึกษาและอ้างอิงในโครงการหอศิลป์นั้น จะเน้นหนักไปเรื่ององค์ประกอบโครงการ พื้นที่ใช้สอยระบบทางสัญจรในการชมนิทรรศการ การใช้แสงธรรมชาติ และอื่นๆซึ่งสามารถสรุปเป็น หัวข้อได้ดังนี้

- ศึกษาความเป็นมาของโครงการ
- ศึกษาแนวความคิดในการออกแบบและรูปแบบของอาคาร
- การวางผังของโครงการ
- ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ และขนาดพื้นที่ใช้สอย
- ศึกษาทางสัญจรของโครงการ ในการชมนิทรรศการ
- ศึกษาวัสดุของอาคาร
- ศึกษาเทคโนโลยีและงานระบบประกอบอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การศึกษาอาคารภายในประเทศ

3.2.1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)

เจ้าของ ที่ตั้ง	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ที่อยู่ 939 ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 (บริเวณสี่แยกปทุมวัน หัวมุมถนนพระรามที่ 1 และถนนพญาไท ตรงข้ามมาบุญครองและสยามดิสคัฟเวอรี มีทางเดินเชื่อมต่อกับสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสสนามกีฬาแห่งชาติ)
พื้นที่อาคาร	25,000 ตารางเมตร
สถาปนิก	บริษัท โรเบิร์ต จี บุย อาร์คิเทค แอนด์ แอสโซซิเอต จำกัด
แนวความคิด	ออกแบบอาคารที่มีพื้นที่ใช้สอยที่หลากหลาย เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น มีความยืดหยุ่นในการใช้ที่ว่าง ออกแบบให้ภายในมีพื้นที่ระหว่างพื้นถึงฝ้าเพดานมาก เพื่อจัดแสดงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำแสงธรรมชาติมาใช้ในอาคาร
เวลาทำการ	ตั้งแต่เวลา 10.00 น. – 21.00 น. ในวันอังคารถึงวันอาทิตย์ (ไม่เก็บค่าเข้าชม)

ภาพที่ 3-1 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)
(ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 259)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมาของโครงการ¹

“The Long Waiting” การรอคอยและการเดินทางอันยาวนาน

ความคิดเรื่องการมีหอศิลป์สำหรับประชาชนในวงกว้างเกิดขึ้นมาตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากในอดีตนโยบายภาครัฐยังไม่มีความชัดเจนในการสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างจริงจัง และเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และ ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ สิ่งนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นของแนวร่วมศิลปินไทยในการสร้างหอศิลป์ร่วมสมัย เพื่อให้มีหอศิลป์ที่ทัดเทียมกับสากล และเป็นเกียรติศักดิ์กับประเทศ รวมทั้งเพื่อให้สังคมมีแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นทางเลือกเพื่อจรรโลงยกระดับจิตใจควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ หอศิลป์สำหรับประชาชนควรเป็นการลงทุนจากภาครัฐ โดยไม่แสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ เป็นการลงทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเช่นเดียวกับการสร้างสาธารณูปโภคการสร้างหอศิลป์ เปรียบเป็นสาธารณูปโภคทางสมอง หรือ software ทางปัญญาที่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการสร้าง hardware

การก่อสร้างหอศิลป์บริเวณย่านปทุมวัน ซึ่งเป็นแหล่งรวมของเยาวชนวัยรุ่นจึงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูดพวกเขาให้หันมาสนใจและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ กิจกรรมต่างๆ ทางศิลปวัฒนธรรม ได้แสวงหาความรู้ความเข้าใจ ได้แสดงออก และพักผ่อนหย่อนใจในเวลาเดียวกัน

โครงการก่อสร้างหอศิลป์ได้เริ่มขึ้นเมื่อ ดร.พิจิตต์ รัตตกุล ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ได้มีมติร่วมกับคณะกรรมการโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ศิลปะแห่งรัชกาลที่ 9 เมื่อปี 2538 ให้กรุงเทพมหานครจัดสร้างหอศิลป์ร่วมสมัยแห่งกรุงเทพมหานคร ณ สีแยกปทุมวัน โดยมีรูปแบบที่ผ่านการคิดและการตัดสินใจร่วมกัน อย่างไรก็ตามโครงการต้องมาสะดุดหยุดลง เมื่อนายสมัคร สุนทรเวช เข้ารับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนต่อมา ในปี 2544 และล้มเลิกโครงการหอศิลป์ตามรูปแบบเดิมให้มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์มากขึ้น พร้อมทั้งเปลี่ยนแปลงจากเดิมกรุงเทพมหานครเป็นผู้ลงทุนมาเป็นให้เอกชนสร้าง องค์กรด้านศิลปะ ศิลปิน อาจารย์ นักศึกษา และสื่อมวลชนได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมคัดค้านการระงับโครงการ เดิมมีการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว และเรียกร้องให้ผู้บริหารกรุงเทพมหานครในสมัยนั้นทบทวน โครงการรวมทั้งการจัดกิจกรรมวาดภาพเขียนยาว 4 กิโลเมตร ในหัวข้อฉันเรียกร้องหอศิลป์ ไม่เอาศูนย์การค้า การดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการระงับโครงการฯ และการจัด "ART VOTE" โหวตเพื่อหอศิลป์ กระทั่งนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ได้รับเลือกตั้งเป็น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในปี 2547 เครือข่ายศิลปินและประชาชนจึงได้นำโครงการ หอศิลป์เข้าหารือและได้รับการพิจารณาเห็นชอบให้ดำเนินการจัดสร้างหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครขึ้น

¹ ที่มา <http://www.bacc.or.th>

ที่ตั้งโครงการ

โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ก่อสร้างอยู่บนพื้นที่ของกทม. บริเวณสี่แยกปทุมวัน ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน บนพื้นที่ 2 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา เหตุที่เลือกที่ตั้งโครงการนี้ เพราะเนื่องจากบริเวณนี้เป็นแหล่งศูนย์รวมของเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการ อีกทั้งยังเป็นแหล่งศูนย์กลางทางการค้าทางธุรกิจต่างๆ มากมายรอบๆ บริเวณมีโรงเรียน วิทยาลัยอาชีวะ และมหาวิทยาลัย ซึ่งหลายฝ่ายได้ลงความเห็นว่ามีคามจำเป็นที่จะสร้างหอศิลป์รูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัยบริเวณนี้ เพื่อสร้างทางเลือกให้ แก่เยาวชน คนหนุ่มสาว ซึ่งเป็นอนาคตของสังคมไทยได้มีสภาพที่พบปะเชิงสร้างสรรค์แห่งใหม่ สำหรับเสพยงานศิลปะ อันจะมีส่วนช่วยให้กลุ่มคนดังกล่าวไม่ตกเป็นเหยื่อของธุรกิจบริโภคนิยม ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสังคม หอศิลป์แห่งนี้จึงนับว่าเป็นโครงการ “ลงทุนทางวัฒนธรรม” เช่นเดียวกับสวนสาธารณะที่เป็นโครงการทางสังคม เพราะผลตอบแทนจะกลับสู่ประชาชนชาว กทม. ในหลายรูปแบบ เช่นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาสมอง อารมณ์ จิตใจ และจิตวิญญาณ สร้างความรู้และความเข้าใจต่อศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นและสากลแก่คนไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ

จุดมุ่งหมาย

จุดนิตบของความรู้ด้านศิลปะและศูนย์กลางของความคิดสร้างสรรค์ สำหรับคนทุกรุ่นทุกวัย ให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ของการพูดคุย สังสรรค์ ระหว่างผู้สร้างงานศิลป์และคนชื่นชม งานเพื่อกลับไปต่อยอดจินตนาการ สร้างแรงบันดาลใจและทดลองสิ่งใหม่ๆ อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่สนับสนุนให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เข้ามาสร้างผลงานศิลปะ และเติมเต็มการเรียนรู้ให้สมบูรณ์

วิสัยทัศน์

ศิลปวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบส่วนสำคัญของความเจริญและการพัฒนาของสังคม โดยในปัจจุบันได้เป็นที่ปะจักษ์ว่า ศิลปวัฒนธรรมเป็นวิถีทางและกระบวนการทางสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วม ต้องการหลักปฏิบัติหรือกลไกของงานด้านศิลปวัฒนธรรมที่ตอบสนอง และสะท้อนความคิดอ่านและความรู้สึกของชุมชน และกลุ่มบุคคลในสังคมไทยผู้ร่วม สร้างแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จากกระบวนการ กลไกทางวัฒนธรรมที่กล่าวถึงนี้ ต้องมีการรองรับและประสานงานโดยองค์กรศิลปวัฒนธรรม ที่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากทุกฝ่ายเพื่อเป็นการร่วมมือกันสร้างมูลค่าของชีวิต อันเป็นต้นทุนทางสังคมและเพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมเป็นกุญแจสร้างสรรค์สังคม

พันธกิจ

1. ปรารถนาให้ประชาชนและชุมชนรู้จักศิลปะ และสนับสนุนกระบวนการสร้างการศึกษา การสนทนา แลกเปลี่ยนระหว่างศิลปินกับประชาชน
2. สนับสนุนกระบวนการสร้างสรรค์จินตนาการเพื่อให้เกิดภูมิปัญญาใหม่
3. สร้างคุณค่า แรงบันดาลใจทางศิลปวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนและชุมชน เพื่อความสมดุลในการพัฒนาสังคม
4. สรรหาแนวทางและหลักการการปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างงานศิลปวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรองรับและประสานงานให้การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชนและประชาชน
2. เพื่อทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมองประสบการณ์และทุนเดิมของประชาชนเป็นหลัก จากมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย องค์ความรู้หลากหลาย จนถึงศิลปวัฒนธรรมในวิถีชีวิตของคนปัจจุบัน ที่สัมผัสได้จากดนตรี ภาพยนตร์ แฟชั่น วรรณกรรม และการออกแบบ เป็นต้น
3. เพื่อสร้างเครือข่ายและระดมทรัพยากรในการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม และเป็นองค์กรส่งเสริม สร้างโอกาส ประสานการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรส่วนท้องถิ่น
4. เพื่อสร้างและพัฒนาสถาบัน บุคลากร สถานที่ และครุภัณฑ์ที่มีมาตรฐานสากล
5. เกิดการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมระหว่างประเทศ เสริมสร้างศักดิ์ศรีแก่กรุงเทพฯ เพื่อความเป็นมหานครแห่งศิลปวัฒนธรรมระดับโลก

ปณิธานว่าด้วยเรื่องข้อตกลงความร่วมมือทางด้านศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ระหว่างกรุงเทพมหานครและพันธมิตรด้านศิลปวัฒนธรรม

1. ศิลปะสามารถเสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน เราจะร่วมกันสนับสนุนและปกป้องพลังสร้างสรรค์ของศิลปินให้เป็นที่ประจักษ์ อันเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และปณิธานสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
2. จะร่วมกันส่งเสริมให้ศิลปินและองค์กรทางศิลปะ มีบทบาทนำในการให้การศึกษาพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านศิลปะแก่เยาวชนทุกระดับ ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษาอย่างมีคุณภาพระหว่างศิลปะ วิทยาการ และจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชน
3. จะร่วมกันส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อการอนุรักษ์และสร้างสรรค์งานศิลปะ ทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในระดับเมือง ระดับภูมิภาค และระดับสากล
4. จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของศิลปินและองค์กรศิลปะ ในการดำเนินนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครอย่างเป็นระบบ และจะร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. จะร่วมกันส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรศิลปะในทุกสาขาทุกระดับ และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี คุณธรรม ความโปร่งใส ภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืน และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

6. จะร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนให้สื่อมวลชนทุกสาขา นำเสนองานด้านศิลปวัฒนธรรมของเมือง เพื่อถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความเป็นไปของสังคมไปสู่การเรียนรู้ของสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

7. จะร่วมกันส่งเสริมโอกาสและบทบาทในการแสดงออกทางศิลปะอย่างทั่วถึงเสมอภาค และเป็นธรรม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ขาดโอกาสและมักถูกละเลย

8. จะร่วมกันผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สร้างหลักประกันทางด้านสวัสดิการ เพื่อสร้างความมั่นคงให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านศิลปวัฒนธรรม และจะร่วมกันดูแลปกป้องลิขสิทธิ์ และสิทธิประโยชน์ของผู้สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมมิให้ถูกละเมิด

9. จะร่วมกันเสนอแนะผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีศักยภาพ ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณ ทั้งการจัดตั้งกองทุนเพื่อการสร้างสรรค, ศึกษา, วิจัย และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมของเมืองให้กว้างขวางและก้าวไกลต่อไป

รูปแบบการบริหารงาน

มีรูปแบบบริหารงานแบบมูลนิธิ ซึ่งจะมีความคล่องตัวกว่าการบริหารงานแบบระบบราชการ โดยคณะกรรมการฝ่ายงานนโยบายการบริหารจัดการ หอศิลป์จะแต่งตั้งคณะทำงานเข้ามาบริหารงานของหอศิลป์ รวมทั้งตำแหน่งผู้อำนวยการหอศิลป์ซึ่งจะคัดสรร ผู้ที่มีความเหมาะสมและมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการ และที่สำคัญต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะ และวัฒนธรรม เพราะงานด้านศิลปะมีความละเอียดสูง

โดยผู้ว่าฯ กทม. ได้จัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน 3 คณะ คือ

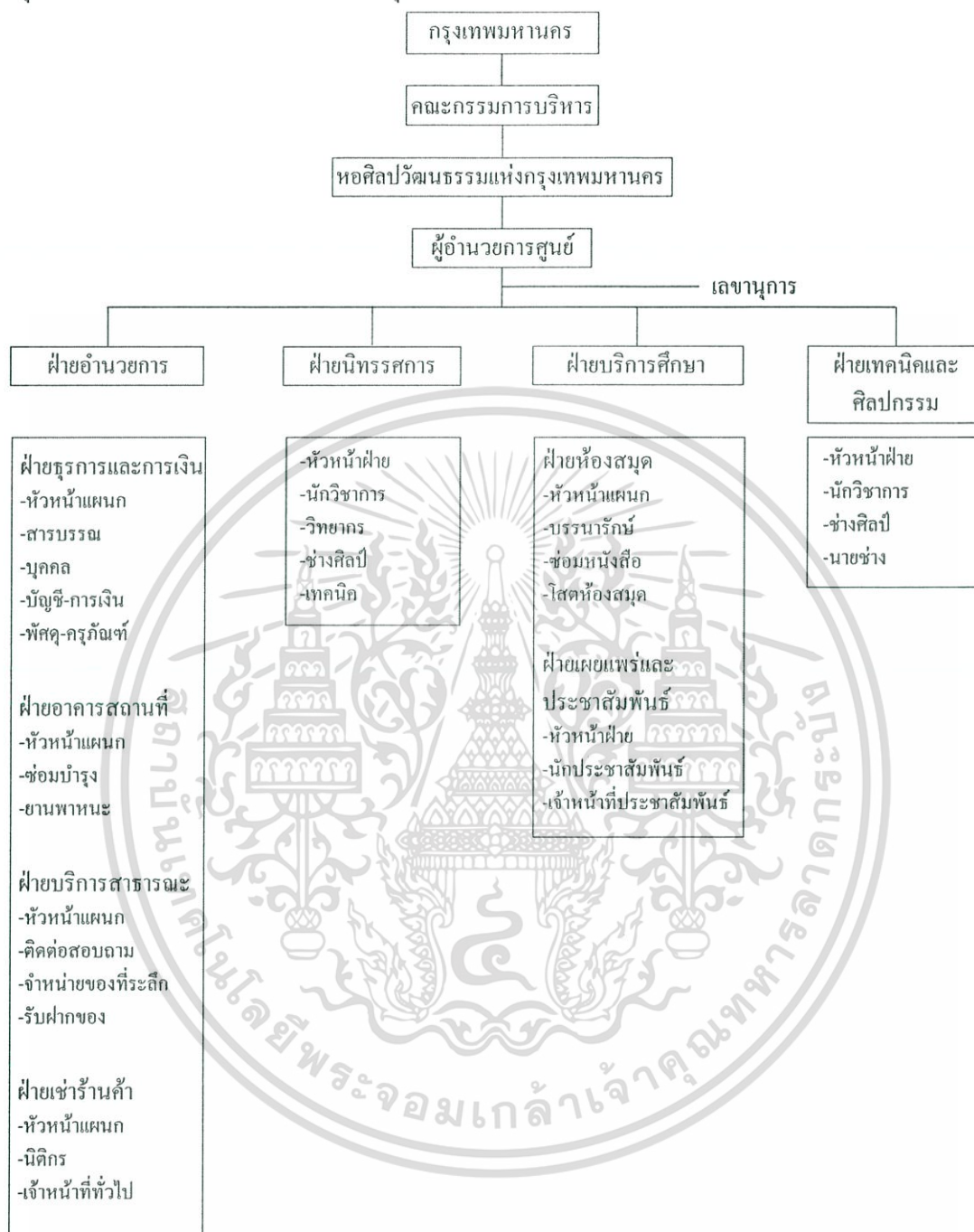
1. คณะอนุกรรมการการก่อสร้างหอศิลป์ฯ
2. คณะอนุกรรมการวางแผนนโยบายการบริหารจัดการหอศิลป์
3. คณะอนุกรรมการฝ่ายรณรงค์เครือข่ายการมีส่วนร่วมหอศิลป์ฯ

โดยมีนโยบายในการบริหารงานดังต่อไปนี้

1. รณรงค์ให้ชุมชนรู้จักศิลปะ และสนับสนุนกระบวนการการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างศิลปินกับประชาชน
2. สนับสนุนกระบวนการการนำไปสู่การสร้างสรรค์จินตนาการ เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาใหม่
3. สร้างคุณค่าแรงบันดาลใจทางศิลปะให้แก่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม เป็นโจทย์ในการสร้างงานด้านศิลปวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการบริหารงานของผู้ให้บริการฝ่ายต่างๆภายในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่ง
กรุงเทพมหานคร โดยขึ้นตรงกับทางกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็นดังนี้

ภาพที่3-2 ภาพแผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารงานของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดหลัก 4 ประการ ที่นำมาใช้ในการพัฒนาแนวความคิดในการออกแบบ

ประการที่ 1 อาคารที่มีความยืดหยุ่นสูงในการใช้สอยและเอื้อต่อการปรับเปลี่ยน เพื่อให้การจัดแสดงงานศิลปะเป็นไปอย่างอิสระภายในพื้นที่หลากหลายซึ่งมี แสง ขนาด และลักษณะ แตกต่างกัน

ประการที่ 2 อาคารที่มีคุณลักษณะเหมาะสมและอิงรูปลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย เป็นตัวแทนอันสำคัญของวัฒนธรรมไทย มีความน่าตื่นตึ่ง เชื่อเชิญ คอบสนองต่อประโยชน์ใช้สอยและต้องสะท้อนความเคลื่อนไหวของศิลปะไทยร่วมสมัย

ประการที่ 3 อาคารออกแบบให้มีพื้นที่ (Space) ภายในสูง เพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงงานศิลปะ นอกจากนี้พื้นที่ใจกลางอาคารแสดงถึงเอกลักษณ์ของอาคาร ซึ่งเป็นตัวกำหนดภาพรวมของงานตกแต่งภายในทั้งหมด

ประการที่ 4 ภายในอาคารโดยเฉพาะห้องแสดงนิทรรศการ จะใช้ประโยชน์จากแสงธรรมชาติให้มากที่สุด แต่ทั้งนี้แสงนั้นต้องได้รับการควบคุม โดยชั้นบนของอาคารซึ่งเป็นที่ตั้งของห้องแสดงงานศิลปะได้รับการออกแบบให้ตอบสนองและพัฒนาแนวความคิดนี้ให้เป็นรูปธรรม

แนวความคิดการออกแบบภายใน “พื้นที่ศูนย์กลาง”

โถงกลางชั้น 1 ได้รับการออกแบบให้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสนอภาพลักษณ์ของอาคาร และเป็นเสมือนตัวเชื่อมโยงภาพรวมของกิจกรรมทั้งหลาย มีบทบาทกระตุ้นระหว่างงานศิลปะและประชาชนที่สนใจ นับเป็นพื้นที่สาธารณะอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมหลากหลายให้ปฏิสัมพันธ์กับประชาชน ทำให้สามารถเห็นกิจกรรมต่างๆในอาคารนี้ และนำไปสู่งานศิลปะภายในห้องจัดแสดง พื้นที่โถงกลางเป็นทรงกลมในผังพื้น และถูกรอบด้วยช่องแสง (Skylight) เส้นทางสัญจรในส่วนหอศิลป์โดยพื้นลาด (Ramp) ได้ยึดเอารูปโค้งเวียนรอบพื้นที่โถงกลางนี้ ทำให้สามารถเห็นกิจกรรมต่างๆในอาคารนี้

รูปทรงของอาคาร

ถึงแม้ว่าตัวอาคารจะประกอบด้วยพื้นที่ใช้สอยที่แยกจากกันรวมทั้งพื้นที่ร้านค้า แต่ก็มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสถาปัตยกรรม พื้นที่ภายในพัฒนาจากจุดศูนย์กลาง คือพื้นที่เปิดโถงทรงกระบอก ซึ่งนำเสนอจุดเด่นแก่สายตาเมื่อเข้าสู่อาคาร พื้นที่เปิดโถงส่วนกลางนี้ยังนำสายตาสู่ชั้นบนของอาคาร รูปทรงซึ่งมีจุดศูนย์กลางเช่นนี้ทำให้เห็นกิจกรรมในพื้นที่ใช้สอยอันหลากหลาย เนื่องจากอาคารนี้เป็นอาคารเพื่อสาธารณะชนความตื่นตึ่งเร้าใจ จากการแสดงให้เห็นกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นนั้น เป็นตัวปลูกให้เกิดการตอบสนองจากชุมชน พื้นที่ส่วนกลางนี้ยังทำให้เกิดความชัดเจนของการเข้าถึงและความยืดหยุ่นของอาคาร อาคารนี้ออกแบบให้เป็น พื้นที่ต่อเนื่องในอนาคตด้วย หากมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยน ส่วนร้านค้าบางส่วนให้เป็นพื้นที่ใช้งานทางศิลปะก็สามารถทำได้ไม่ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม

อาคารมีความทันสมัยแต่ขณะเดียวกันก็อิงรูปทรงที่แสดงประวัติหรือเอกลักษณ์ไทย การออกแบบทางสถาปัตยกรรมครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นลักษณะรูปร่างและรูปทรงความเป็นไทยหลายประการ ได้แก่

1. การนำการสอบเข้าของผนังซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาปัตยกรรมไทยมาประกอบการ ออกแบบรูปทรงของอาคารภายนอก
2. ช่วงหน้าต่างแคบๆ ซึ่งเป็นรูปทรงแบบไทยๆ ได้นำมาดัดแปลงให้เกิดเป็นองค์ประกอบสมัยใหม่ ในลวดลายและรูปทรง ทั้งยังเป็นส่วนควบคุมแสงธรรมชาติไม่ให้เข้าสู่อาคารมากเกินไปทางด้านทิศตะวันตก
3. การนำรูปแบบส่วนโค้งของหลังคาทรงไทยและรูปทรงอื่นๆของไทย เช่น ท่วงที่ท่ารำ มาเป็นส่วนประกอบของหลังคาและแผงกันแดดเหนือหลังคากระโจมห้องแสดงนิทรรศการ

องค์ประกอบโครงการ

พื้นที่โครงการหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดประมาณ 25,000 ตร.ม. เป็นอาคารสูง 11 ชั้น (ชั้นใต้ดิน 3 ชั้น โครงสร้างเหนือดินอีก 8 ชั้น) ในส่วนประกอบแบ่งเป็น

- ส่วนพื้นที่จัดแสดงประมาณ 3,000 ตร.ม. (พื้นที่ชั้น 7, 8 และ 9)
- โถงแสดงงาน 1,000 ตร.ม.
- ห้อง Auditorium ขนาด 222 ที่นั่ง (สำหรับเป็นโรงภาพยนตร์ และการแสดงต่างๆที่ชั้น 5)
- ห้องโถงอเนกประสงค์ จุคนได้ 300 คน (ชั้น 1)
- ห้อง Studio 200 ที่นั่ง (ชั้น 4)
- ห้องสมุด 600 ตร.ม.
- ห้องประชุม (ชั้น 4, 5)
  - ขนาด 5.00x8.00 เมตร 2 ห้อง
  - ขนาด 8.00x10.00 เมตร 2 ห้อง
- พื้นที่สำหรับร้านค้าและร้านอาหาร 34 ร้าน
- ส่วนเก็บรักษาผลงานศิลปะ 200 ตร.ม.
- ลานอเนกประสงค์ด้านหน้าอาคาร

โดยสามารถแบ่งองค์ประกอบเป็นส่วนต่างๆได้ดังนี้

1. ส่วนบริหารหอศิลป์ (Administration Office)
  - 1.1 ห้องทำงานบริหาร 3 คน
  - 1.2 ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส 6 คน
  - 1.3 ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ทั่วไป 15 คน
  - 1.4 ห้องประชุมคณะกรรมการผู้บริหาร 40 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน(Storage)
  - 2.1 ห้องทะเบียน
  - 2.2 ห้องเก็บเอกสาร
  - 2.3 ห้องถ่ายรูป ห้องมืด
  - 2.4 ห้องเก็บงานสะสมของหอศิลป์
3. ส่วนเตรียมการแสดงผลนิทรรศการ(Gallery and Preparation)
  - 3.1 ห้องเตรียมการติดตั้งงานที่จะแสดง
  - 3.2 ห้องเก็บวัสดุ อุปกรณ์ และเก็บงานชั่วคราว
  - 3.3 ห้องแซมแซมรักษาผลงานศิลปะ
  - 3.4 ห้องเตรียมเอกสารสำหรับนิทรรศการและกราฟฟิก
  - 3.5 โถงทางเดิน
  - 3.6 ลิฟต์ขนส่ง(ขนาดใหญ่)
4. ส่วนจัดแสดงผลนิทรรศการ(Gallery)
  - 4.1 ห้องแสดงผลนิทรรศการถาวร
  - 4.2 ห้องแสดงผลนิทรรศการหมุนเวียน
  - 4.3 ห้องแสดงผลนิทรรศการสำรอง
  - 4.4 ห้องแสดงผลนิทรรศการประเภทสื่อต่างๆ
  - 4.5 ห้องให้การศึกษาแก่นักดูงานศิลปะก่อนเข้าชม
5. ส่วนสนับสนุนการศึกษา(Education and Multifunction)
  - 5.1 ห้องอเนกประสงค์ 300 คน
  - 5.2 ห้องประชุมขนาดใหญ่ 100 คน
  - 5.3 ห้องปฏิบัติงานประติมากรรม
  - 5.4 ห้องประชุมย่อย อوبرม สัมมนา 50 คน (4 ห้อง)
6. ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร(BACC Library)
7. ส่วนบริการสาธารณะ(Public Area)
  - 7.1 ส่วนประชาสัมพันธ์
  - 7.2 ส่วนจำหน่ายบัตร
  - 7.3 ที่รับฝากของ
  - 7.4 ร้านขายของที่ระลึก
  - 7.5 ห้องอาหาร 40 ที่นั่ง
  - 7.6 ห้องน้ำ
  - 7.7 ตู้โทรศัพท์
  - 7.8 ห้องพยาบาล
  - 7.9 ลิฟต์ 2 ตัว
  - 7.10 โถงทางเข้า
  - 7.11 ส่วนพักผ่อน
  - 7.12 อุปกรณ์รองรับผู้พิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ส่วนบริการ(Service and Machine Room)

- 8.1 ห้องดูแลความสะอาดและซ่อมบำรุง
- 8.2 ห้องควบคุมระบบประกอบอาคาร
- 8.3 ห้องรักษาความปลอดภัย
- 8.4 ห้องคอมพิวเตอร์
- 8.5 ที่ส่งของ

9. ส่วนร้านค้าและพาณิชย์(Gallery Shop and Store)

10. ส่วนจอดรถ(Parking)

จากองค์ประกอบทั้งหมดสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ และสามารถสรุปได้ดังนี้

1. พื้นที่หอศิลป์

ประกอบด้วยอเนกประสงค์ 300 ที่นั่ง, ห้องแสดงละครและโรงภาพยนตร์ 222 ที่นั่ง, ห้องปฏิบัติการศิลปะ, ห้องนิทรรศการ, ห้องเก็บรักษาผลงานศิลปะ และห้องสมุดประชาชน

2. พื้นที่พาณิชย์

ประกอบด้วยร้านค้าเกี่ยวกับศิลปะ, ศูนย์อาหาร และเครื่องดื่ม

3. ลาดจอดรถใต้ดิน

จอดรถได้ทั้งหมดจำนวน 118 คัน

4. พื้นที่อื่นๆ

แผนภูมิที่ 3-1 แสดงร้อยละขององค์ประกอบหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

จากแผนภูมิ 3.1 แสดงร้อยละขององค์ประกอบหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พบว่า มีพื้นที่องค์ประกอบของพื้นที่หอศิลป์มากกว่าองค์ประกอบอื่น คือ ร้อยละ 38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลักของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ภายในโครงการรองรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมกิจการด้านกับศิลปะวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 11 ส่วน ซึ่งสามารถสรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนได้ดังต่อไปนี้

- ส่วนแสดงนิทรรศการ
- ส่วนแสดงนิทรรศการประเภทสื่อต่างๆ
- ส่วนปฏิบัติการศิลปะ ประติมากรรมและอื่นๆ
- ห้องสมุดประชาชน
- ห้องแสดงละคร และโรงภาพตร์ 222 ที่นั่ง
- ห้องอเนกประสงค์ 300 ที่นั่ง
- ส่วนเตรียมนิทรรศการ
- ส่วนเก็บรักษาผลงานศิลปะ
- ห้องประทับรับรองและห้องผู้ติดตาม
- ส่วนร้านค้าพาณิชย์ด้านศิลปะ
- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่3-1 สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

พื้นที่ทั้งหมด	100 %	23,203 ตร.ม.
1.พื้นที่หอศิลป์	38 %	7,607 ตร.ม.
2.พื้นที่พาณิชย์	35 %	6,982 ตร.ม.
3.พื้นที่จอดรถ	22 %	4,389 ตร.ม.
4.อื่นๆ	5 %	1,022 ตร.ม.

ตารางที่3-2 สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละชั้นของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ชั้น	พื้นที่
ชั้นใต้ดิน 1	2,106 ตร.ม.
ชั้นใต้ดิน 2	2,283 ตร.ม.
ชั้นใต้ดิน 3	1,994 ตร.ม.
-โถงจัดนิทรรศการ	
-ห้องสมุด 600 ตารางเมตร	
ชั้น 1 (ชั้นระดับดิน)	2,188 ตร.ม.
-โถงพักคอยชั้น 1	962 ตร.ม.
-โถงพาณิชย์	265 ตร.ม.
-ห้องประชุมใหญ่ 300 ที่นั่ง	476 ตร.ม.
-พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์ A	265 ตร.ม.
-พื้นที่พาณิชย์โซนA	265 ตร.ม.

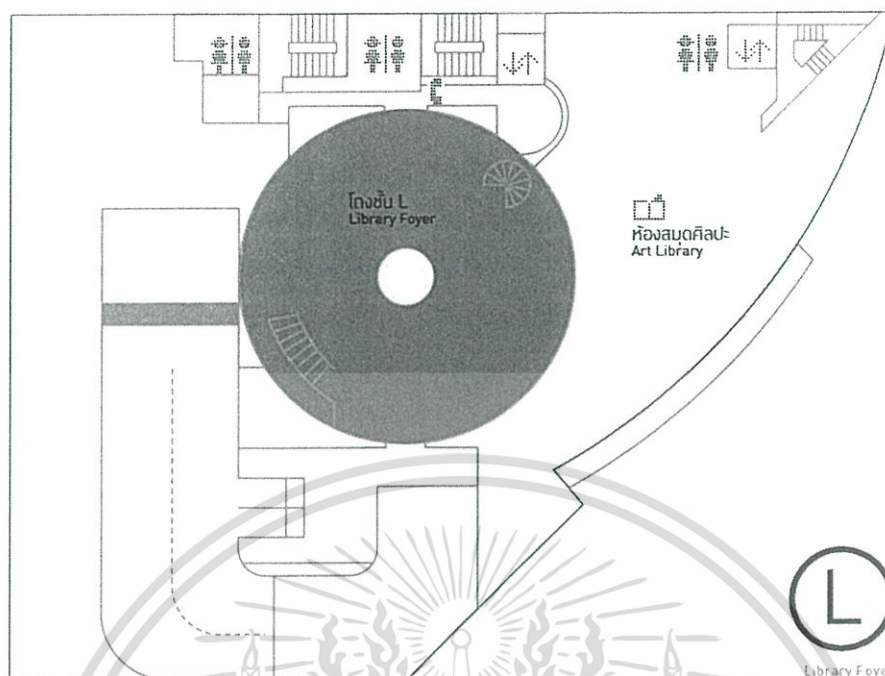
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3-2(ต่อ) สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละชั้นของหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

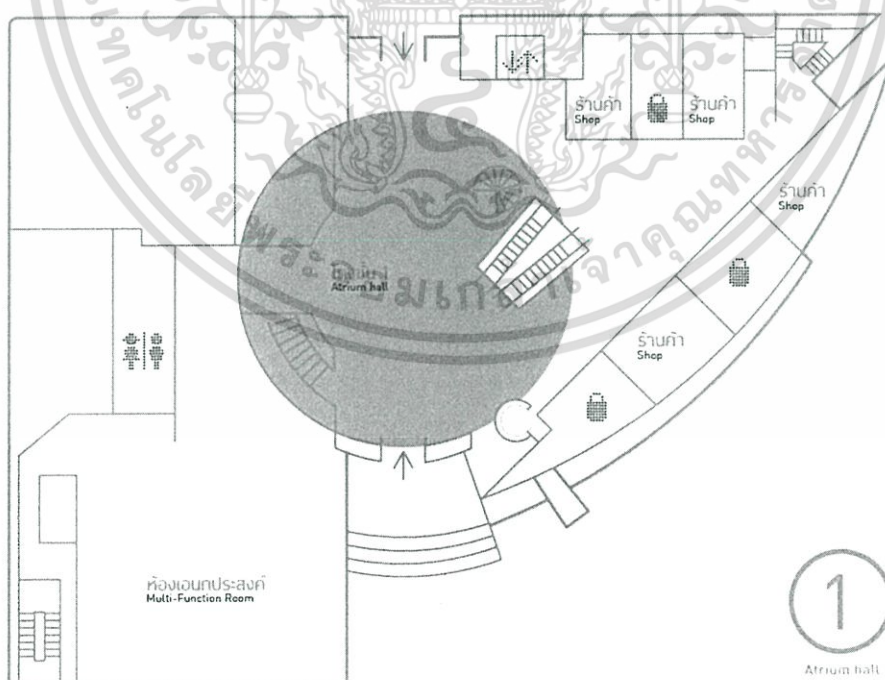
ชั้น	พื้นที่
ชั้น 2	1,745 ตร.ม.
-พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์ B	390 ตร.ม.
-พื้นที่พาณิชย์โซน B	473 ตร.ม.
ชั้น 3	1,195 ตร.ม.
-พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์ C	390 ตร.ม.
-พื้นที่พาณิชย์โซน C	473 ตร.ม.
ชั้น 4	1,845 ตร.ม.
-พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์ D	388 ตร.ม.
-พื้นที่พาณิชย์โซน D	487 ตร.ม.
-พื้นที่เตรียมนิทรรศการ	623 ตร.ม.
-ห้องประชุม	127 ตร.ม.
ชั้น 5	1,849 ตร.ม.
-บริเวณจำหน่ายบัตร	158 ตร.ม.
-ร้านขายของที่ระลึก	31 ตร.ม.
-ห้องสัมมนา	217 ตร.ม.
-โรงภาพยนตร์และเวที	277 ตร.ม.
-โรงพักคอยหน้าโรงภาพยนตร์	107 ตร.ม.
-ร้านอาหาร	263 ตร.ม.
ชั้น 6	1,570 ตร.ม.
-สำนักงาน	
ชั้น 7	
-ห้องแสดงนิทรรศการชั่วคราว	
-ห้องแสดงนิทรรศการประเภทสื่อผสม	
-พื้นที่ปฏิบัติงานทางศิลปะ	
-โรงจัดนิทรรศการ/พื้นที่สำหรับสถาบันทางการศึกษา/ ห้องรับรองแขกพิเศษ/ห้องเก็บอุปกรณ์ภาพยนตร์	
ชั้น 8	1,742 ตร.ม.
-โรงจัดนิทรรศการ/พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร/ พื้นที่จัดแสดงงานประติมากรรม	
ชั้น 9	1,549 ตร.ม.
-พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน/ชั่วคราว	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังพื้นที่อาคาร

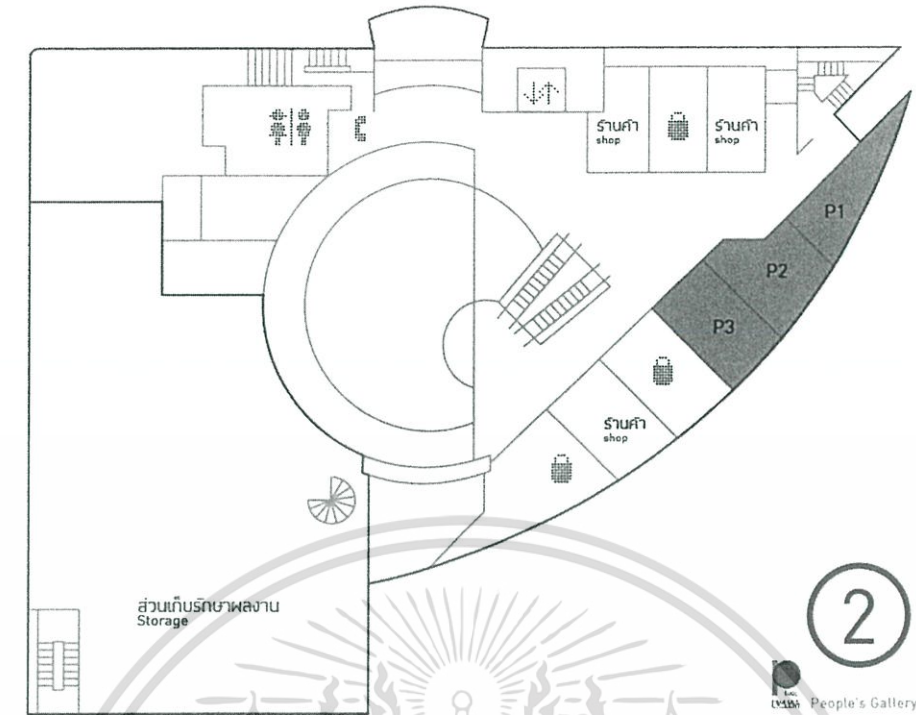

ภาพที่ 3-3 แสดงผังพื้นที่ชั้นใต้ดิน (ชั้น L) (ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

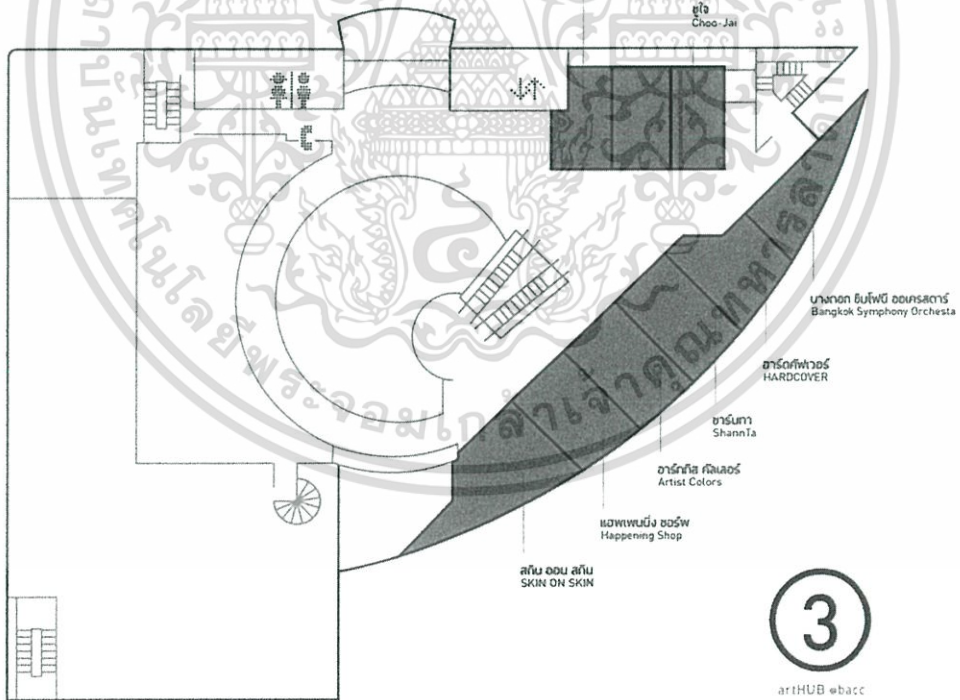

ภาพที่ 3-4 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 1 (ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

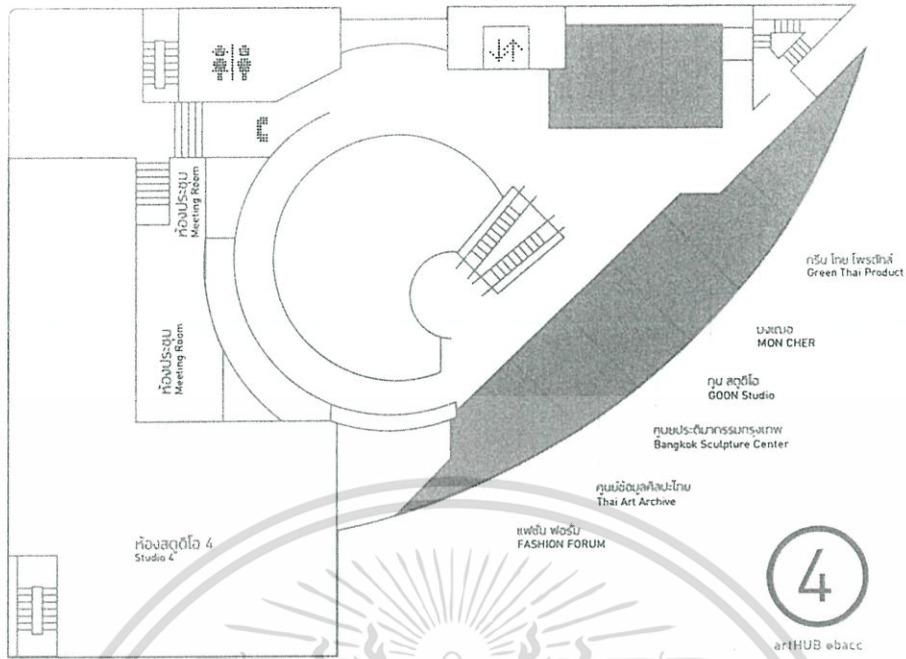

ภาพที่ 3-5 แสดงผังพื้นที่ 2 (ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

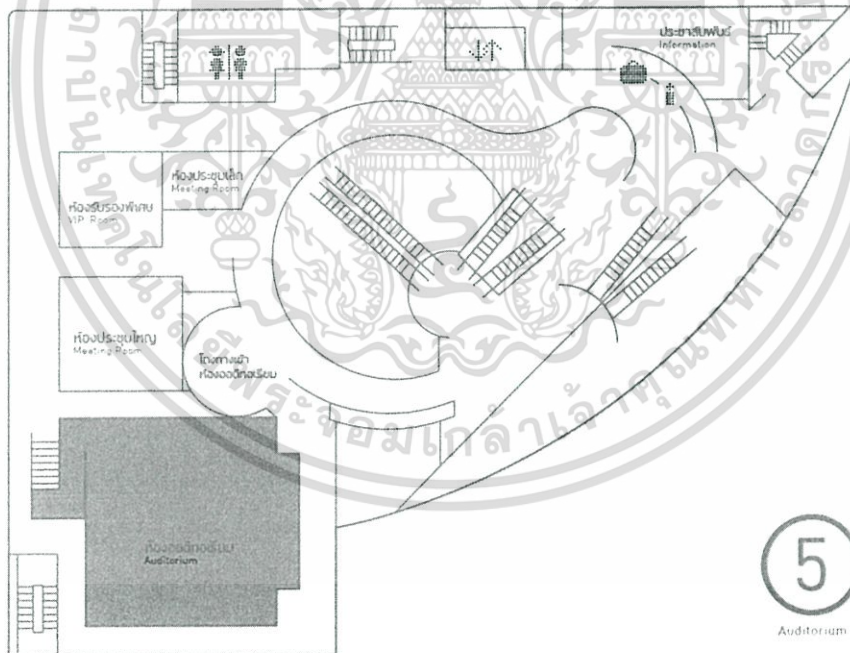

ภาพที่ 3-6 แสดงผังพื้นที่ 3 (ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

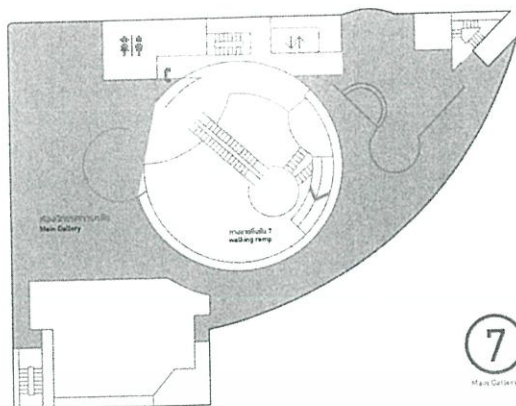

ภาพที่ 3-7 แสดงผังพื้นที่ 4 (ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

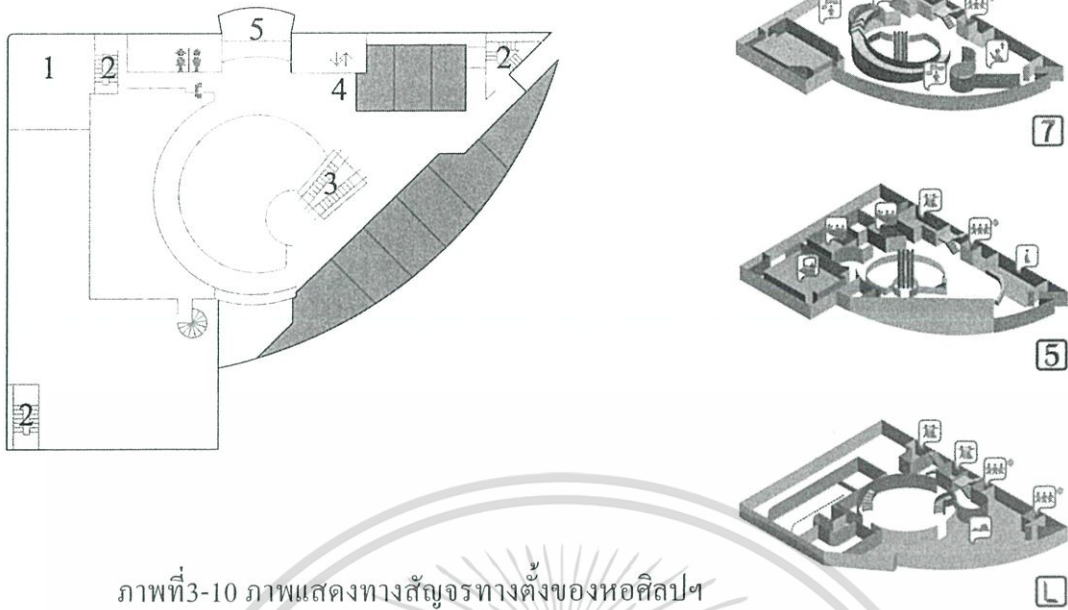
ภาพที่ 3-8 แสดงผังพื้นที่ 5 (ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่3-9 แสดงผังพื้นที่ชั้นที่ 7, 8 และ9 เป็นห้องนิทรรศการหลักของหอศิลป์ฯ
(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่3-10 ภาพแสดงทางสัญจรทางตั้งของหอศิลป์ฯ

หมายเลข 1 ตำแหน่งลิฟต์ขนส่งของขนาดใหญ่ ใช้ขนส่งศิลปะวัตถุและฉากกันแบ่งพื้นที่ภายในห้องจัดแสดง

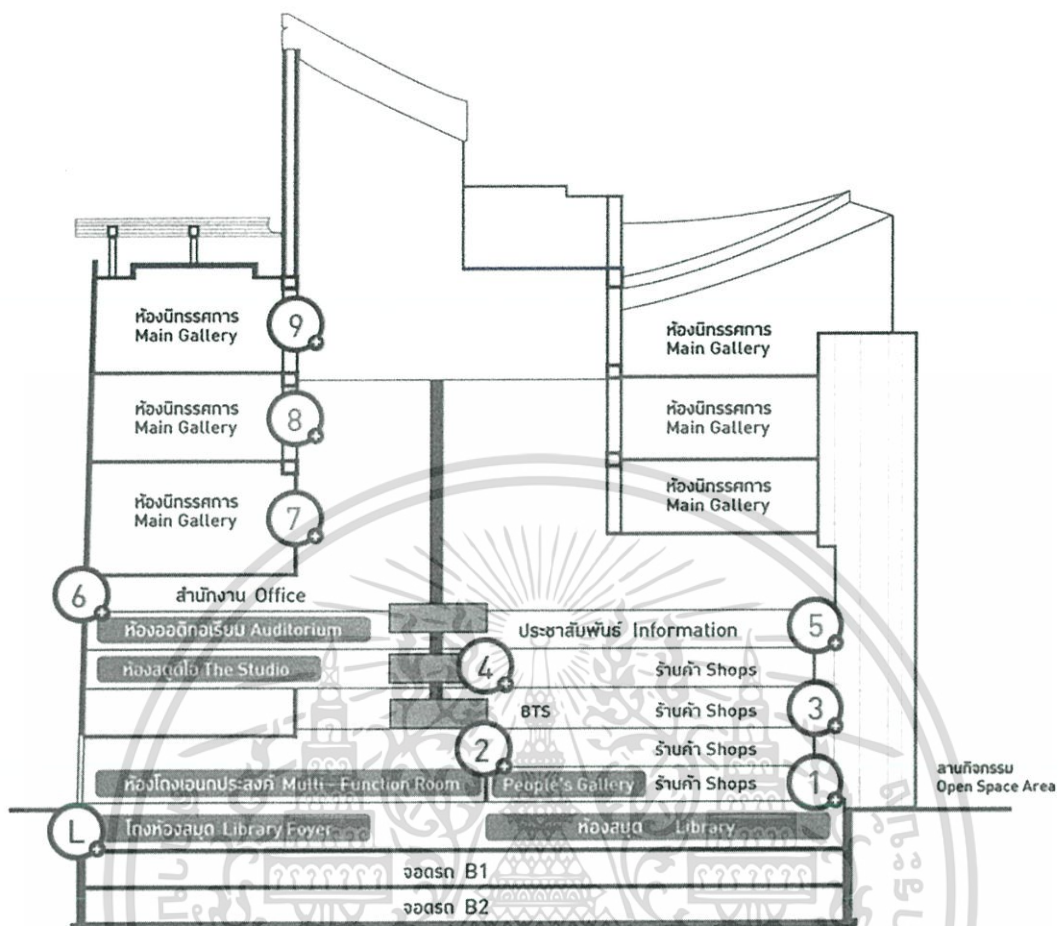
หมายเลข 2 ตำแหน่งบันไดหนีไฟ

หมายเลข 3 ตำแหน่งบันไดเลื่อน

หมายเลข 4 ตำแหน่งลิฟต์สำหรับผู้มาใช้โครงการ

หมายเลข 5 ตำแหน่งบันไดสำหรับผู้มาใช้บริการ บริเวณชั้น 5-9

รูปตัดของอาคาร

ภาพที่ 3-11 ภาพแสดงรูปตัดหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

จากรูปตัดของอาคาร จะเห็นการนำแนวความคิดของการใช้สถาปัตยกรรมไทย (ผนังสอบเข้า) มาใช้ในการออกแบบอาคาร หลังจากซึ่งแสดงออกถึงความโค้งและอ่อนช้อย ของท่งทำรำโถงกลางเป็นพื้นที่เปิดโล่งทรงกระบอก เป็นตัวเชื่อมพื้นที่ในส่วนต่างๆ แสดงให้เห็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวอันขององค์ประกอบที่อยู่ภายในโครงการ

การเดินทางมาโครงการ

-รถประจำทาง

รถประจำทางสาย 15, 16, 21, 25, 29, 34, 36, 40, 47, 48, 50, 54, 73, 73ก, 79, 93, 141, 159, 204, ปอ.501, ปอ.508 และ ปอ.529

-เรือ

เรือเรือสายใน คลอง แสนแสบ เส้นทางสะพานผ่านฟ้า-ประตูน้ำ ขึ้นที่ท่าเรือสะพานหัวช้าง เติบดินถนนพญาไทประมาณ 300 เมตร ถึงหอศิลป์ฯ(ก่อนถึงสี่แยกปทุมวัน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-รถไฟฟ้าบีทีเอส

รถไฟฟ้าบีทีเอสสถานีสนามกีฬาแห่งชาติ ทางออกที่ 3 เดินตรงไปด้านซ้ายมือเป็นทางเชื่อมเข้าสู่ชั้น 3 ของหอศิลป์ฯ

-รถยนต์

รถยนต์เดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ

1.เส้นทางถนนพญาไท(จากอนุสาวรีย์ รัชชสรมภูมิ) ข้ามสะพานหัวช้าง ชิดขวาเข้า ทางเข้าหอศิลป์ฯ (ด้านหลังอาคาร ก่อนถึงสี่แยกปทุมวัน)

2.เส้นทางถนนพระราม 1 (จากสนามกีฬาแห่งชาติ) เลี้ยวซ้ายเข้าถนนพญาไท และเลี้ยวซ้ายเข้าทางเข้าหอศิลป์ฯ หอศิลป์ฯมีทางเข้าสำหรับรถยนต์ด้านเดียว คือ ถนนพญาไท มีที่จอดรถให้บริการชั้นใต้ดิน

ที่จอดรถ

- มีที่จอดรถ ชั้น ใต้ดินให้บริการ 2 ชั้น
- ชั้นจอดรถ B1 สามารถจอดรถได้ 56 คัน
- ชั้นจอดรถ B2 สามารถจอดรถได้ 62 คัน

ภาพที่3-12 แผนที่ของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางสัญจร

- รถโดยสารประจำทาง เข้าสู่โครงการโดยผ่านทางลานบริเวณด้านหน้าโครงการ
- รถยนต์ส่วนตัว เข้าสู่โครงการโดยการเข้ามาจอดรถในโครงการ และเข้าจากบริเวณด้านหลังของอาคาร
- รถไฟฟ้าBTS เข้าสู่โครงการด้วยทางเชื่อมบริเวณชั้น 3 ของโครงการ ซึ่งเป็นทางเข้าจากสถานีวอล์ค ซึ่งสามารถเชื่อมจากห้างมาบุญครอง และสยามดิสคัฟเวอรี

ภาพที่3-13 ลานด้านหน้าหอศิลป์ฯ

(ที่มา : <http://www.bacc.or.th/> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

การเข้าถึงทั้ง 3 ส่วนนี้ ผู้ใช้โครงการจะเดินผ่านส่วนพื้นที่เช่าของโครงการ โดยการเดินขึ้นบันไดเลื่อนตรงโถงกลาง ก่อนที่จะไปยังชั้น 5 ซึ่งมีจุดประชาสัมพันธ์เพื่อบัตรและฝากของถึงจะสามารถเข้าชมนิทรรศการที่จัดแสดงในชั้น 6, 7 และ 8 ได้ (เป็นการควบคุมความปลอดภัย) ซึ่งทำให้ชั้น 5 นี้เปรียบเสมือนเป็นโถงหลักของโครงการ โดยโครงการจะเน้นการเดินทางเป็นหลัก โดยการเชื่อมต่อตั้งแต่ชั้น 6 - 8 ถูกเชื่อมต่อการด้วยทางลาด บริเวณผนังของทางลาดได้มีการจัดแสดงงานต่างๆไว้ด้วย ลิฟต์ขนส่งผู้โดยสารผู้ออกแบบมีความตั้งใจไว้เพื่อรองรับคนพิการและคนชรา

สำหรับห้องสมุดอยู่ชั้นใต้ดิน เพื่อต้องการแยกผู้ใช้โครงการให้มีความชัดเจน ถ้าผู้ใช้โครงการต้องการมาชมนิทรรศการก็เดินขึ้นบันไดเลื่อนไปชั้น 5 และถ้าต้องการมาห้องสมุดก็เดินบันไดเลื่อนมาชั้นล่าง เป็นการแยกไม่ให้ทางสัญจรตัดกัน

ภาพที่3-14 ทางสัญจรบริเวณโถงกลางอาคาร

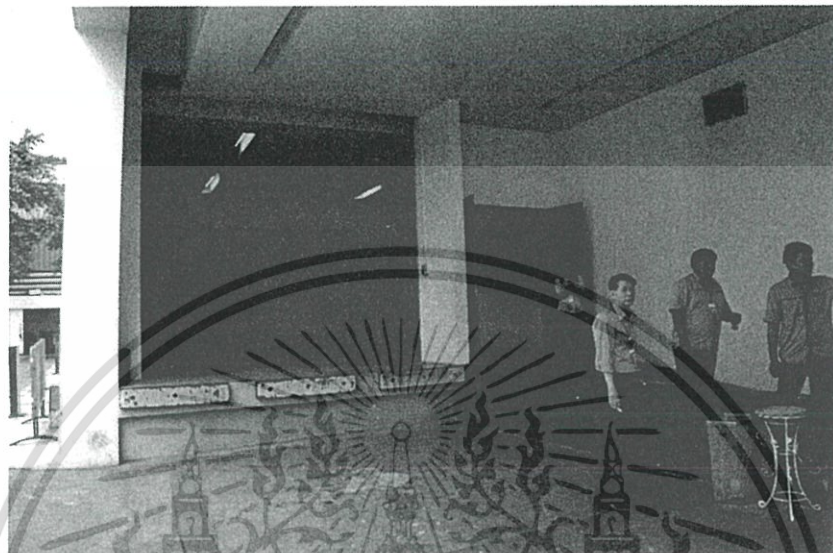
(ที่มา : <http://www.bangkok.com/magazine/art-and-cultural-centre.htm>

สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุที่จัดแสดง

ในหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ยังไม่มีวัตถุจัดแสดงถาวร (Permanent Exhibition) แต่มีพื้นที่รองรับงานประเภทต่างๆ การจัดแสดงนิทรรศการในปัจจุบัน เป็นงานศิลปะที่หยิบยืมมาจัดเป็นช่วงๆ จากเจ้าของหรือหน่วยงาน หรืออาจเป็นผลงานของนักศึกษา หรือศิลปิน

ภาพที่3-15 บริเวณLoading เพื่อนำผลงานขึ้นลิฟท์ขนของ ขึ้นไปติดตั้งผลงาน และขนส่งอุปกรณ์ต่างๆในการติดตั้ง (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่3-16 บริเวณห้องเก็บรักษาผลงาน(Storage) (ที่มา : ผู้จัดทำ)

² ขนาด ลิฟท์ขนของ 4.00 x 6.00 เมตร รับน้ำหนักได้ 4,000 กก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การก่อสร้างและวัสดุภายนอกอาคาร

การก่อสร้างดำเนินงานโดยบริษัท สตกอน คอนสตรัคชั่น จำกัด เริ่มทำการก่อสร้างตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2548 เปิดใช้งานจริงปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2551 (การก่อสร้างพบกับอุปสรรคในการต้องหยุดก่อสร้าง เนื่องจากปัญหาด้านนโยบายของกรุงเทพ)

วัสดุภายนอกอาคาร

- ผนังฉาบปูนเรียบ ทาสีขาวนวล สลับด้วยแถบหินอ่อนภายในประเทศสีขาวขนาด 0.20x0.40ม.
- หลังคาหุ้มอลูมิเนียม ความหนา 3 มม. ผิวด้านนอกเคลือบด้วยสีฟลูออโรคาร์บอนสีทอง ขนาด 1.20x2.40 ม. เสริมความแข็งแรงด้วยโครงอลูมิเนียม
- หลังคาบานเกล็ดอลูมิเนียม สีธรรมชาติ(สีเงิน)
- กระจกนิรภัยกันความร้อนหนา 30.76 มม.
- กระจกลามิเนต หนา 12.76 มม.
- กระจกโลว อี
- กระจกใสนิรภัย
- พื้นกระเบื้องแกรนิตเคนไซ สีขาวสลับแถบสีเทา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

ตารางที่ 3-3 ตารางเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ข้อดี	ข้อเสีย
1.เข้าถึงโครงการได้สะดวก เนื่องจากติดกับสถานีรถไฟฟ้า BTS	1.อาคารมีขนาดใหญ่จนเกินไป ทำให้ผู้ใช้อาจจะไม่เข้าชมนิทรรศการหลักด้านบน
2.ที่ตั้งโครงการมีศักยภาพ เนื่องจากอยู่ใจกลางเมือง	2.ไม่มีพื้นที่โล่งขนาดใหญ่เพียงพอที่จะรองรับผู้ใช้โครงการทั้งหมด
3.พื้นที่ใช้สอยหลากหลายสามารถรองรับกิจกรรมที่เกิดขึ้น	3.การแบ่งสัดส่วนการใช้งานไม่ชัดเจนในระหว่างชั้น 2-4 มีส่วนที่แสดงนิทรรศการบริเวณทางเดินและร้านค้า ทำให้ผู้ชมไม่มีสมาธิในการชมงานศิลปะ
4.การออกแบบรูปทรง รูปลักษณ์ของอาคาร น่าสนใจ	4.บริเวณผนังทางเดินชั้น 2-4 ที่ใช้จัดแสดงผลงานนิทรรศการ เป็นผนังโค้งทำให้ยากต่อการติดตั้งผลงานที่มีขนาดใหญ่
5.มีการนำแสงธรรมชาติใช้ในบางส่วนของ การจัดแสดง	5.ทางลาดชันของทางลาดในชั้น 6-8 มีความชันจนเกินไป ทำให้ไม่สะดวกในการเดิน
6.มีการควบคุมสภาพแวดล้อมภายในที่จะส่งผลกระทบต่องานศิลปะ	อีกทั้งยังใช้ผนังทางเดินเป็นที่แสดงผลงาน ทำให้ยากในการหยุดชมงาน
7.มีการออกแบบระบบทางสัญจรภายใน	
8.ใช้วัสดุที่สามารถหาได้ในประเทศ	

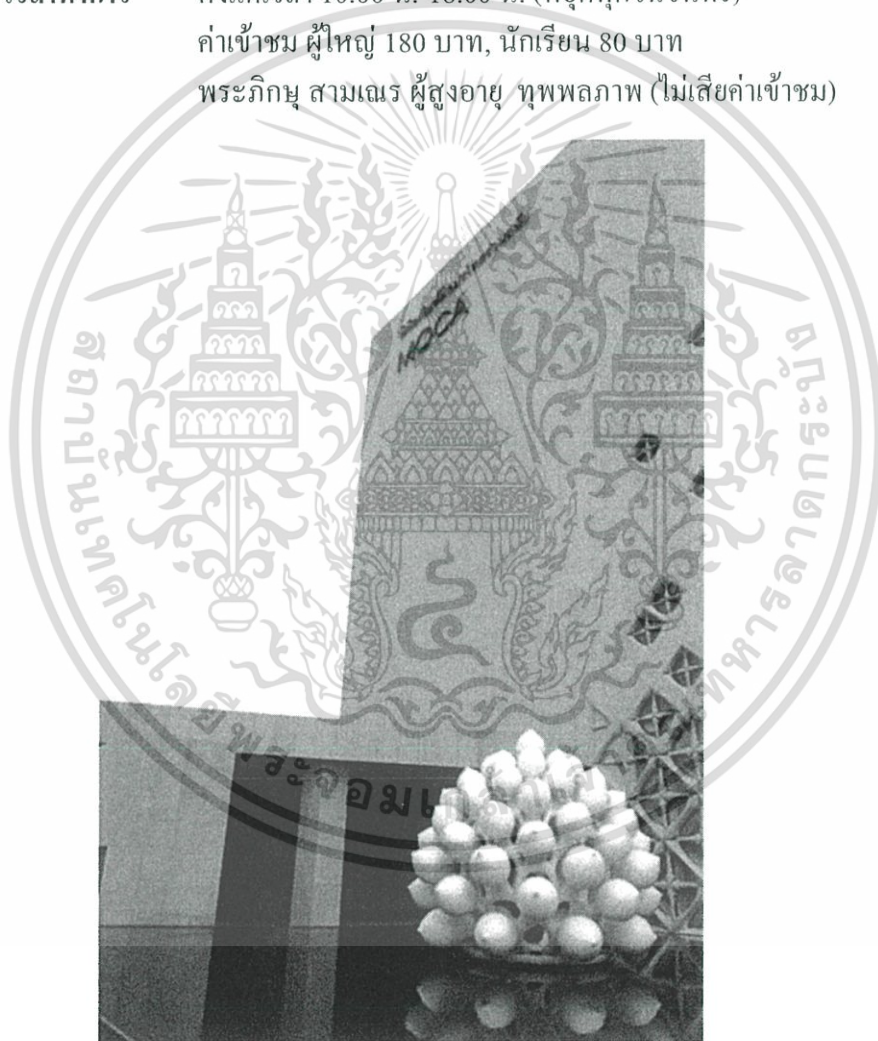
หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ใช้งบประมาณการก่อสร้างประมาณ 550 ล้านบาท จากการรอคอยที่ยาวนานของคนกรุงเทพฯ หอศิลป์แห่งนี้ก็ได้เปิดตัวขึ้นท่ามกลางศูนย์กลางของเมือง อันเป็นแหล่งความเจริญด้านต่างๆ เปรียบเสมือนจุดรวมของคนในปัจจุบัน และนับได้ว่าเป็นหอศิลป์ที่ค่อนข้างมีมาตรฐาน ทั้งได้รับความสนใจและคำวิจารณ์ทั้งจากประชาชน, นักวิชาการ ถึงการขาดขั้นตอนการพัฒนาที่เหมาะสม แต่ถึงอย่างไรก็ตามหอศิลป์แห่งนี้ ก็ถือได้ว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตั้งแต่แรกเริ่มโครงการในระดับที่น่าพอใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

MOCA
B A N G K O K

เจ้าของ	คุณบุญชัย เบญจรงคกุล
ที่ตั้ง	499/50 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
พื้นที่อาคาร	20,000 ตารางเมตร
สถาปนิก	คุณวรรณพร พรประภา
แนวความคิด	การนำหินทั้งก้อนมาแกะสลักอย่างประณีตบรรจง เป็นลายก้านมะติ แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ขณะเดียวกันลายฉลุเหล่านี้ยังเป็นช่อง ให้แสงธรรมชาติสามารถส่องผ่านมายังภายในอาคาร โดยในช่วงเวลาและ ฤดูกาลที่แตกต่างกันยังให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไป
เวลาทำการ	ตั้งแต่เวลา 10.00 น.-18.00 น. (หยุดทุกวันจันทร์) ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 180 บาท, นักเรียน 80 บาท พระภิกษุ สามเณร ผู้สูงอายุ ทูพพลภาพ (ไม่เสียค่าเข้าชม)

ภาพที่3-17 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

(ที่มา : <http://www.manager.co.th/celebonline/viewnews.aspx?NewsID=9550000052844> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเป็นมาของโครงการ³

ตั้งแต่สมัยโบราณ ความรัก ศรัทธาและจงรักภักดีในสถาบันชาติ, ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ได้สะท้อนผ่านผลงานศิลปกรรมไทยหลากหลายรูปแบบ ศิลปะตามแบบแผนดั้งเดิมจึงเป็นศิลปะแนวประเพณีที่แสดงความงามตาม อุดมคติเพื่อให้คู่ควรกับสถาบันหลักที่คนไทยเทิดทูนอย่างสูงสุด หากแต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป งานศิลปกรรมก็มีการปรับเปลี่ยนตามไปด้วยและบุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมศิลปกรรมในประเทศไทย คือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ประติมากรชาวอิตาลี ผู้วางหลักสูตรจิตรกรรมและประติมากรรมที่โรงเรียนประณีตศิลปกรรม ซึ่งได้ยกระดับการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากรในเวลาต่อมา ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้นำหลักปรัชญาที่ว่า “ศิลปะยืนยาว ชีวิตสั้น” มาเผยแพร่ พร้อมกับหลักวิชา Academic Art ให้ลูกศิษย์ได้ศึกษาเรียนรู้และเพิ่มพูนทักษะทางศิลปะให้ทัดเทียมนานาชาติอารยะประเทศ จนได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย” งานศิลปกรรมของศิลปินที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งที่ท่านศาสตราจารย์ศิลป์ได้วางรากฐานไว้ จึงเป็นผลงานที่ผสมผสานความเชื่อ ความศรัทธาแบบดั้งเดิม เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยไว้อย่างลงตัว เปรียบดังกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนทั้งความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมของคนในชาติพุทธปัญญา และความเป็นอารยะของชนชาติไทย ประวัติอันยาวนานและน่าสนใจของศิลปกรรมไทยทั้งหมดได้รับการรวบรวมไว้แล้ว ณ พิพิธภัณฑ์ ศิลปะไทยร่วมสมัย ที่ซึ่งเกิดจาก “ความหลงใหลในงานศิลปะ” ของคุณบุญชัย เบญจรงคกุล แต่เหตุผลหลักที่ทำให้คุณบุญชัย เปิดพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยอย่างเป็นทางการ คือ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเชิดชูเกียรติของ “บิดาแห่งศิลปะไทยร่วมสมัย” หรือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

วิสัยทัศน์

เป็นรากฐานอันมั่นคงและช่วยส่งเสริมให้ "สังคมศิลปะ" ในประเทศไทยเจริญงอกงามในทุกแขนง

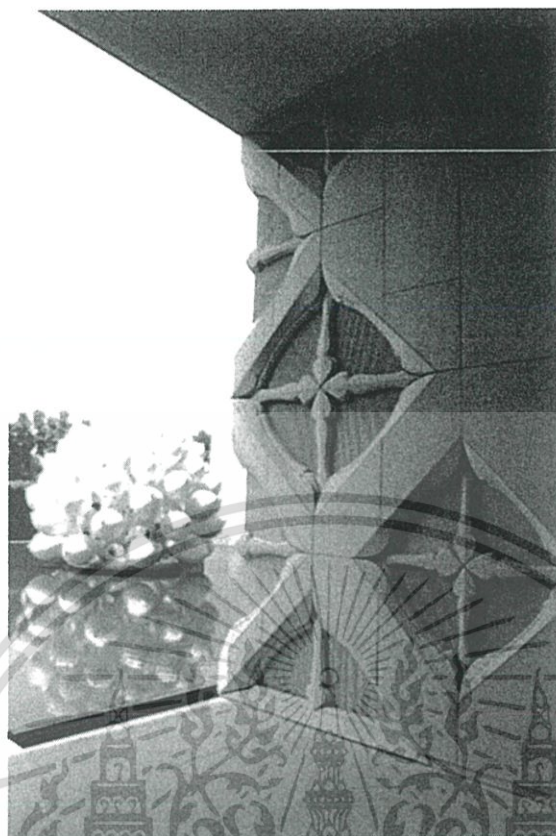
พันธกิจ

1. เพื่อให้ศิลปะและวัฒนธรรมไทยดำรงอยู่คู่แผ่นดินไทย
  2. เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสชื่นชมผลงานทางศิลปะที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของศิลปินไทย
  3. เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนไทยรักในงานวัฒนธรรมของตน
  4. เพื่อเผยแพร่ผลงานศิลปะไทยสู่สาธารณชนและอารยะประเทศ
  5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะได้มีโอกาสแสดงแนวคิดของตนสู่สาธารณชน
  6. เพื่อให้เยาวชนและผู้สนใจได้ศึกษาและเรียนรู้รูปแบบการสร้างสรรค์ กลวิธีที่หลากหลาย
- แรงบันดาลใจของศิลปินแต่ละท่าน

แนวความคิด

ตัวอาคารพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย ได้แนวความคิดมาจากการนำหินทั้งก้อนมาแกะสลักอย่างประณีตบรรจงเป็นลายก้านมะลิ อันแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ในขณะที่วงกตหลายจุดเหล่านี้ นอกจากจะทำให้แสงธรรมชาติสามารถส่องลงมาในอาคารได้แล้ว แสงที่ส่องลงมาในช่วงเวลาและฤดูกาลที่แตกต่างกันยังให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไปด้วย

³ <http://www.mocabangkok.com/about.php>

ภาพที่ 3-18 ลายแกะสลักกำแพงมะลิ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

การวางผังแนวความคิดในแต่ละชั้น

ชั้นแรก ของพิพิธภัณฑ์แบ่งเป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการเชิดชูเกียรติศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ด้วยความกรุณาของกรมศิลปากร ที่ให้ยืมผลงานของท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีมา จัดแสดงเป็นเวลาหกเดือน และยังมีห้องนิทรรศการถาวรของศิลปินแห่งชาติ 2 ท่าน คือ ห้องนิทรรศการถาวรงานประติมากรรมของศิลปินแห่งชาติ อาจารย์ไพฑูริย์ เมืองสมบรูณ์ และห้องนิทรรศการถาวรแสดงงานจิตรกรรมของศิลปินแห่งชาติ ศาสตราจารย์ชูด นิ่มเสมอ

ชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัยได้นำผลงานร่วมสมัยในทศวรรษนี้ของศิลปินหลากหลายวัยมาจัดแสดง งานจิตรกรรมที่น่าเสนอในชั้นนี้เป็นผลงานที่ศิลปินได้คลี่คลายถ่ายถอดออกมาล่าสุดหลังจากทดลองค้นคว้าทำงานศิลปะอย่างต่อเนื่องมากกว่า 2 ทศวรรษ นับเป็นความพร้อมใจของศิลปินทั้งหลายที่จะมาเปิดโลกแห่งศิลปะไทยเพื่อต้อนรับชาวโลกร่วมกันและเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของชาวไทยที่มาร่วมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 84 พรรษา

ชั้น 3 ของพิพิธภัณฑ์จะเป็นที่ชุมนุมของศิลปะเชิงความคิดเห็นและจินตนาการทั้งแบบไทย และสากลร่วมสมัย ศิลปินไทยน่าจะเป็นผู้ที่สามารถสร้างสรรค์ศิลปะในแนวนี้ได้ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชีย เพราะความเป็นไทยซึ่งมีพระพุทธศาสนาครอบมพะาะให้เรามีความเชื่อเรื่องโลกนี้ โลกหน้า การเวียนว่ายตายเกิดและกฎแห่งกรรม อันสืบเนื่องมาจากการทำกรรมดีกรรมชั่ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้น 4 ชั้นของศิลปินแห่งชาติ โดยหนึ่งในนั้น คือ “อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี ” ซึ่งมีห้องจัดแสดงผลงานถึง 4 ห้องใหญ่ ที่จะทำให้ผู้ชมเพลิดเพลินไปกับงานศิลปะแบบเชิงความคิดและจินตนาการแบบตะวันออก ผสมผสานกับวิถีความเชื่อแบบไทยที่รวมความเป็นพุทธและพราหมณ์อยู่ในชีวิตประจำวันจนแยกไม่ออก ห้องที่ 5 ของชั้นนี้จะเป็นห้องที่รวบรวมงานของศิลปินแห่งชาติอีกหลายท่าน ร่วมกับศิลปินชั้นเยี่ยมระดับปรมาจารย์ของไทย และจากห้องนี้ผู้ชมจะได้เดินทางข้ามจักรวาล โดยการเข้าไปในไซโบใหญ่ แล้วเดินข้ามสะพานแห่งจักรวาลไปยังไซโบที่สองเพื่อออกมาพบกับภาพไตรภูมิขนาดใหญ่อสามภาพ เป็นการอุปมาอุปไมยว่า กายทิพย์ของเราได้มาลำดับและพิจารณาถึงชีวิตในวัฏสงสารที่เหล่าสรรพสิ่งต้องวนเวียนอยู่ในภพทั้งสาม ความเชื่อนี้ในระดับหนึ่งก็คล้ายคลึงกันในทุกศาสนา

ชั้น 5 จัดแสดงผลงานศิลปะร่วมสมัย ระดับสากลจากทวีปต่างๆเช่น ยุโรป เอเชีย และอเมริกา ห้องกลางของชั้นจะจัดแสดงนิทรรศการภาพเขียนซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของชาวยุโรป เช่น ภาพจิตรกรรมฝีมือศิลปินชาวฮอลแลนด์ที่มีอายุกว่า 270 ปี และภาพแนวโรแมนติคในยุคสมัยพระนางเจ้าวิคตอเรีย ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวของชาวไทย

องค์ประกอบโครงการ

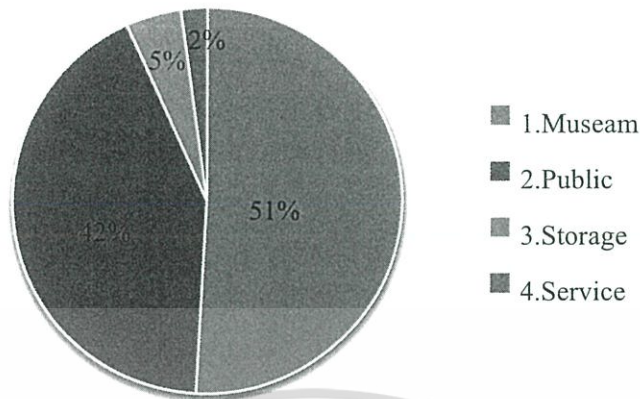
- ห้องนิทรรศการถาวร
  - ห้องนิทรรศการนานาชาติ
  - ห้องนิทรรศการถาวร
- ห้องนิทรรศการหมุนเวียน 2 ห้อง
- ห้องประชุม Auditorium
- ร้านขายของที่ระลึก
- ร้านหนังสือ
- ร้านกาแฟ
- จอดรถใต้ดิน
- Amphitheatre

ตารางที่3-4 สรุปพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

พื้นที่ทั้งหมด	100 %
1.Museum	50.90 %
2.Public	42.40 %
3.Storage	4.60 %
4.Service	2.20%

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

แผนภูมิที่ 3-2 แสดงร้อยละขององค์ประกอบของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

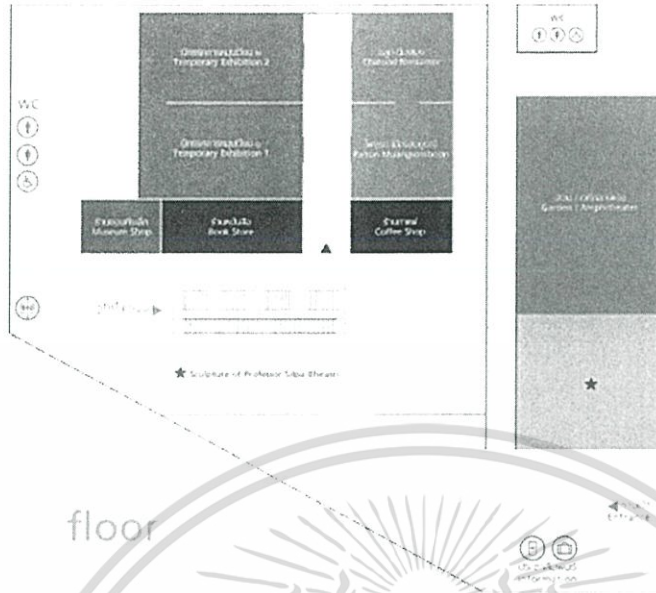
จากตารางที่ 3.4 และแผนภูมิที่ 3.2 แสดงร้อยละขององค์ประกอบของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA) พบว่า มีพื้นที่องค์ประกอบของพื้นที่หอศิลป์มากกว่าองค์ประกอบอื่น คือ ร้อยละ 52

ตารางที่ 3-5 แสดงแต่ละชั้นของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

ชั้น
ชั้นใต้ดิน - ที่จอดรถ
ชั้น G (ชั้น 1) - นิทรรศการถาวร 2 ห้อง - นิทรรศการหมุนเวียน 2 ห้อง - ร้านของของที่ระลึก - ร้านหนังสือ - ร้านกาแฟ
ชั้น 2 - ห้องนิทรรศการถาวร 4 ห้อง - ห้องประชุม
ชั้น 3 - ห้องนิทรรศการถาวร 5 ห้อง
ชั้น 4 - ห้องนิทรรศการถาวร 5 ห้อง
ชั้น 5 - ห้องนิทรรศการนานาชาติ - ห้องแสดงภาพ Richard Green

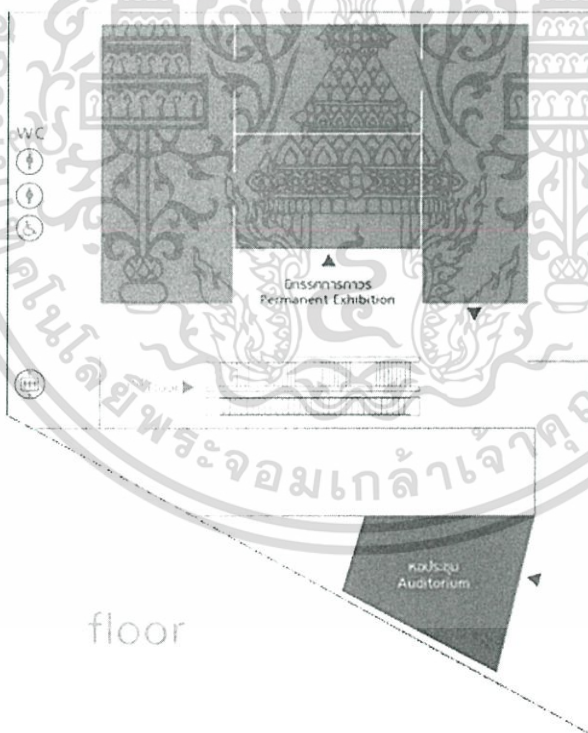
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังพื้นที่ของอาคาร

ภาพที่ 3-19 แสดงผังพื้นที่ชั้น G

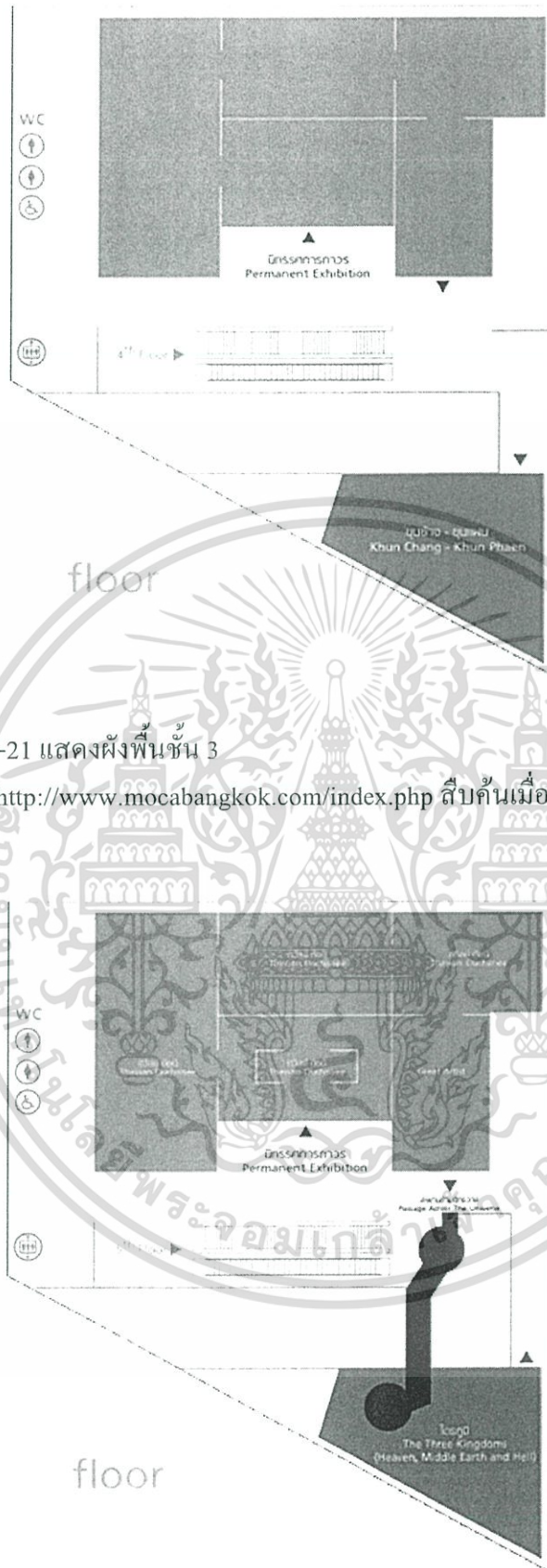
(ที่มา : <http://www.mocabangkok.com/index.php> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

ภาพที่ 3-20 แสดงผังพื้นที่ชั้น 2

(ที่มา : <http://www.mocabangkok.com/index.php> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

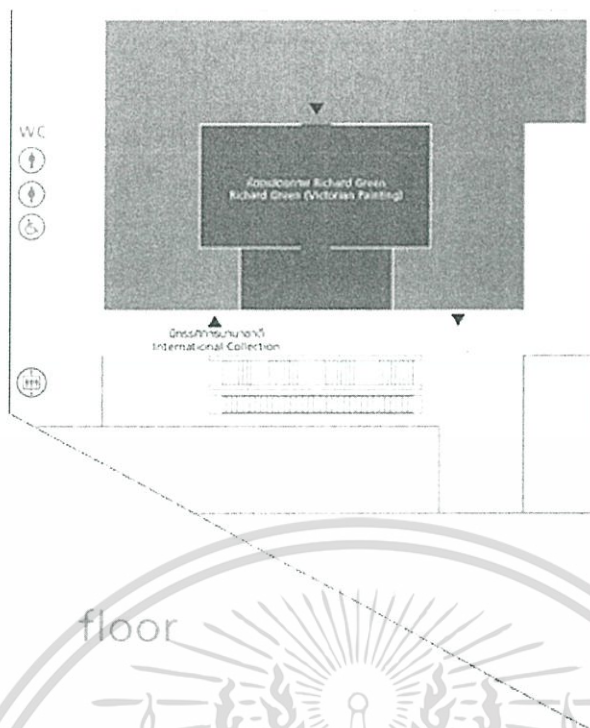
ภาพที่ 3-21 แสดงผังพื้นที่ 3

(ที่มา : <http://www.mocabangkok.com/index.php> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

ภาพที่ 3-22 แสดงผังพื้นที่ 4

(ที่มา : <http://www.moca bangkok.com/index.php> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

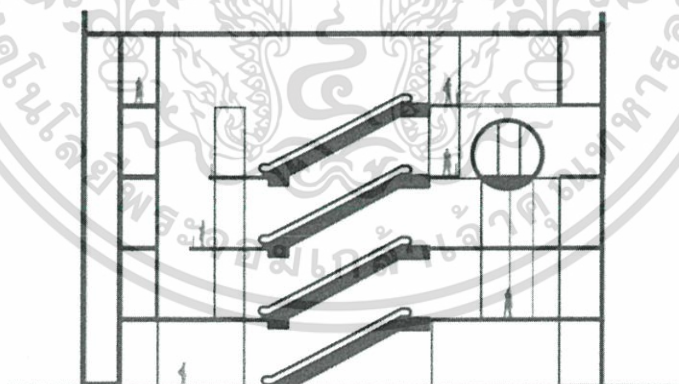
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3-23 แสดงผังพื้นที่ชั้น 5

(ที่มา : <http://www.mocabangkok.com/index.php> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

รูปตัดของอาคาร

ภาพที่ 3-24 ภาพแสดงรูปตัดพิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

รูปตัดของอาคารแสดงให้เห็นถึงการสัญจรในโครงการโดยหลักจะใช้บันไดเลื่อน บันไดหลัก และลิฟท์ที่อยู่บริเวณตรงกลางของอาคารเพื่อเชื่อมต่อในแต่ละชั้น โดยการเดินชมแต่ละชั้นนั้นจะเป็นการเดินทางวนเป็น LOOP เพื่อให้สามารถชมผลงานได้ครบทุกชิ้น ซึ่งแต่ละชั้นนั้นจะมีเจ้าหน้าที่คอยชี้แนะในการรับชมเมื่อชมนิทรรศการในชั้นนั้น เมื่อเดินชมจนครบก็จะเดินออกมาขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันไดเลื่อนไปยังชั้นถัดไป และเมื่อเดินชมเสร็จก็ลงลิฟต์มายังชั้น G เพื่อมาซื้อ ของที่ระลึกและนั่งพักที่ร้านกาแฟ

การเดินทางมาโครงการ

-รถยนต์

จากถนนวิภาวดีรังสิตขาออก เลี้ยวซ้ายแยกเข้าวัดเสมียนนารี แล้วเลี้ยวขวาวิ่งขวานกับทางรถไฟข้ามแยกไฟแดง ตรงไป MOCA จะอยู่ทางซ้ายมือ

-รถไฟฟ้า BTS

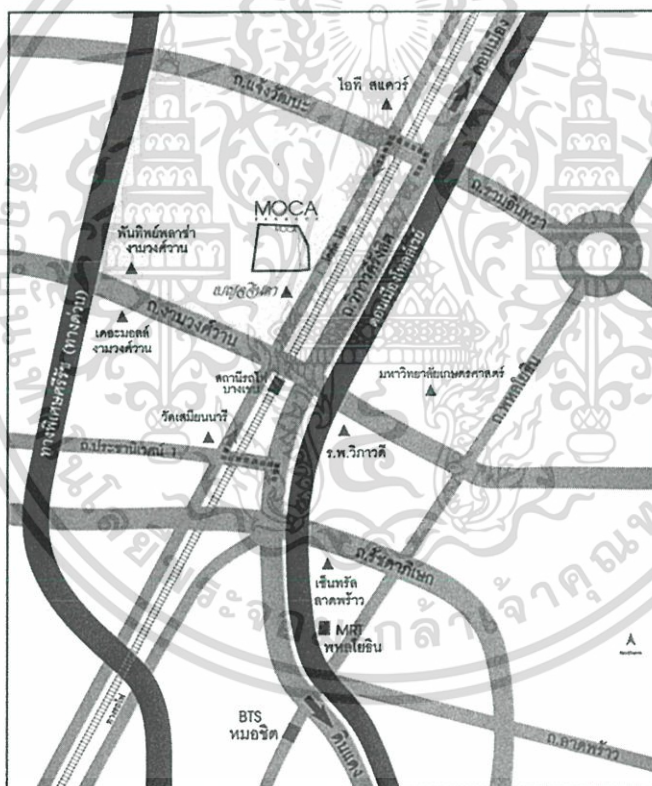
ลงสถานี หมอชิต แล้วต่อรถประจำทาง หรือรถรับจ้าง

-รถไฟฟ้า MRT

ลงสถานี พหลโยธิน แล้วต่อรถประจำทาง หรือรถรับจ้าง

-รถประจำทาง

รถประจำทางสาย 29, 52, 69, 134, 187, 191, 504, 510, 555

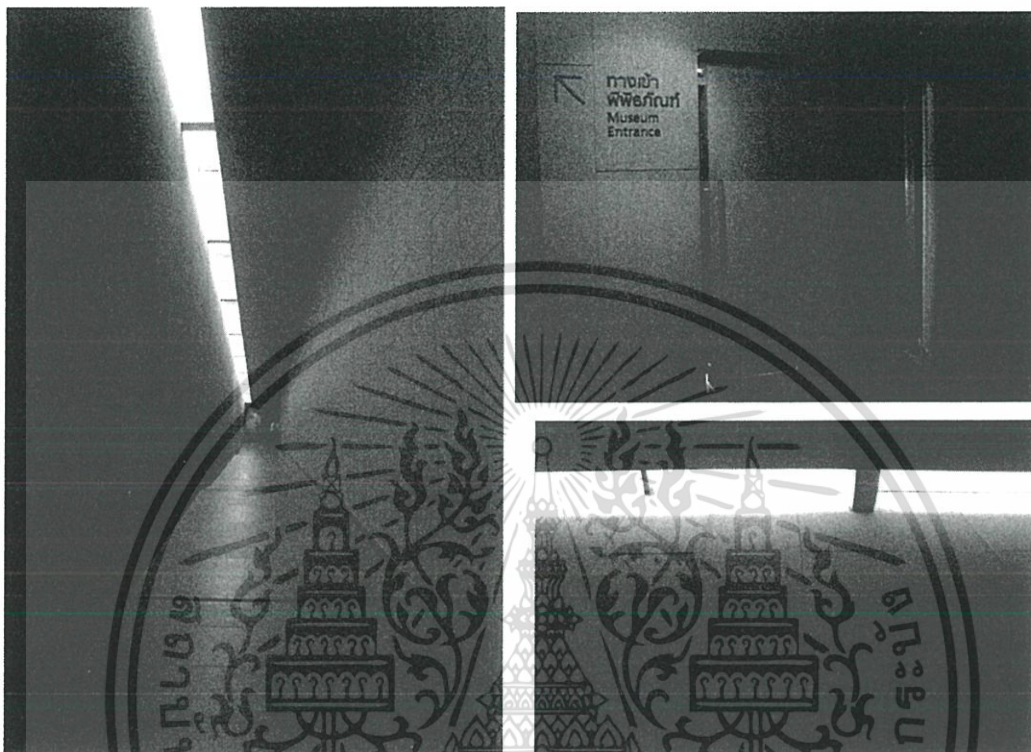
ภาพที่3-25 แผนที่ของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=tui14&month=01-2014&date=13&group=15&gblog=19> สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2559)

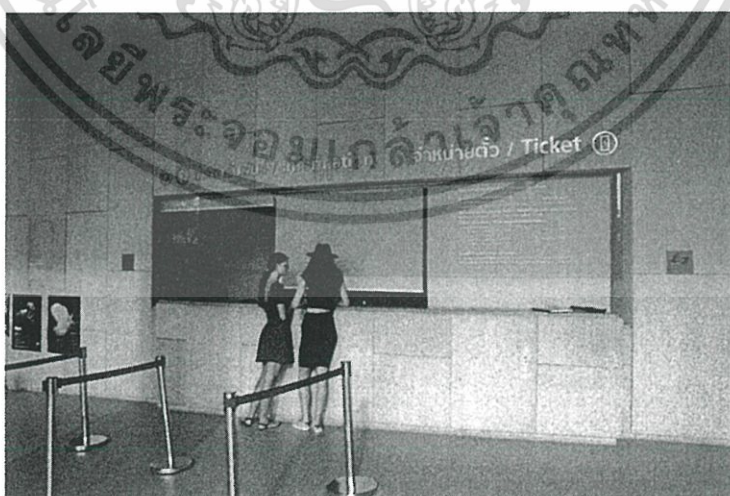
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางสัญจร

- รถโดยสารประจำทาง เข้าสู่โครงการบริเวณด้านหน้าโครงการ
- รถยนต์ส่วนตัว เข้าสู่โครงการโดยการเข้ามาจอดรถในโครงการในชั้นใต้ดิน และเดินเข้ามาในตัวอาคาร โดยค่อยๆเดินขึ้นทางขึ้นขึ้นมายังชั้น G (ชั้น 1) บริเวณด้านข้างของโถงทางเข้า

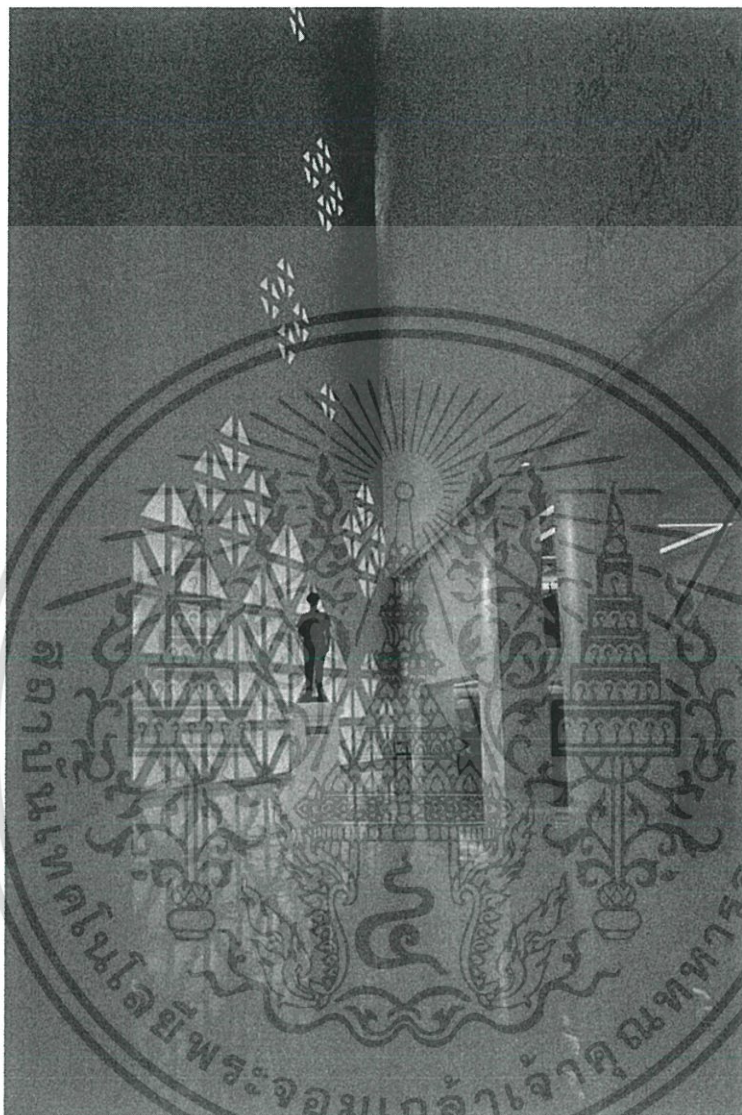
ภาพที่3-26 แสดงทางทางลาดที่เชื่อมต่อกับที่จอดรถชั้นใต้ดิน เพื่อเดินขึ้นมายังด้านบน บริเวณที่จำหน่ายตั๋ว (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่3-27 แสดงบริเวณที่จำหน่ายตั๋ว (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเข้าถึงทั้ง 2 ส่วนนี้ ผู้ใช้โครงการจะเดินผ่านบริเวณโถงทางเข้าโครงการเพื่อซื้อตั๋วก่อนถึงจะสามารถเดินเข้าไปในพิพิธภัณฑ์ได้ โดยชั้นแรกเมื่อเดินเข้ามา จะพบกับในส่วนของโถงจัดแสดงนิทรรศการเชิดชูเกียรติศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งในโถงกลางแห่งนี้จะใช้แสงสว่างจากภายนอกเข้า โดยการเล่นการเจาะช่องแสงมาในโครงการด้วย เพื่อเป็นการเน้นโถงทางเข้า

ภาพที่3-8 บริเวณโถงกลาง (ที่มา : ผู้จัดทำ)

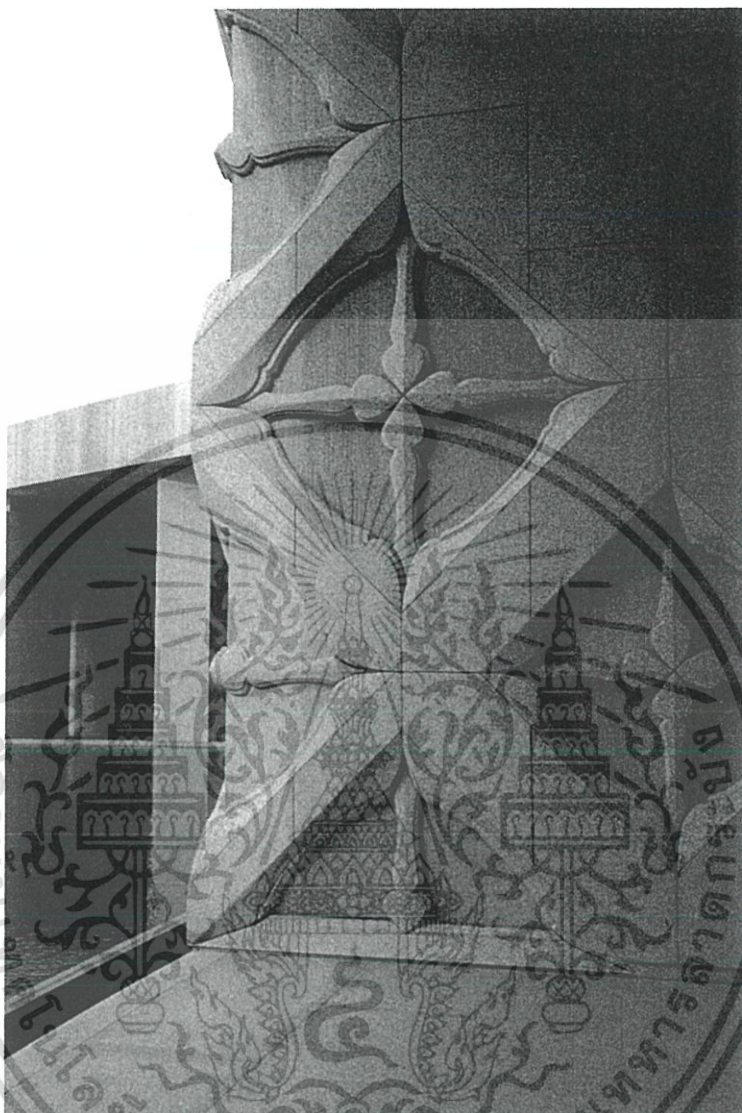
วัสดุที่จัดแสดง

งานประติมากรรม ขนาดตั้งแต่ 60 x 60 ซม. – 500 x 500 ซม., งานจิตรกรรม ขนาดตั้งแต่ 24 x 36 นิ้ว - 7 x 2.5 เมตร, งานภาพถ่าย ขนาด 20 x 24 นิ้ว จำนวนทั้งหมดประมาณ 500 ผลงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุภายนอกอาคาร

ผนังด้านนอกของอาคารใช้หินอ่อน ซึ่งโรงสกัดหินอ่อนของประเทศจีนเป็นผู้ประมูลได้

ภาพที่3-29 ผนังหินอ่อนที่แกะเป็นลายก้านมะลิ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

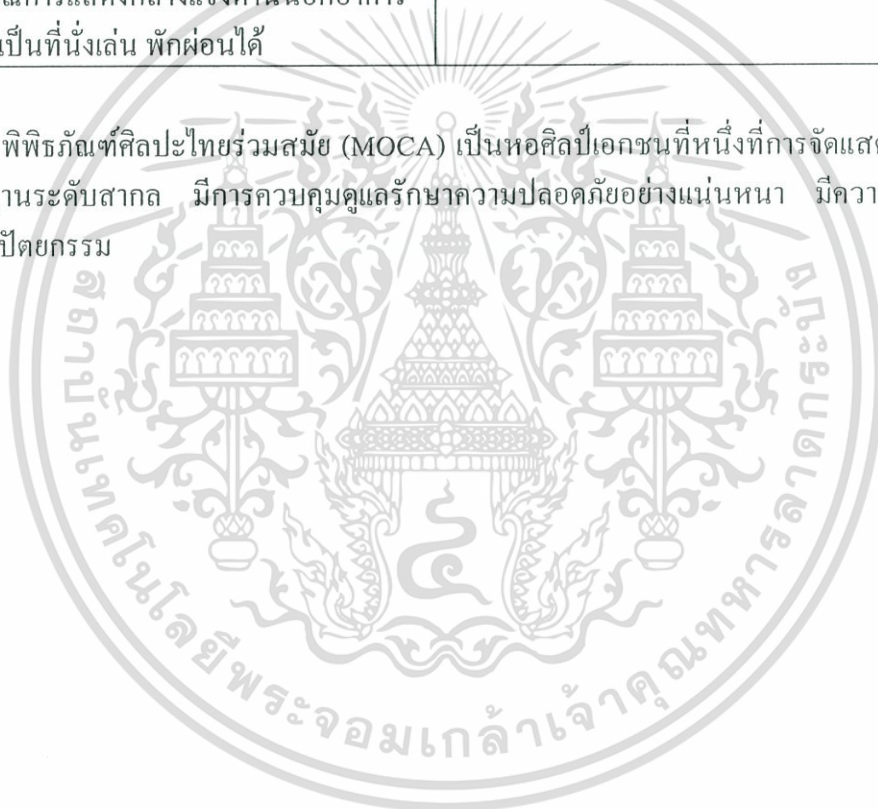
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

ตารางที่ 3-6 ตารางเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

ข้อดี	ข้อเสีย
1.พื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการมีจำนวน มาก รองรับการจัดแสดงงานประเภทต่างๆ 2.การออกแบบรูปทรง รูปลักษณ์ของอาคาร น่าสนใจ 3.มีการนำแสงธรรมชาติใช้ในบางส่วน 4.มีการดูแลเรื่องปลอดภัยอย่างแน่นหนา เนื่องจากมูลค่าของงานศิลปะค่อนข้างสูง มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำทุกชั้น 5.มีบริเวณการแสดงกลางแจ้งด้านนอกอาคาร สามารถเป็นที่นั่งเล่น พักผ่อนได้	1.เข้าถึงโครงการค่อนข้างยาก เนื่องจากไม่ได้ เป็นบริเวณใจกลางเมือง 2.เส้นทางสัญจรในการเดินทาง มีความไม่ชัดเจน ว่าบริเวณไหนเป็นทางเข้า-ออก ต้องอาศัย เจ้าหน้าที่คอยบอกในแต่ละชั้น 3.มีการจัดผลงานในแต่ละห้องจัดแสดงค่อนข้าง มากไป ทำให้รู้สึกเยอะไป ไม่มีพื้นที่โล่งให้พัก สบายตา

พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA) เป็นหอศิลป์เอกชนที่หนึ่งที่การจัดแสดงงานศิลปะ
 มีมาตรฐานระดับสากล มีการควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนา มีความโดดเด่นใน
 งานสถาปัตยกรรม

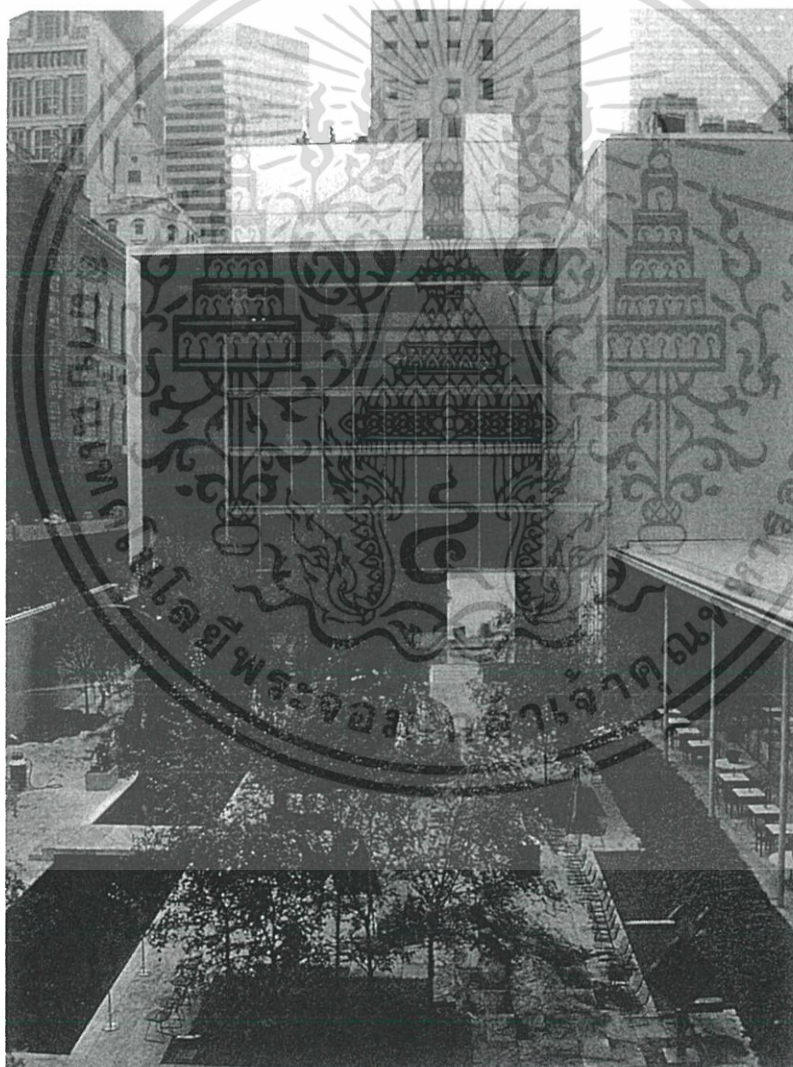
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การศึกษาอาคารภายนอกประเทศ

3.3.1 The Museum of Modern Art, New York (MOMA)

MoMA

ที่ตั้ง	11 ถนน 53 ฟิ้งตตะวันตก, แมนฮัตตัน นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
พื้นที่อาคาร	58,500 ตารางเมตร
สถาปนิก	Yoshio Taniguchi, Cesar Pelli and Associates, Philip Johnson, Philip Goodwin, Edward Durell Stone
เวลาทำการ	ตั้งแต่ 10.30น. – 5:30น. (วันศุกร์ ตั้งแต่ 10.30น. - 20.00น.)
ค่าเข้าชม	<ul style="list-style-type: none"> -ผู้ใหญ่ \$23 -ผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป \$16 -นักเรียน นิสิตศึกษา \$12 -เด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี เข้าชมฟรี

ภาพที่ 3-30 The Museum of Modern Art, New York (MOMA)

(ที่มา : <http://nyc-architecture.com/MID/MID087.htm> สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติความเป็นมา

MOMA มีประวัติความเป็นมายาวนานที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวร็อกเฟลเลอร์ (Rockefeller) โดยมีแนวคิดในการก่อตั้ง MOMA และได้รับการพัฒนาในปี ค.ศ. 1928 โดย แอบบี้ อัลดริช ร็อกเฟลเลอร์ (Abby Aldrich Rockefeller) ภรรยาของ จอห์น ดี ร็อกเฟลเลอร์ (John D. Rockefeller Jr.) และเพื่อนอีก 2 คนคือ Lillie P. Bliss และ Mary Quinn Sullivan. พวกเขาได้เช่าพื้นที่ส่วนหนึ่งในแมนฮัตตัน เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับพิพิธภัณฑ์แห่งใหม่ 7 พฤศจิกายน 1929 ได้เชิญ คอนเยอร์ กู๊ดเยียร์ (invited A. Conger Goodyear) ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานบริหารของ Albright Art Gallery ใน Buffalo, New York มาเป็นประธานของพิพิธภัณฑ์แห่งใหม่ และ Abby เป็นเหรียญกษาปณ์ ทำให้ MoMA ในขณะนั้น จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำของอเมริกาแห่งแรก และแห่งเดียวในแมนฮัตตัน ที่อุทิศตนให้กับศิลปะสมัยใหม่ และจัดแสดงงานศิลปะสมัยใหม่

พิพิธภัณฑ์ขยายตัวอย่างรวดเร็วจากวัตถุจัดแสดงไม่กี่ชิ้น (มีงานแสดงเพียงแค่ 9 ชิ้น คือ ภาพพิมพ์ 8 ชิ้น และวาดภาพ อีก 1 ชิ้น) ซึ่งนิทรรศการที่ประสบความสำเร็จในปี 1929 คือ นิทรรศการที่หยิบยืมผลงานจากที่อื่นมาจัดแสดงซึ่งมีผลงานของ Van Gogh, Gauguin, Cézanne และ Seurat.

ซึ่งสามารถสรุปเรื่องราวความเป็นมาได้ดังนี้

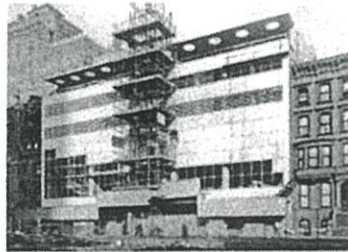
- 1929 The Museum of Modern Art เปิดตัวครั้งแรก
- 1932 ย้ายที่ตั้งไปอยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของถนน 53
- 1939 ออกแบบอาคารถาวรแห่งแรก โดย ฟิลลิป กูดวิน(Phillip L. Goodwin) และ เอ็ดเวิร์ด ดูเรลล์ (Edward Durell)
- 1951 ออกแบบอาคารซึ่งติดอยู่กับอาคารหลังแรก(1939) โดย ฟิลลิป จอห์นสัน (Phillip Johnson)
- 1953 ออกแบบสวนประติมากรรม โดย ฟิลลิป จอห์นสัน (Phillip Johnson)
- 1984 ออกแบบอาคารปีกตะวันตกใหม่ โดย ซีซาร์ เพลลีย์ (Cesar Pelli) เพื่อเพิ่มพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ โรงละคร สำนักงาน ร้านอาหาร
- 1989 ร้านขายของที่ระลึกของพิพิธภัณฑ์ (MOMA Design Store) เปิดตัวขึ้นอย่างเป็นทางการ
- 1997 โยชิโอะ ทานิกูชิ (Yoshio Taniguchi) ได้รับเลือกเป็นสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารพิพิธภัณฑ์ใหม่
- 1999 ซื่อที่ดินเก่าของโรงงาน (Swingline Staple Factory) ที่ลองไอแลนด์ ควีนส์
- 2000 การก่อสร้างอาคารใหม่ของพิพิธภัณฑ์
- 2004 พิพิธภัณฑ์ใหม่เปิดตัวอย่างเป็นทางการ

The Modern's Mutations

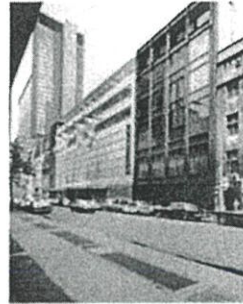
A look back on the Museum of Modern Art's history of renovations as it plans to reopen its 53rd Street location.

May 3, 1932 The Modern moves from its original location on Fifth Avenue to a town house at 11 West 53rd Street.

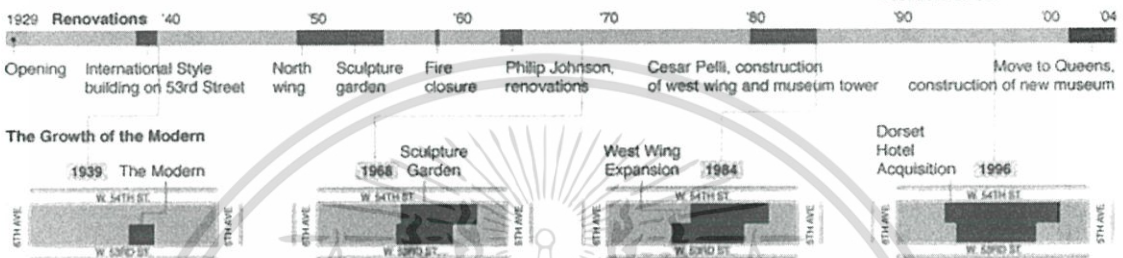
January 1938 - May 1939 The construction of an International Style building, designed by Philip L. Goodwin and Edward Durrell Stone.

1963 - 1967 The Modern undergoes major renovations and expansions under designer Philip Johnson.

November 2004 After closing in spring 2001, and moving temporarily to Queens, the Modern plans to reopen at 11 West 53rd Street.

ภาพที่ 3-31 แสดงการขยายตัวของ The Museum of Modern Art ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

(ที่มา : <http://nyc-architecture.com/MID/MID087.htm> สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

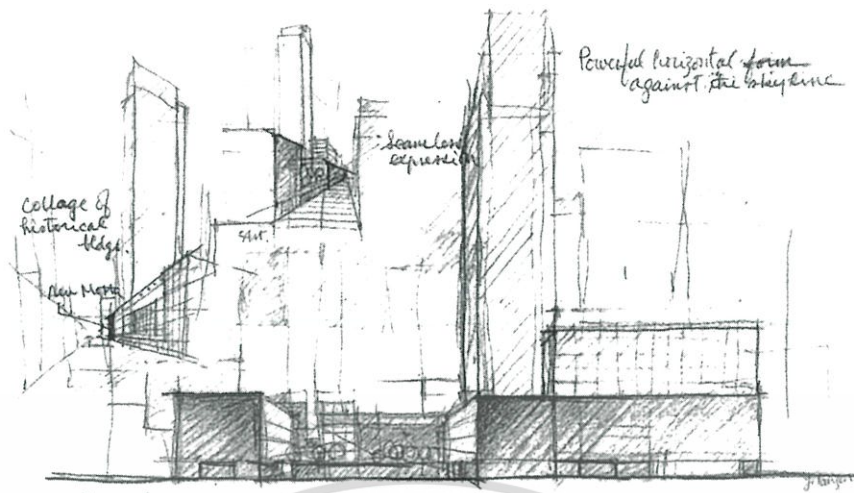
แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดของ โยชิโอะ ทานิกูชิ (Yoshio Taniguchi) คือสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมอันดีสำหรับศิลปะและประชาชน ผ่านจินตนาการและระเบียบวิธีการใช้แสง วัสดุ และพื้นที่ โดยมุ่งเน้นไปที่ขนาดของพื้นที่จัดแสดงที่มีปริมาตรหรือที่ว่างที่ใหญ่ขึ้นในฝั่งตะวันตกของอาคาร ในขณะที่อีกฝั่งเป็นส่วนของการศึกษาและส่วนการวิจัย ด้วยรูปทรงเลขาคณิตต่างๆ 2 อัน โดยให้มีความร่วมสมัยแต่ยังคงไว้ซึ่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมและบริบทของบริเวณนั้น เป็นศูนย์กลางของการพักผ่อนหย่อนใจ การเรียนรู้ และการวิจัยอย่างแท้จริง

สวนประติมากรรมเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบภายนอกของอาคารที่สามารถนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อการใช้สอย ในส่วนของงานในฝั่งทิศใต้ซึ่งเชื่อมกับลานประติมากรรมกลางแจ้งเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบของ ฟิลลิป จอห์นสัน (Phillip Johnson) โดยการออกแบบใหม่จะให้ความสำคัญกับสวนประติมากรรมมากขึ้น ให้มีความกลมกลืนและต่อเนื่องกับสวนพิพิภักณ์ที่มากขึ้น ให้มีชีวิตชีวาและมีความร่วมสมัยมากขึ้น

การเชื่อมต่อของถนนทั้ง 2 ฝั่งไว้ โถงและทางเข้าที่มีขนาดใหญ่สามารถรองรับผู้เข้าชมนิทรรศการที่มาเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ สามารถจัดการพื้นที่ทางตั้งภายในการชมนิทรรศการมีความลื่นไหลและต่อเนื่อง โดยไม่ให้ผู้เข้าชมนิทรรศการเดิมซ้ำทางเดิมในการชม แต่ละชั้นมีจุดมุ่งหมายหลักของตัวเอง และพื้นที่ในแต่ละชั้นมีขนาดใหญ่ขึ้น ทำให้มีความเหมาะสมกับการจัดแสดงนิทรรศการหรือศิลปะร่วมสมัยมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3-32 แบบร่างของ โยชิโอะ ทานิกุซุ

(ที่มา : <https://www.inexhibit.com/mymuseum/moma-museum-modern-art-new-york/>

สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

องค์ประกอบ

พื้นที่ใช้สอยของโครงการหลังการก่อสร้างใหม่ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 58,000 ตารางเมตร

1. พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการ 11,612 ตารางเมตร

-นิทรรศการถาวร

-นิทรรศการชั่วคราว

2. ห้องสมุด ที่รวบรวมหนังสือกว่า 300,000 เล่ม

3. ส่วนการศึกษา

4. ส่วนวิจัย

5. ลานประติมากรรมกลางแจ้ง 2,000 ตารางเมตร

6. โรงละคร 2 โรง

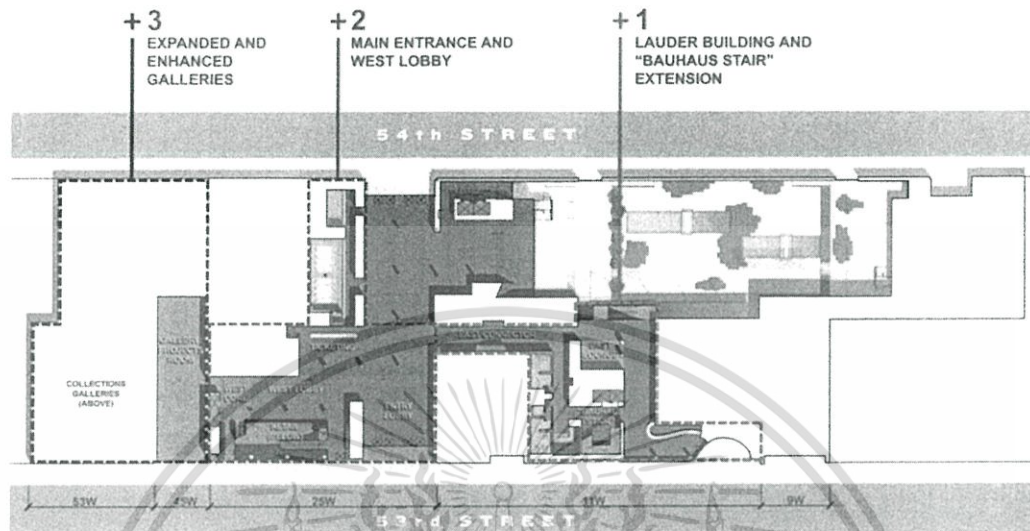
7. ร้านอาหาร 3 ร้าน

8. ร้านขายของที่ระลึก

9. ร้านหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PHASES OF THE PROJECT

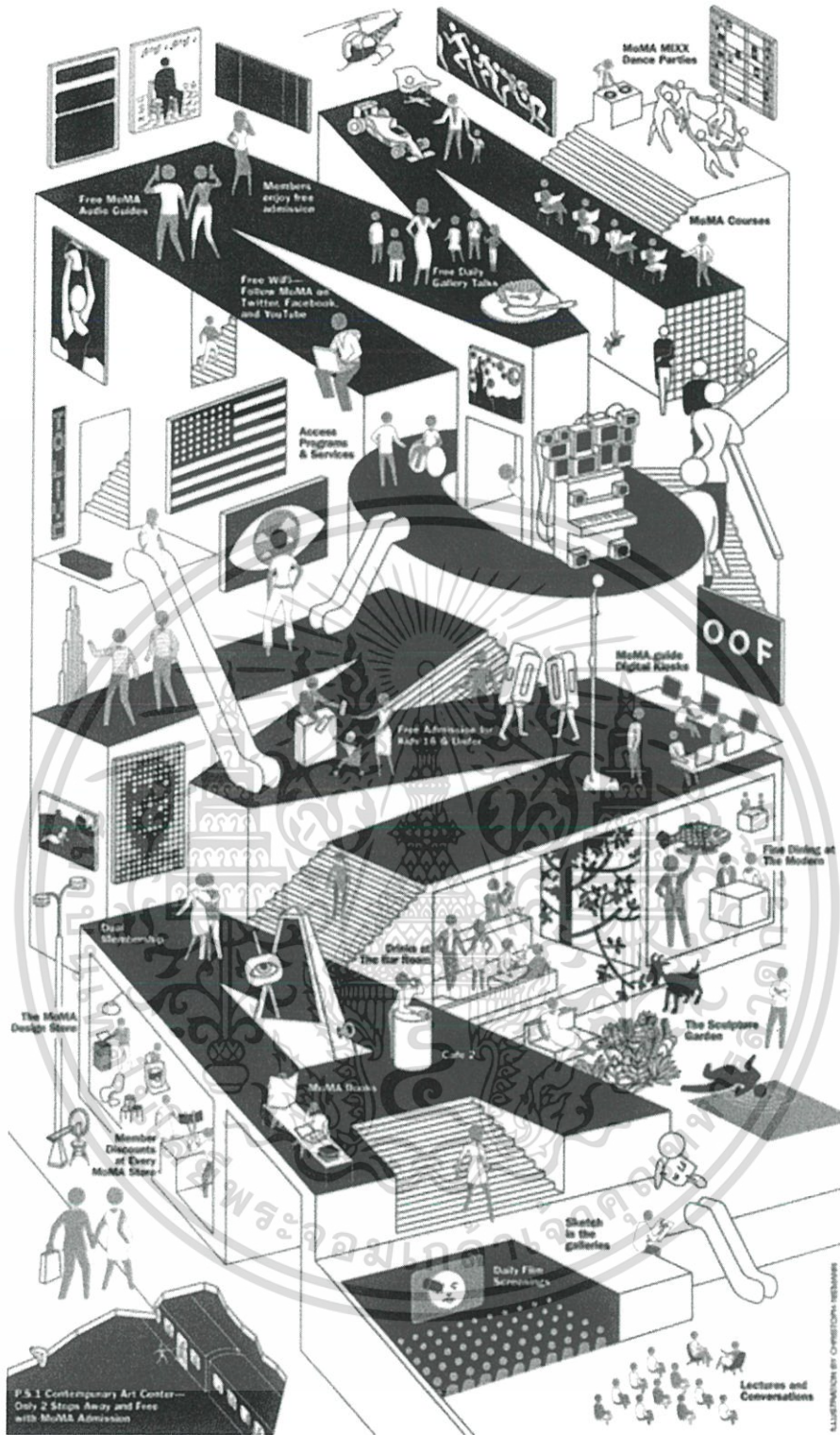

ภาพที่ 3-33 ผังบริเวณของ The Museum of Modern Art
(ที่มา : http://www.world-architects.com/architecture-news/headlines/DS_R_Scales_Back_at_MoMA_5452 สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

การแบ่งพื้นที่ใช้สอยภายใน MOMA ก่อนข้างมีความตรงไปตรงมา โดยจะแบ่งเป็นปีกตามทิศต่างๆ ส่วนของพิพิธภัณฑ์สามารถเข้าถึงได้จากถนนทั้ง 2 พัง ส่วนการศึกษาจะเข้าถึงได้จากถนน 54 (54 Street)

- ด้านทิศเหนือ เป็นส่วนของการจัดแสดงนิทรรศการ
- ทิศตะวันตก เป็นส่วนของการจัดแสดงนิทรรศการ
- ด้านทิศใต้ เป็นส่วนประติมากรรมกลางแจ้ง
- ด้านทิศตะวันออก เป็นส่วนของการศึกษาและส่วนวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่3-34 แสดงการเชื่อมต่อในกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3-7 แสดงแต่ละชั้นของ The Museum of Modern Art, New York (MOMA)

ชั้น
<p>ชั้นใต้ดิน (2 ชั้น)</p> <p>-เป็นส่วนของโรงละคร</p>
<p>ชั้น 1</p> <p>-โถง</p> <p>-ร้านหนังสือ</p> <p>-ร้านอาหาร</p> <p>-ลานประติมากรรมกลางแจ้ง</p>
<p>ชั้น 2</p> <p>-ร้านหนังสือ</p> <p>-ร้านกาแฟ</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว</p> <p>-ส่วนจัดแสดงถาวรอื่น ๆ</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการพิเศษ</p>
<p>ชั้น 3</p> <p>-ส่วนนิทรรศการด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบ</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภาพเขียนและภาพวาด</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการภาพถ่าย</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการพิเศษ</p>
<p>ชั้น 4</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการจิตรกรรมและประติมากรรม</p>
<p>ชั้น 5</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการจิตรกรรมและประติมากรรม</p> <p>-ร้านอาหาร</p>
<p>ชั้น 6</p> <p>-ส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว</p>

จะเห็นได้ว่าการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในของ MOMA ค่อนข้างจะชัดเจน มีพื้นที่รองรับการจัดแสดงแบ่งออกเป็นตามประเภทของงานศิลปะอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีพื้นที่สำหรับสร้างรายได้ให้กับโครงการ เช่น มีพื้นที่ร้านอาหาร, ร้านขายของที่ระลึก, ร้านหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

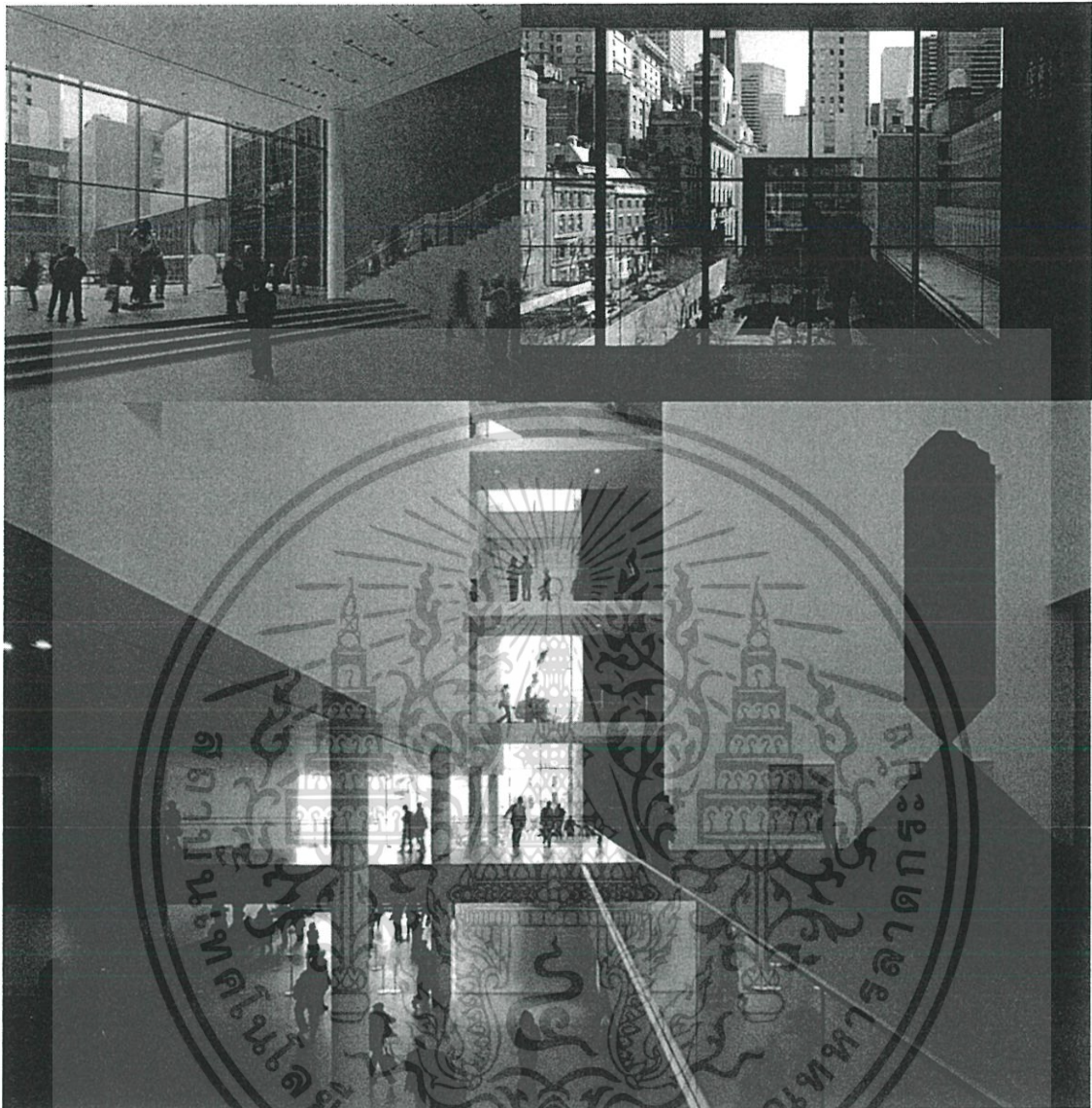

ภาพที่3-35 มุมมองจากภายนอกไปยังอาคาร The Museum of Modern Art
(ที่มา : <https://www.inexhibit.com/mymuseum/moma-museum-modern-art-new-york/>
สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

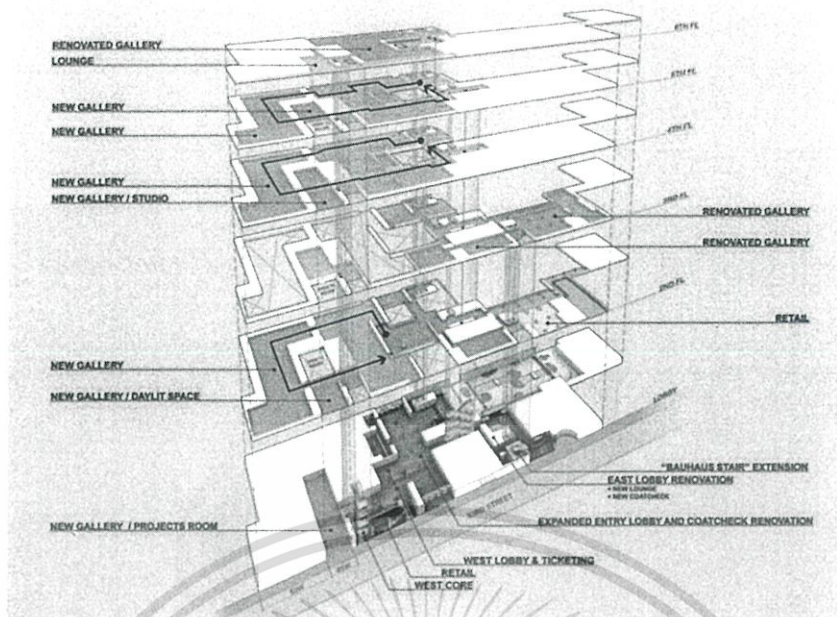
ภาพที่3-36 ลานประติมากรรมกลางแจ้ง
(ที่มา : <https://www.inexhibit.com/mymuseum/moma-museum-modern-art-new-york/>
สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3-37 ภายในอาคาร The Museum of Modern Art
 (ที่มา : <https://www.inexhibit.com/mymuseum/moma-museum-modern-art-new-york/>
 สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่3-38 แสดงระบบทางสัญจรของ The Museum of Modern Art
(ที่มา : http://www.world-architects.com/architecture-news/headlines/DS_R_Scales_Back_at_MoMA 5452สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

มีทางเข้าหลักในการเข้าของส่วนพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ทางฝั่งตะวันตก สามารถเข้าสู่โดงทางเข้าได้จากถนนทั้ง 2 ฝั่งของโครงการ ทางสัญจรทางตั้งภายในโครงการและการชมนิทรรศการ ใช้บันไดเลื่อนบริเวณโดงหลัก เชื่อมต่อกันหมดทุกชั้น

การใช้แสงสว่างในอาคาร

ภายในส่วนนิทรรศการถาวร ใช้แสงประดิษฐ์เกือบทั้งหมด แสงธรรมชาติถูกนำมาใช้บริเวณโดงหลัก และส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวรบริเวณชั้น 6 ซึ่งเป็นการเจาะช่องแสงจากหลังคา (Skylight)

ภาพที่3-39 การใช้แสงประดิษฐ์ในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่3-40 การใช้แสงธรรมชาติเข้ามาภายในอาคาร
(ที่มา : <https://matyszczyk.wordpress.com/photo-gallery-by-selected-subjects/art/museum-of-modern-art-moma/> สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2559)

วัตถุประสงค์และการจัดแสดง

ภายใน The Museum of Modern Art จัดแสดงงานศิลปะ จากศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลกมากมาย มีชิ้นงานศิลปะครบทุกประเภท โดยมีชิ้นงานรวมทั้งหมดอยู่ถึง 150,000 ชิ้น จากศิลปิน 70,000 คน จัดแสดงนิทรรศการแบ่งตามประเภทของงานศิลปะตามชั้นต่างๆภายในอาคาร

ภาพที่3-41 ตัวอย่างภาพที่จัดแสดงภายใน The Museum of Modern Art
(ที่มา : <https://matyszczyk.wordpress.com/photo-gallery-by-selected-subjects/art/museum-of-modern-art-moma/> สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุภายนอกและภายในอาคาร

วัสดุปิดผิวของอาคารภายนอกเป็นแกรนิตสีดำสนิท และกระจกโค้ท พื้นที่ในส่วนจัดแสดงเป็นคอนกรีตทาสีขาว

ภาพที่3-42 ภาพนอกอาคาร The Museum of Modern Art

ภาพที่3-43 ภาพภายในอาคาร The Museum of Modern Art

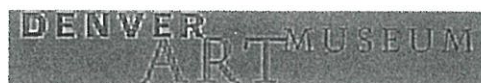
(ที่มา : <http://www.archdaily.com/430903/ad-classics-the-museum-of-modern-art>
สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

สรุป

The Museum of Modern Art เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน มีการขยายตัวของพิพิธภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง จากจุดประสงค์เริ่มต้นในปี ค.ศ.1929 เป็นเพียงอาคารเล็ก แต่ปัจจุบันนั้นเป็นอาคารขนาดใหญ่ มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลต่อวงการพิพิธภัณฑ์ศิลปะทั่วโลก อีกทั้งยังมีผลงานศิลปะที่มีชื่อเสียงอยู่จำนวนมาก รูปแบบทางสถาปัตยกรรมมีความร่วมสมัย อีกทั้งยังเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมกว่า 2,500,000 คน/ปี ซึ่งถือว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่ได้รับความนิยมอีกที่หนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 Denver Art Museum

ที่ตั้ง	100 West 14th Avenue Parkway, Denver, Colorado, USA
พื้นที่อาคาร	14,600 ตารางเมตร
สถาปนิก	Studio Daniel Libeskind
เวลาทำการ	หยุดวันจันทร์ วันอังคาร-อาทิตย์ ตั้งแต่ 10.00น.-17.00น. (ยกเว้นวันศุกร์ ตั้งแต่ 10.00น.-20.00น.)
ค่าเข้าชม	-ผู้ใหญ่ \$13 -นักเรียน นิสิตศึกษา \$10 -เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าชมฟรี

ภาพที่ 3-44 Denver Art Museum

(ที่มา : <http://www.arch2o.com/denver-art-museum-daniel-libeskind/>

สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติความเป็นมา

- 1893-1923 ต้นกำเนิดของพิพิธภัณฑสถานนั้นเกิดมาจากการก่อตั้งของเดนเวอร์ศิลปะคลับในปี 1893 หลังจากนั้นได้เปลี่ยนชื่อตัวเองสมาคมศิลปะเดนเวอร์ในปี 1917 เปิดแกลเลอรีเป็นครั้งแรก ในเมือง และใน 1923 สมาคมศิลปะเดนเวอร์กลายเป็นพิพิธภัณฑสถานศิลปะเดนเวอร์ (DAM)
- 1954 มีการระดมทุนในการสร้างอาคารใหม่
- 1971 ออกแบบโดยสถาปนิกสมัยใหม่อิตาลี Gio Ponti กับสถาปนิกท้องถิ่นเจมส์ Sudler
- 2006- ปัจจุบัน อาคารใหม่เปิดเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2006 ซึ่งทำจากไทเทเนียมและกระจก เป็นโครงการที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันสถาปนิกอเมริกัน เป็นความสำเร็จทางด้านงานโครงสร้างอีกงานหนึ่ง

แนวความคิดในการออกแบบ

ประกอบด้วยชุดของปริมาณของเรขาคณิต โดยมีแรงบันดาลใจจากพลังและการเจริญเติบโตของเมืองเดนเวอร์ โดยในนำเอาความเป็นเหลี่ยมมุม และความสลับซับซ้อนที่ออกเขาร็อกก็เข้ามาใช้เป็นรูปทรงของอาคาร

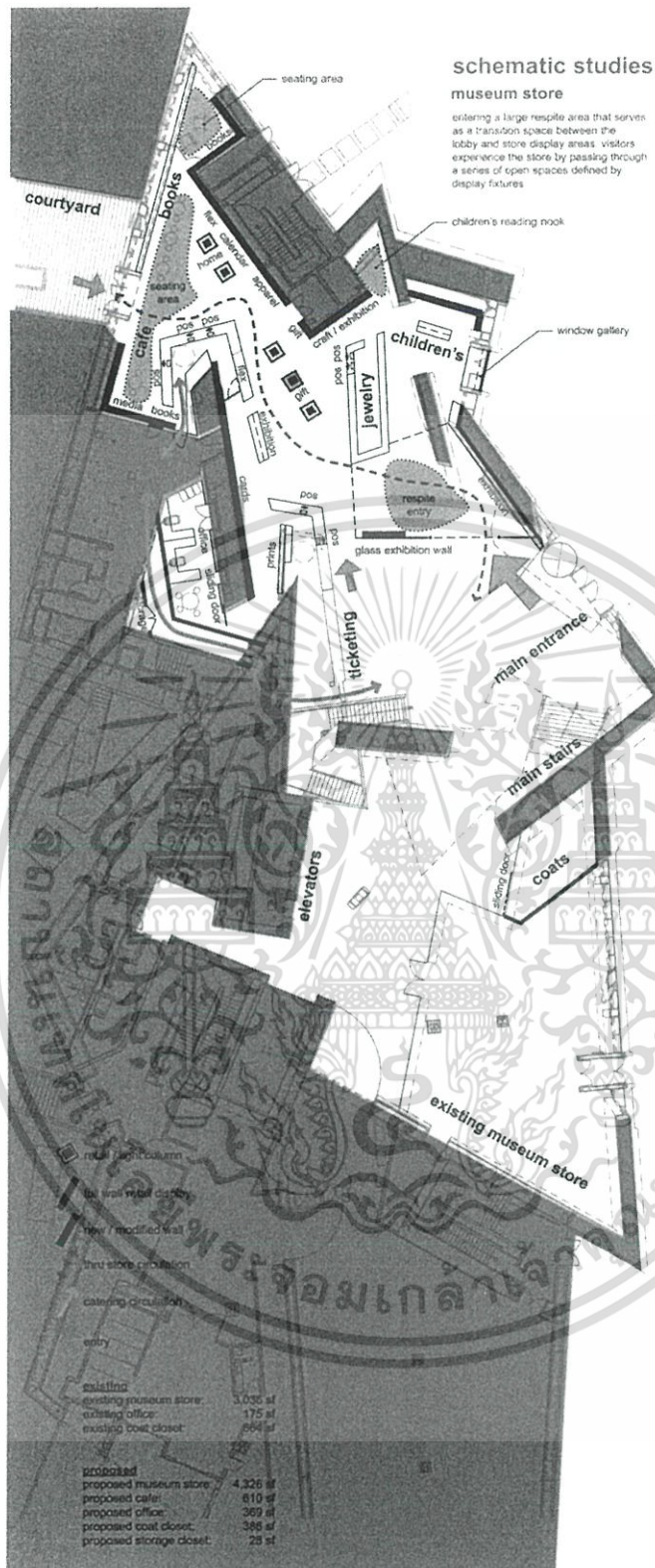
ภาพที่3-45 แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงของอาคาร

(ที่มา : <http://www.arch2o.com/denver-art-museum-daniel-libeskind/>

สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3-48 แสดงทางสัญจรบริเวณชั้น 1 ภายในอาคาร

(ที่มา : <http://www.archdaily.com/169223/denver-art-museum-museum-shop-roth-sheppard-architects/5015b92828ba0d5a4b000bad-denver-art-museum-museum-shop-roth-sheppard-architects-plan> สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3-8 แสดงแต่ละชั้นของ Denver Art Museum

Hamilton Building	North Building
ชั้นใต้ดิน - Auditorium	
ชั้น 1 - โถง - นิทรรศการชั่วคราว - ห้องสตูดิโอ - ร้านขายของที่ระลึก	ชั้น 1 - โถง - ร้านขายของที่ระลึก
ชั้น 2 (เชื่อมต่อกับ North Building) - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว	ชั้น 2-7 - นิทรรศการถาวร
ชั้น 3-4 - นิทรรศการถาวร	

ภาพที่ 3-49 แสดงรูปตัดของ Denver Art Museum

(ที่มา : <http://www.arch2o.com/denver-art-museum-daniel-libeskind/>)

สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์แสดงและการจัดแสดง

- African Art
- American Indian Art
- Architecture, Design & Graphics
- Asian Art
- European & American Art
- Modern & Contemporary Art
- Oceanic Art
- Photography
- Pre-Columbian Art
- Spanish Colonial Art
- Textile Art & Fashion
- Western American Art
- Conservation
- Provenance Research
- Explore the Collection

ภาพที่3-50 แสดงภายในอาคารของ Denver Art Museum
(ที่มา : <http://denverartmuseum.org/> สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

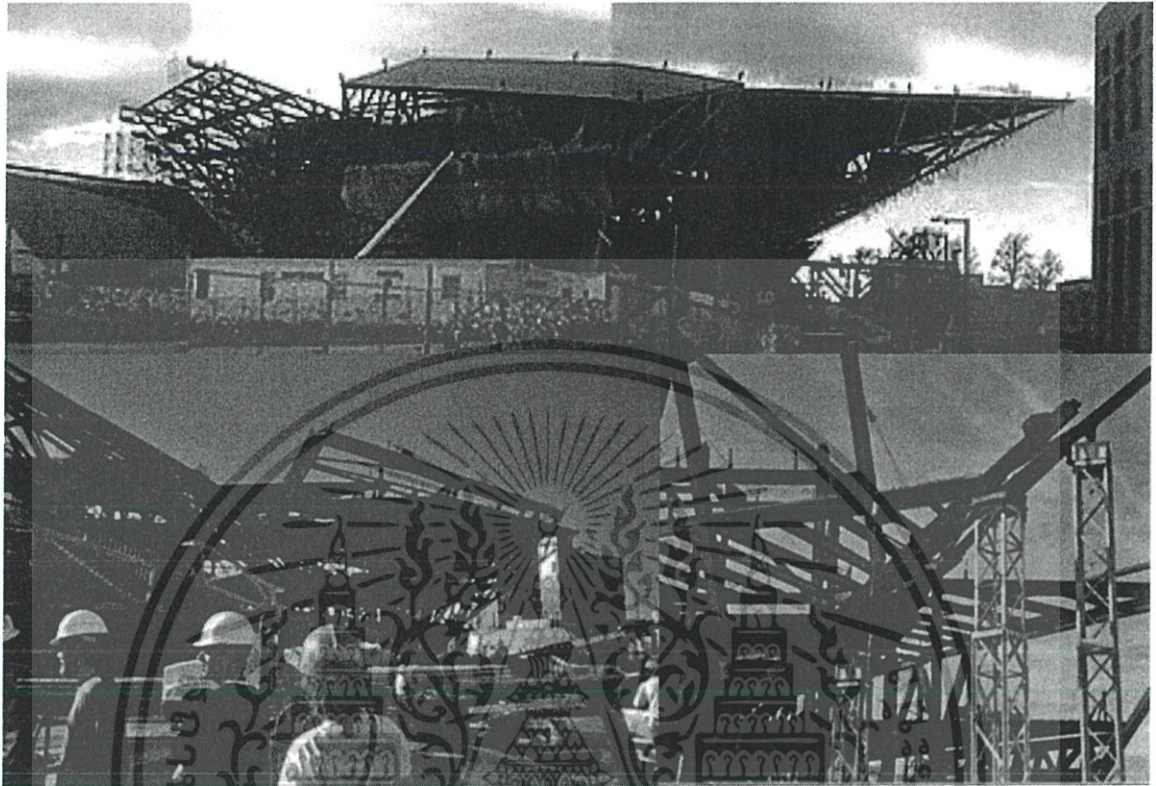

ภาพที่3-51 ตัวอย่างผลงานที่จัดแสดง
(ที่มา : <http://denverartmuseum.org/> สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุภายนอกอาคาร

วัสดุปิดผิวของอาคารภายนอกเป็นนวัตกรรมใหม่นั้นคือ ทำจากไทเทเนียม ซึ่งโครงสร้างนั้นเป็นโครงสร้างเหล็ก

ภาพที่ 3-52 โครงสร้างของ Denver Art Museum

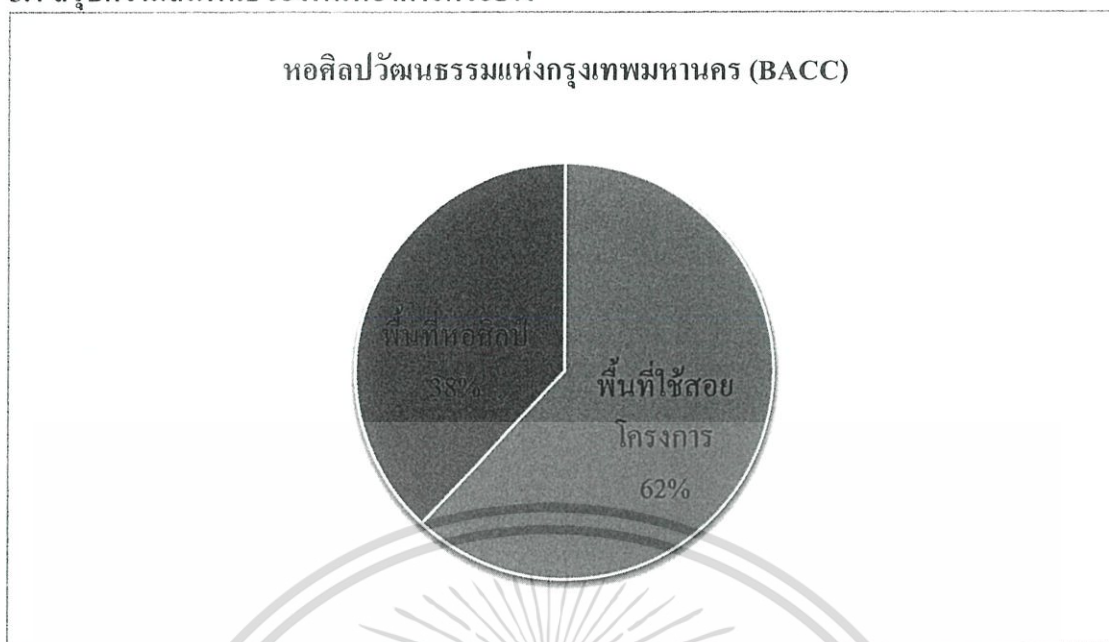
(ที่มา : <https://www.flickr.com/photos/molars/19345729> สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559)

สรุป

Denver Art Museum พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ที่เปรียบเสมือนเป็นแลนด์มาร์คของเมืองเดนเวอร์ที่มีการผสมผสานเอกลักษณ์ของสมัยใหม่และเก่า ในอาคารที่สร้างที่หลังได้อย่างลงตัว อีกทั้งยังดำเนินการโดยองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมกว่า 600,000 คน/ปี ถือว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่ได้รับความนิยมอีกหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 สรุปความสัมพันธ์ของพื้นที่อาคารตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 3-3 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)

จากแผนภูมิที่ 3-3 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยในหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) พบว่าพื้นที่หอศิลป์ โดยเฉลี่ยและคิดเป็น ร้อยละ 38 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด

แผนภูมิที่ 3-4 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยในพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA)

จากแผนภูมิที่ 3-4 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยในพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA) พบว่าพื้นที่หอศิลป์ โดยเฉลี่ยและคิดเป็น ร้อยละ 51 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The Museum of Modern Art (MOMA)

แผนภูมิที่ 3-5 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยใน The Museum of Modern Art (MOMA)

จากแผนภูมิที่ 3-5 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยใน The Museum of Modern Art (MOMA) พบว่าพื้นที่หอศิลป์ โดยเฉลี่ยและคิดเป็น ร้อยละ 22 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด

Denver Art Museum

แผนภูมิที่ 3-6 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยใน Denver Art Museum

จากแผนภูมิที่ 3-6 แสดงร้อยละของพื้นที่ใช้สอยใน Denver Art Museum พบว่าพื้นที่หอศิลป์ โดยเฉลี่ยและคิดเป็น ร้อยละ 39 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปความสัมพันธ์ของพื้นที่อาคารตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 3-7 แสดงร้อยละความสัมพันธ์ของพื้นที่อาคารตัวอย่าง

จากแผนภูมิที่ 3-7 แสดงร้อยละความสัมพันธ์ของพื้นที่อาคารตัวอย่าง พบว่าพื้นที่หอศิลป์ โดยเฉลี่ยและคิดเป็น ร้อยละ 38 ของพื้นที่โครงการทั้งหมด

สรุปได้จากการวิเคราะห์พื้นที่อาคารตัวอย่าง พบว่าในหอศิลป์มีองค์ประกอบเสริมอื่นๆ ไม่เพียงแต่เป็นพื้นที่แสดงนิทรรศการเท่านั้น — แต่มีพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะอื่นๆ เช่น ห้องสมุดศิลปะ, ห้อง VDO Art, ห้องประชุมสัมมนาทางศิลปะ, Auditorium, สวนประติมากรรม, ห้อง Workshop, ห้องสตูดิโอ ทำให้ผู้คนพปะ พุดคุยกัน เป็นสถานที่พักผ่อนของคนทุกเพศทุกวัย ทำให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ในโครงการขึ้นมากมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษาเกี่ยวกับผู้ใช้งานและวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ

4.1 รูปแบบการดำเนินงานของโครงการ

4.1.1 รวบรวมอันตรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ /ศิลปินที่มีชื่อเสียง จัดแสดงผลงานนักเรียน นักศึกษา ศิลปิน ประชาชนทั่วไป และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลงานศิลปะของนักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4.1.2 เป็นสถาบันทางศิลปะที่มีการดำเนินธุรกิจควบคู่ไป เช่น การขายงานของนักศึกษา การจัดการพิเศษเพื่อหารายได้ เป็นต้น โดยไม่ทำให้สถาบันศิลปะต้องถูกรบกวนหรือเบียดเบียน

4.1.3 สามารถตัดสินใจ และรับผิดชอบในการบริหารและปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง

4.1.4 มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงดึงดูดกับคนทุกเพศทุกวัย

4.1.5 มีกิจกรรมทางด้านศิลปะทั้งงานวิชาการและงานปฏิบัติการ

4.2 การกำหนดโครงสร้างการบริหารของโครงการ

แนวทางการบริหารหอศิลป์

1. มีการจัดแบ่งแผนกต่างๆ เพื่อการให้บริการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว โดยเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปินอย่างแท้จริง

2. อาจารย์ นักวิชาการทางศิลปะ ศิลปิน นักสะสมผลงาน นักวิจารณ์ ผู้อุปถัมภ์ และประชาชนทั่วไป ควรมีส่วนร่วมได้รับเชิญเข้ามาในการบริหารหรือเสนอความคิดเห็น

3. มีนักบริหารมืออาชีพ² หมายถึงผู้บริหารที่เข้าใจความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะกรรมการของหอศิลป์ตามพันธกิจที่ระบุไว้ ตลอดจนเข้าใจความคาดหวังของสังคมที่มีต่อหอศิลป์เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหอศิลป์

4. มีเจ้าหน้าที่ที่ศึกษาเฉพาะด้านในแผนกต่างๆ

5. มีภัณฑารักษ์ที่มีความสามารถ

6. บุคลากรมีคุณภาพ

7. บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อศิลปะและสังคม

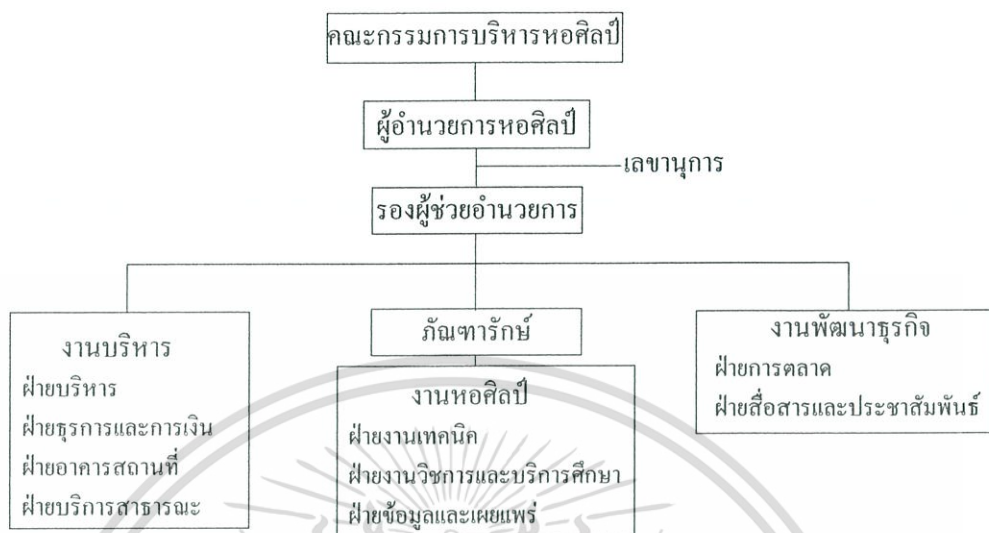
8. มีระบบโครงสร้างการบริหารงานที่ดี มีอิสระเพื่อความคล่องตัว หมายถึงมีการจัดโครงสร้างบริหารตามหลักสากลที่ให้อิสระแก่ภัณฑารักษ์และเป็นผู้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการดำเนินนิทรรศการ

จากแนวทางการบริหารหอศิลป์ข้างต้น สามารถนำมาเป็นกรอบอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับการกำหนดการบริหารจัดการหอศิลป์แบบเอกชน เพื่อให้หอศิลป์สามารถ ดำเนินงาน สอดคล้อง กับหน้าที่และผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางบริหารจัดการที่รองรับกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในหอศิลป์

¹ นิตวัน ชื่นชม, 2549, น.120

เอกสารนี้เผยแพร่โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากเป็นโครงการที่มีการดำเนินงานโดยเอกชน ทำให้ภายในโครงสร้างการบริหารของโครงการแตกต่างกับการดำเนินงานแบบรัฐบาล โดยจะมีสายงานพัฒนารุทกิจเพื่อสร้างรายได้เข้ามาสู่โครงการ

ภาพที่ 4-1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงานของหอศิลป์พระจอมเกล้า

แนวโน้มในการได้มาซึ่งรายได้ของหอศิลป์

คือการลงทุนในศิลปะ เป็นการลงทุนทางเลือก (Alternative Investment) ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้มีความมั่งคั่งสูง การลงทุนในศิลปะแตกต่างจากการลงทุนในหลักทรัพย์และสินทรัพย์อื่น เพราะเป็นการลงทุนที่ใช้ "ศิลป์" มากกว่า "ศาสตร์" เนื่องจากมีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงมีประเด็นและแง่มุมที่ต้องพิจารณาแตกต่างไปจากการลงทุนอื่นๆ โดยเฉลี่ยแล้วจะมีการแสดงงานศิลปะนั้น จะอยู่ที่ประมาณ 25-30 งาน/เดือนในการแสดงงานแต่ละครั้ง จะมีนักสะสมผลงานศิลปะที่มีความต้องการและชื่นชอบผลงานไปซื้อชิ้นงานๆ ศิลปะนั้นๆ ไว้เพื่อสะสมอีกด้วย

วิธีการซื้อขายงานศิลปะที่นิยมมากที่สุด คือวิธีประมูล หรือ Auction เป็นการสร้าง "ความต้องการ" ให้เกิดขึ้น ซึ่งทำให้งานศิลปะมีราคาสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้เองในโครงการจึงมีสายงานพัฒนารุทกิจขึ้น

งานพัฒนารุทกิจ เพื่อสร้างรายได้เข้ามาสู่โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า ซึ่งมาจาก

1. รายได้จากทำให้เช่าห้องพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการจากศิลปิน/บุคคลภายนอก
2. รายได้จากภัณฑารักษ์ เช่น ค่าเช่าจากการขายงานของศิลปิน/ นักศึกษา และบุคคลภายนอกที่มาแสดงงานในหอศิลป์พระจอมเกล้า
3. รายได้จากประมูลงานศิลปิน
4. รายได้จากจำหน่ายผลงานศิลปะ
5. รายได้จากกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในโครงการ
6. รายได้จากทำให้เช่าพื้นที่เพื่อการพาณิชย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีงบประมาณประจำปีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มาสนับสนุนในการดำเนินงานต่างๆของโครงการ

ข้อเสนอแนะที่จะต้องดำเนินการในระยะสั้น และระยะยาว คือการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านการดำเนินการบริหารจัดการหอศิลป์พระจอมเกล้า เพื่อเตรียมความพร้อมให้หอศิลป์พระจอมเกล้าสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ และเพื่อพัฒนาในระยะยาวให้หอศิลป์พระจอมเกล้าแห่งนี้ ได้มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างคุณค่าและความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะให้เกิดแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านการวางแผนด้านต่างๆ การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมในระดับต่างๆ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับชุมชน และการมีส่วนร่วมของคนในสังคม เป็นอีกปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่ควรคำนึงเช่นกัน

4.3 การศึกษาเกี่ยวกับผู้ใช้โครงการ

4.3.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ

การแบ่งประเภทผู้ใช้โครงการ เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้โครงการ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

4.3.1.1 ผู้ใช้บริการ

หมายถึง ผู้มีความสนใจในผลงานศิลปะ เข้ามาใช้อาคารเพื่อชมนิทรรศการศิลปะ สัมมนา ศึกษาค้นคว้า หรือกิจกรรมอื่นๆที่หอศิลป์จัดขึ้น

4.3.1.2 ผู้มาติดต่ออื่นๆ

หมายถึง ผู้มาติดต่อเพื่อทำกิจกรรมต่างๆที่โครงการจัดขึ้น หรืออาจจะติดต่อขอใช้บริการต่างๆ รวมทั้งผู้ที่มาติดต่อประสานงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง กับโครงการ

4.3.1.3 เจ้าหน้าที่โครงการ

หมายถึง ผู้ที่ทำงานทางด้านการบริหารหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆอันเกี่ยวข้องกับโครงการ

4.3.2 พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร

การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร เพื่อนำไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ และพื้นที่ใช้สอยของโครงการ โดยจะแยกจากการพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการเข้ามาใช้อาคาร สามารถแบ่งได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

4.3.2.1 ผู้ใช้บริการ

ได้แก่ ผู้มาใช้โครงการในส่วนสาธารณะโดยตรง โดยจะใช้เวลาประมาณคนละ 10-15 นาที ที่โล่งต้อนรับจากนั้นจากแยกเข้าส่วนต่างๆของโครงการ สามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้

1.ประชาชนทั่วไป หรือบุคคลที่สนใจ

นิยมเข้าชมในวันสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดราชการ อาจมาคนเดียว/ครอบครัว/เป็นกลุ่ม มีจุดประสงค์เพื่อมาพักผ่อนหย่อนใจ ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย

2.นักเรียน นักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.

ผู้ชมประเภทนี้มีจำนวนมาก อาจจะมาคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม เข้ามาใช้โครงการ เพื่อมาแสวงหาความรู้เป็นสำคัญ หรือมาสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานโดยเฉพาะ

3.นักท่องเที่ยว

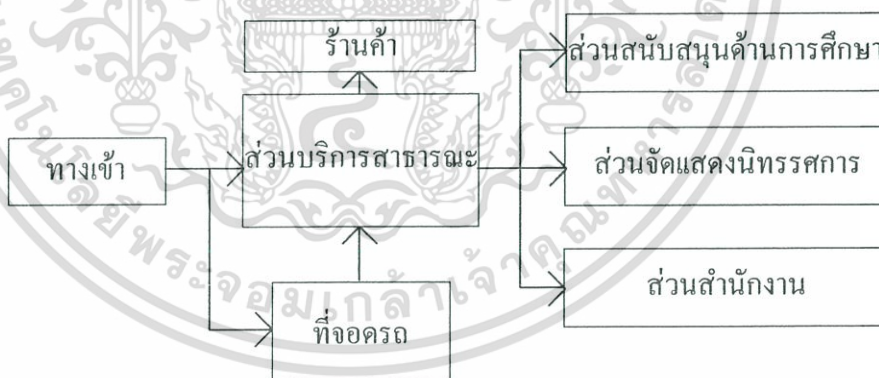
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งมีความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรมไทย หรือชื่นชมในผลงานงานศิลปะ โดยเข้ามาชมเพื่อความเพลิดเพลินหรือแสวงหาความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม

4.นักวิชาการ วิทยากร ศิลปิน

เป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านศิลปะเป็นอย่างดี เข้าชมเพื่อศึกษาเนื้อหาของผลงานที่จัดแสดง หรือเข้ามาทำกิจกรรมต่างๆในโครงการ เช่นการเสวนาพูดคุยในเรื่องของศิลปะ เป็นต้น

สามารถแบ่งผู้เข้าชมโครงการได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1.เพื่อเข้าชมนิทรรศการ
- 2.เพื่อการศึกษาค้นคว้า

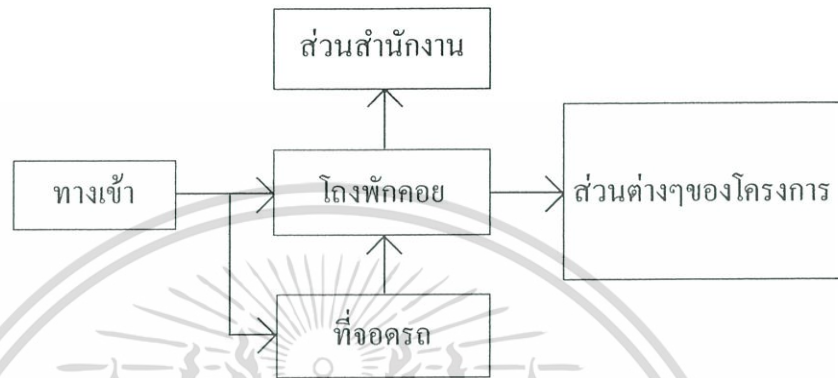
ภาพที่4-2 แสดงพฤติกรรมการณ์ของผู้มาใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2.2 ผู้มาติดต่ออื่นๆ

กลุ่มบุคคลในกลุ่มนี้ มักจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงาน สถาบันภายนอก ที่มี กิจธุระโดยตรงกับโครงการ มักติดต่อราชการ ติดต่อเอกสารข้อมูลต่างๆ ติดต่อการใช้สถานที่ ติดต่อขอเข้าชมสถานที่ แบ่งออกเป็น

- 2 ลักษณะคือ 1.ผู้มาติดต่อธุรกิจเฉพาะส่วนสำนักงาน เช่น ผู้มาติดต่อขอข้อมูล
- 2.ผู้มาติดต่อธุระทั่วไป เช่น ผู้จัดแสดง

ภาพที่ 4-3 แสดงพฤติกรรมการสัญจรของผู้มาติดต่ออื่นๆ

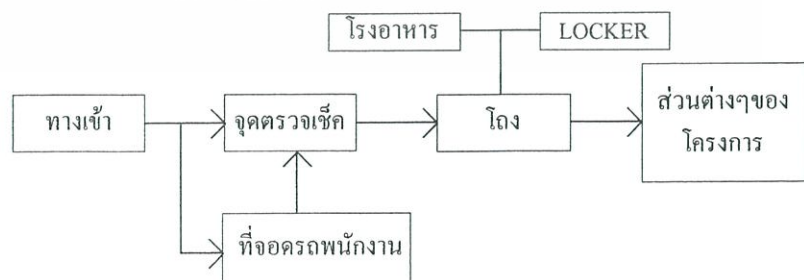
4.3.2.3 เจ้าหน้าที่โครงการ

เจ้าหน้าที่และพนักงานแผนกต่างๆ พฤติกรรมจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับหน้าที่ของแต่ละบุคคล แบ่งการทำงานได้เป็น 3 ลักษณะ

1.เจ้าหน้าที่ประจำ

เดินทางมาทำงานตามเวลาปกติ โดยรถประจำทางหรือรถส่วนตัว โดยเริ่มงานตามระเบียบราชการคือ 8.30 น. สามารถสรุปตารางการทำงานได้ดังนี้

08.00-08.30 น.	เดินทางมาถึงโครงการ
08.30-12.00 น.	ปฏิบัติงานตามหน้าที่
12.00-13.00 น.	พักกลางวัน
13.00-21.00 น.	ปฏิบัติงานตามหน้าที่ต่อ

ภาพที่ 4-4 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ประจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.เจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงานชั่วคราว

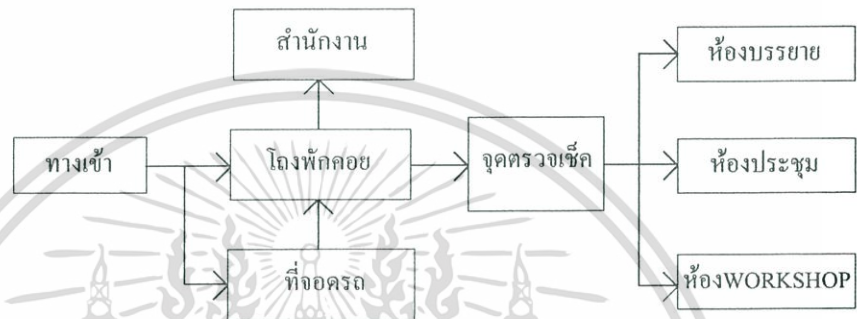
เป็นกลุ่มพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานต่างๆ เป็นไปงานๆ ลักษณะการทำงาน จะเป็นการนัดประชุมเป็นครั้งคราว โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการร่วมประสานงาน ได้แก่

2.1 คณะกรรมการ

เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้เข้าร่วมการทำงานที่ กำหนดในนโยบาย

2.2 นักวิชาการ วิทยากร ศิลปินรับเชิญ

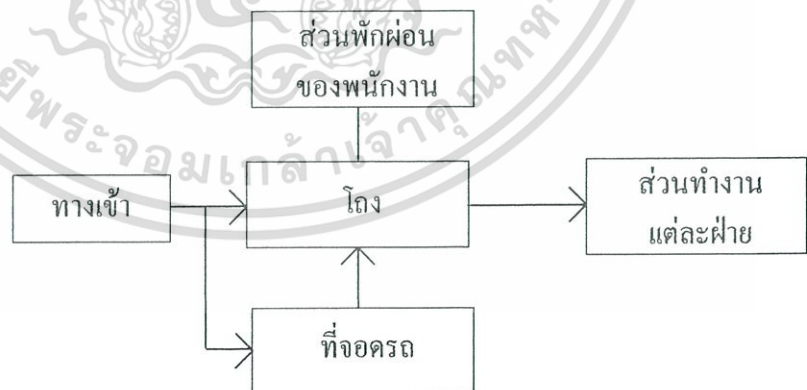
เป็นผู้ที่ทางหอศิลป์เชิญมาเพื่อร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น

ภาพที่4-5 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงาน ชั่วคราว

3.พนักงานชั่วคราวที่จ้างจากเอกชน

กลุ่มคนที่ได้รับมอบหมายงานจากทางหอศิลป์ แต่ไม่มีที่ประจำ ภายในศูนย์ ได้แก่ พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานดูแลสวน พฤติกรรมจะคล้ายกับพนักงานประจำ คือเริ่มงาน 08.00 น. เลิกงาน17.00 น.

ภาพที่4-6 แสดงพฤติกรรมของพนักงานชั่วคราวที่จ้าง จากเอกชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 การกำหนดตำแหน่งหน้าที่และอัตรากำลังบุคลากร

ตำแหน่งหน้าที่และอัตรากำลังบุคลากร อ้างอิงจากกรณีศึกษาหอศิลป์วัฒนธรรม
แห่งกรุงเทพมหานคร (bacc)

ตารางที่4-1 แสดงการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการ

งานบริการ			
ส่วนดำเนินการ	เจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา
1. ฝ่ายบริหาร	-ผู้อำนวยการ	-เป็นผู้บริหารสูงสุด -วางแผนและดูแลการบริหารโครงการตาม นโยบายของคณะกรรมการประจำหอศิลป์	1
	-รองผู้อำนวยการ	-ช่วยงานผู้อำนวยการ -ควบคุมการทำงานส่วนต่างๆ	1
	-เลขานุการ	-ทำหน้าที่ตามที่รับมอบหมาย -รวบรวมข้อมูล จัดทำรายงาน บันทึกการ ประชุมและรายงานผลการประชุม	1
รวม			3
2. ฝ่ายธุรการและ การเงิน -แผนกสารบรรณ	-หัวหน้าฝ่าย	-ควบคุมรับผิดชอบการดำเนินงานในแผนก -ควบคุมการติดต่อประสานงาน	1
	-หัวหน้าแผนก	รับผิดชอบงานด้านเอกสาร	1
	-เจ้าหน้าที่	-ทำเอกสาร ร่างโต้ตอบ หนังสือราชการ -ทำรายงานประจำเดือน -ดำเนินงานด้านบุคลากรเบื้องต้น	1
	-เสมียน	พิมพ์ จัดเก็บจดหมายเอกสาร	1
-แผนกการเงิน และพัสดุ	-สมุหบัญชี หอศิลป์	-รับผิดชอบด้านการเงิน การบัญชี -ทำงานประมาณ รายการเบิกจ่าย	1
	-ผู้ช่วยสมุหบัญชี หอศิลป์	-ช่วยงานสมุหบัญชี	1
	-สมุหบัญชี ในการขายงาน ศิลปะ	-รับผิดชอบด้านการเงิน การบัญชีในการขาย งานศิลปะในโครงการ	1
	-เจ้าหน้าที่พัสดุ	-ดูแลการเบิกจ่าย พัสดุ ครุภัณฑ์ -ดำเนินการจัดซื้อและจัดจ้าง	1
	-เสมียน	-จัดทำเอกสารด้านการเงิน	1
รวม			9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-1 (ต่อ) แสดงการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการ

ส่วนดำเนินการ	เจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา
3.ฝ่ายอาคาร สถานที่	-หัวหน้าแผนก อาคารสถานที่	-ดูแลการทำงานของฝ่ายอาคารสถานที่	1
	-พนักงานทำ ความสะอาด	-ทำความสะอาดโครงการ	10*
	-พนักงานขับรถ	-รับผิดชอบงานขนส่งเอกสาร พัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ	1
	-หัวหน้าแผนก รักษาความปลอดภัย	-ดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่รักษาความ ปลอดภัย -ดูแลและตรวจสอบสภาพอาคาร	1
	-เจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัย	-ดูแลรักษาความปลอดภัยของผู้ใช้โครง การและทรัพย์สินของโครงการ	6*
	-หัวหน้าแผนก ซ่อมบำรุง	-ควบคุม ตรวจสอบ การจัดการและซ่อม บำรุง งานระบบและอุปกรณ์ประกอบ อาคาร	1
	-ช่างไฟฟ้า, ประปา	-ดูแลอุปกรณ์ไฟฟ้าและประปา -ทดสอบการใช้อุปกรณ์	1
รวม			5(16)
4.ฝ่ายบริการ สาธารณะ	-หัวหน้าฝ่าย	-รับผิดชอบดูแลและควบคุมการดำเนิน งานด้านบริการสาธารณะ	1
	-เจ้าหน้าที่ประจำ สัมพันธ์	-ต้อนรับและให้บริการข้อมูลของโครงการ	1
	-เจ้าหน้าที่รับ ฝากของ	-รับฝากสิ่งของต่างๆแก่ผู้เข้าชม	1
	-เจ้าหน้าที่ร้านค้า	-ดูแลร้านขายของที่ระลึก	1
	-เจ้าหน้าที่พยาบาล	-ให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1
รวม			5
รวมพนักงานดำเนินงานบริหาร			38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่4-1 (ต่อ)แสดงการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการ

งานหอศิลป์			
ส่วนดำเนินการ	เจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา
1.ฝ่ายงานเทคนิค	-หัวหน้าฝ่าย	-ควบคุมรับผิดชอบการดำเนินงานในแผนก -ควบคุมการติดต่อประสานงาน	1
-แผนกจัดแสดง นิทรรศการ	-หัวหน้าแผนก	-ควบคุมการจัดแสดงนิทรรศการ	1
	-ช่างศิลป์	-ติดตั้งวัตถุจัดแสดง	4
	-ช่างเทคนิค	-ติดตั้งวัตถุจัดแสดง	2
รวม			8
-แผนกทะเบียน และคลังศิลปะ	-ภัณฑารักษ์	-ศึกษา ค้นคว้า จำแนก และเก็บรักษา ศิลปะวัตถุ -ให้บริการด้านข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุที่จัดแสดง	2
	-เจ้าหน้าที่ ทะเบียน	-จัดทำทะเบียนศิลปะวัตถุ -จัดเก็บหลักฐานเลขทะเบียนวัตถุ	2
	-เจ้าหน้าที่ ซ่อมรักษา	-เคลื่อนย้ายวัตถุเข้า-ออกจากคลัง -ตรวจสอบสภาพ บำรุงรักษา ซ่อมแซมวัตถุ	2
	-เจ้าหน้าที่ Store	-ทำหน้าที่ดูแลเรื่องผลงาน ในการซื้อ ขายงานศิลปะ	2
รวม			8
-แผนกศิลปกรรม	-หัวหน้าแผนก	-รับผิดชอบงานออกแบบตกแต่งของ โครงการ -ออกแบบด้านเทคนิคการจัดแสดง	1
	-ช่างศิลปกรรม	-ออกแบบและตกแต่งส่วนนิทรรศการ -ออกแบบสิ่งพิมพ์	2
รวม			3
-แผนกสารสนเทศ และโสตทัศนูปกรณ์	-เจ้าหน้าที่โสต ทัศนูปกรณ์	-รับผิดชอบด้านสถานที่ และอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ของโครงการ	2
รวม			2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่4-1 (ต่อ)แสดงการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการ

ส่วนดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา
2.ฝ่ายงานวิชาการ และบริการศึกษา -แผนกงานวิชา การ	-หัวหน้าฝ่าย	-ควบคุมรับผิดชอบการดำเนินงาน ในแผนก -ควบคุมการติดต่อประสานงาน	1
	-หัวหน้าแผนก	-ดูแลการศึกษาและค้นคว้าข้อมูล -ดูแลการนำเสนอและเผยแพร่	1
	-เจ้าหน้าที่ค้น คว้าวิจัย	-ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับผลงานศิลปะ -แปลและเรียบเรียงบทความ -นำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัย	2
	-เจ้าหน้าที่จัด พิมพ์เอกสาร	-พิมพ์เอกสารทางวิชาการ และเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับโครงการ	2
รวม			6
-แผนกบริการ การศึกษา	-หัวหน้าแผนก	-รับผิดชอบ ควบคุมการดำเนินงานด้าน การศึกษา	1
	-วิทยากรและ ศิลปินรับเชิญ	-รับเชิญ เข้าร่วมกิจกรรมที่หอศิลป์จัดขึ้น รวมถึงจัดการบรรยายและสัมมนา	3*
	-เจ้าหน้าที่ฝ่าย จัดนิทรรศการ	-ดำเนินการจัดนิทรรศการและกิจกรรม ต่างๆ	2
รวม			3(3)
3. ฝ่ายข้อมูลและ เผยแพร่	-หัวหน้าฝ่าย	-ดำเนินงานควบคุมการทำงานภายใน แผนก	1
	-เจ้าหน้าที่จัดเก็บ และประสานงาน	-จัดเลือก จัดเก็บข้อมูลประวัติของศิลปิน	2
	-เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ข้อมูลสารสนเทศ	-ดำเนินงานแปลงข้อมูลผ่านการคัดกรอง เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์	2
	-เจ้าหน้าที่ดำเนินงาน ข้อมูลมัลติมีเดีย	-ประสานงานกับฐานข้อมูล ปรับปรุง รูปแบบการนำเสนอข้อมูลมัลติมีเดีย	2
รวม			7
รวมพนักงานดำเนินงานหอศิลป์			40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-1 (ต่อ) แสดงการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการ

งานพัฒนาธุรกิจ			
ส่วนดำเนินการ	เจ้าหน้าที่	หน้าที่	อัตรา
1. ฝ่ายการตลาด	- หัวหน้าฝ่าย งานพัฒนาธุรกิจ	- ควบคุมรับผิดชอบการดำเนินงานในแผนก - ควบคุมการติดต่อประสานงาน	1
	- เจ้าหน้าที่ การตลาด	- คิดแผนธุรกิจการตลาดเพื่อโฆษณาโครงการ	3
	- เจ้าหน้าที่ธุรกิจ ศิลปะ	- ควบคุมดูแลเกี่ยวกับซื้อขายงานศิลปะ	2
รวม			6
2. ฝ่ายสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์	- เจ้าหน้าที่ ประชาสัมพันธ์	- ให้บริการข้อมูลข่าวสารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่อ - จัดงานประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกิดขึ้น ภายในโครงการต่อภายนอก - ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดประชาสัมพันธ์	3
		รวม	3
รวมพนักงานดำเนินงานพัฒนาธุรกิจ			9

รวมอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากรจำนวน

ในงานบางส่วนจะจ้างเจ้าหน้าที่และบุคลากรของเอกชนเข้ามาทำงาน โดยจะใช้
เครื่องหมาย(*) และหมายเลขที่อยู่ใน ( ) คือจำนวนพนักงานชั่วคราว
จากตารางวิเคราะห์ สามารถสรุปอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของโครงการได้ดังนี้

1. ด้านงานบริหาร	38	อัตรา
2. ด้านงานหอศิลป์	40	อัตรา
3. ด้านงานพัฒนาธุรกิจ	9	อัตรา
รวม	87	อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 การวิเคราะห์ภาคคะแนนจำนวนผู้ใช้โครงการ

จากการศึกษาประเภทของผู้ใช้โครงการ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่โครงการ และผู้มาใช้บริการ ดังนั้นการวิเคราะห์เพื่อกำหนดจำนวนผู้ใช้โครงการจะแบ่งตามประเภทข้างต้น

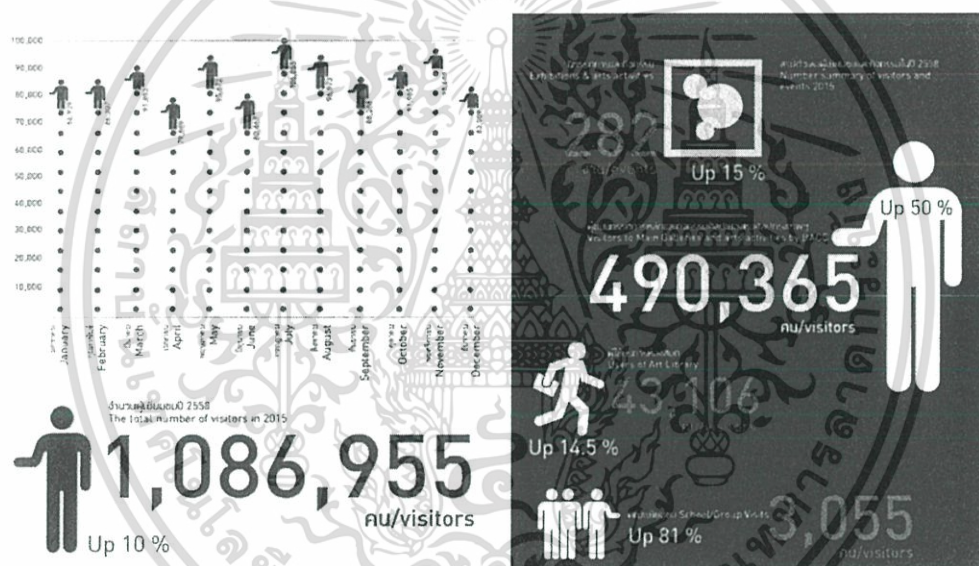
4.4.1 เจ้าหน้าที่โครงการ

การกำหนดหน้าที่โครงการ พิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ โดยจำแนกตามโครงการ การบริหารงานของโครงการ

จากการวิเคราะห์หาจำนวนเจ้าหน้าที่โครงการ สามารถหาจำนวนเจ้าหน้าที่ของโครงการได้เป็นจำนวนทั้งหมด 87 อัตรา

4.4.2 ผู้มาใช้โครงการ

การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้โครงการ จะอ้างอิงสัดส่วนของผู้มาใช้โครงการจากกรณีศึกษาที่มีลักษณะเดียวกัน คือ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(bacc)

ภาพที่ 4-7 จำนวนผู้เข้าชมหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(bacc)ในปี 2558 (ที่มา : <http://en.bacc.or.th/content/bacc-annual-report-2015.html> สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2558=	5,696,409	คน ³
มีผู้มาใช้โครงการหอศิลป์baccในปี พ.ศ.2558 =	1,086,955	คน/ปี ⁴
ดังนั้นการคาดคะเนจำนวนประชากรผู้ใช้โครงการ =	1,086,955/12	
=	90,580	คน/เดือน
=	90,580/30	
=	3,020	คน/วัน

4.5 การกำหนดองค์ประกอบของโครงการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เกี่ยวกับองค์ประกอบในโครงการ ในส่วนจัดแสดงนิทรรศการ เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบที่สามารถตอบสนองต่อผู้ใช้โครงการ ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบภายในโครงการ และจากการวิเคราะห์จาก Case Study เพื่อหาพื้นที่ใช้สอยในโครงการ

โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า เกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นสถานที่จัดแสดงและรวบรวมผลงานอันทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ/ศิลปินที่มีชื่อเสียง อีกทั้งยังเป็นสถานที่จัดแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานนักศึกษา โดยวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเรียนรู้ศิลปะ เป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตรการเรียนการสอนด้านศิลปะ และเป็นแหล่งพบปะกับคนที่สนใจในงานศิลปะ

โดยมีหน้าที่หลักคือ เป็นสถานที่จัดแสดง เก็บรักษา และรวบรวมศิลปะวัตถุอันเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะที่สำคัญและมีคุณค่าให้แก่ประชาชน และให้ความรู้กับประชาชนที่มีความสนใจ โครงการนี้เป็นโครงการที่มีการบริหารงานโดยเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย

โดยในการกำหนดองค์ประกอบของโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า มีองค์ประกอบดังนี้

³ ระบบสถิติทางทะเบียน.(Online). Available : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

⁴ bacc annual report 2015.(Online). Available : <http://en.bacc.or.th/content/bacc-annual-report-2015.html>

1.องค์ประกอบหลัก

1.1 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

1.1.1 โถงกลาง

1.1.2 ห้องนิทรรศการถาวร สำหรับจัดแสดงและรวบรวมผลงานที่ทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ/ ศิลปินที่มีชื่อเสียง

1.1.3 ห้องนิทรรศการชั่วคราว สำหรับจัดแสดงผลงานของนักเรียนนักศึกษา ศิลปิน และประชาชนทั่วไป

(รองรับการแสดงผลงานของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นหลัก)

1.1.4 พื้นที่จัดนิทรรศกลางแจ้ง

1.1.5 สวนประติมากรรม

1.2 ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน

1.2.1 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

1.2.2 คลังหอศิลป์

1.3 ส่วนเตรียมการจัดแสดงงาน

1.3.1 ห้องเตรียมจัดแสดง

1.3.2 ห้องเก็บอุปกรณ์

1.3.3 ลิฟท์ขนส่ง

1.3.4 ห้องเทคนิค

2.องค์ประกอบรอง

2.1 ส่วนสำนักงาน

2.1.1 ด้านงานบริหาร

2.1.1.1 ฝ่ายบริหาร

- ห้องผู้อำนวยการ
- ห้องรองผู้อำนวยการ
- ห้องเลขานุการ
- ห้องประชุม
- ส่วนรับรอง

2.1.1.2 ฝ่ายธุรการและการเงิน

- แผนกสารบรรณ
- แผนกการเงิน และพัสดุ

2.1.2 ด้านงานหอศิลป์

2.1.2.1 ฝ่ายงานเทคนิค

- แผนกจัดแสดงนิทรรศการ
- แผนกทะเบียนและคลังศิลปะ
- แผนกศิลปกรรม
- แผนกสารสนเทศและโสตทัศนอุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.1.2.2 ฝ่ายงานวิชาการและบริการศึกษา
  - แผนงานวิชาการ
  - แผนกบริการการศึกษา
- 2.1.2.3 ฝ่ายข้อมูลและเผยแพร่
- 2.1.3 ด้านงานพัฒนารุทกิจ
  - 2.1.3.1 ฝ่ายการตลาด
  - 2.1.3.2 ฝ่ายสื่อสารและประชาสัมพันธ์
  - 2.1.3.3 ฝ่ายรุทกิจศิลปะ
- 2.2 ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา
  - 2.2.1 ห้องฉายภาพยนตร์
  - 2.2.2 ลานกิจกรรมกลางแจ้ง
  - 2.2.3 Amphitheater
  - 2.2.4 ห้องWorkshop
  - 2.2.5 ห้องเสวนาบรรยาย
  - 2.2.6 ห้องประชุม
- 2.3 ส่วนบริการสาธารณะ
  - 2.3.1 ส่วนต้อนรับและลงทะเบียน
  - 2.3.2 ห้องน้ำ
  - 2.3.3 ฝ่ายรักษาความปลอดภัย
  - 2.3.4 ฝ่ายบริการปฐมพยาบาล
  - 2.3.5 ร้านอาหาร
  - 2.3.6 Coffee Shop
  - 2.3.7 ร้านขายของที่ระลึก
  - 2.3.8 พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์
- 2.4 ส่วนบริการโครงการ
  - 2.4.1 ฝ่ายอาคารสถานที่
  - 2.4.2 ฝ่ายซ่อมบำรุง
  - 2.4.3 พื้นที่รับประทานอาหารพนักงาน
  - 2.4.3 ห้องเครื่องงานระบบ
  - 2.4.5 ห้องเก็บขยะเปียก/แห้ง
- 2.5 ส่วนจอดรถ
  - 2.5.1 ที่จอดรถยนต์
  - 2.5.2 ที่จอดรถบัส
  - 2.5.3 ที่จอดรถจักรยานต์
  - 2.5.4 ที่จอดรถจักรยาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์โครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งกล่าวมาแล้วในบทที่ 1 สามารถนำมาวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงาน และกำหนดองค์ประกอบของโครงการได้ดังนี้

ตารางที่4-2 แสดงการกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของโครงการ	องค์ประกอบ
1.เป็นสถานที่จัดแสดงและรวบรวมผลงานอันทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ/ศิลปินที่มีชื่อเสียง	ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ -ห้องนิทรรศการถาวร -สวนประติมากรรม
2.เป็นสถานที่จัดแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานนักศึกษาบุคลากรในสถาบัน และบุคคลที่สนใจ	ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ -ห้องนิทรรศการชั่วคราว -พื้นที่จัดนิทรรศกลางแจ้ง -สวนประติมากรรม ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา -ห้องฉายภาพยนตร์ -ห้องVDO Art -ลานกิจกรรมกลางแจ้ง -Amphitheater
3.เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะใกล้สุวรรณภูมิ	ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา -ห้องฉายภาพยนตร์ -ห้องVDO Art -ลานกิจกรรมกลางแจ้ง -Amphitheater
4.เพื่อยกระดับวงการศิลปะในประเทศไทยสู่สากล	ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ -ห้องนิทรรศการถาวร -ห้องนิทรรศการชั่วคราว ส่วนพื้นที่ให้สนับสนุนด้านการศึกษา ส่วนสำนักงาน -ฝ่ายงานพัฒนารุทกิจ
5.เป็นแหล่งศูนย์รวมทางด้านศิลปะ	-ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-2(ต่อ)แสดงการกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของโครงการ	องค์ประกอบ
6.เวทีกลางที่สำคัญในการนำเสนอผลงานทางด้านศิลปะและงานออกแบบออกสู่สากล	ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา -ห้องเสวนาบรรยาย -ห้องประชุม -ส่วนสำนักงาน ส่วนสำนักงาน -ฝ่ายบริหาร -ฝ่ายงานพัฒนาธุรกิจ
7. ดำเนินงานส่งเสริมธุรกิจศิลปะ	ส่วนสำนักงาน -ฝ่ายงานพัฒนาธุรกิจ ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ -ห้องนิทรรศการชั่วคราว -พื้นที่จัดนิทรรศกลางแจ้ง ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา -ลานกิจกรรมกลางแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.2 วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการจากพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ
ตารางที่4-3 แสดงการกำหนดองค์ประกอบของโครงการจากพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
1. ผู้ใช้บริการ -ประชาชนทั่วไป หรือบุคคลที่สนใจ -นักเรียน นิสิต นักศึกษา -นักท่องเที่ยว -นักวิชาการ วิทยากร ศิลปิน	ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา ส่วนบริการสาธารณะ -ร้านอาหาร / Coffee Shop -ร้านขายของที่ระลึก -ร้านค้า -ห้องน้ำ ส่วนจอดรถ
2. ผู้มาติดต่ออื่นๆ	ส่วนสำนักงาน ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา -ห้องเสวนาบรรยาย -ห้องประชุม -ห้องWorkshop ส่วนบริการสาธารณะ
3. เจ้าหน้าที่โครงการ	ส่วนต้อนรับและลงทะเบียน ส่วนจัดนิทรรศการ ส่วนเตรียมการจัดแสดงงาน ส่วนสำนักงาน ส่วนบริการสาธารณะ ส่วนบริการโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ

การศึกษาและวิเคราะห์เพื่อกำหนดขนาดพื้นที่ใช้สอยโครงการ จะแบ่งการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของโครงการดังนี้

องค์ประกอบ

- ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ
- ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน
- ส่วนเตรียมการจัดแสดง
- ส่วนสำนักงาน
- ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา
- ส่วนบริการสาธารณะ
- ส่วนบริการโครงการ
- ส่วนจอดรถ

มาตรฐานการกำหนดพื้นที่ใช้สอยโครงการ

- 1.ลักษณะของการใช้สอย
- 2.ผู้ใช้ จำนวนผู้ใช้โครงการ
- 3.อุปกรณ์
- 4.เวลาและวาระ
- 5.ความต้องการพื้นฐาน

(อ้างอิงจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เป็นมาตรฐานทางออกแบบดังนี้)

- Neufert Architect's Data
- Time-Saver Standards for Building
- กรณีศึกษาโครงการตัวอย่าง
- กฎหมายและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.1 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

จากอาคารตัวอย่าง (Case Study)

ในการวิเคราะห์ในการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย (MOCA) มีพื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการถาวร 3,500 ตร.ม. แสดงภาพทั้งหมด 500 ผลงาน ดังนั้น จะใช้พื้นที่ 7 ตร.ม./ 1 ผลงาน

จากการวิเคราะห์

ตารางที่ 4-4 แสดงขนาดพื้นที่ของผลงานแต่ละประเภทในนิทรรศการ

ขนาดงาน /1 ผลงาน	2 มิติ			3 มิติ		อุปกรณ์ พิเศษ ⁵
	ภาพวาด	ภาพถ่าย	เพลต	ประติมากรรม	Model	
ขนาดใหญ่ (เมตร)	3.00x5.00	0.42x0.594	0.841x1.189	4.00x4.00 x6.00	2.00x2.00	1.50x2.00
เฉลี่ย (เมตร)	1.50x2.00	0.297x0.42	0.42x0.594	1.00x1.50 x1.50	0.60x0.80	1.50x2.00

หมายเหตุ :ขนาดกระดาษA0 841 x 1189 มม.

A1 594 x 841 มม.

A2 420 x 594 มม.

A3 297 x 420 มม.

A4 210 x 297 มม.

ตารางที่ 4-5 แสดงขนาดพื้นที่ทั้งหมดของแต่ละประเภทในนิทรรศการ

ขนาดงาน /1 ผลงาน	2 มิติ			3 มิติ		อุปกรณ์ พิเศษ
	ภาพวาด	ภาพถ่าย	เพลต	ประติมากรรม	Model	
เฉลี่ย(ตร.ม.)	4.80	0.75	1.08	5.40	1.80	6.00

เพราะฉะนั้น พื้นที่ในการจัดแสดงงานมากที่สุด คือ 6 ตร.ม./ 1 ชิ้น

ดังนั้นจะใช้ เกณฑ์ในการคำนวณพื้นที่ในการจัดแสดงงาน 6 ตร.ม./ 1 ชิ้น

1.โถงกลาง รองรับ 200 คน $2000 \times 0.64 = 128$ ตร.ม.

2.ห้องนิทรรศการถาวร จำนวน 200 ผลงาน

โดยจะแบ่งเป็นผลงานทางด้านจิตรกรรม จำนวน 100 ผลงาน, ประติมากรรม

จำนวน 60 ผลงาน และภาพพิมพ์ จำนวน 40 ผลงาน

ประกอบไปด้วย

⁵ จอโปรเจกเตอร์มอเตอร์

2.1 ผลงานงานของศิลปินแห่งชาติ อาทิ

- ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนารถ (ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ สาขาจิตรกรรม)
  - ศ.เดชา วราหุร (ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ สาขาจิตรกรรม)
- เป็นต้น

2.2 ผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงและศิลปินรุ่นใหม่

- อ.อนุพงษ์ จันทร
  - อ.กฤษ งามสม
- เป็นต้น

พื้นที่ในการจัดนิทรรศการถาวรทั้งหมด $200 \times 6 = 1,200$ ตร.ม.

3.ห้องนิทรรศการชั่วคราว สำหรับจัดแสดงผลงานของนักเรียน นักศึกษา ศิลปิน และประชาชนทั่วไป (รองรับการแสดงผลงานของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นหลัก)

คิดพื้นที่จากจำนวนนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดย จำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชานั้นจะมีประมาณ 100 คน หรือถ้าแบ่งเป็นกลุ่มย่อย จะไม่เกิน 50 คน จึงได้คิดขนาดพื้นที่ห้องจัดแสดงแบ่งเป็น 2 ขนาด

3.1 ห้องนิทรรศการชั่วคราวขนาดใหญ่ บรรจุนงานแสดงได้ 100 ผลงาน
จำนวน 1 ห้อง พื้นที่ห้องละ 600 ตร.ม. = 600 ตร.ม.

3.2 ห้องนิทรรศการชั่วคราวขนาดเล็ก บรรจุนงานแสดงได้ 50 ผลงาน
จำนวน 2 ห้อง พื้นที่ห้องละ 300 ตร.ม. $\times 2 = 600$ ตร.ม.
(สามารถปรับเปลี่ยนห้องให้เป็นห้องขนาดใหญ่ได้)

3.3 ห้อง VDO ART (ขนาด 5.00 x 6.00 ม.) 2 ห้อง 60 ตร.ม.
พื้นที่ในการจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราวทั้งหมด 1,260 ตร.ม.

4.พื้นที่จัดนิทรรศกลางแจ้ง

เป็นพื้นที่จัดแสดงงานที่ต้องการสภาพแวดล้อม นอกจากจะใช้เป็นที่แสดงงานทำให้ที่พักผ่อนและพบปะสังสรรค์ของผู้ชมและศิลปิน

รองรับได้ 50 ผลงาน 250 ตร.ม.

5.สวนประติมากรรม รองรับได้ 40 ผลงาน
(ผลงานของนักศึกษาสาขาวิชาประติมากรรม) 240 ตร.ม.

+ Circulation 30% 3,078 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ **4,001.4 ตร.ม.**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6.2 ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน

1. ฝ่ายทะเบียนวัตถุ

1.1 พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(6)	54	ตร.ม.
1.2 ห้องเก็บของ,พื้นที่ถ่ายเอกสาร	12	ตร.ม.
1.3 ส่วนพักผ่อน	16	ตร.ม.
1.4 ส่วนถ่ายรูปและห้องมืด	100	ตร.ม.
1.5 ห้องประชุมอเนกประสงค์	57	ตร.ม.
1.6 ห้องน้ำ	10	ตร.ม.
รวม	249	ตร.ม.

2. คลังหอศิลป์

2.1 คลังนิทรรศการถาวร

คิดเป็น 30 %ของนิทรรศการถาวร 360 ตร.ม.

2.2 คลังนิทรรศการชั่วคราว

คิดเป็น 30 % ของนิทรรศการชั่วคราว 360 ตร.ม.

2.3 ลานขนถ่าย

90 ตร.ม.

รวม 1,188 ตร.ม.

+ Circulation 30% 1,059 ตร.ม.

รวมส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน 1,376.7 ตร.ม.

4.6.3 ส่วนเตรียมการจัดแสดง

1. ห้องเตรียมจัดแสดง	200	ตร.ม.
2. ห้องเก็บอุปกรณ์	26	ตร.ม.
3. ลิฟท์ขนส่ง	20	ตร.ม.
4. ห้องเทคนิค	12	ตร.ม.
+ Circulation 30%	258	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนเตรียมจัดแสดง	<u>335</u>	<u>ตร.ม.</u>

4.6.4 ส่วนสำนักงาน

1. ฝ่ายบริหาร

1.1 ห้องผู้อำนวยการ(1)

ห้องผู้อำนวยการ ห้องมาตรฐานประกอบด้วย ส่วนทำงาน ส่วน
รับแขก ส่วนประชุมขนาดเล็ก และห้องน้ำ

(Neufert Architect's Data, หน้า 235) 31 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ห้องรองผู้อำนวยการ(1)

ห้องผู้รองผู้อำนวยการ ห้องมาตรฐานประกอบด้วย ส่วนทำงาน ส่วนรับแขก และห้องน้ำ(Time-Saver Standards for Building, หน้า 871)

28 ตร.ม.

1.3 ห้องเลขานุการ(1)

ส่วนเลขานุการ เป็นพื้นที่เปิดโล่งไม่มีกั้น ใกล้เคียง ผอ.และรอง ผอ. (อ้างอิงเทียบเคียงจากพื้นที่ทำงาน เปิดโล่ง 1 หน่วย)

8 ตร.ม.

1.4 ห้องประชุม

ห้องประชุมคณะกรรมการ อ้างอิงจากเทียบเคียงพื้นที่ ห้องประชุมขนาด 18 ที่นั่ง (Neufert Architect's Data, หน้า 238)

30 ตร.ม.

1.5 ส่วนรับรอง

พื้นที่เท่ากับ 50 % ของพื้นที่ทำการประชุม (Neufert Architect's Data, หน้า 238)

15 ตร.ม.

2. ฝ่ายธุรการและการเงิน

-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย(1)
(Time-Saver Standards for Building, หน้า 871)

20 ตร.ม.

2.1 แผนกสารบรรณ

-ห้องทำงานหัวหน้าแผนก(1)
(Time-Saver Standards for Building, หน้า 871)

20 ตร.ม.

-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(2)
พื้นที่ที่มีความเหมาะสม คือ 6 ตร.ม./คน (Neufert Architect's Data, หน้า 235)

12 ตร.ม.

2.2 แผนกการเงิน และพัสดุ

-สมุหบัญชี(2) 40 ตร.ม.
-ผู้ช่วยสมุหบัญชี(1) 20 ตร.ม.
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(2) 12 ตร.ม.

3. ฝ่ายงานเทคนิค

-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย(1) 20 ตร.ม.

3.1 แผนกจัดแสดงนิทรรศการ

-ห้องทำงานหัวหน้าแผนก(1) 20 ตร.ม.
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(6) 36 ตร.ม.

3.2	แผนกทะเบียนและคลังศิลปะ		
	-ห้องทำงานภัณฑารักษ์(2)	40	ตร.ม.
3.3	แผนกศิลปกรรม		
	-ห้องทำงานหัวหน้าแผนก(1)	20	ตร.ม.
	-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(2)	12	ตร.ม.
3.4	แผนกสารสนเทศและโสตทัศนูปกรณ์		
	-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(2)	12	ตร.ม.
4.	ฝ่ายงานวิชาการและบริการศึกษา		
	-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย(1)	20	ตร.ม.
4.1	แผนกงานวิชาการ		
	-ห้องทำงานหัวหน้าแผนก(1)	20	ตร.ม.
	-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(4)	24	ตร.ม.
4.2	แผนกบริการการศึกษา		
	-ห้องทำงานหัวหน้าแผนก(1)	20	ตร.ม.
	-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(2)	12	ตร.ม.
5.	ฝ่ายข้อมูลและเผยแพร่		
	-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย(1)	20	ตร.ม.
	-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(6)	36	ตร.ม.
6.	ฝ่ายการตลาด		
	-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย(1)	20	ตร.ม.
	-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(5)	30	ตร.ม.
7.	พื้นที่ส่วนกลาง		
7.1	ห้องประชุมขนาด 18 ที่นั่ง	30	ตร.ม.
7.2	ห้องเก็บของ	12	ตร.ม.
7.3	พื้นที่ถ่ายเอกสาร	4	ตร.ม.
7.4	ส่วนเตรียมอาคาร	8	ตร.ม.
7.5	พื้นที่พักผ่อนพนักงาน	30	ตร.ม.
7.6	ห้องน้ำพนักงาน(อ้างอิงจากกฎหมาย)		

ตารางที่ 4-6 แสดงจำนวนสุขภัณฑ์ตามกฎหมายควบคุมอาคาร
ส่วนสำนักงาน

ชนิด/ประเภทอาคาร	ห้องสุข		ที่ล้างมือ
	สุข	ที่ปัสสาวะ	
(9)สำนักงานต่อพื้นที่ 300 ตร.ม.			
-สำหรับผู้ชาย	1	2	1
-สำหรับผู้หญิง	2	-	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น จะได้จำนวนสุขภัณฑ์ห้องน้ำ

-ชาย	โถชักโครก	3	
	โถปัสสาวะ	6	
	อ่างล้างมือ	3	
-หญิง	โถชักโครก	6	
	อ่างล้างมือ	6	
	รวม	15	ตร.ม.
	+ Circulation 30%	697	ตร.ม.
	รวมส่วนสำนักงาน	906.01	ตร.ม.

4.6.5 ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา

1.ห้องฉายภาพยนตร์ 100 ที่นั่ง	93.60	ตร.ม.
-โรงพักคอยหน้าห้องฉายภาพยนตร์	64	ตร.ม.
2.ลานกิจกรรมกลางแจ้ง	36	ตร.ม.
3.Amphitheater	100	ตร.ม.
4.ห้องWorkshop	40	ตร.ม.
5.ห้องเสวนาบรรยาย (ขนาด 8.00x5.00)	40	ตร.ม.
6.ห้องประชุม (ขนาด 8.00x5.00 จำนวน 2 ห้อง)	80	ตร.ม.
+ Circulation 30%	453.6	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา	589.68	ตร.ม.

4.6.6 ส่วนบริการสาธารณะ

1.ส่วนต้องรับและลงทะเบียน

พื้นที่โรงต้อนรับต้องเพียงพอที่จะรองรับผู้มาใช้บริการสูงสุด โดยพิจารณาจากจำนวนผู้เข้าชมเฉลี่ย ซึ่งใช้เวลาในการติดต่อสอบถามและพักคอยประมาณ 15 นาที

1.1 พื้นที่พักคอย

จากการคาดคะเนจำนวนผู้ใช้โครงการโดยเฉลี่ยต่อวัน⁶ 3,020 คน/วัน

เวลาเปิดทำการต่อ 1 วัน ตั้งแต่เวลา 9.00-19.00น.(10 ชั่วโมง)

ดังนั้นภายในเวลา 1 ชั่วโมงจะมีผู้ใช้โครงการ 302 คน

ดังนั้น ส่วนโรงต้อนรับต้องรองรับได้สูงสุดคิด 0.64 ตร.ม./คน

ต้องใช้พื้นที่ $302 \times 0.64 = 194$ ตร.ม.

-พื้นที่บริการรถเข็น 9.27 ตร.ม.

1.2 เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ที่ติดต่อสอบถาม

คิดจากจำนวนเจ้าหน้าที่ 2 คน พื้นที่2.25/คน = 4.50 ตร.ม.

1.3 พื้นที่รับฝากของ 18.45 ตร.ม.

⁶ ดูการคาดคะเนผู้ใช้โครงการในบทที่2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ห้องน้ำ

ตารางที่ 4-7 แสดงอัตราส่วนจำนวนสุขภัณฑ์ห้องน้ำต่อผู้ใช้อาคาร 100 คน⁷

เพศ	ห้องส้วม		ห้องอาบน้ำ	อ่างล้างมือ
	ส้วม	ที่ปัสสาวะ		
ชาย	1	2	-	1
หญิง	2	-	-	1

ส่วนโรงพักคอยรองรับผู้ใช้โครงการสูงสุด 302 คน

ดังนั้น จะได้จำนวนสุขภัณฑ์ห้องน้ำ

-ชาย	โถชักโครก	4
	โถปัสสาวะ	8
	อ่างล้างมือ	4
-หญิง	โถชักโครก	8
	อ่างล้างมือ	4

โถชักโครก	ขนาด 0.90 x 1.50	=1.35	ตร.ม.	
โถปัสสาวะ	ขนาด 0.70 x 0.80	=0.56	ตร.ม.	
อ่างล้างมือ	ขนาด 1.00 x 0.80	=0.80	ตร.ม.	
-ห้องน้ำชาย	โถชักโครก	4	1.35 x 4 =5.40	ตร.ม.
	โถปัสสาวะ	8	0.56 x 8 =4.48	ตร.ม.
	อ่างล้างมือ	4	0.80 x 4 =3.20	ตร.ม.
-ห้องน้ำหญิง	โถชักโครก	8	1.35 x 8 =10.8	ตร.ม.
	อ่างล้างมือ	4	0.80 x 4 =3.20	ตร.ม.
รวม			29.79	ตร.ม.

3. ฝ่ายเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

2.40 ตร.ม.

4. ฝ่ายบริการปฐมพยาบาล

อยู่บริเวณพื้นที่ส่วนกลางซึ่งทางโครงการใช้ร่วมกัน

สำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นเท่านั้น -พื้นที่รองรับคิดเป็น 1%ของผู้ใช้โครงการทั้งหมด 302 คน = 4 เตียง

ขนาดพื้นที่ต่อ 1 เตียง เท่ากับ	1.5 x 4 =6	ตร.ม.
-พื้นที่ดูแลคิดเป็น	=30	ตร.ม.
-พื้นที่ใช้สอยรวม	36	ตร.ม.

5. ร้านอาหาร 100 ที่นั่ง

205 ตร.ม.

6. Coffee Shop

40 ตร.ม.

7. ร้านขายของที่ระลึก

30 ตร.ม.

⁷ ข้อมูลผู้ตั้งกรุงเทพมหานคร เรื่องควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๔

8.พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์		
(ขนาด 8.00 x 5.00 ม.) 12 ห้อง	480	ตร.ม.
+ Circulation 30%	1,040.14	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ	1,352.18	ตร.ม.

4.6.7 ส่วนบริการโครงการ

1.ฝ่ายอาคารสถานที่

-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกอาคารสถานที่(1)	20	ตร.ม.
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกรักษาความปลอดภัย(1)	20	ตร.ม.
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกซ่อมบำรุง(1)	20	ตร.ม.
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่(8)	48	ตร.ม.
-ห้องทำงานวิศวกร(1)	6	ตร.ม.
-ห้องพนักงานทำความสะอาด	20	ตร.ม.
-ห้องน้ำและลิฟต์เกอร์	21	ตร.ม.
-ส่วนพักผ่อน	15	ตร.ม.
-ส่วนเตรียมอาหาร	6	ตร.ม.

2.พื้นที่รับประทานอาหาร

-เจ้าหน้าที่โครงการ 87 คน $87 \times 0.75 =$	65.25	ตร.ม.
--	-------	-------

3.ห้องเครื่องงานระบบ

3.1 ห้องไฟฟ้า	40	ตร.ม.
3.2 ห้องเครื่องกำเนิดไฟสำรอง	40	ตร.ม.
3.3 ห้องเครื่องสูบน้ำ	12	ตร.ม.
3.4 ห้องเครื่องปรับอากาศ	308	ตร.ม.

4. ห้องเก็บขยะเปียก/แห้ง

4. ห้องเก็บขยะเปียก/แห้ง	20	ตร.ม.
+ Circulation 30%	661.25	ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนสนับสนุนโครงการ	859.62	ตร.ม.

4.6.8 ส่วนจอดรถ

1.ที่จอดรถยนต์

คิดจากพื้นที่/120 ตร.ม. (พื้นที่อาคารทั้งหมด ตร.ม.)

ดังนั้นมีที่จอดรถ (ที่จอดรถคนพิการ 2 คัน) 81 คัน

2.ที่จอดรถบัส (จำนวน 40 ที่นั่ง)	2	คัน
3.ที่จอดรถจักรยานยนต์ (20% ของที่จอดรถ)	20	คัน
4.ที่จอดรถจักรยาน	10	คัน
+ Circulation 50%		
รวมพื้นที่ส่วนจอดรถ	1,699.20	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการสรุปขนาดพื้นที่ใช้สอยมาจากการแสดงวิธีการหาซึ่งได้มาข้างต้นโดยอ้างอิงจาก

- A. การวิเคราะห์ (Analysis)
- B. จากตัวอย่างอาคาร (Case Study)
- C. หนังสือ Neufert Architect's Data
- D. หนังสือ TimeSaverStandard
- E. กฎหมาย

ตารางที่4-8 แสดงพื้นที่ใช้สอยในองค์ประกอบโครงการ

เนื้อที่ใช้สอย	จำนวนคน ใช้สอย	พื้นที่/หน่วย (ตร.ม./คน)	พื้นที่ (ตร.ม.)	อ้างอิง
1.ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ				
-โถงกลาง	200	0.64	128.00	C
-ห้องนิทรรศการถาวร	200 งาน	6.00	1,200.00	A,B
-ห้องนิทรรศการชั่วคราว	200 งาน	6.00	1,200.00	A,B
-ห้อง VDO Art	40	-	60.00	A,B
-พื้นที่จัดนิทรรศกลางแจ้ง	50 งาน	6.00	250.00	A,B
-สวนประติมากรรม	40 งาน	6.00	240	A,B
+ Circulation 30%			3,078.00	
รวมพื้นที่			4,001.40	
2.ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน				
2.1ฝ่ายทะเบียนวัตถุ				
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	6	9.00	54.00	A,B
-ห้องเก็บของ	-	12.00	12.00	A,B
-ส่วนพักผ่อน	-	15.00	16.00	A,B
-ส่วนถ่ายรูปและห้องมืด	-	97.00	100.00	A,B
-ห้องประชุม	18	-	57.00	C
-ห้องน้ำ	4	2.50	10.00	E
2.2คลังหอศิลป์				
-คลังนิทรรศการถาวร	-	360.00	360.00	A,B
-คลังนิทรรศการชั่วคราว	-	738.00	360.00	A,B
-ลานขนส่ง	-	90.00	90.00	A,B
+ Circulation 30%			1,059.00	
รวมพื้นที่			1,376.70	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่4-8 แสดงพื้นที่ใช้สอยในองค์ประกอบโครงการ(ต่อ)

เนื้อที่ใช้สอย	จำนวนคน ใช้สอย	พื้นที่/หน่วย (ตร.ม./คน)	พื้นที่ (ตร.ม.)	อ้างอิง
3.ส่วนเตรียมการจัดแสดง				
-ห้องเตรียมจัดแสดง	-	200.00	200.00	A,B
-ห้องเก็บอุปกรณ์	-	26.00	26.00	A,B
-ลิฟท์ขนส่ง	-	20.00	20.00	A,B
-ห้องเทคนิค	-	12.00	12.00	A,B
+ Circulation 30%			258.00	
รวมพื้นที่			335.4	
4.ส่วนสำนักงาน				
4.1ด้านงานบริหาร				
-ห้องผู้อำนวยการ	1	31.00	31.00	C
-ห้องรองผู้อำนวยการ	1	28.00	28.00	D
-ห้องเลขานุการ	1	8.00	8.00	C
-ห้องประชุม	18	1.77	30.00	C
-ส่วนรับรอง	-	15.00	15.00	C
4.2 ฝ่ายธุรการและการเงิน				
-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกสารบรรณ	1	20.00	20.00	D
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	2	6.00	12.00	C
-สมุหบัญชี	2	20.00	40.00	D
-ผู้ช่วยสมุหบัญชี	1	20.00	20.00	D
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	2	6.00	12.00	C
4.3 ฝ่ายเทคนิค				
-ห้องหัวหน้าฝ่าย	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกจัดแสดง นิทรรศการ	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานภัณฑารักษ์	2	20.00	40.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกศิลปกรรม	1	20.00	20.00	D
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	10	6.00	60.00	C
4.4 ฝ่ายงานวิชาการและบริการการศึกษา				
-ห้องหัวหน้าฝ่าย	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกวิชาการ	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกการศึกษา	1	20.00	20.00	D
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	6	6.00	36.00	C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่4-8 แสดงพื้นที่ใช้สอยในองค์ประกอบโครงการ(ต่อ)

เนื้อหาใช้สอย	จำนวนคน ใช้สอย	พื้นที่/หน่วย (ตร.ม./คน)	พื้นที่ (ตร.ม.)	อ้างอิง
4.5 ฝ่ายข้อมูลและเผยแพร่				
-ห้องหัวหน้าฝ่าย	1	20.00	20.00	D
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	6	6.00	36.00	C
4.6 ฝ่ายการตลาด				
-ห้องหัวหน้าฝ่าย	1	20.00	20.00	D
-พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	5	6.00	30.00	C
4.7 พื้นที่ส่วนกลาง				
-ห้องประชุม	18	1.77	30.00	C
-ห้องเก็บของ	-	12.00	12.00	A,B
-พื้นที่ถ่ายเอกสาร	-	4.00	4.00	A,B
-ส่วนเตรียมอาหาร	-	8.00	8.00	A,B
-พื้นที่พักผ่อนพนักงาน	-	30.00	30.00	A,B
-ห้องน้ำ	12	-	15.00	E
+ Circulation 30%			697.00	
รวมพื้นที่			906.01	
5.ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา				
-ห้องฉายภาพยนตร์	100	-	93.60	B
-โถงพักคอยหน้าห้องฉายภาพยนตร์	100	0.64	64.00	B
-ลานกิจกรรมกลางแจ้ง	-	36.00	36.00	A,B
-Amphitheater	100	-	100.00	A,B
-ห้องWorkshop	10	4.00	40.00	A,B
-ห้องเสวนาบรรยาย	10	4.00	40.00	A,B
-ห้องประชุม	40	2.00	80.00	A,B
+ Circulation 30%			453.6	
รวมพื้นที่			589.68	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่4-8 แสดงพื้นที่ใช้สอยในองค์ประกอบโครงการ(ต่อ)

เนื้อที่ใช้สอย	จำนวนคน ใช้สอย	พื้นที่/หน่วย (ตร.ม./คน)	พื้นที่ (ตร.ม.)	อ้างอิง
6.ส่วนบริการสาธารณะ				
-พื้นที่พักผ่อน	302/ 1 ชม.	0.64	194	A,B
-ส่วนติดต่อสอบถาม	2	2.25	4.50	B
-ส่วนฝากของ	Very	-	18.45	B
-ห้องน้ำ	20	-	29.79	E
-ส่วนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1	2.40	2.40	B
-ส่วนปฐมพยาบาล	4	9.00	36.00	C
-ร้านอาหาร	100	-	205.00	A,B
-Coffee Shop	Very	-	40.00	A,B
-ร้านขายของที่ระลึก	Very	-	30.00	A,B
-พื้นที่ร้านค้าพาณิชย์	very	-	480.00	A,B
+ Circulation 30%			1,040.14	
รวมพื้นที่			1,352.18	
7.ส่วนบริการโครงการ				
7.1 ฝ่ายอาคารสถานที่				
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกศึกษา ความปลอดภัย	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานหัวหน้าแผนกซ่อมบำรุง	1	20.00	20.00	D
-ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	8	6.00	48.00	C
-ห้องทำงานวิศวกร	1	6.00	6.00	C
-ห้องพนักงานทำความสะอาด	4	5.00	20.00	A,B
-ห้องน้ำและล็อกเกอร์	-	21.00	21.00	A,B
-ส่วนพักผ่อน	-	15.00	15.00	A,B
-ส่วนเตรียมอาหาร	-	6.00	6.00	A,B
7.2 พื้นที่รับประทานอาหารของเจ้าหน้าที่	87	0.75	65.25	C
7.3 ห้องเครื่องจากระบบ				
-ห้องไฟฟ้า	-	40.00	40.00	A,B
-ห้องกำเนิดไฟสำรอง	-	40.00	40.00	A,B
-ห้องเครื่องสูบน้ำ	-	12.00	12.00	A,B
-ห้องเครื่องปรับอากาศ	-	308.00	308.00	A,B
7.4 ห้องเก็บขยะเปียก/แห้ง	-	20.00	20.00	A,B
+ Circulation 30%			661.25	
รวมพื้นที่			859.62	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-8 แสดงพื้นที่ใช้สอยในองค์ประกอบโครงการ(ต่อ)

เนื้อที่ใช้สอย	จำนวนคน ใช้สอย	พื้นที่/หน่วย (ตร.ม./คน)	พื้นที่ (ตร.ม.)	อ้างอิง
8.ส่วนจอดรถ				
-ที่จอดรถยนต์	81	12.00	1,188.00	E
-ที่จอดรถบัส	2	50.40	100.80	A,B
-ที่จอดรถจักรยานต์	20	2.00	40.00	A,B
-ที่จอดรถจักรยาน	10	2.00	20.00	A,B
พื้นที่จอดรถ+ Circulation 50%				
รวมพื้นที่			1,699.20	

4.7 สรุปพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ

1.ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ	4,001.40	ตร.ม.
2.ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน	1,376.70	ตร.ม.
3.ส่วนเตรียมการจัดแสดง	335.00	ตร.ม.
4.ส่วนสำนักงาน	906.09	ตร.ม.
5.ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา	589.68	ตร.ม.
6.ส่วนบริการสาธารณะ	1,352.18	ตร.ม.
7.ส่วนบริการโครงการ	859.62	ตร.ม.
8.ส่วนจอดรถ	1,699.20	ตร.ม.
รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งโครงการ	11,119.87	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ใช้สอย
ของโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า

■ 1. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ	■ 2. ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน
■ 3. ส่วนเตรียมการจัดแสดง	■ 4. ส่วนสำนักงาน
■ 5. ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา	■ 6. ส่วนบริการสาธารณะ
■ 7. ส่วนบริการโครงการ	■ 8. ส่วนจอดรถ

แผนภูมิที่ 4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ใช้สอยโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า

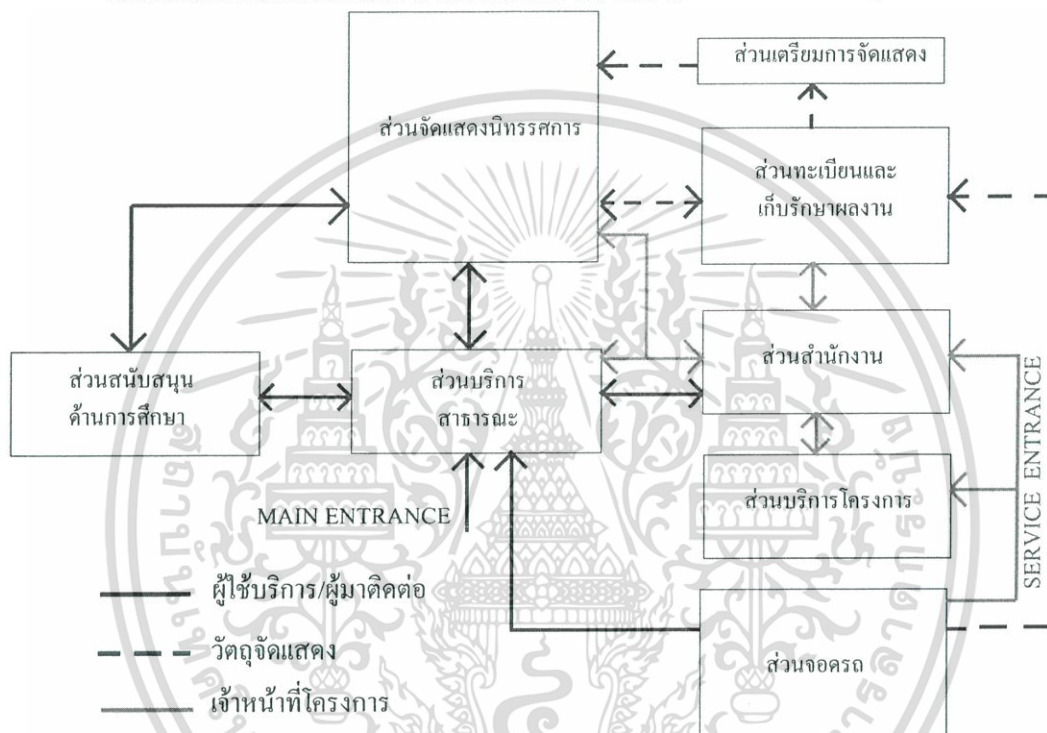
จากแผนภูมิ 4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของพื้นที่ใช้สอย โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า พบว่ามีพื้นที่ส่วนจัดแสดงนิทรรศการมากที่สุด โดยเฉลี่ยและคิดเป็น ร้อยละ 36 ของพื้นที่ทั้งหมดของโครงการ

4.8 การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

จากองค์ประกอบรวมของโครงการสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้ออก เป็นลักษณะของแผนภาพและตารางแสดงความสัมพันธ์ โดยที่ตารางความสัมพันธ์จะมีตัวเลขแสดงค่าความสัมพันธ์ โดยกำหนดค่าดังนี้

ระดับความสัมพันธ์

1.ระดับความสัมพันธ์กันมาก ควรอยู่ชิดติดกัน	=	3
2.ระดับความสัมพันธ์กันปานกลาง ควรอยู่ใกล้กัน	=	2
3.ระดับความสัมพันธ์กันน้อย สามารถไกลกันได้	=	1
4.ระดับไม่มีความสัมพันธ์กัน ไม่จำเป็นต้องเชื่อมกัน	=	0

ภาพที่4-8 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า

ตารางที่4-9 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8
1.ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ		1	2	0	2	1	0	0
2.ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน			3	2	0	0	1	2
3.ส่วนเตรียมการจัดแสดง				1	0	0	1	2
4.ส่วนสำนักงาน					1	1	1	2
5.ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา						2	1	0
6.ส่วนบริการสาธารณะ							0	2
7.ส่วนบริการโครงการ								2
8.ส่วนจอตลอด								

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การกำหนดและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่จะส่งผลให้ โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า ประสบความสำเร็จ ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายของโครงการ การวิเคราะห์ต้องเป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ในระดับกว้าง(มหภาค) หรือในระดับผังเมืองรวมเพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ไปในทิศทางเดียวกันในอนาคต อีกทั้งยังต้องรู้ถึงการพัฒนาพื้นที่ในแต่ละส่วนว่ามีทิศทางไปทางใด หลังจากนั้นจึงเลือกพื้นที่ในระดับหน่วยย่อยลงมา(จุลภาค) เพื่อให้ได้ที่ตั้งโครงการที่มีศักยภาพเหมาะสมกับโครงการในด้านต่างๆ เช่น การคมนาคม หรือการเข้าถึงพื้นที่ตั้งโครงการ ขนาดและรูปร่างของที่ตั้งโครงการสภาพแวดล้อม และความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น เพื่อจะนำมาสรุปพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นที่ตั้งของโครงการมากที่สุด โดยพิจารณาด้วยวิธีการกำหนดหลักเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนักและการให้คะแนน ซึ่งหลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการพิจารณามีดังต่อไปนี้

5.1 เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการ

เกณฑ์ในการพิจารณาวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการนั้นเป็นส่วนสำคัญต่อการออกแบบอาคารสาธารณะประเภทพิพิธภัณฑ์ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลต่างๆดังนี้

1. เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการประเภทพิพิธภัณฑ์สถาน ของสมาคมนักการพิพิธภัณฑ์แคนาดา(CMA)
2. เกณฑ์การเปรียบเทียบและพิจารณาในการเลือกที่ตั้งสำหรับโครงการออกแบบอาคารนันทนาการประเภท Passive

โดยจะแบ่งเกณฑ์ดังกล่าวออกมาเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

- 5.1.1 ด้านสังคมและวัฒนธรรม
- 5.1.2 ด้านของสถานที่ตั้ง
- 5.1.3 การเข้าถึงโครงการและการสัญจร
- 5.1.4 สภาพแวดล้อม
- 5.1.5 พิจารณาเขตการใช้ที่ดินและกรรมสิทธิ์ที่ดิน

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.1 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ที่ตั้งของโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า นั้น ไม่ควรส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในทางลบกับผู้ที่อยู่รอบๆโครงการ ต้องให้คนในชุมชนยอมรับ และสนับสนุนโครงการ เพราะอาคารที่เกิดขึ้นมีขนาดใหญ่ เพราะเป็นอาคารสาธารณะและมีความเป็นสัญลักษณ์ (Iconic) ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่โดยรอบ รวมถึงส่งผลกระทบต่อทัศนภาพของกลุ่มคนเหล่านั้นด้วย

5.1.2 ลักษณะของสถานที่ตั้ง

ที่ตั้งของโครงการควรอยู่กลางเมือง ใกล้แหล่งชุมชน แหล่งธุรกิจหรือแหล่งโรงแรม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามามีใช้โครงการ

ขนาดที่ตั้งโครงการควรมีขนาดใหญ่พอสมควร เพื่อให้เกิดพื้นที่การใช้สอยที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกอาคาร อีกทั้งมีความสอดคล้องกับการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม รวมถึงการขยายตัวของโครงการในอนาคตอีกด้วย

5.1.3 การเข้าถึงโครงการและการสัญจร

การเข้าถึงโครงการควรทำได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งมาด้วยระบบขนส่งมวลชน หรือมาด้วยยานพาหนะส่วนตัว การมาถึงหรือการเข้าถึงโครงการที่สะดวก ทำให้โครงการควรอยู่ในตัวเมืองที่มีถนนหลักผ่านโครงการ มีช่องจราจรที่เพียงพอ มีรถไฟฟ้าใต้ดิน หรือ รถไฟลอยฟ้าผ่านหน้าโครงการ รวมถึงรถประจำทาง และสามารถเชื่อมต่อกับย่านสำคัญของเมืองได้สะดวก

5.1.4 พิจารณาเขตการใช้ที่ดินและกรรมสิทธิ์การใช้ที่ดิน

อยู่ในเขตผังเมืองที่กำหนดให้สามารถสร้างอาคารสาธารณะ ประเภทพิพิธภัณฑ์ได้ สามารถติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สะดวก รวมถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุมด้านความปลอดภัย เช่น สถานีตำรวจ นอกเหนือไปจากนั้นที่ตั้งโครงการควรมีระบบสาธารณูปโภคครบครัน ทั้งระบบไฟฟ้า ประปา อินเทอร์เน็ต การก่อสร้าง สามารถดำเนินงานได้สะดวกทั้งในการขนส่งและจัดซื้อวัสดุ และการเข้าถึงพื้นที่ตั้ง โครงการของอุปกรณ์ เครื่องมือการก่อสร้างขนาดใหญ่ เนื่องจากโครงการดำเนินงานของโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า นั้นเป็นการบริหารงานโดยเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อาจจะมีการเสนอที่ดินที่ทำให้โครงการให้ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีศักยภาพในการสร้างหอศิลป์ได้

5.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า เป็นโครงการที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมความเข้าใจในงานศิลปะสู่สังคม เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะ เมื่อพิจารณา ในระดับมหภาค โครงการควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโครงการได้สะดวก ผู้มาใช้โครงการสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และเป็นที่ยึดถือโดยทั่วกัน ซึ่งถ้าพิจารณาความเป็นศูนย์กลางของประเทศ ทำให้ จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีศักยภาพและมีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งโครงการมากที่สุด ด้วยเหตุผลทางด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์
2. เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ
3. มีสถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรมจำนวนมาก
4. มีประชากรมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ
5. มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง
6. เป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาค

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศ เป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่มีความสำคัญด้านต่างๆหลายหน่วยงาน มีระบบขนส่งมวลชนที่ได้มาตรฐาน มีประชากรมากที่สุดในประเทศ มีความหลากหลายของผู้คน จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาจากการที่กรุงเทพ เป็นศูนย์กลางการบินเป็นจำนวนมาก ทำให้โครงการสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะและแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เอื้อประโยชน์ให้แก่ประชาชนและผู้ที่ใช้โครงการ อีกทั้งยังสามารถดึงเงินทุนเข้าสู่โครงการได้จากการให้เช่าสถานที่และกิจกรรมต่างๆที่ขึ้นในโครงการ เพื่อเป็นเงินทุนเข้ามาช่วยสนับสนุนโครงการ จึงได้เลือกกรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งโครงการในระดับมหภาคของหอศิลป์พระจอมเกล้า เพื่อจะได้วิเคราะห์ทางเลือกของที่ตั้งโครงการในพื้นที่ต่างๆ ระดับจุลภาคในชั้นปฐมภูมิต่อไป

5.2.1 การพิจารณาเลือกที่ตั้งปฐมภูมิ

การพิจารณาเลือกที่ตั้งชั้นปฐมภูมิ จะพิจารณาจากโซนในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้ข้อสำคัญหรือใจความสำคัญในการวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการในชั้น ปฐมภูมิได้ดังนี้

1. พื้นที่โครงการกับหลักการพัฒนาเมือง

โดยให้มีศูนย์ธุรกิจกลาง (CBD) เดิมอยู่ใจกลางเมือง และให้มีศูนย์ชุมชนหลายศูนย์กระจายอยู่บริเวณชานเมือง พื้นที่ตั้งบริเวณของโครงการควรอยู่เขตที่สามารถเชื่อมต่อใจกลางเมืองได้

2. การรองรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน

การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินรองรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน และระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งในที่นี้หมายถึง การเชื่อมต่อของรถไฟฟ้า(BTS), รถไฟใต้ดิน (MRT), รถไฟแอร์พอร์ตลิงก์, รถไฟแห่งประเทศไทย และระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ

3. สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับโครงการและสภาพแวดล้อมโดยรอบ

ปัจจัยหนุนในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าสู่โครงการ ควรเลือกบริเวณที่มีศักยภาพในการจัดตั้งหรือมีแหล่งนันทนาการ ศูนย์ชุมชน สวนสาธารณะ และบริการสังคมด้านอื่นๆ

4. ตำแหน่งของที่ตั้งโครงการซึ่งมีผลต่อการตลาด

หอศิลป์พระจอมเกล้า เป็นโครงการสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปะของประเทศ เป็นสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ ควรที่จะเลือกที่ตั้งโครงการที่สามารถประชาสัมพันธ์ และเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปได้ทั่วถึง อีกทั้งยังรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามา

5. กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

เนื่องจากโครงการดำเนินงาน ของ โครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า นั้นเป็นการบริหารงานโดยเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อาจจะมีการเสนอที่ดินที่ทำให้โครงการ ให้ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมและมีศักยภาพในการสร้างหอศิลป์ได้ แต่ควรคำนึงถึงงบประมาณ และราคาที่ดินควรเป็นพื้นที่ที่มีราคาที่ดินไม่สูงมาก

จากการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการพบว่า กรุงเทพมหานคร สามารถแบ่งโซนออกเป็นกลุ่ม 6 กลุ่มใหญ่

โซนที่ 1 กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยเขต บางรัก ราชเทวี สาทร บางคอแหลม ยานนาวา สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย ดุสิต พญาไท ดินแดง ห้วยขวาง คลองเตย วัฒนา คลองสาน

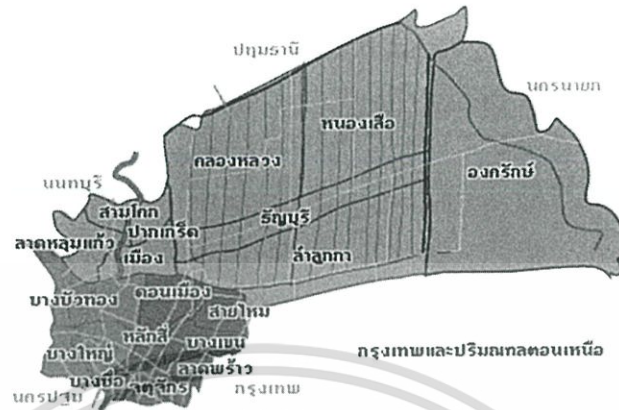

ภาพที่ 5-1 กรุงเทพมหานคร

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

โซนที่ 2 กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยเขต เขตจตุจักร ลาดพร้าว บางซื่อ หลักสี่ บางเขน ดอนเมือง สายไหม

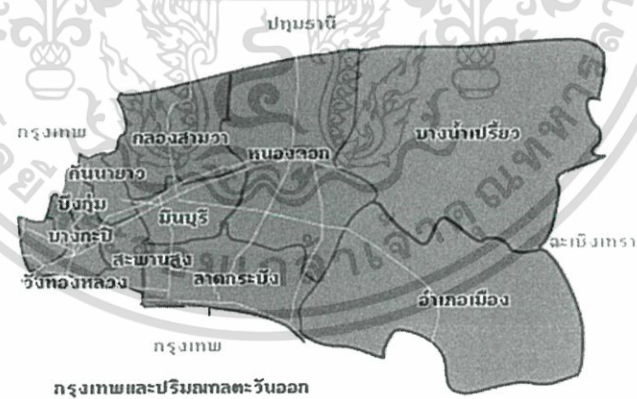

ภาพที่ 5-2 กรุงเทพมหานคร

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

โซนที่ 3 กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยเขต วังทองหลาง บางกะปิ บึงกุ่ม คันนายาว สะพานสูง มีนบุรี ลาดกระบัง คลองสามวา หนองจอก

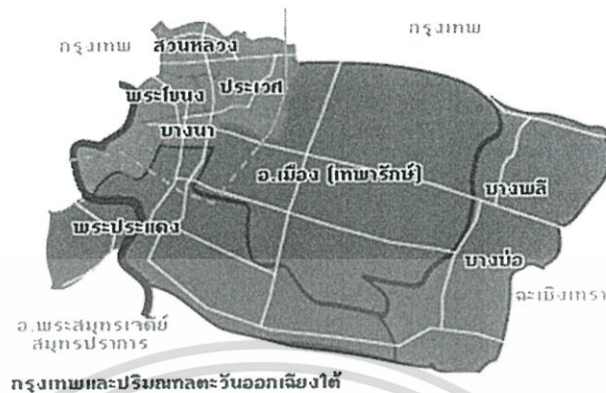
ภาพที่ 5-3 กรุงเทพมหานคร

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โซนที่ 4 กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยเขต บางคอแหลม ยานนาวา วัฒนา คลองเตย ส่วนหลวง พระโขนง บางนา ประเวศ

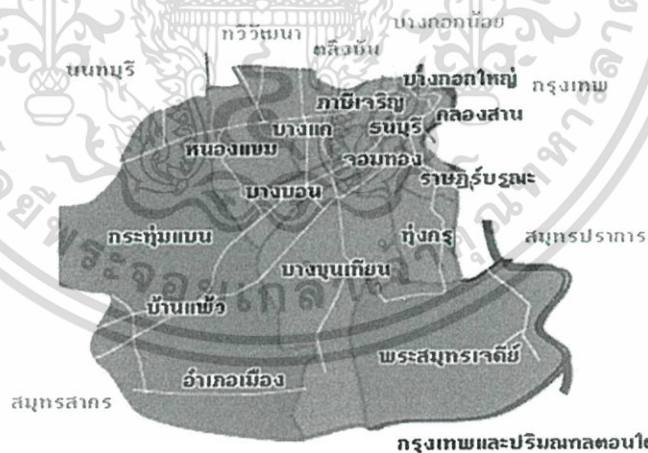

ภาพที่ 5-4 กรุงเทพมหานคร

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

โซนที่ 5 กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วยเขต หนองแขม ภาษีเจริญ บางแค จอมทอง ราษฎร์บูรณะ ทุ่งครุ บางบอน บางขุนเทียน

ภาพที่ 5-5 กรุงเทพมหานคร

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โซนที่ 6 กรุงเทพมหานครเชิงเหนือ

ประกอบด้วยเขต วัฒนา คลังชัน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ธนบุรี บางพลัด

ภาพที่ 5-6 กรุงเทพมหานครเชิงเหนือ

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-1 การพิจารณาที่ตั้งโครงการจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อพิจารณา	โซน					
	กรุงเทพ ชั้นใน	กรุงเทพ ทิศเหนือ	กรุงเทพ ตะวันออก	กรุงเทพ ตะวันออก เฉียงใต้	กรุงเทพ ทิศใต้	กรุงเทพ ตะวันตก เฉียงเหนือ
1.พื้นที่โครงการ กับหลักการ พัฒนาเมือง	3	2	3	3	2	2
2.การรองรับ โครงข่ายระบบ ขนส่งมวลชน	3	3	3	2	3	2
3.สภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมกับ โครงการและ สภาพแวดล้อม โดยรอบ	3	3	3	3	2	2
4.ตำแหน่งของ ที่ตั้งโครงการซึ่ง มีผลต่อการตลาด และธุรกิจ	3	2	2	3	2	2
5.กรรมสิทธิ์ใน ที่ดิน	2	2	3	3	2	2
รวม	14	12	14	14	11	10

หมายเหตุ : 4 = ดีมาก 3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ไม่ดี

การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการชั้นปฐมภูมิ จากการแบ่งกลุ่มพิจารณาเป็นการแบ่งโซนในกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการให้คะแนน สรุปให้กรุงเทพตะวันออกเฉียงใต้เป็นโซนที่เหมาะสมกับโครงการมากที่สุด โดยจะเลือกหาที่ตั้งในโซนกรุงเทพตะวันออกเป็นที่ตั้งเหมาะสมรองลงมา

5.3.2 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการขั้นทุติยภูมิ

เมื่อผ่านการวิเคราะห์ด้านปฐมภูมิ จะได้ที่ตั้งระบบโซนของเมืองที่มีความเหมาะสม ซึ่งในการพิจารณาในระดับทุติยภูมิจะต้องวิเคราะห์ที่ละเอียดขึ้นในระดับเขต ซึ่งช่วยในการกำหนดขอบเขตการพิจารณาหาที่ตั้งโครงการที่เหมาะสม โดยวิธีการให้คะแนนความเหมาะสม ซึ่งมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ด้านสังคมวัฒนธรรม

- มีความเหมาะสมกับกลุ่มประชากรในย่านและความเหมาะสมของประเภทอาคารกับย่าน ในโครงการเป็นการบริการประชาชนได้อย่างเต็มที่
- เป็นเขตที่มีการอนุรักษ์และส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

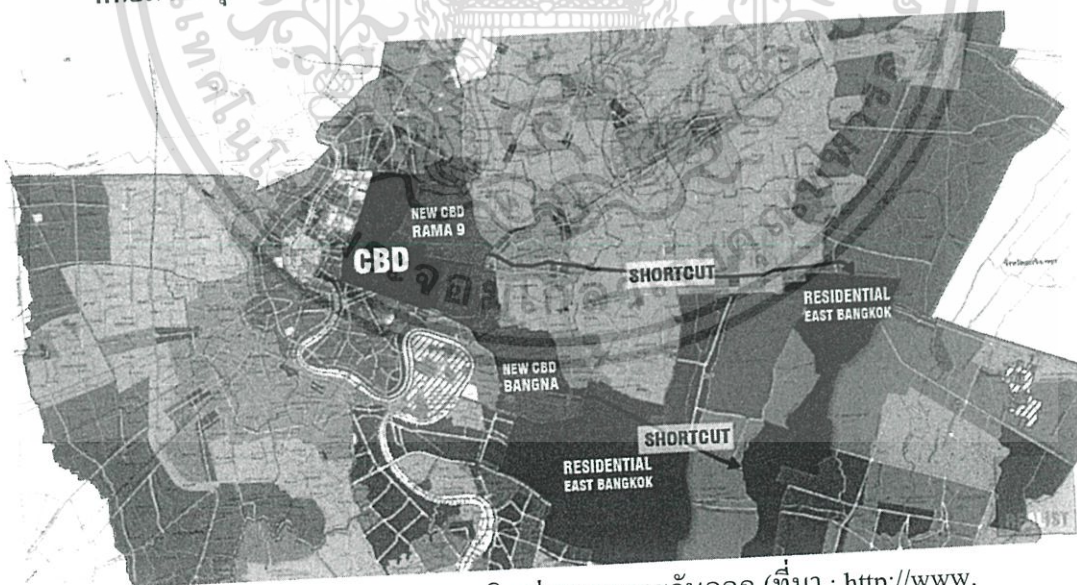
2. ด้านสถานะแวดล้อม

- ในเขตนั้นมีปัจจัยที่ส่งเสริมมากเพียงใด เช่น สวนสาธารณะ สถาบันการศึกษา สถานที่ราชการ สถานที่ทางวัฒนธรรมศึกษา

3. ด้านแนวโน้มในอนาคต

- แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาของย่านมีความสัมพันธ์กับลักษณะโครงการ
- ศักยภาพของระบบการคมนาคมโดยเฉพาะระบบขนส่งมวลชน

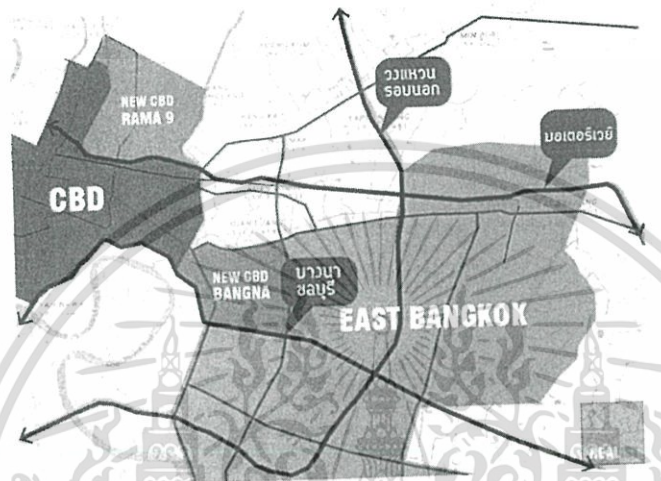
ศักยภาพกรุงเทพตะวันออก

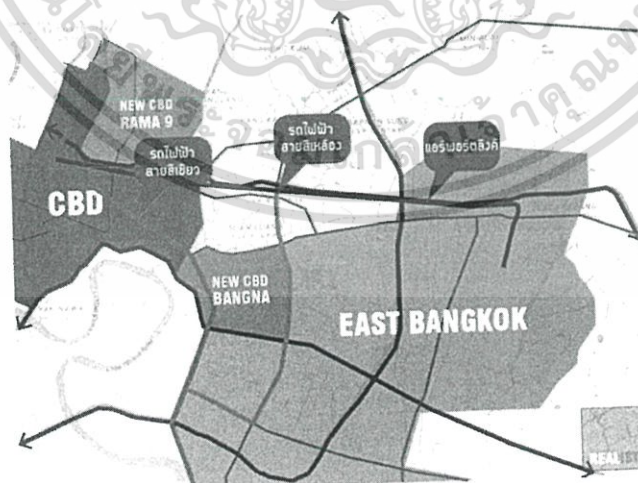
ภาพที่5-7 New CBD การขยายเจริญสู่กรุงเทพตะวันออก (ที่มา : <http://www.realist.co.th/blog/ศักยภาพกรุงเทพตะวันออก/> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

จากผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร จะเห็นพื้นที่ CBD ที่มีการใช้ประโยชน์ ที่ดินเป็นย่านพาณิชย์กรรสีแดง ถูกควบคุมความหนาแน่นที่ 80-120 คน/ไร่ ทำให้การขยายพื้นที่เมืองส่วนใหญ่เริ่มออกไปทางกรุงเทพตะวันออก และย่านที่ถูกจับตามอง คือย่านเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งเสริมให้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระราม 9 และบางนา และเนื่องจากในพื้นที่เมืองมีความหนาแน่นมาก ทำให้ต้องหาพื้นที่ใกล้เคียงและสามารถจับจองเป็นเจ้าของได้ ซึ่งพื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย สีเหลือง ความหนาแน่น 1-24 คน/ไร่ ที่อยู่ใกล้ย่าน CBD มากที่สุด นั่นก็คือที่อยู่อาศัย โซนบางนา อ่อนนุช มอเตอร์เวย์ นอกจากนั้นแล้วโซนที่อยู่อาศัย เหล่านี้ยังมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อใจกลางเมืองได้อย่างสะดวก เช่น ถนนสุขุมวิท ถนนเทพารักษ์ และ ทางด่วนมอเตอร์เวย์ เป็นต้น

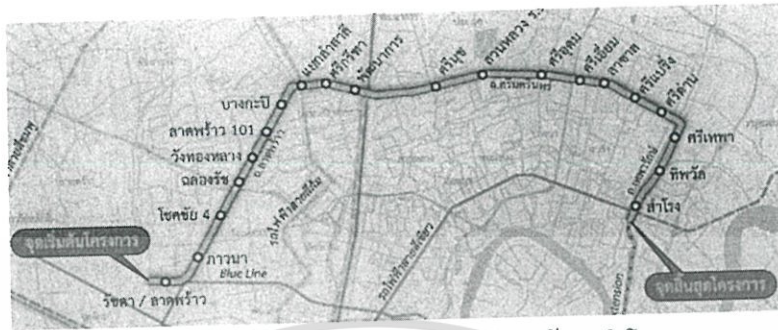
ภาพที่ 5-8 เส้นทางคมนาคมการเชื่อมต่อกรุงเทพตะวันออก
(ที่มา : <http://www.realist.co.th/blog/ศึกษาภาพกรุงเทพตะวันออก/>
สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

ภาพที่ 5-9 เส้นทางคมนาคมมวลชน(รถไฟฟ้า)การเชื่อมต่อกรุงเทพตะวันออก
(ที่มา : <http://www.realist.co.th/blog/ศึกษาภาพกรุงเทพตะวันออก/>
สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

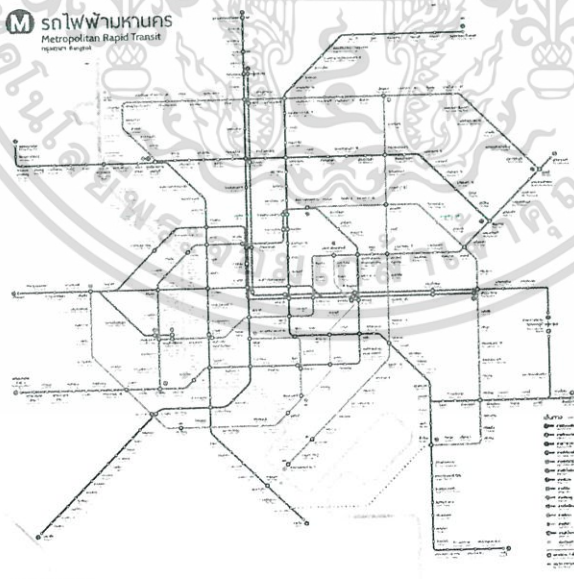
รถไฟฟ้ารางเดี่ยว (Monorail) สายสีเหลือง(ลาดพร้าว-สำโรง) มีทั้งหมด 23 สถานี ระยะทาง 30 กม. ใช้งบประมาณ ทั้งหมดประมาณ 48,600 ล้านบาท คาดว่าจะก่อสร้างเสร็จประมาณปี 2562

ภาพที่ 5-10 เส้นทางรถไฟฟ้าสายสีเหลือง(ลาดพร้าว-สำโรง)
(ที่มา : <http://www.realist.co.th/blog/รถไฟฟ้าสายสีเหลือง/>
สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2559)

ลักษณะเป็นโครงสร้างยกระดับตลอดแนวเส้นทาง มีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างสายสีน้ำเงินที่สถานีรัชดา (สถานีลาดพร้าวของสายสีน้ำเงิน) กับระบบขนส่งมวลชน 3 สาย คือ

- 1.สายสีส้มบริเวณทางแยกลำซาลี
- 2.รถไฟฟ้าเชื่อมต่อท่าอากาศยาน (Airport Rail Link) บริเวณทางแยกต่างระดับพระราม 9
- 3.สายสีเขียว ช่วงเบริ่ง-สมุทรปราการ ที่สถานีสำโรง

ภาพที่ 5-11 โครงข่ายเส้นทางตามแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ระยะเวลา 20 ปี(พ.ศ.2553-2572) แบบกราฟฟิก
(ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/รถไฟฟ้าในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล>
สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพิจารณาจะพิจารณาจากโซนในกรุงเทพมหานคร คือกรุงเทพมหานครใน กรุงเทพมหานคร
ตะวันออก และ กรุงเทพมหานครออกเฉียงใต้ โดยจะเลือกเขตที่มีระบบขนส่งมวลชน
สาธารณะ จำนวน 8 เขต การให้คะแนน

0 เป็นคะแนนที่ไม่สอดคล้องกับหลักการพิจารณา

1 เป็นคะแนนที่สอดคล้องกับหลักการพิจารณา

ตารางที่ 5-2 แสดงการพิจารณาความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้งโครงการในเขตต่างๆ

เขต	พื้นที่ (ตร.กม.)	ลักษณะการใช้พื้นที่	พื้นที่ที่อยู่ใกล้ กับสถาบันฯ
บางรัก	5.540	ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม	0
ราชเทวี	7.126	ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม	0
ปทุมวัน	8.370	ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม	0
พญาไท	9.595	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	0
ห้วยขวาง	15.033	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	1
วัฒนา	12.565	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	1
บางนา	18.789	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	1*
ลาดกระบัง	123.859	อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	1

หมายเหตุ* เขตบางนาเป็นพื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ที่ใกล้กับแหล่งCBDใหม่ ของ
กรุงเทพ และมีระบบขนส่งสาธารณะผ่าน ทำง่ายต่อการเข้าถึง อีกทั้งพื้นที่ในเมืองมีความหนาแน่น
มาก มีจำนวนประชากรที่แออัด การคมนาคมติดขัด จึงทำให้ประชากรในปัจจุบันเริ่มขยับขยาย
ออกมา ในพื้นที่กรุงเทพรอบนอกเพิ่มมากขึ้น

การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการชั้นทุติยภูมิของกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปเขตที่มี
ความสอดคล้องกับหลักการพิจารณาในการเลือกที่ตั้งโครงการ ได้แก่เขต พระโขนง บางนา
ประเวศ ลาดกระบัง ซึ่งการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในขั้นตอนต่อไป จะพิจารณาพื้นที่จากเขต
ที่ดินที่ได้พิจารณาในชั้นทุติยภูมินี้

5.2.3 การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการชั้นตติยภูมิ

จากการวิเคราะห์จะพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการชั้นตติยภูมิ พบเขตที่มีความสอดคล้องด้วยกัน 4 เขต ขั้นตอนการสำรวจ, การศึกษาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสียของแต่ละเขต รวมไปถึงข้อมูลสนับสนุนโครงการในผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เพื่อเลือกที่ตั้งโครงการที่มีความสอดคล้อง กับแนวทางในการพัฒนาที่ดินตามที่ได้พิจารณาชั้นตติยภูมิ โดยการเลือกพื้นที่ตั้ง อ้างอิงจากพิพิธภัณฑ์วิทยา (Museology) มีการอ้างอิงประเด็นการเลือกที่ตั้งไว้ 3 ประการที่จะทำให้พิพิธภัณฑ์ประสบความสำเร็จ

1.ความเหมาะสมของแหล่งที่ตั้ง

- 1.1 ควรตั้งอยู่ในบริเวณตัวเมืองไม่ไกลจากชุมชน และถนนสายหลัก
- 1.2 บรรยากาศและภูมิประเทศมีความสวยงามร่มรื่น
- 1.3 เข้า-ออกสะดวกสำหรับประชาชนทั่วไป ทั้งทางรถส่วนบุคคลและสาธารณะ
- 1.4 อยู่ไม่ห่างไกลจากโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ตลอดจน ห้องสมุด เนื่องจากหอศิลป์ในปัจจุบันมีสภาพเป็น ศูนย์กลางทาง วัฒนธรรม (Cultural Center) ผู้เข้าชมมีทุกประเภทสะดวกไปชมง่าย มีที่จอดรถเพียงพอ
- 1.5 ความสะดวกสบายทางระบายน้ำ ระบบไฟฟ้า ระบบประปา

2.ความปลอดภัย

- 2.1 หอศิลป์ที่เป็นที่นิยม ควรมีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ดี
- 2.2 ไกลจากสิ่งรบกวนและมีความปลอดภัยสูง
- 2.3 พื้นที่โดยรอบที่ขยายของหอศิลป์ได้ในอนาคต

3.ทัศนียภาพความสวยงาม

- 3.1 การจัดพิพิธภัณฑ์ให้เข้ากับบรรยากาศสภาพแวดล้อม
- 3.2 จัดให้มีที่ว่างและที่จอดรถเป็นระบบ

5.2.3.1 เขตที่เลือกมาจากขั้นตอนสุดท้าย

จากขั้นตอนการพิจารณาเลือกเขตที่มีความเหมาะสมในการเป็นที่ตั้งโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า ได้สรุปออกเป็น 3 เขต ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5-13 แสดงเขตที่จะเลือกพิจารณาเป็นที่ตั้งโครงการขั้นสุดท้าย

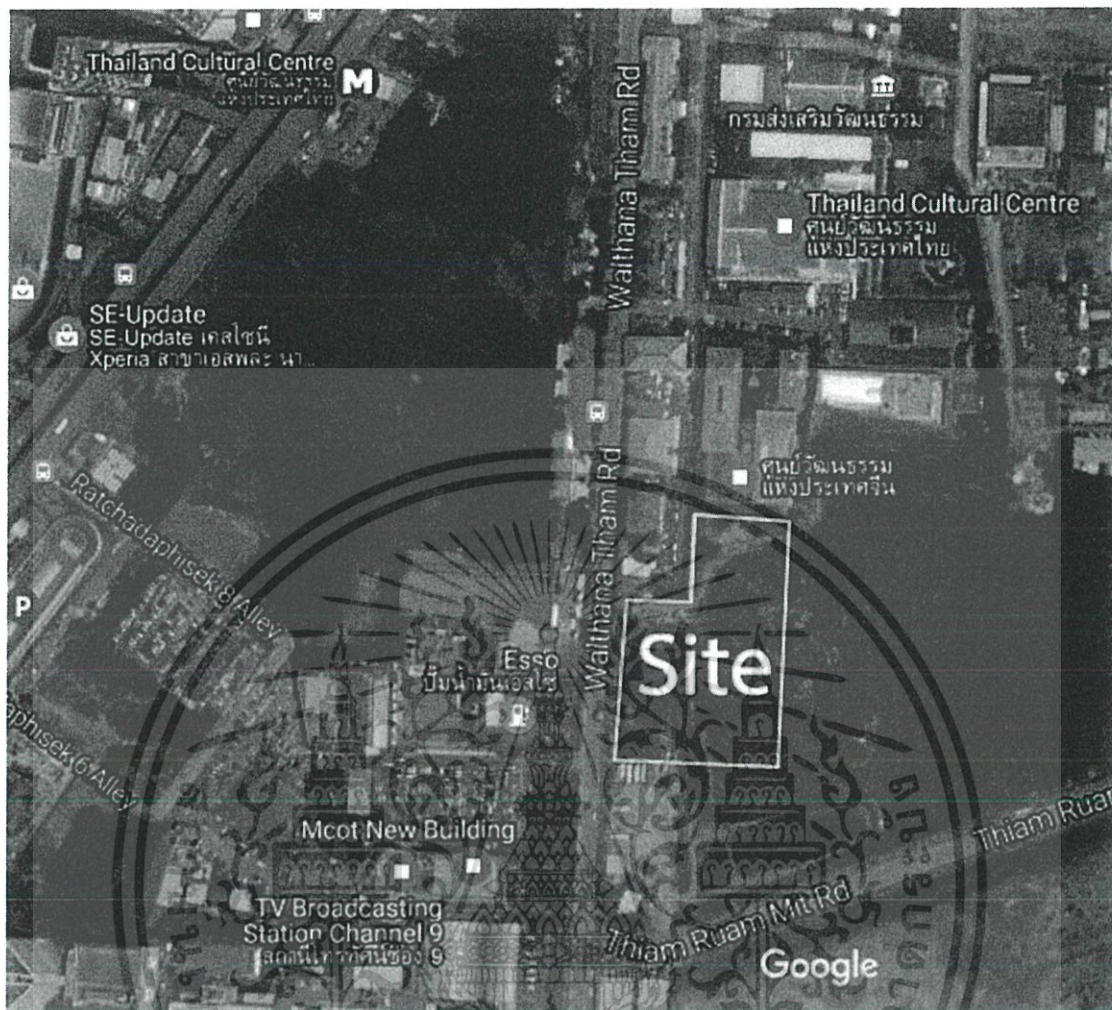
(ที่มา : <http://eservices.dpt.go.th/urbanplanning/fileload/map/p100100142.jpg>
สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2558)

ที่ตั้งโครงการที่ 1 เขตห้วยขวาง

ที่ตั้งโครงการที่ 2 เขตบางนา

ที่ตั้งโครงการที่ 3 เขตลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5-14 แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ 1
 (ที่มา : <https://www.google.co.th/maps> สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

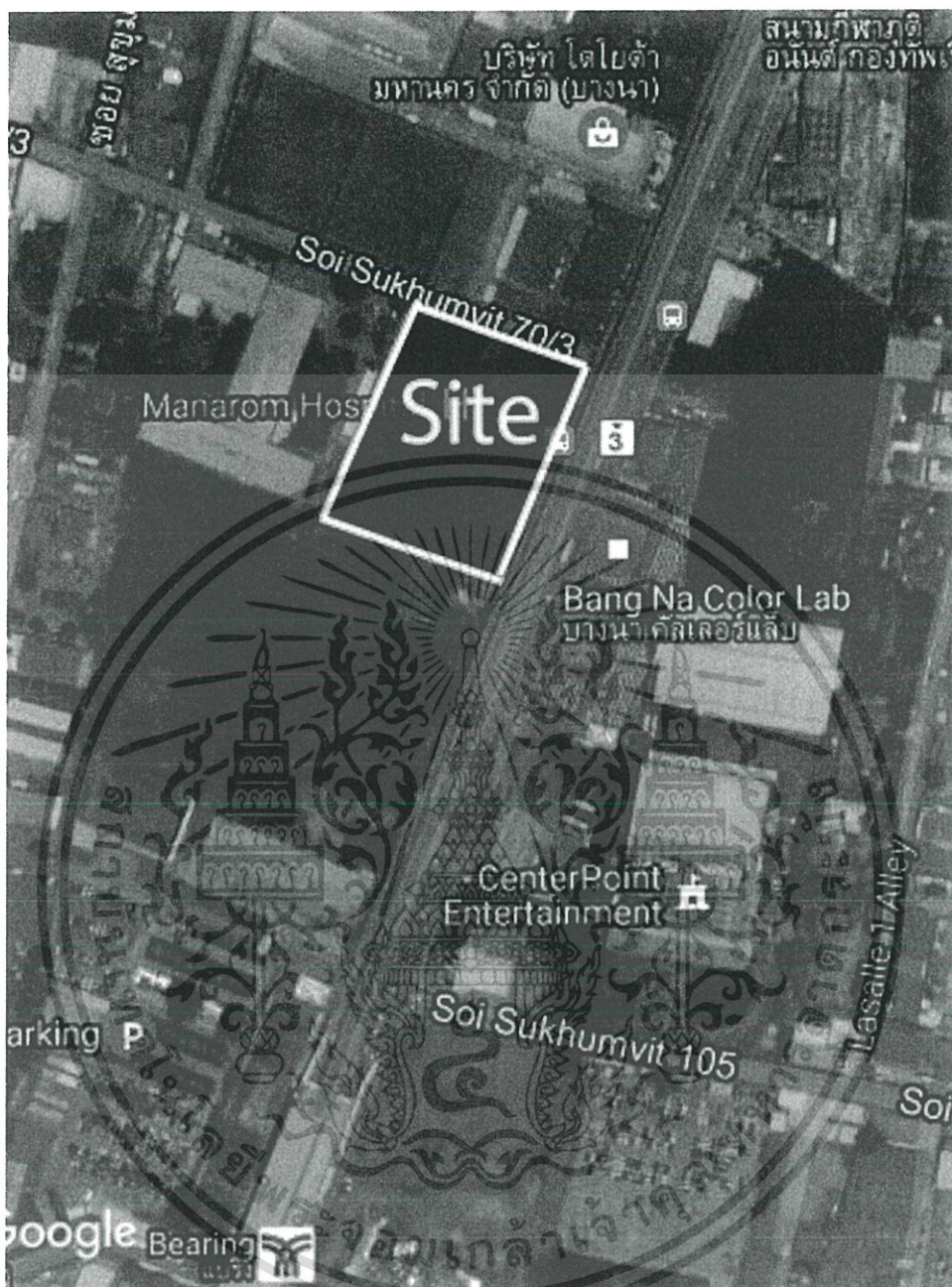
ที่ตั้งโครงการที่ 1 : เขตห้วยขวาง

- 1.ที่ตั้งโครงการ บริเวณสถานีรถไฟฟ้าศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
- 2.ขนาดที่ดิน 3.8 ไร่
- 3.ขอบเขตของโครงการ สภาพแวดล้อมบริเวณรอบที่ตั้งโครงการประกอบด้วย

ทิศเหนือ	ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
ทิศตะวันออก	ที่ดินเปล่า
ทิศใต้	ลาดจ้อครดบัส
ทิศตะวันตก	ถนนวัฒนธรรม
- 4.การใช้ที่ดินเดิม เป็นที่ดินของเอกชนซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่ว่าง ไม่มีรั้วกั้น
- 5.กรรมสิทธิ์ที่ดิน ที่ดินเอกชน
- 6.สถานที่สำคัญใกล้เคียง ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย, บริษัท อสมท จำกัด(มหาชน), ปิมน้ำมันEsso
- 7.การเข้าถึงโครงการ มีถนนที่ผ่านหน้าโครงการ คือถนนวัฒนธรรม รถไฟฟ้าใต้ดินศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5-15 แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ 2
(ที่มา : <https://www.google.co.th/maps> สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559)

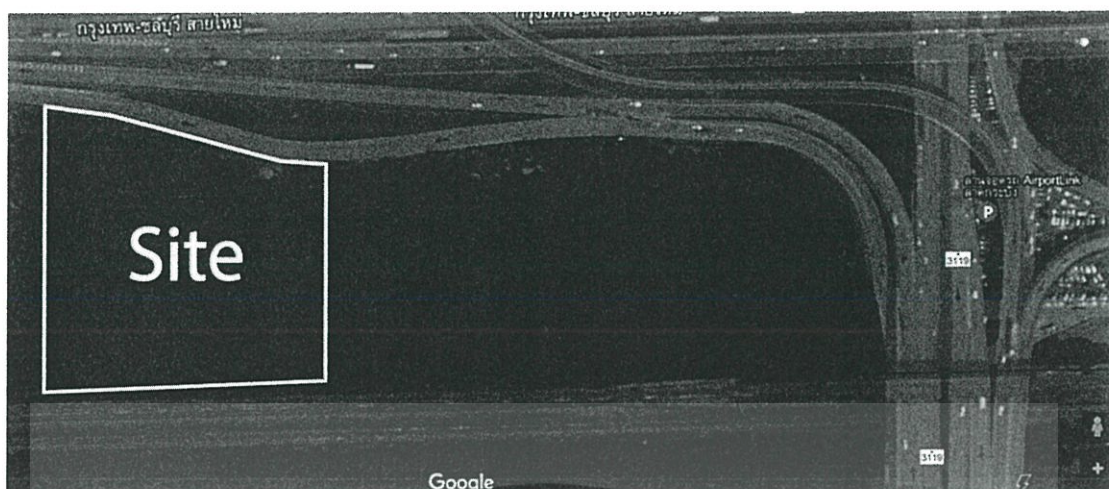
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งโครงการที่ 2 : เขตบางนา

- 1.ที่ตั้งโครงการ บริเวณสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอส
- 2.ขนาดที่ดิน 4.19 ไร่
- 3.ขอบเขตของโครงการ สภาพแวดล้อมบริเวณรอบที่ตั้งโครงการประกอบด้วย
  - ทิศเหนือ ซอยสุขุมวิท70/3
  - ทิศตะวันออก ถนนสุขุมวิท
  - ทิศใต้ ที่ดินเปล่า
  - ทิศตะวันตก โรงพยาบาลมนารมย์
- 4.การใช้ที่ดินเดิม เป็นที่ดินเอกชนเป็นพื้นที่ว่าง มีรั้วกั้น
- 5.กรรมสิทธิ์ที่ดิน ที่ดินเอกชน
- 6.สถานที่สำคัญใกล้เคียง ป้ายน้ำมันเชลล์, 7-Eleven, สตูดิโอ CenterPoint Entertainmen, ศูนย์การค้าBangnashop
- 7.การเข้าถึงโครงการ มีถนนที่ผ่านหน้าโครงการ คือถนนสุขุมวิทรถไฟฟ้าบีทีเอส สถานีบีทีเอส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5-16 แสดงภาพถ่ายทางอากาศของที่ตั้งโครงการ 3
(ที่มา : <https://www.google.co.th/maps> สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งโครงการที่ 3 : เขตลาดกระบัง

- 1.ที่ตั้งโครงการ ทางคูขนานถนนกรุงเทพ-ชลบุรี สายใหม่(ถนนมอเตอร์เวย์)
- 2.ขนาดที่ดิน 3.6 ไร่
- 3.ขอบเขตของโครงการ สภาพแวดล้อมบริเวณรอบที่ตั้งโครงการประกอบด้วย

ทิศเหนือ	ทางคูขนานถนนกรุงเทพ-ชลบุรี สายใหม่
ทิศตะวันออก	ที่ดินเปล่า
ทิศใต้	รางรถไฟของการรถไฟแห่งประเทศไทย
ทิศตะวันตก	ที่ดินเปล่า
- 4.การใช้ที่ดินเดิม เป็นที่ดินของเอกชนซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่ว่าง ไม่มีรั้วกั้น
- 5.กรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นที่ดินเอกชน
- 6.สถานที่สำคัญใกล้เคียง บริษัท ฤทธา จำกัด
- 7.การเข้าถึงโครงการ มีถนนที่ผ่านหน้าโครงการ คือทางคูขนานถนนกรุงเทพ-ชลบุรี สายใหม่(ถนนมอเตอร์เวย์)

รถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงค์ สถานีลาดกระบัง

รถไฟแห่งประเทศไทย สถานีลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.3.2 การวิเคราะห์เลือกที่ตั้งโครงการชั้นตติยภูมิจากเขตที่เลือกมา

จากที่ดินที่เลือก ใช้พิจารณาหาที่ตั้ง ที่เหมาะสมกับโครงการทั้งหมด 6 แปลง ได้ทำการเปรียบเทียบให้คะแนนจากเกณฑ์ที่กำหนด โดยพิจารณาโดยให้ค่าน้ำหนักของแต่ละหัวข้อที่เลือกมาเป็นเกณฑ์แตกต่างกันตามความสำคัญดังต่อไปนี้

น้ำหนัก 3 หมายถึง เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญกับโครงการมาก

น้ำหนัก 2 หมายถึง เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญกับโครงการปานกลาง

น้ำหนัก 1 หมายถึง เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญกับโครงการน้อย

โดยมีรายละเอียดการให้คะแนนดังนี้

คะแนน 4 หมายถึง สอดคล้องกับโครงการดีมาก

คะแนน 3 หมายถึง สอดคล้องกับโครงการดี

คะแนน 2 หมายถึง สอดคล้องกับโครงการปานกลาง

คะแนน 1 หมายถึง สอดคล้องกับโครงการพอใช้

ตารางที่ 5-3 แสดงการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์เลือกที่ตั้งโครงการบัณฑิตยภูมิ

หลักในการพิจารณา	น้ำหนัก	ที่ตั้ง 1	ที่ตั้ง 2	ที่ตั้ง 3
		คะแนน	คะแนน	คะแนน
พื้นที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม				
1.พื้นที่ที่อยู่ใกล้กับสถาบันฯ*	4	2	2	3
2.พื้นที่ใกล้กับสถานที่เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม*	4	3	2	2
ลักษณะของ สถานที่ตั้ง				
3.อยู่กลางเมือง	3	2	2	1
4.ขนาดพื้นที่	2	2	3	3
การคมนาคม				
5.การเข้าถึง*	4	2	3	2
6.ระบบขนส่งมวลชน*	4	2	3	3
7.ติดถนนสายสำคัญ	3	3	3	3
สภาพแวดล้อม				
8.มลภาวะ	3	3	3	3
ขอบเขตการใช้ที่ดิน				
9.อยู่ในเขตผังเมือง	3	3	2	2
10.สาธารณ-ูปโภค	3	3	3	3
11.กรรมสิทธิ์และราคาที่ดิน*	4	2	2	3
12.การขยายตัวในอนาคต	3	3	3	2
รวม	120	99	102	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการให้คะแนนความเหมาะสมของพื้นที่ตั้งโครงการที่พิจารณาทั้ง 3 ที่ตั้งโครงการพบว่า ที่ตั้งโครงการที่ 1 คือในเขตห้วยขวาง มีคะแนนมากที่สุด ซึ่งศักยภาพของโครงการที่ 1 มีความสอดคล้องและเหมาะสมที่จะสร้างหอศิลป์พระจอมเกล้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

จากการวิเคราะห์ พบว่าที่ตั้งที่ 2 เป็นพื้นที่ที่อยู่ไม่ไกลจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารมากนัก อยู่ใกล้กับสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอส อีกทั้งที่ตั้งยังอยู่ใกล้กับจังหวัดสมุทรปราการ และอยู่ในเขตบางนา เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ย่าน CBD อาจเป็นช่องทางในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปะ ในพื้นที่ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร สามารถทำให้พื้นที่โครงการเป็นศูนย์กลางทางด้านศิลปะ และส่งเสริมให้เกิดธุรกิจได้ อีกทั้งพื้นที่ยังมีศักยภาพในการจัดแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานนักศึกษา และประชาสัมพันธ์หลักสูตรทางศิลปะให้กับทางสถาบันฯ ทำให้เหมาะสมต่อการเป็นที่ตั้งโครงการหอศิลป์แห่งใหม่

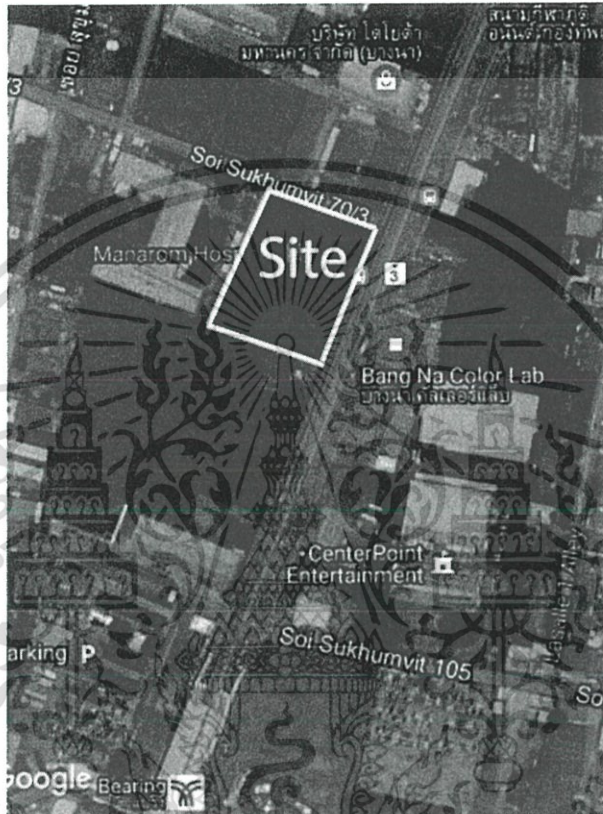
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 การศึกษาวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการออกแบบโดยตรง การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการสามารถแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์ออกเป็นหัวข้อต่างๆได้ดังนี้

5.3.1 รายละเอียดของที่ตั้งโครงการ(Site Detail)

ที่ตั้งโครงการอยู่บริเวณถนนวัฒนธรรม ปัจจุบันเป็นที่ดินของเอกชน ปัจจุบันเป็นที่ดินเปล่า

ภาพที่ 5-17 แสดงตำแหน่งและรูปร่างที่ตั้งโครงการ
(ที่มา : <https://www.google.co.th/maps> สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559)

ที่ตั้งโครงการมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม มีพื้นที่ประมาณ 4.19 ไร่ หรือประมาณ 6,710.526 ตร.ม. ด้านที่ยาวที่สุดยาว 92 เมตร และด้านที่สั้นสุด 72.60 เมตร ถนนหน้าโครงการ คือถนนสุขุมวิท กว้าง 26 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

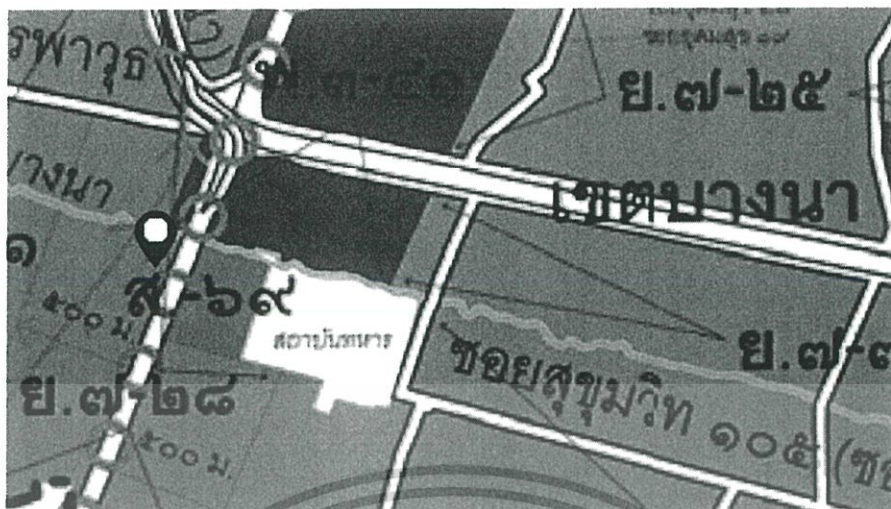
ภาพที่ 5-18 ขนาดของที่ดิน

5.3.2 ขอบเขตที่ตั้งโครงการและสภาพแวดล้อม (Site boundaries and Existing Condition)

ทิศเหนือ	ซอยสุขุมวิท 70/3
ทิศตะวันออก	ถนนสุขุมวิท
ทิศใต้	ที่ดินเปล่า
ทิศตะวันตก	โรงพยาบาลมหารมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.3 ข้อกำหนดการใช้ที่ดิน (Regulation)

ภาพที่ 5-19 แสดงผังสีการใช้ประโยชน์ที่ดินของกรุงเทพมหานคร
(ที่มา : <http://eservices.dpt.go.th/urbanplanning/fileload/map/p100100142.jpg>
สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2559)

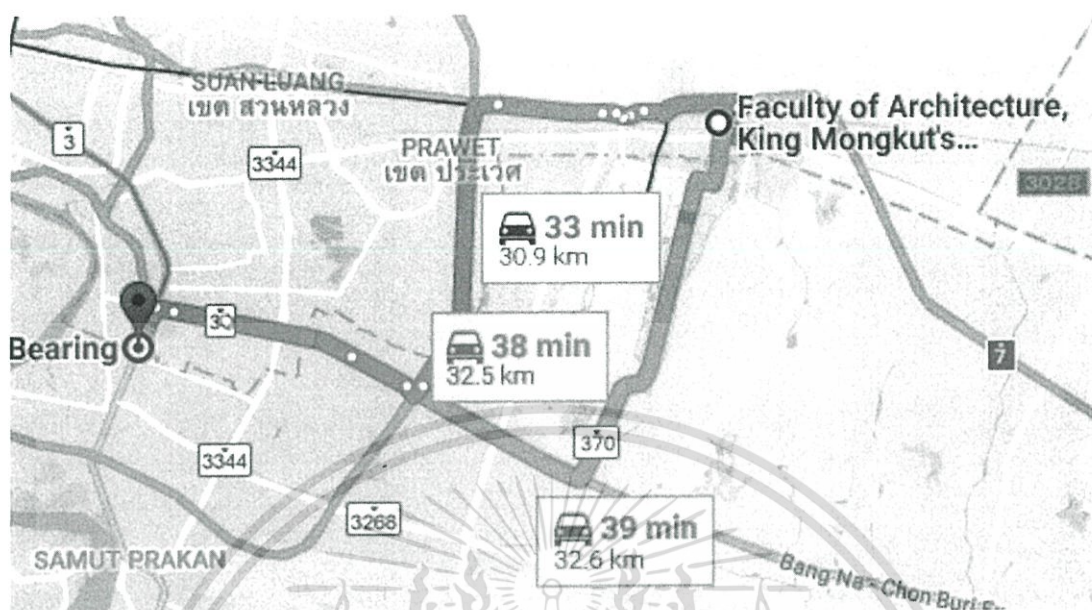
ที่ดินแปลงนี้อยู่ในเขตบางนาตามผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครอยู่ในสีส้ม ซึ่งเป็น
ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง (ย.7-28)

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- พาณิชยกรรมพื้นที่เกิน 10,000 ตร.ม.
- สำนักงานพื้นที่เกิน 10,000 ตร.ม.
- ศูนย์ประชุม/อาคารแสดงสินค้า/นิทรรศการ
- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา/อาชีวศึกษา
- อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมต่อพื้นที่ดิน(FAR) = 5
- อัตราส่วนที่ว่างต่อพื้นที่อาคารรวม(OSR) = 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

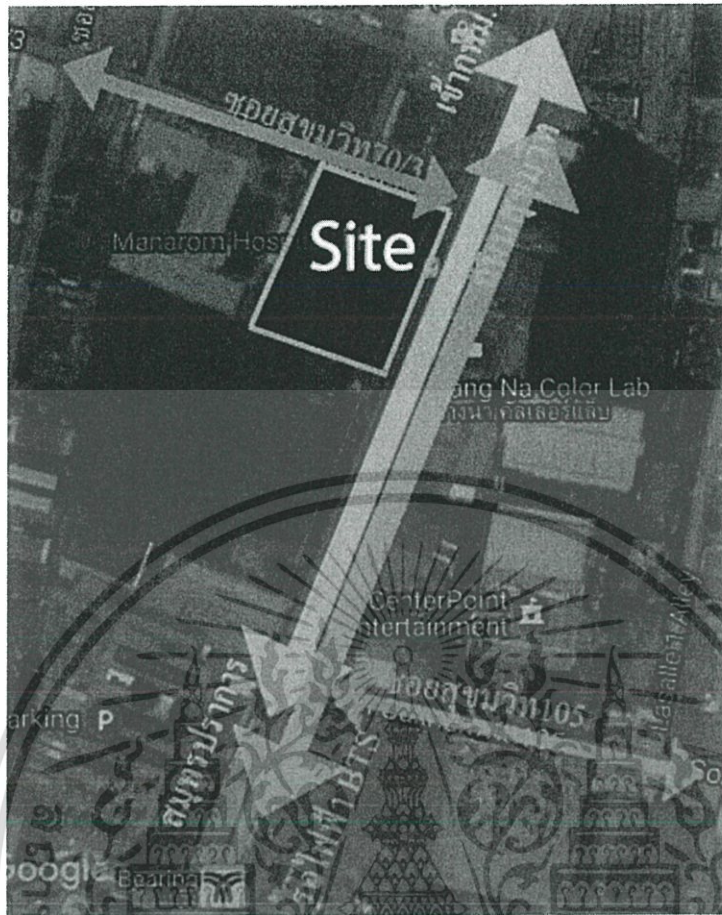
5.3.4 การเข้าถึงโครงการและการสัญจรรอบที่ตั้งโครงการ (Site Accessibility and Circulation)

ภาพที่ 5-20 แสดงเส้นทางการเดินทางจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังไปยังที่ตั้งโครงการหอศิลป์พระจอมเกล้า

ที่ตั้งโครงการอยู่บนถนนสุขุมวิท สามารถเข้าถึงที่ตั้งโครงการจากระบบขนส่งสาธารณะ(รถไฟฟ้าบีทีเอส) และรถยนต์ส่วนบุคคล ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงโครงการที่ตั้งโครงการห่างจากสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสประมาณ 200 เมตร ห่างจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประมาณ 30.2 กิโลเมตร หรือใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที และอยู่ห่างจากสนามบิณสูวรรณภูมิ ประมาณ 28 กิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5-21 การเดินทางมายังที่ตั้งโครงการ (Site)

หมายเหตุ: ระยะห่างจากที่ต่างๆไปยังที่ตั้งโครงการ (Site)

-สถานีรถไฟฟ้า BTS แบริ่ง	=	200 ม.
-แยกบางนา	=	1.3 ก.ม.
-ด่านเก็บเงินทางด่วน สาย S1	=	1.7 ก.ม.
-จังหวัดสมุทรปราการ	=	9 ก.ม.
-สนามบินสุวรรณภูมิ	=	28 ก.ม.
-สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ	=	30.3 ก.ม.

การเข้าถึงที่ตั้งโครงการ

รถยนต์ ถนนสุขุมวิท ติดกับโรงพยาบาลมนารมย์

รถโดยสารประจำทาง : สาย 2 ,23 ,25 ,129 ,142 ,507 ,511 ,544 ,545 ,536

รถไฟฟ้าบีทีเอส : สถานีแบริ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.5 การวิเคราะห์ทิศทางแดด-ลม (Ventilation and Orientation)

ภาพที่ 5-22 แสดงทิศทางแดด-ลม ของที่ตั้งโครงการ

จากการวิเคราะห์แดด-ลม ที่ตั้งโครงการติดกับถนนทั้ง 2 ด้าน โดยด้านหน้าโครงการ (ฝั่งทิศตะวันออกเฉียงใต้) ติดกับถนนสุขุมวิท และด้านข้างโครงการ (ฝั่งทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) ติดกับซอยสุขุมวิท 70/3 สามารถเปิดลานหน้าโครงการตรงบริเวณห้วมถนนได้ และยังสามารถตลอดทั้งวัน เนื่องจากอาคารบังแดดให้พื้นที่เกิดร่มเงา

5.3.6 มุมมองและทัศนียภาพของที่ตั้งโครงการ

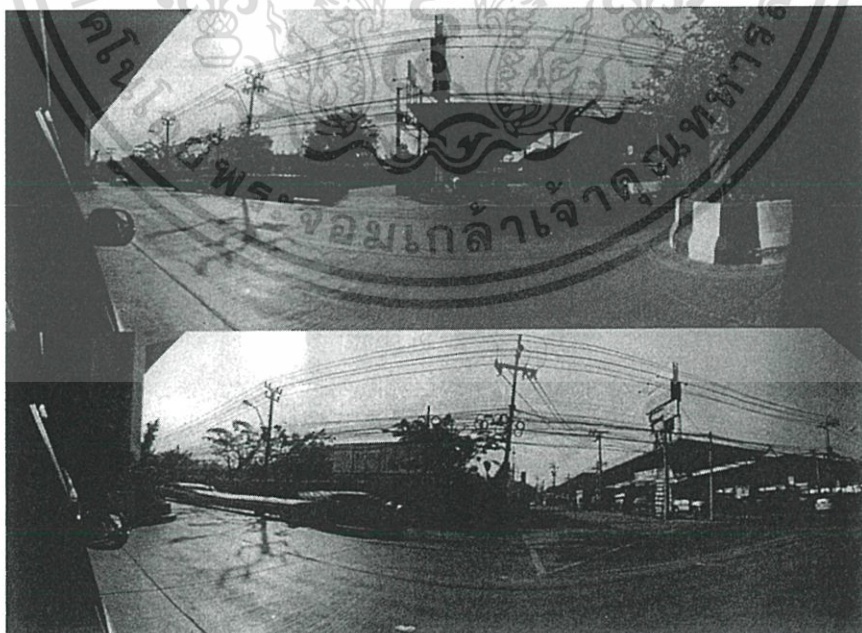

ภาพที่ 5-23 ทัศนียภาพการมองเห็น และเสียงที่จะเข้ามารบกวนในที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

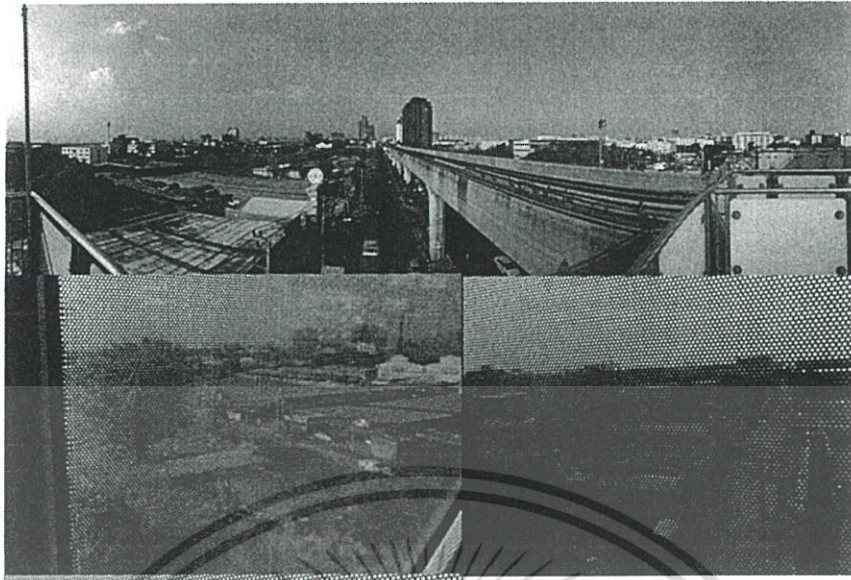

ภาพที่5-24 มุมมองเมื่อมองเข้าไปในที่ตั้งโครงการ 01(ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่5-25 ภาพมุมกว้างเมื่อมองเข้าไปในตั้งโครงการ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5-26 มุมมองเมื่อมองจากรดไฟฟ้าบีทีเอสไปยังตึ๊งโครงการ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การศึกษางานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

งานระบบประกอบอาคารที่จะนำมาพิจารณาประกอบการออกแบบอาคาร
หอศิลป์พระจอมเกล้า สามารถแบ่งเป็นหัวข้อหลักๆได้ดังนี้

- 6.1 การก่อสร้างและระบบโครงสร้าง
- 6.2 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง
- 6.3 ระบบปรับอากาศ
- 6.4 ระบบระบายอากาศ
- 6.5 ระบบประปาและสุขาภิบาล
- 6.6 ระบบป้องกันอัคคีภัยและระบบดับเพลิง
- 6.7 ระบบขนส่งภายในอาคาร
- 6.8 ระบบรักษาความปลอดภัย
- 6.9 ระบบป้องกันฟ้าผ่า
- 6.10 ระบบสื่อสาร
- 6.11 ระบบคอมพิวเตอร์เน็ตเวิร์ค
- 6.12 ระบบการกำจัดขยะมูลฝอย
- 6.13 ระบบการจัดการ การใช้พลังงานในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.1 การก่อสร้างและระบบโครงสร้าง

การพิจารณาเลือกโครงการอาคารต้องมีการวิเคราะห์เลือกใช้โครงการ ที่มีความเหมาะสม ทั้งด้านขนาดของโครงการ พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ ความคุ้มค่า (Optimum) ของการเลือกใช้ โครงสร้าง การขนส่งวัสดุหรืออุปกรณ์การก่อสร้าง ซึ่งอาจมีปัจจัยภายนอกอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยจะมีการนำมาพิจารณาประกอบในแต่ละหัวข้อต่อไป

อาคารหอศิลป์พระจอมเกล้า เป็นอาคารสาธารณะขนาดใหญ่พิเศษ โครงสร้างที่ใช้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ

6.1.1 โครงสร้างใต้ดิน

ใช้โครงสร้างฐานรากแบบ ฐานเดี่ยว (Isolated footing) เป็นฐานรากเพื่อใช้รับ น้ำหนักบรรทุกของเสา หรือตอม่อต้นเดี่ยว แล้วค่อยถ่ายน้ำหนักลงสู่เสาเข็ม โดยใน โครงการใช้เสาเข็มแบบเจาะ (Bored Piles) เนื่องจากพื้นที่ข้างเคียงมีอาคาร ถ้าใช้เสาเข็ม แบบตอกอาจทำให้อาคารข้างเคียงชำรุดหรือเสียหายได้

ในส่วนจอตลอดชั้นใต้ดินเป็นผนังรับน้ำหนัก หนาประมาณ 40 เซนติเมตร ผสม น้ำยากันซึม

6.1.2 โครงสร้างเหนือดิน

การเลือกใช้ระบบโครงสร้างอาคาร ต้องคำนึงถึงความต้องการขององค์ประกอบ อาคารในแต่ละส่วน ซึ่งมีลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกัน ดังนั้นต้องศึกษาสภาพโครงสร้าง ที่เหมาะสมกับองค์ประกอบในแต่ละส่วน โดยไม่ขัดกับสภาพทั่วไปและคุณสมบัติของแต่ละ ชนิดด้วย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ระบบวิศวกรรมโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการพิพิธภัณฑ์ อาจแบ่งออกเป็น หลักๆ ได้ 2 ส่วน ได้แก่

1. โครงสร้างหลัก
2. โครงสร้างส่วนพิเศษเฉพาะ

ส่วนที่ 1 โครงสร้างหลัก

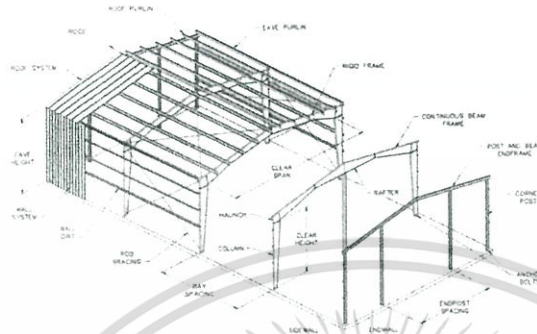
ซึ่งระบบที่เลือกนำมาใช้ คือระบบเสา-คาน และพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อในที่ เนื่องจากระยะห่างเสาในโครงการ มีตั้งแต่ระยะ 8 - 11 เมตร และแต่ละช่วงเสามีขนาด ที่ไม่เท่ากัน จึงเลือกใช้พื้นคอนกรีตเสริมเหล็กแบบหล่อในที่

ระบบผนังภายในใช้ระบบก่ออิฐมวลเบาแล้วฉาบปูน ผนังยิปซั่มบอร์ดบนโครง กร้าวเหล็ก เพราะมีน้ำหนักเบาและทนไฟกว่าอิฐธรรมดา ผนังยิปซั่มบอร์ดบนโครง กร้าวเหล็กในบางส่วน เช่น แบ่งพื้นที่ภายในส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว ผนัง ระบบCurtain wall และระบบผนังภายนอก ใช้ผนังคอนกรีตสำเร็จรูป (Pre-cast concrete) เพราะมีความรวดเร็วในการก่อสร้างเนื่องจากเป็นระบบ Pre-fabrication แต่อาจต้องมีการ ออกแบบและอุดรอยต่อให้ดีเพื่อป้องกันการรั่วซึม

ส่วนที่ 2 คือ โครงสร้างส่วนพิเศษเฉพาะ

-โครงสร้างผนังบางส่วนจะต้องเป็นผนังปิดกันเสียง หรือดुकกลืนเสียงเป็นผนังกันการสะท้อนของเสียงได้เป็นอย่างดี

-โครงสร้างหลังคาเป็นแบบRigid Frame หลังคาสามารถระบายน้ำฝน สามารถเจาะช่องแสงได้ตามความเหมาะสม และความต้องการของพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วน

ภาพที่ 6-1 โครงสร้าง Rigid Frame

(ที่มา : <http://www.behlen.ca/building-systems/rigid-frame/>
สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2560)

6.2 ระบบไฟฟ้า และแสงสว่าง

6.2.1 ระบบไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าภายในอาคาร เริ่มต้นจากรีบไฟฟ้าแรงสูงจากสายของการไฟฟ้าบริเวณหน้าโครงการเป็นไฟ 3 เฟส 4 สาย เข้าห้อง High Voltage แล้วเข้าห้อง Transformor เพื่อแปลงกำลังไฟฟ้าให้มีความเหมาะสมกับโครงการ โดยจะแบ่งเป็น

6.2.1.1 ไฟฟ้ากำลัง ที่ใช้กับอุปกรณ์ ประกอบอาคาร (380 Volt) เช่น ระบบปรับอากาศและไฟฟ้าแสงสว่าง (240 Volt) แล้วเข้า ตู้เครื่อง MDB ของส่วนต่างๆ เช่น ส่วนสำนักงาน ส่วนบริการการศึกษา ส่วนจัดแสดง นิทรรศการ เป็นต้น เพื่อจ่ายไฟฟ้าสู่ Load Panel ย่อยๆในส่วนต่างๆต่อไป

6.2.1.2 ไฟฟ้าแสงสว่าง เป็นระบบ 240 Volt 2 เฟส 3 สาย 50 Hz สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆและไฟฟ้าแสงสว่างทั่วไป

6.2.1.3ระบบสำรองไฟฟ้าฉุกเฉิน ในกรณีที่เกิดไฟฟ้าขัดข้องหรือไฟดับ ซึ่งพิพธิภคณต์ต้องมีการใช้ระบบไฟฟ้าอยู่ตลอดเวลาในด้านระบบความปลอดภัย โดยแบ่งเป็น

-เครื่องกำเนิด ไฟฟ้าดีเซล 2 เครื่อง (Generator Set) พลังงานงานไฟฟ้าที่เครื่องกำเนิดไฟฟ้าผลิตจะเข้าไปที่ EMDB เพื่อจ่ายไปยัง ส่วนที่จำเป็นในการใช้ไฟฟ้าตลอดเวลา อาจต้องมี Uninterruptible Power System (UPS) เพื่อให้ไม่เกิดการติดขัดของการจ่ายไฟฟ้า

รวมถึงไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ เพื่อส่องสว่างในกรณีฉุกเฉินเช่น ทางหนี ไฟ ป้ายบันไดหนีไฟ เป็นต้น

-เครื่องกำเนิดแสงสว่างฉุกเฉิน (Emergency lighting) จะเป็นเครื่องให้แสงสว่างเป็นจุด เพื่อป้องกันอันตรายจากการโจรกรรมที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ระบบไฟฟ้าขัดข้อง

6.2.2 ระบบแสงสว่าง

การให้แสงในอาคารพิพิธภัณฑ์นั้น นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องคำนึงถึงอย่างมาก โดยเฉพาะ ในส่วนแสดงงาน เพื่อการมองเห็นอย่างชัดเจน นอกจากการเลือกใช้ชนิดของแสงไฟ และยังคงมีความเหมาะสมไม่ทำลายสายตาของผู้ชม และไม่ทำให้สิ่งทีแสดงเกิดความเสียหาย

ภายในห้องจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ต้องคำนึงถึงปริมาณแสงและสีของแสงมากที่สุด เพราะแสงสีขาวเป็นแสงที่เหมือนดวงอาทิตย์ทำให้การมองภาพสีไม่ผิดเพี้ยน ปริมาณแสงต้องไม่ทำให้เกิด Glare จะรบกวนการมองหรือการชมผลงานศิลปะ และยังมีเรื่องขององศาสะท้อนของพื้น เพดาน สี ของวัสดุ ช่องเปิดต่างๆด้วย หลอดที่ใช้อาจเป็นหลอด Fluorescent หรือ High Intensity Discharge หรือ LED

นอกจากจะมีการใช้ไฟฟ้าแสงสว่างแล้ว ยังมีการใช้แสงธรรมชาติซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากในการออกแบบพิพิธภัณฑ์ นอกจากนั้นการเจาะช่องเพื่อการรับแสงธรรมชาติที่เหมาะสมอาจเป็นการ ช่วยประหยัดพลังงานภายในอาคารได้อย่างดี กระจกที่ใช้อาจเป็นกระจกกันความร้อนที่เป็นกระจกโค้ท 2 ชั้น หรือ 3 ชั้น มีช่องอากาศอยู่ตรงกลาง ข้อควรระวังคือห้ามให้ศิลปะวัตถุโดนแสงแดดโดยตรง เพราะรังสีอัลตราไวโอเล็ตจะทำลายงานศิลปะ โดยเฉพาะภาพจิตรกรรมและภาพพิมพ์

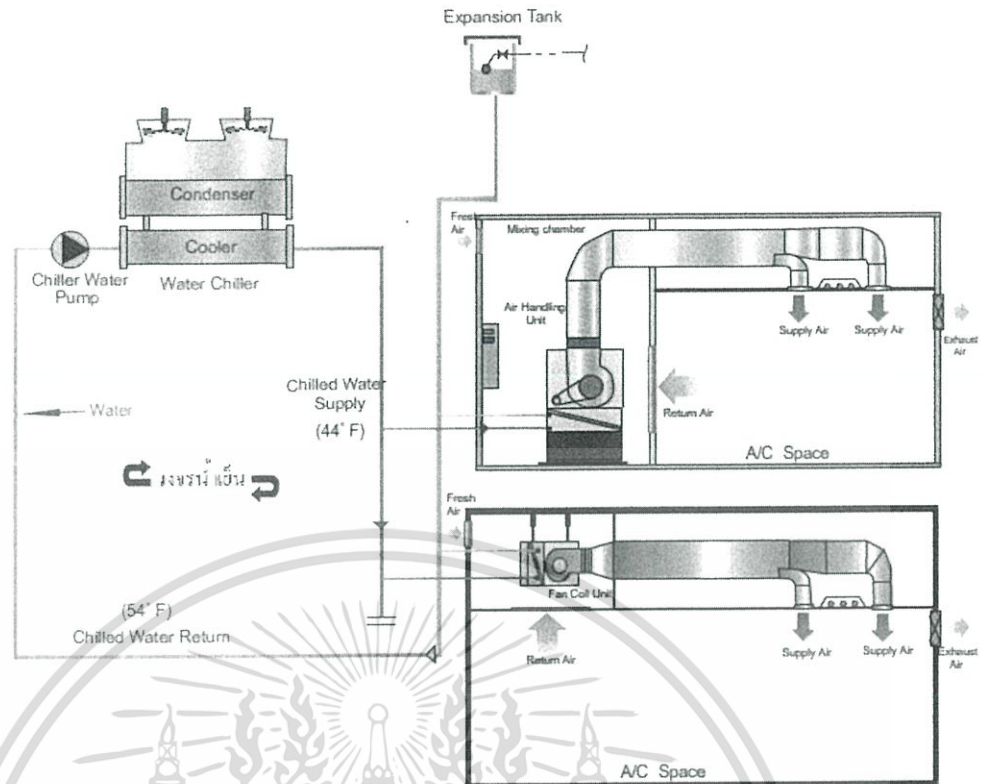
6.3 ระบบปรับอากาศ

ระบบปรับอากาศที่ใช้ภายในโครงการเป็นแบบเครื่องทำน้ำเย็นชนิดระบายความร้อนด้วยอากาศ (Air Cooled Water Chiller, ACWC)

ใช้สารทำความเย็นเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนความร้อนให้แก่ น้ำที่คอยล์เย็น (Evaporator) ของเครื่องทำน้ำเย็น (Water Chiller) ทำให้น้ำกลายเป็นน้ำเย็น (Evaporator) ของเครื่องทำน้ำเย็น (Water Chiller) ทำให้น้ำกลายเป็นน้ำเย็น (Chiller Water) อุณหภูมิต่ำก่อนที่จะลำเลียงไปตามระบบท่อ (Piping System) โดยอาศัยแรงดันจากเครื่องสูบน้ำเย็น (Chilled Water Pump) ไปแลกเปลี่ยนความร้อนกับอากาศภายในห้องที่ FCU ทำให้น้ำเย็นมีอุณหภูมิสูงขึ้น และน้ำเย็นอุณหภูมิสูงนี้ก็จะถูกส่งกลับไปแลกเปลี่ยนความร้อนให้กับสารทำความเย็นที่คอยล์เย็นของเครื่องทำน้ำเย็น ทำให้น้ำกลายเป็นน้ำเย็นอุณหภูมิต่ำ และนำกลับมาแลกเปลี่ยนความร้อนกับอากาศที่ FUC อีกครั้ง

ส่วนสารทำความเย็นเมื่อได้รับความร้อนจากน้ำ ก็จะถูกคอมเพรสเซอร์ (Compressor) ของเครื่องทำน้ำเย็นอัด ทำให้น้ำทำความเย็นมีความดันและอุณหภูมิสูงขึ้นและส่งไประบายความร้อนที่คอยล์ร้อน (Condenser) ของเครื่องทำความเย็น ทำให้น้ำทำความเย็นมีอุณหภูมิต่ำลง ก่อนจะส่งผ่านวาล์วลดความอัด (Expansion Valve) และไหลกลับเข้าสู่คอยล์เย็นเพื่อแลกเปลี่ยนความร้อนกับน้ำเย็นอุณหภูมิต่ำต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6-2 ภาพแสดงระบบปรับอากาศแบบ Air Cooled Water Chiller (ACWC)

(ที่มา : <https://ienergyguru.com/2015/09/air-conditioning/> สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2560)

อุปกรณ์ FCU หรือ Indoor Units หลายชนิดให้สามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสม เช่น แบบฝังฝ้าเพดาน (Ceiling Mounted Cassette), แบบซ่อนในฝ้าเพดาน (Ceiling Mounted Duct Type และ Ceiling Mounted Built-in Type), แบบแขวนใต้ฝ้า (Ceiling Suspended Type), แบบติดผนัง (Wall Mounted Type), แบบตั้งพื้นภายนอก (Floor Stand Type), แบบตั้งพื้นชนิดซ่อน (Concealed Floor Stand Type) เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการใช้งาน

6.4 ระบบระบายอากาศ

การระบายอากาศในอาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องจัดให้มีการระบายอากาศ มีดังต่อไปนี้

6.4.1 การระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ใช้เฉพาะกับผนังด้านนอก โดยให้มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ ซึ่งต้องเปิดไว้ระหว่างใช้สอยพื้นที่นั้น พื้นที่ของช่องเปิดต้องมีขนาด $\geq 10\%$ ของพื้นที่นั้น

6.4.2 การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้มีอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศเพื่อให้เกิดการนำอากาศเข้ามาตามอัตราดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6-1 ตารางแสดงการระบายอากาศ ในกรณีไม่มีระบบเครื่องปรับอากาศตามที่กฎหมายกำหนด

สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าของปริมาตรของห้อง 1 ชม.
ห้องน้ำ ห้องส้วม ของอาคารสาธารณะ	4
สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	24
ลิฟต์โดยสารและลิฟต์ดับเพลิง	30

ตำแหน่งช่องนำอากาศเข้าโดยวิธีกล ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศทิ้ง ≥ 5.00 เมตร สูงจากพื้นดิน ≥ 1.50 เมตร

ตารางที่ 6-2 ตารางแสดงการระบายอากาศ ในกรณีระบบปรับอากาศตามที่กฎหมายกำหนด

สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าของปริมาตรของห้อง 1 ชม.
ห้องประชุม	6
ห้องน้ำ ห้องส้วม	10
สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	10
ห้องครัว	30

6.5 ระบบประปาและสุขาภิบาล

6.5.1 ระบบน้ำดี

รับน้ำมาจากการประปาส่วนภูมิภาคแล้วนำไปเก็บไว้ที่ถังน้ำใต้ดิน โดยระบบการจ่ายน้ำภายในอาคารจะใช้ระบบจ่ายน้ำขึ้น (Up Feed) แบบเครื่องสูบน้ำ (Pump) เติมน้ำลงในถังเก็บน้ำใต้ดิน และใช้เครื่องสูบน้ำเพื่อส่งน้ำจากด้านล่างขึ้นสู่ด้านบนอาคาร

6.5.2 ระบบสุขาภิบาล

-ระบบระบายน้ำฝน จากหลังคาและจากพื้นโดยที่จะไหลรวมกันที่บ่อพักน้ำที่อยู่บริเวณรอบโครงการ เพื่อคัดตะกอนเพื่อกำจัดสารแขวนลอยทิ้งเสียก่อน แล้วจึงปล่อยลงสู่ท่อน้ำทิ้งสาธารณะ หรืออาจมีการใช้ระบบ Recycle น้ำกลับมาใช้ในโครงการใหม่ก็ได้

-ระบบระบายน้ำทิ้ง แบ่งออกเป็นน้ำทิ้งจากอ่างล้างมือ และน้ำทิ้งจากสุขภัณฑ์ โดยน้ำทิ้งจากอ่างล้างมือจะปล่อยลงสู่บ่อพักแล้วไหลลงสู่ท่อน้ำทิ้งสาธารณะเลย ส่วนน้ำทิ้งจากสุขภัณฑ์จะต้องผ่านบ่อเกรอะบ่อซึมเสียก่อน ค่อยปล่อยลงสู่ท่อน้ำทิ้งสาธารณะ

-ระบบระบายน้ำเสียหรือน้ำโสโครก ต้องผ่านการบำบัดน้ำเสียอาจเป็นการใช้ถังแบบ Activated Sludge จุลินทรีย์แบบที่เรียวยะโรบิค เพื่อลดมลสารที่อยู่ในน้ำ (ถ้าน้ำท่วม จุลินทรีย์อะโรบิคในบ่อจะตายจะมีจุลินทรีย์อะนาโรบิคมาแทน ทำให้ส่งกลิ่นเหม็น ดังนั้นควรเลือกการวางตำแหน่งให้ดี) และบ่อดักไขมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.6 ระบบป้องกันอัคคีภัยและระบบดับเพลิง

6.6.1 ระบบป้องกันอัคคีภัย

ต้องมีการติดตั้งระบบอุปกรณ์สัญญาณเตือนต่างๆเช่น Fire Alarm System, Smoke Detector, Heat Detector และ Flame Detector เพื่อแจ้งสัญญาณเตือนขณะเกิดไฟไหม้

ต้องมีการติดตั้งเครื่องมือดับเพลิง (Fire Extinguisher System) ประเภท Class A, Class B, Class C และ Class D ให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานเช่น ห้อง Server ที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่มากอาจเกิดเพลิงไหม้จากไฟฟ้าลัดวงจร เป็น Class C ใช้ถังดับเพลิงประเภทก๊าซเฮลลอน 1301 ที่เป็นเคมีภัณฑ์ที่ไม่ทำอันตรายกับเครื่องคอมพิวเตอร์

6.6.2 ระบบการหนีไฟ

ในโครงการควรมีระบบการหนีไฟด้วยบันไดหนีไฟ โดยในกรณีที่เกิดไฟไหม้จะไม่ใช้ลิฟต์ ทั้งนี้เพราะจำนวนความจุของลิฟต์ได้น้อย และจะมีปัญหาด้านไฟฟ้าขัดข้องเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ทำให้ลิฟต์ไม่ทำงาน

6.6.3 ระบบดับเพลิง

ต้องมีการติดตั้งสปริงเกอร์เพื่อดับเพลิงขั้นต้นในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้และต้องมีการติดตั้งสายดับเพลิง (fire host Cabinet) ที่มีอยู่ทั่วๆบริเวณอาคาร แต่ละตู้จะมีสายฉีดดับเพลิงที่มีความยาว 30 เมตรและสามารถต่อเชื่อมกันได้ทุกสาย ซึ่งจะต้องมีระบบปั๊มดับเพลิงนั้น เครื่องยนต์ทำงานด้วยน้ำมัน นำน้ำจากถังเก็บน้ำขึ้นมาใช้ในการดับเพลิง หรือต่อกับ Siamee Connector

ในกรณีที่ให้นักดับเพลิงเข้าช่วยเหลือภายในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ ต้องมีการติดตั้งระบบอัดอากาศให้กับลิฟต์ (Fireman Life) หรือบริเวณทางหนีไฟเพื่อให้ไฟไม่สามารถลามเข้ามาส่วนหนีไฟได้

6.7 ระบบขนส่งภายในอาคาร

6.7.1 ระบบบันได ต้องมีการออกแบบให้ได้มาตรฐานและความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ รวมไปถึงทางลาดที่ให้คนพิการสามารถเข้ามาใช้โครงการในส่วนต่างๆได้ โดยไม่ชันเกินไป อัตราส่วนส่วนอยู่ ที่ประมาณ 1 ต่อ 12 สำหรับทางลาดคนพิการและรถเข็นบริการ และ 1 ต่อ 10 สำหรับทางลาดทั่วไป การเดินเข้าสู่โครงการหรือการสัญจรภายในอาคาร ระบบบันไดเลื่อนต้องออกแบบโดยอ้างอิงถึงขนาดที่มีในท้องตลาด ต้องมีการตรวจสอบข้อมูลก่อนทำการออกแบบ

6.7.2 ระบบลิฟต์ แบ่งตามประเภทที่ใช้ในโครงการ

-ระบบโดยสาร (Passenger Elevator)

โดยปกตินิยมใช้กับอาคารที่มีความสูงเกิน 5 ชั้นขึ้นไป สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ตั้งแต่ 6-30 คน (450 – 2,000 กิโลกรัม) เนื่องจากอาคารมีจำนวนชั้นไม่มาก และไม่ต้องการความเร็วในการขนส่งเท่าไร จึงเลือกใช้ลิฟต์ที่เน้นไปในรูปแบบที่สวยงามเช่นลิฟต์แก้ว โดยอาจใช้ลิฟต์แก้วระบบ Machine Room Less คือลิฟต์ ที่ไม่จำเป็นต้องมีห้องเครื่องด้านบน โดยตัวเครื่องจะติดอยู่กับ ตัวลิฟต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ระบบบรรทุกของ (Fright Elevator)

ลิฟต์บรรทุกของโดยทั่วไปมีความเร็วต่ำ บรรทุกน้ำหนักจำนวนมาก ตั้งแต่ 10 -15 ตัน ลักษณะทั่วไปจะมีขนาดใหญ่กว่าลิฟต์โดยสาร และมีด้านลึกยาวกว่าด้านกว้าง ขนาดประตูเปิดจะสูงเพื่อสะดวกในการขนย้ายสิ่งของ(1,400 – 2,500 มม.)

6.8 ระบบรักษาความปลอดภัย

ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกับอาคารประเภทพิพิธภัณฑ์ ต้องมีการติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อบันทึกบุคคลที่เข้า-ออกภายในโครงการ รวมไปถึงสัญญาณประตูหน้าต่าง (Door and Window Alarm) รวมไปถึงต้องดูแลและควบคุมฝ่ายรักษาความปลอดภัยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประจำตามห้องนิทรรศการต่างๆที่มีความสำคัญ ทั้งในนิทรรศการถาวร ที่ภายในห้องประกอบไปด้วยผลงานอันทรงคุณค่า ,ราคาที่สูง เพื่อป้องกันผลงานเกิดการเสียหายและการถูกโจรกรรม

6.9 ระบบป้องกันฟ้าผ่า

ใช้ระบบ Faraday เพราะเป็นระบบที่มีความปลอดภัยสูงสุดในปัจจุบัน

6.10 ระบบสื่อสาร

ระบบโทรศัพท์ จำเป็นต้องมีส่วนประกอบต่างๆดังนี้ Telephone Terminal Room เป็นห้องที่ใช้สำหรับเชื่อมต่อคู่สายที่มาจากองค์การโทรศัพท์ กับ Riser Cable ของอาคาร, Telephone Cabinet เป็นส่วนที่ใช้ในการติดต่อคู่สายโทรศัพท์ซึ่งควบคุมเป็นเขตหรือเป็นชั้นไปยังเครื่องโทรศัพท์ และ Private Branch Exchange (P.B.X.) เป็นส่วนที่ใช้ในการติดต่อสัญญาณโทรศัพท์เข้ามาตามเครื่องฟ่งต่างๆ โดยแบ่งการใช้งานของโทรศัพท์สายตรง สามารถติดต่อโดยตรงระหว่างภายในโดยไม่ต้องมีพนักงานโอนสาย ทำการติดตั้งในส่วนของห้องทำงานพนักงานระดับสูง และโทรศัพท์สาธารณะ, Private Manual Exchange and Private Automatic Exchange เป็นระบบโทรศัพท์ที่ใช้สำหรับติดต่อระหว่างภายในอาคารเท่านั้น แยกอิสระจากระบบโทรศัพท์สำหรับสาธารณะ เลขหมายที่ติดต่อจะมีเพียง 1 หรือ 2 หมายเลข ทำการติดตั้งในส่วนพื้นที่ทำงานทั่วไปสำนักงาน และ Inform and Direct Speech System เป็นระบบโทรศัพท์ที่ใช้ติดต่อภายในส่วนย่อยของอาคารโดยตรงสามารถใช้ติดต่อระหว่างห้องต่างๆภายในแผนกได้แก่ ห้องที่อยู่ในแผนกต้อนรับ หรือระหว่างห้องผู้จัดการกับแผนกต่างๆภายในส่วนงานของตน ส่วนระบบโทรทัศน์ใช้ระบบเคเบิลทีวีทั่วไป

6.11 ระบบคอมพิวเตอร์เน็ตเวิร์ค

เป็นระบบฐานข้อมูลของโครงการที่ใช้ร่วมกันภายในฝ่ายต่างๆของโครงการ โดยคอมพิวเตอร์ ทุกเครื่องจะเชื่อมต่อถึงกันด้วยการระบบ LAN (Local Area Network) ผ่านคอมพิวเตอร์ตัวที่เป็น Server ซึ่งจะต้องมีประสิทธิภาพสูงและใช้งานได้ยาวนานเพราะไม่มีการปิดคอมพิวเตอร์ตัวที่เป็น Server

6.12 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

จะเป็นส่วนแยกอยู่บริเวณชั้น 1 โดยจะมีพนักงานเก็บขยะเป็นเวลา ซึ่งอาจมีการแยกขยะเพื่ออำนวยความสะดวกนำไป Recycle โดยจะมีรถขยะมาเก็บทุกวัน

6.13 ระบบการจัดการ การใช้พลังงานในอาคาร

อาจมีการประหยัดพลังงานด้วยการออกแบบ การใช้แสงธรรมชาติเข้ามาช่วยในโครงการ ติดตั้งระบบเซนเซอร์ตรวจวัดแสง ถ้ามีคไปไฟถึงคิดส่องสว่าง การใช้วัสดุที่มีคุณภาพเช่น กระจก Low E หรือกระจกโค้ทเขียวตัดแสง การใช้กระจก 2 ชั้น รวมไปถึงการใช้ระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดการการใช้พลังงานภายในอาคารเช่นระบบ BAS

6.14 ระบบป้องกันงานศิลปะจากความชื้นและอุณหภูมิ

การควบคุมความชื้นและอุณหภูมิเป็นแง่มุมสำคัญของการรักษางานศิลปะ เมื่อระดับความชื้นสูงจะทำให้กระดาษหรือผ้าใบที่ใช้เขียนงานศิลปะเสื่อมคุณภาพลง การเก็บงานศิลปะในสถานที่ที่มีความชื้นสูงซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของแมลงและเชื้อรา นอกจากนี้ปฏิกิริยาเคมีจะเกิดขึ้นเร็วในอุณหภูมิสูงทำให้วัสดุต่างๆ เสื่อมคุณภาพผลงานศิลปะภาพวาดหรืองานประติมากรรม จึงถูกทำลายด้วยความชื้นและอุณหภูมิ ผลงานเหล่านี้จะแตกหักและถูกกัดกร่อนหรือเปลี่ยนสี ความผันผวนของความชื้นและอุณหภูมิเป็นตัวกระตุ้นให้งานศิลปะถูกทำลายเร็วยิ่งขึ้น ควรมีการควบคุมความชื้นและอุณหภูมิของสถานที่จัดเก็บงานศิลปะขึ้นนั้นให้เหมาะสม มีการติดตั้งเครื่องเพิ่มความชื้น เครื่องลดความชื้น เครื่องวัดอุณหภูมิและความชื้นในอากาศ แม้ว่าเครื่องปรับอากาศจะสามารถช่วยรักษาผลงานศิลปะไว้บางส่วนก็ตาม โดยทั่วไปงานศิลปะควรเก็บรักษาไว้สถานที่ที่มีอุณหภูมิไม่เกิน 70 องศาฟาเรนไฮต์ และจะรักษางานศิลปะได้ดีควรมีอุณหภูมิค่าและรักษาระดับให้คงที่ แต่ก็ไม่ควรนำงานศิลปะเก็บไว้ในที่อุณหภูมิต่ำเกินไป เพราะความชื้นจะแทรกอยู่ในงานศิลปะ เมื่ออยู่ในอุณหภูมิต่ำจนถึงจุดเยือกแข็งทำให้เกิดการขยายตัวจนทำให้งานศิลปะแตกร้าว

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของอุณหภูมิจะทำให้เกิดความเสียหายเช่นกัน และระดับความชื้นสัมพัทธ์ 30-50 เปอร์เซ็นต์ เป็นระดับความชื้นที่เหมาะสมของการเก็บงานศิลปะ การป้องกันงานศิลปะจากความชื้นและอุณหภูมิทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

6.15 สรุปการใช้งานระบบต่างๆในโครงการ

ตารางที่ 6-3 สรุปการใช้งานระบบต่างๆภายในอาคารหอศิลป์พระจอมเกล้า

งานระบบโครงสร้างอาคาร	ประเภทที่ใช้ในโครงการ
1.เสาเข็มและฐานราก	- Isolated footing/ Bored Piles
2.โครงสร้างหลัก	- โครงสร้าง ค.ส.ถ.หล่อในที่
3.โครงสร้างพื้น	- พื้นคอนกรีตเสริมเหล็กแบบหล่อในที่
4.โครงสร้างผนัง	- Curtain wall, ก่ออิฐฉาบปูนทาสี และผนังเบา(ยิปซัมบอร์ด)
5.โครงสร้างหลังคา	- Rigid Frame
งานระบบประกอบอาคาร	ประเภทที่ใช้ในโครงการ
1.ระบบไฟฟ้า	- 1 เฟส 2 สาย - 3 เฟส 4 สาย - ไฟฟ้าฉุกเฉินเครื่องยนต์ดีเซล
2.ระบบประปาและสุขาภิบาล - น้ำประปา - ระบายน้ำ - บำบัดน้ำเสีย	- Up Feed - รางระบายน้ำ, บ่อพักน้ำ - บ่อดักไขมันและบ่อบำบัดแบบ Activated Sludge
3.ระบบปรับอากาศ	- Air Cooled Water Chiller, ACWC
4. ระบบระบายอากาศ	-วิธีธรรมชาติ/วิธีกล
5. ระบบประปาและสุขาภิบาล	-ระบบจ่ายน้ำแบบ Up Feed -ระบบระบายน้ำฝนแบบ Recycle -ระบบระบายน้ำทิ้งผ่านบ่อเกรอะบ่อซึม -ระบบบำบัดน้ำเสียแบบ Activated Sludge
6.ระบบป้องกันอัคคีภัยและระบบดับเพลิง	-ถังดับเพลิง, สายฉีดน้ำดับเพลิง, Sprinkle, Detector ต่างๆ และ Fire Alarm System
7.ระบบขนส่งภายในอาคาร	- บันได, ลิฟต์, บันไดเลื่อน, ทางลาด
8.ระบบรักษาความปลอดภัย	- CCTV, Door -Window Alarm , เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
9.ระบบป้องกันฟ้าผ่า	- Faraday
10.ระบบสื่อสาร	- โทรศัพท์แบบไอเอส, เคเบิลทีวี
11.ระบบคอมพิวเตอร์เน็ตเวิร์ค	- Server, LAN
12.ระบบกำจัดขยะมูลฝอย	- พนักงานเก็บตามเวลา มีรถขยะมารับ
13.ระบบการจัดการ การใช้พลังงานในอาคาร	- การออกแบบ วัสดุ อุปกรณ์และระบบ BAS
14.ระบบปกป้องงานศิลปะ	- อุณหภูมิไม่เกิน 70 องศาฟาเรนไฮด์ - ความชื้นสัมพัทธ์ 30-50 เปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

สรุปการออกแบบโครงการ

7.1 ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ	หอศิลป์พระจอมเกล้า KINGMONGKUT'S MUSEAM OF ART
ที่ตั้งโครงการ	ถ.สุขุมวิท แขวงบางนา เขตบางนา จ.กรุงเทพมหานคร
ประเภทของโครงการ	พิพิธภัณฑ์
เจ้าของโครงการ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พื้นที่โครงการ (Post-Design)	12,493.33 ตารางเมตร

7.2 แนวความคิดโครงการ

โดยมีแนวความนำเอาศิลปะในยุคสมัยรัชกาลที่ 4 “ขรัวอินโข่ง” เป็นจิตรกรไทยที่ได้รับอิทธิพลการเขียนภาพจากภาพพิมพ์ชาวตะวันตก ดึงเอาวิธีการเขียนแบบ Perspective เข้ามาใช้ในงานจิตรกรรมฝาผนังของไทย ทำให้เกิดรูปแบบใหม่ เกิดเป็นมิติการเปลี่ยนผ่านของงานศิลปะ จึงได้ทำการศึกษา ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร จ.กรุงเทพมหานคร ที่วาดโดยขรัวอินโข่ง สร้างในพ.ศ. 2367 -2375 สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) และทรงโปรดเกล้าฯ เชิญสมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ามงกุฎ (ต่อมาคือ ร.4) ให้เสด็จมาถือครองวัดนี้ โดยถอดรหัสสรุปภาพจิตรกรรมฝาผนังมาเป็นภาพ 2 มิติ พัฒนามาเป็นงาน 3 มิติ และพัฒนาต่อมาเรื่อยๆ จนเป็นงานสถาปัตยกรรม เป็นหอศิลป์พระจอมเกล้าในที่สุด

ภาพที่ 7-1 แนวความคิด (ที่มา : ผู้จัดทำ)

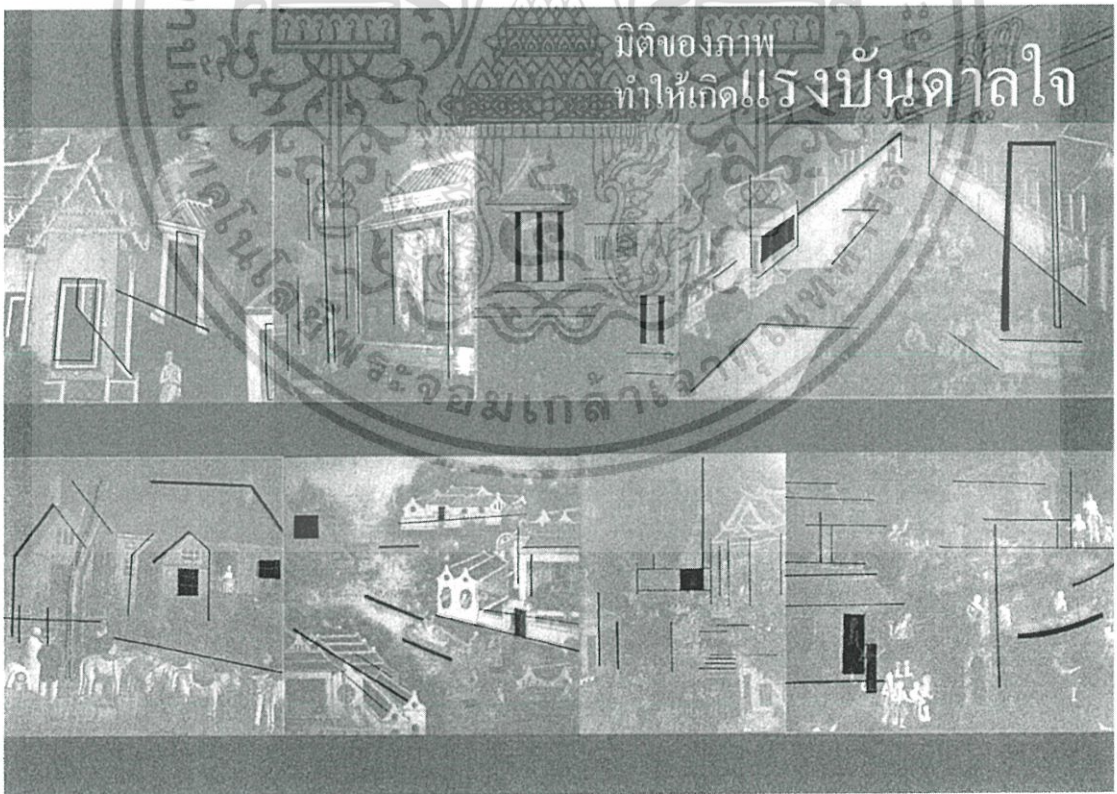
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มิตินของภาพ
ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ

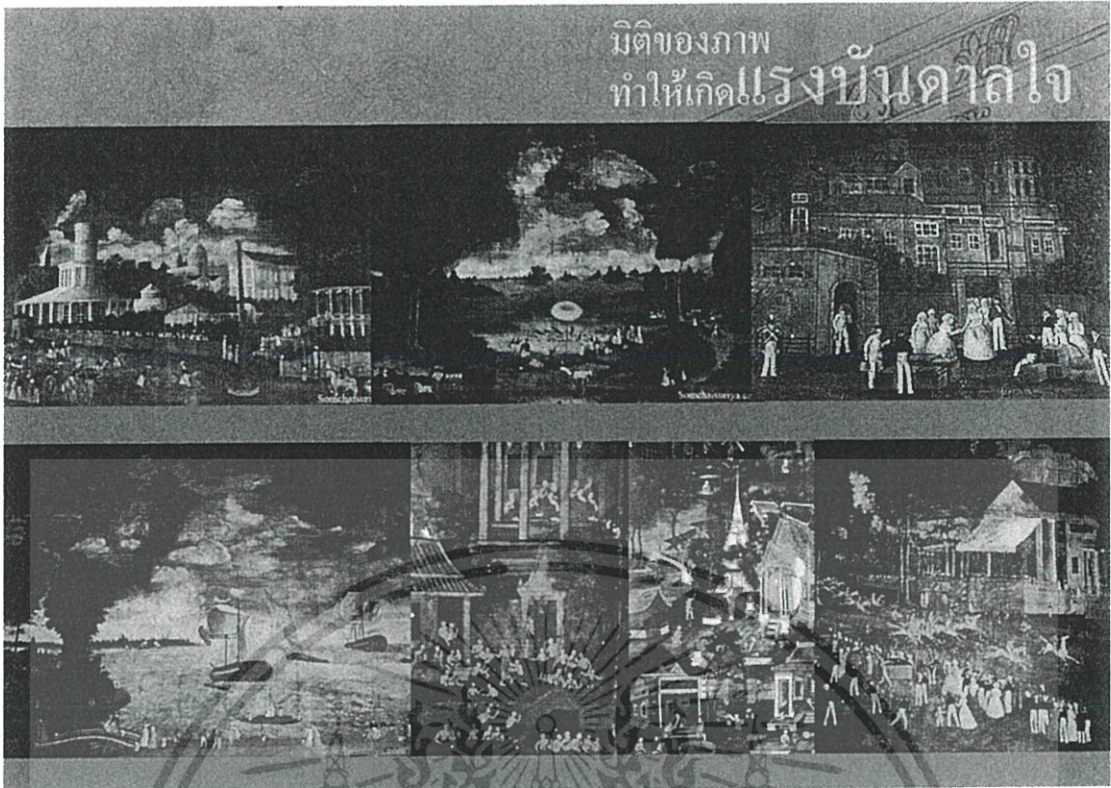
ภาพที่7-4 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

มิตินของภาพ
ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ

ภาพที่7-5 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

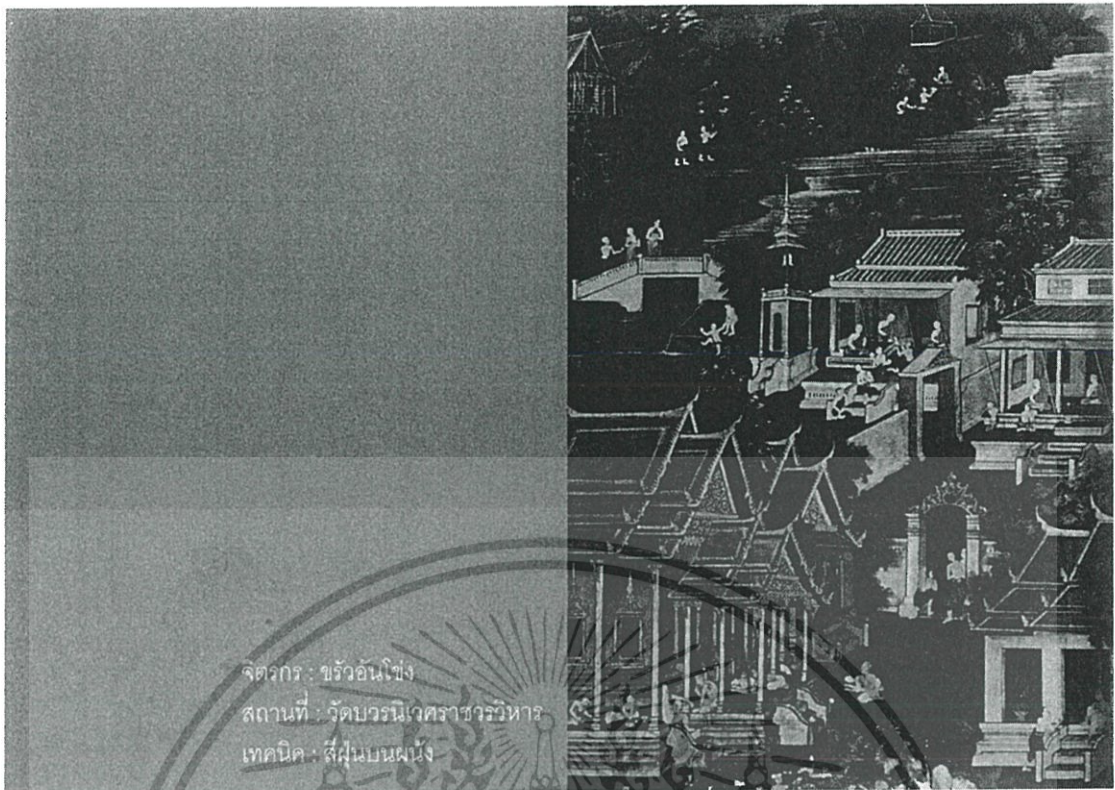

ภาพที่7-6 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

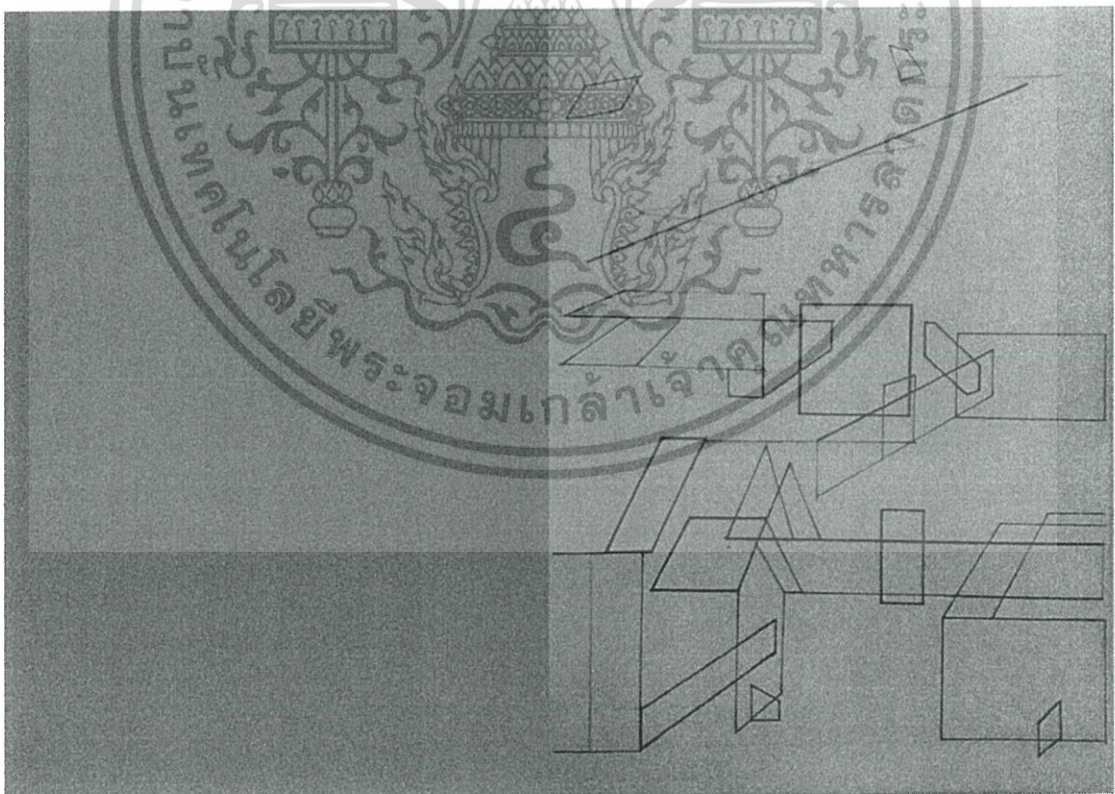

ภาพที่7-7 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

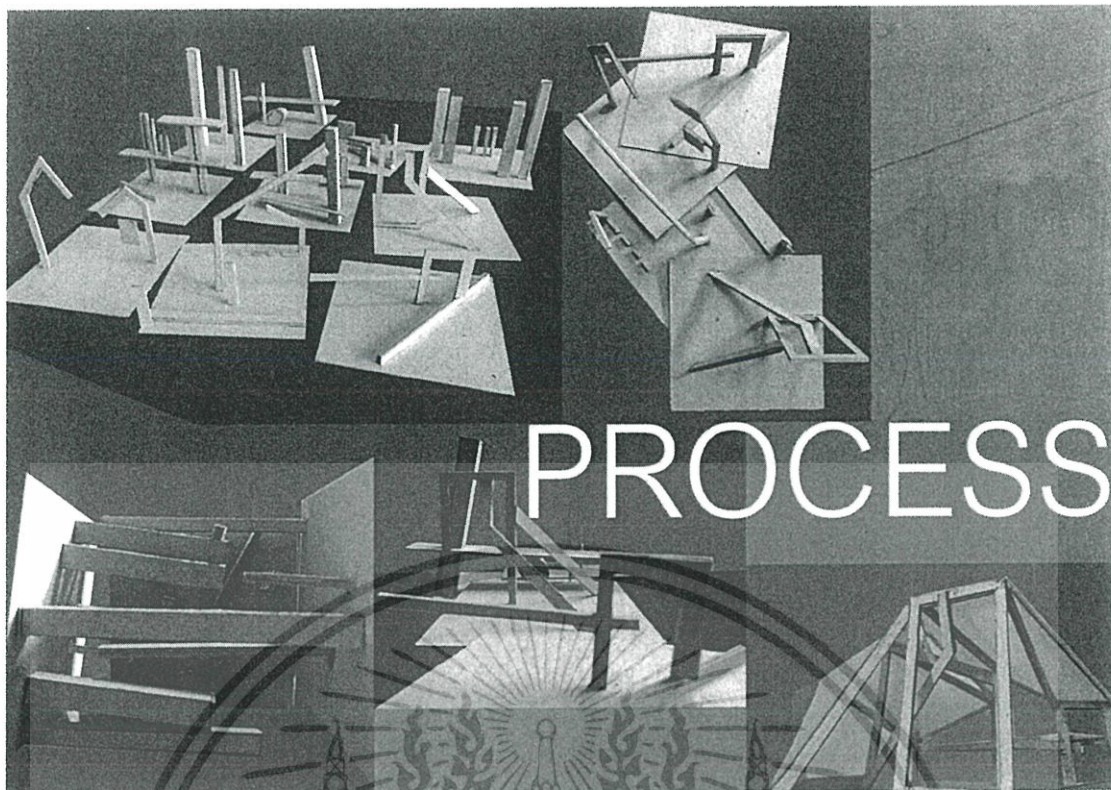

ภาพที่ 7-8 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

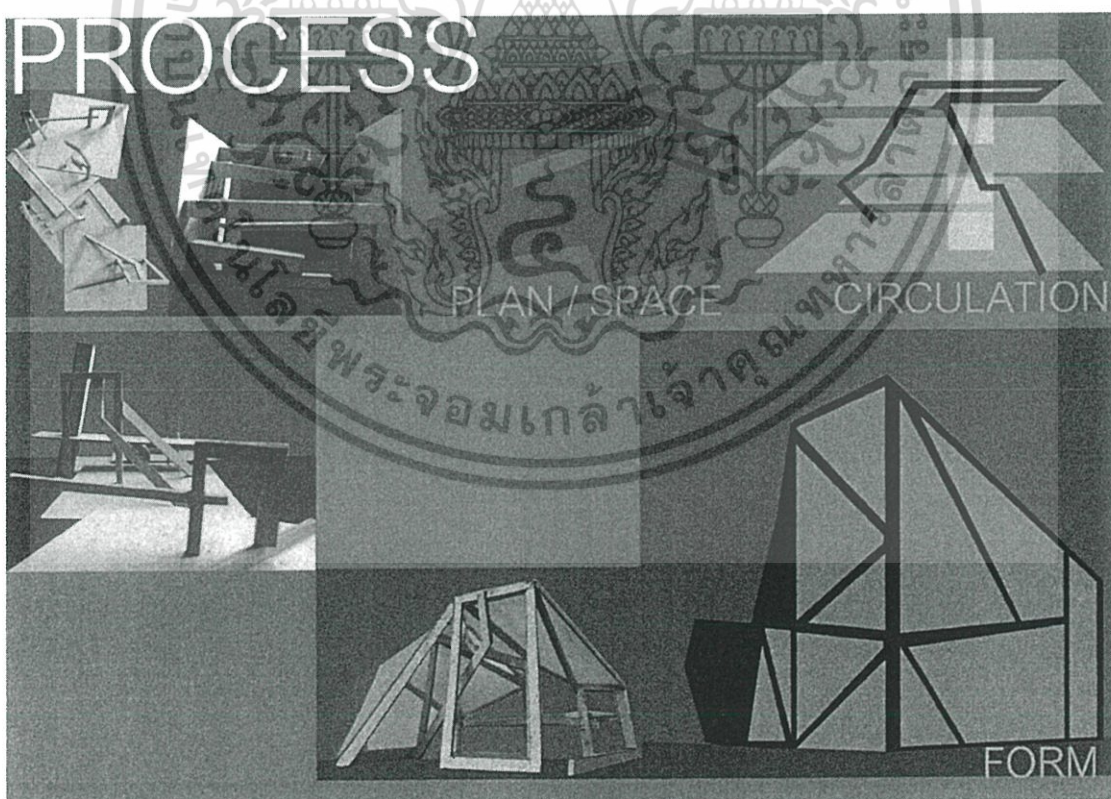

ภาพที่ 7-9 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

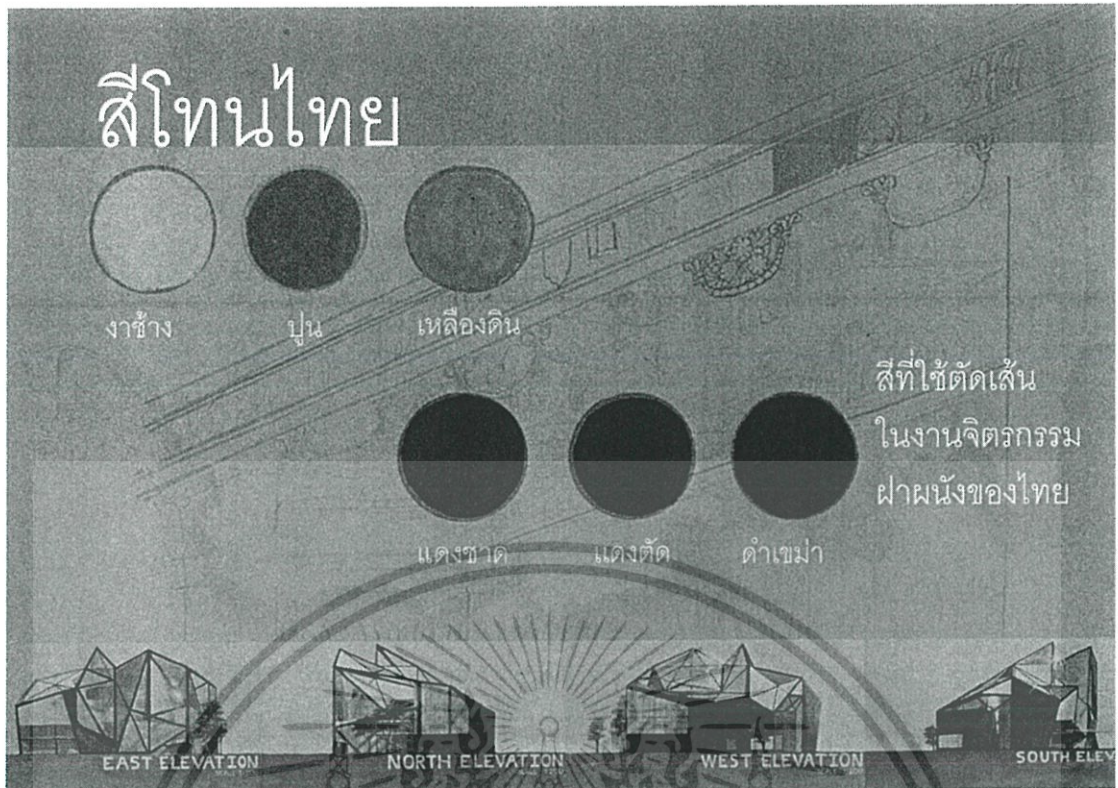

ภาพที่7-10 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่7-11 Process (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7-12 โทนสีที่ใช้ในการออกแบบ (ที่มา: ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3 ผลงานการออกแบบสถาปัตยกรรมและหุ่นจำลอง

ผลงานการออกแบบ จากการกำหนดโครงการ การทำกระบวนการการออกแบบ การวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ผลงานการออกแบบ และรายละเอียดทั่วไปใน โครงการ

หอศิลป์พระจอมเกล้า

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. นั้น เป็นคณะที่เปิดหลักสูตรทางด้านศิลปะ งานออกแบบ ตลอดจนสถาปัตยกรรมที่สร้างบุคคลที่ชื่อเสียงจำนวนมากควรค่าแก่การยกย่อง อีกทั้งยังมีแนวโน้มในการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ขึ้น จึงมีความจำเป็นในการใช้สถานที่จัดแสดงงาน ทำให้หอศิลป์เป็นสถานที่ ที่ควรจัดสร้างขึ้น ให้บุคคลที่สนใจเข้ามาเยี่ยมชม

ภาพที่7-13 เกริ่นนำโครงการ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่จัดแสดงเผยแพร่ผลงาน
ของนักศึกษา

แสดงศักยภาพทางศิลปะ
ของบุคลากรในสถาบัน

ส่งเสริมธุรกิจศิลปะ

ภาพที่ 7-14 จุดมุ่งหมายโครงการ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

องค์ประกอบ
หอศิลป์พระจอมเกล้า

1. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ
2. ส่วนทะเบียนและเก็บรักษาผลงาน
3. ส่วนเตรียมการจัดแสดงงาน
4. ส่วนช่างศิลป์
5. ส่วนสนับสนุนด้านการศึกษา
6. ส่วนบริการสาธารณะ
7. ส่วนบริการช่างศิลป์
8. ส่วนจอดรถ

3,750.50 m²   1,070 m²   253 m²   640 m²   688.30 m²   1,462.50 m²   750 m²   3,888 m²

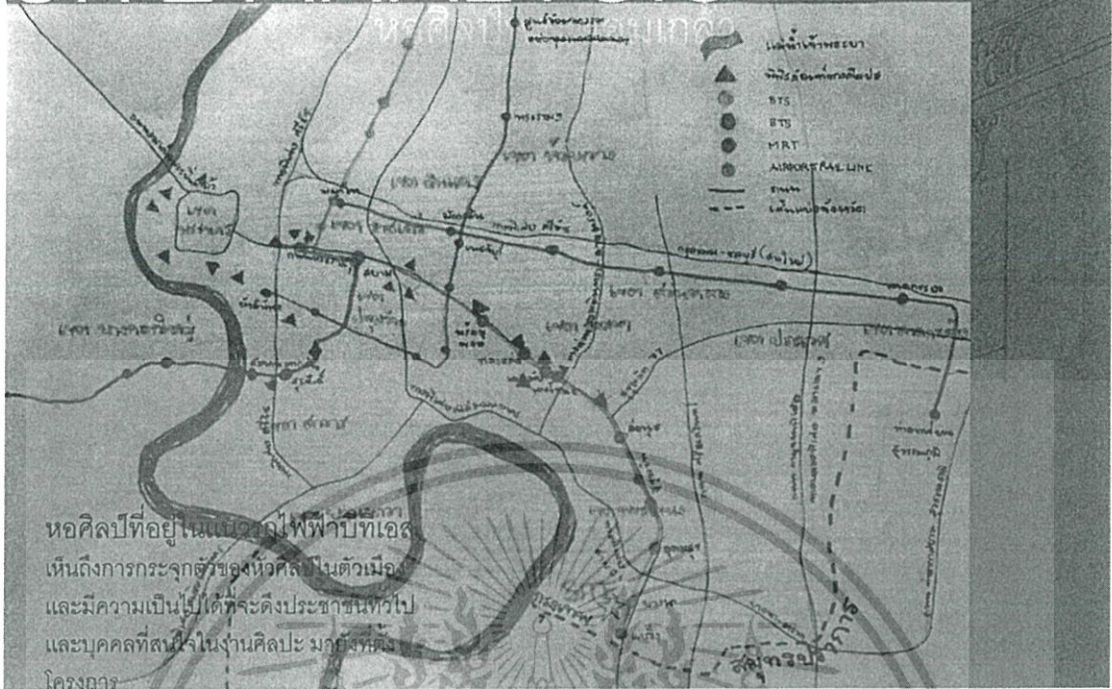
12,493.33 m²

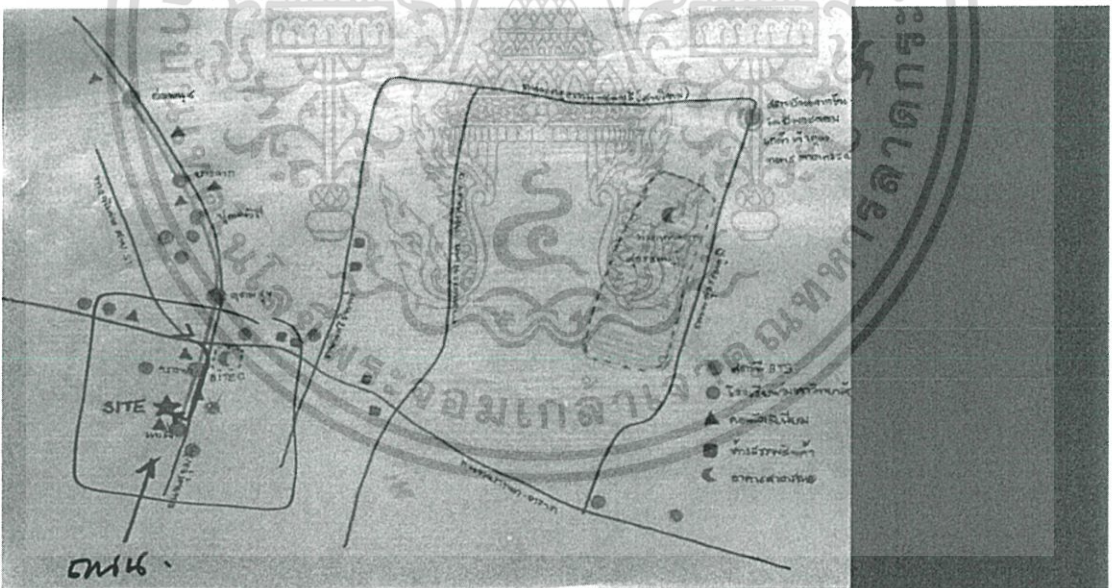
ภาพที่ 7-15 องค์ประกอบโครงการ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SITE ANALYSIS

ภาพที่7-16 Site Analysis (ที่มา : ผู้จัดทำ)

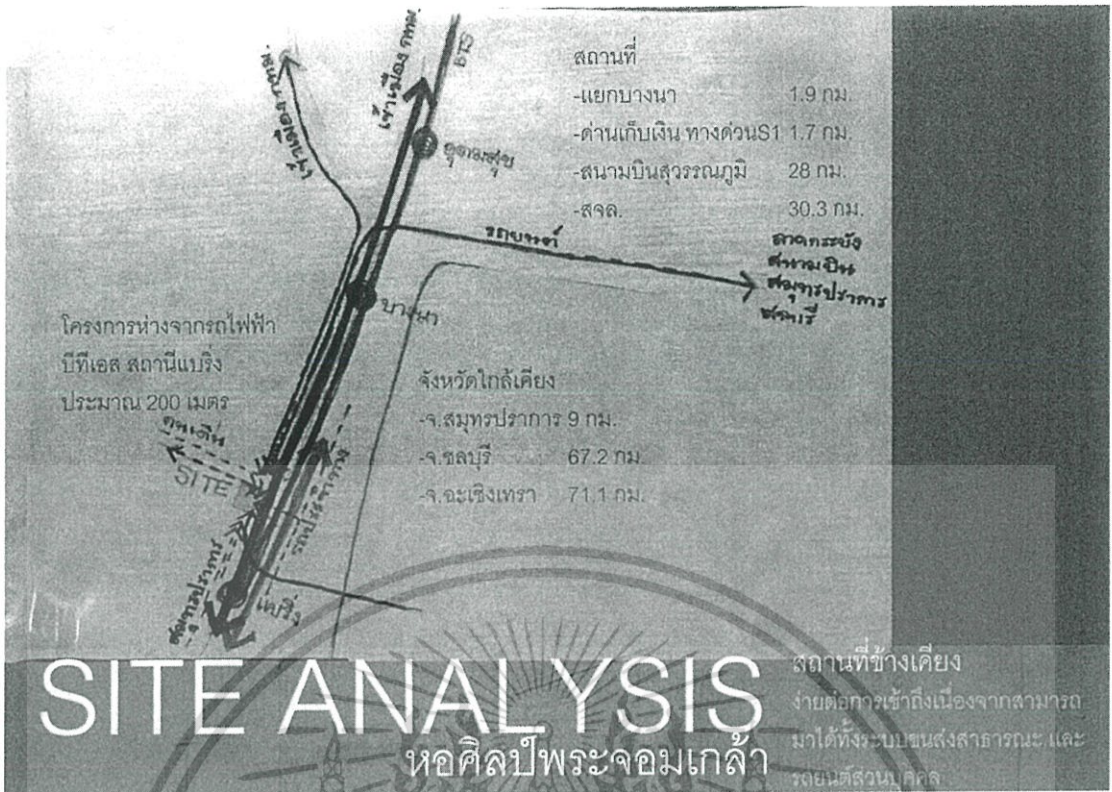
SITE ANALYSIS

หอคิลป์พระจอมเกล้า

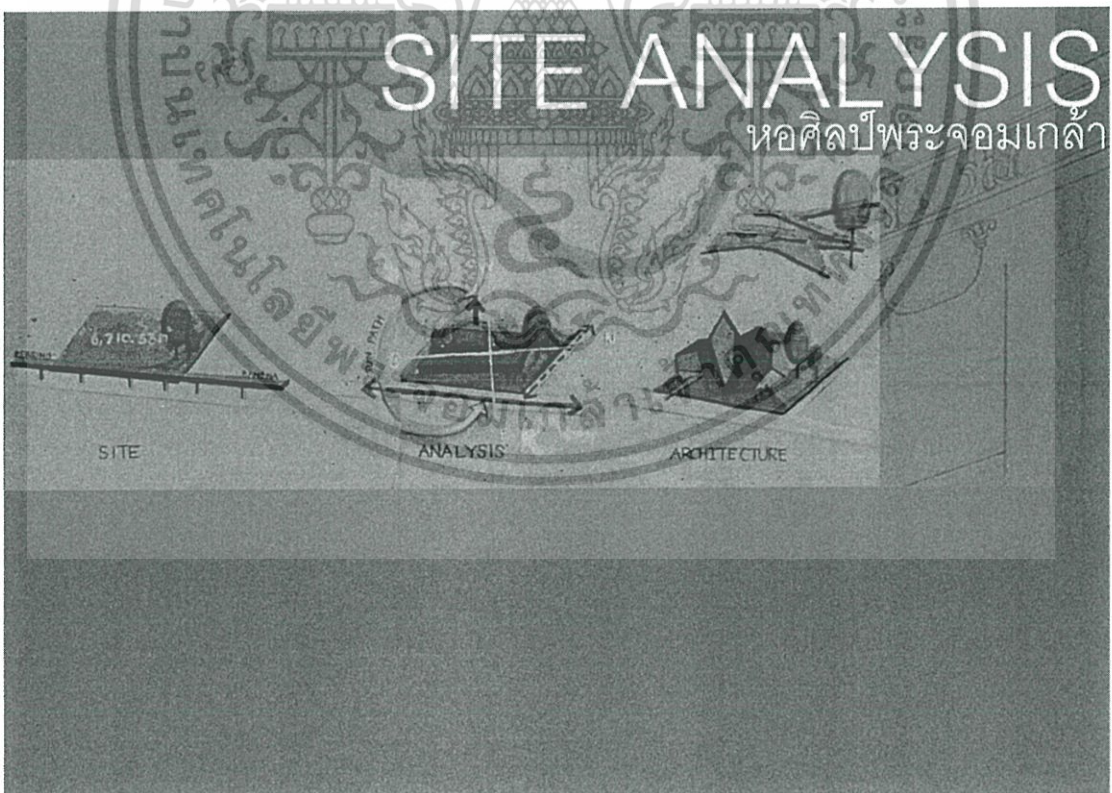
สถานที่สำคัญ
ส่วนมากบริเวณที่ตั้งโครงการจะเป็น
โรงเรียน/มหาวิทยาลัย ทำให้ง่ายต่อ
นักเรียนนักศึกษาที่จะเข้ามาดูงาน
ศิลปะ

ภาพที่7-17 Site Analysis (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่7-18 Site Analysis (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่7-19 Site Analysis (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

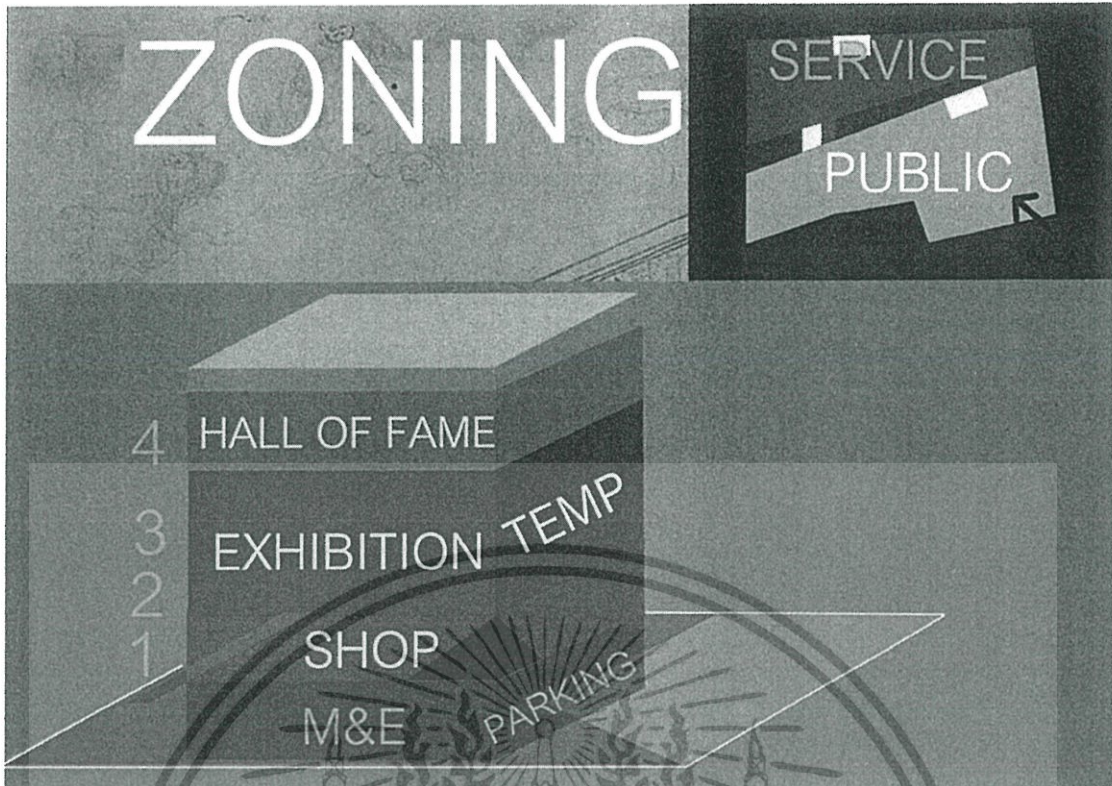

ภาพที่ 7-20 Site (ที่มา : ผู้จัดทำ)

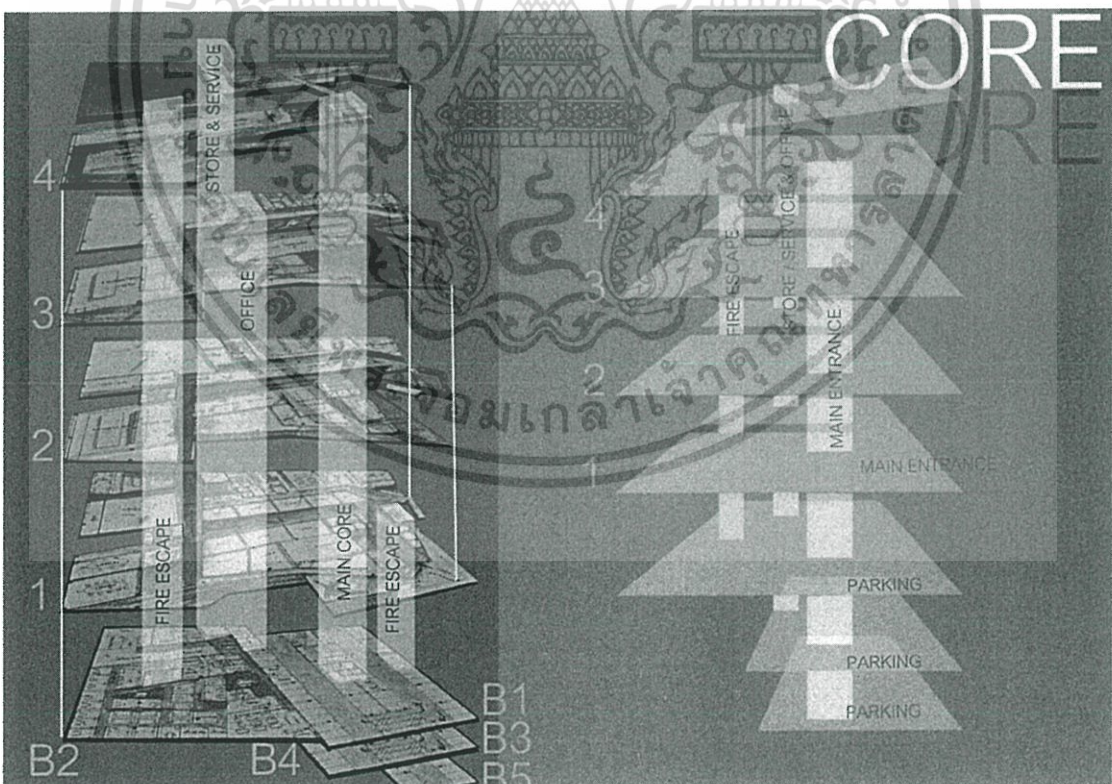

ภาพที่ 7-21 การเข้าถึงโครงการ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

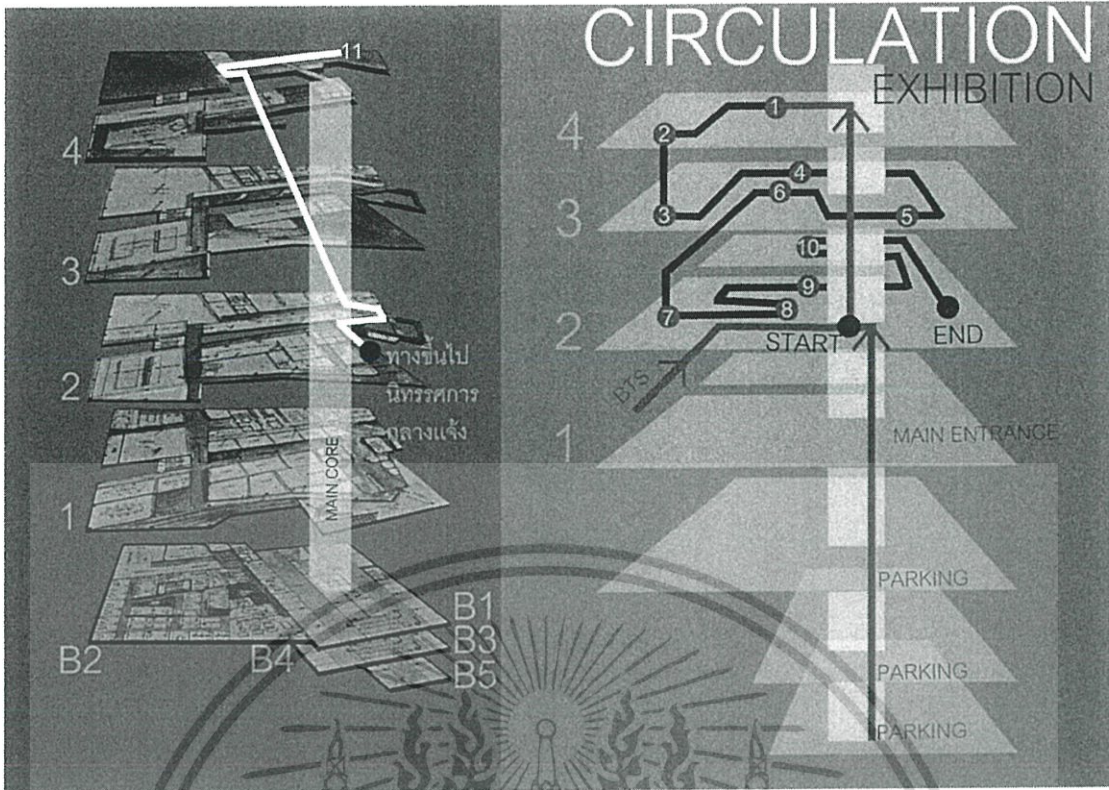

ภาพที่7-22 Zoning (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่7-23 Core (ที่มา : ผู้จัดทำ)

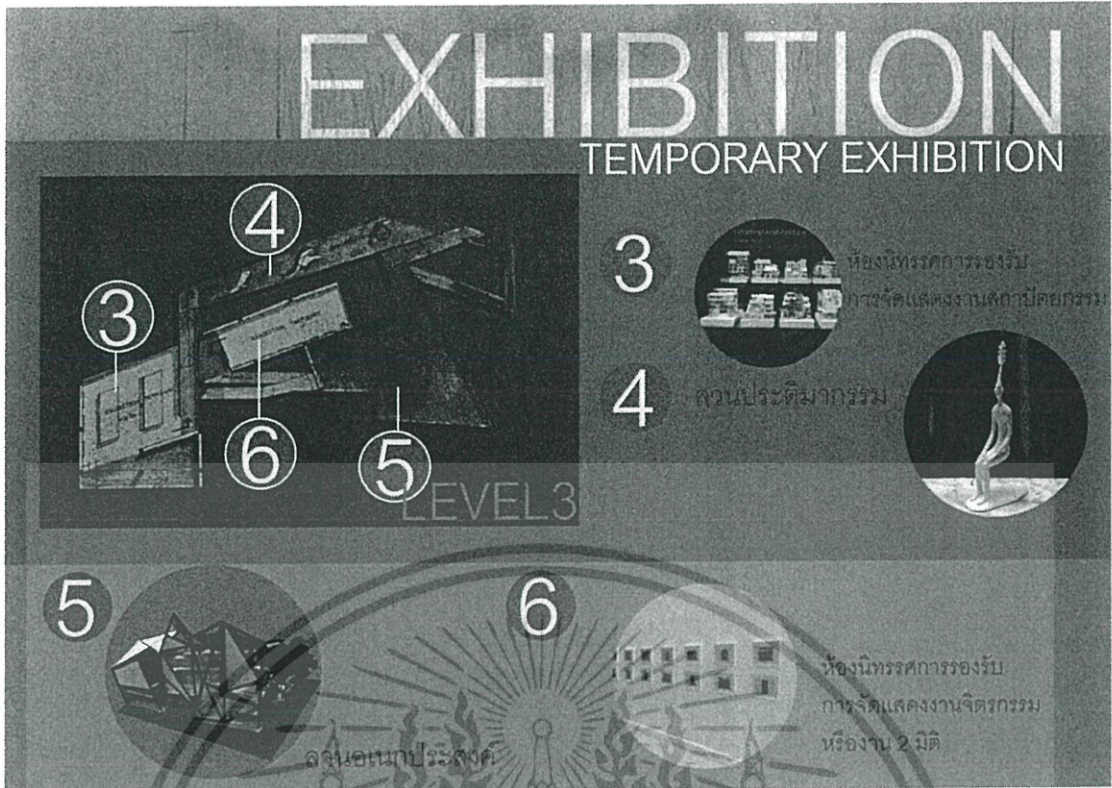
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7-24 Circulation Exhibition (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่ 7-25 Exhibition (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7-26 Exhibition (ที่มา : ผู้จัดทำ)

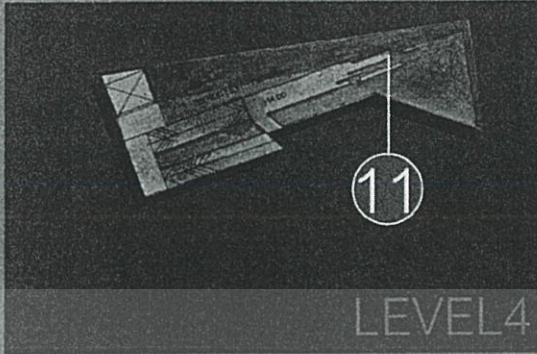
ภาพที่ 7-27 Exhibition (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

EXHIBITION

TEMPORARY EXHIBITION

นิทรรศการกลางแจ้ง

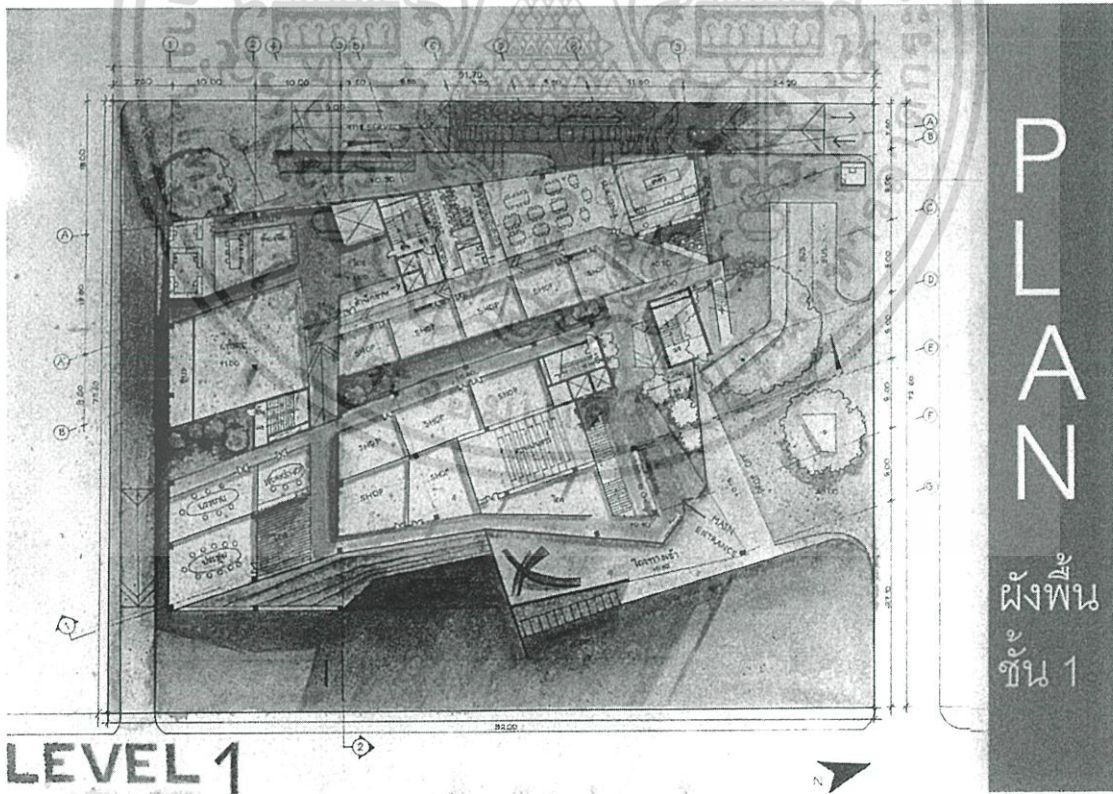

11

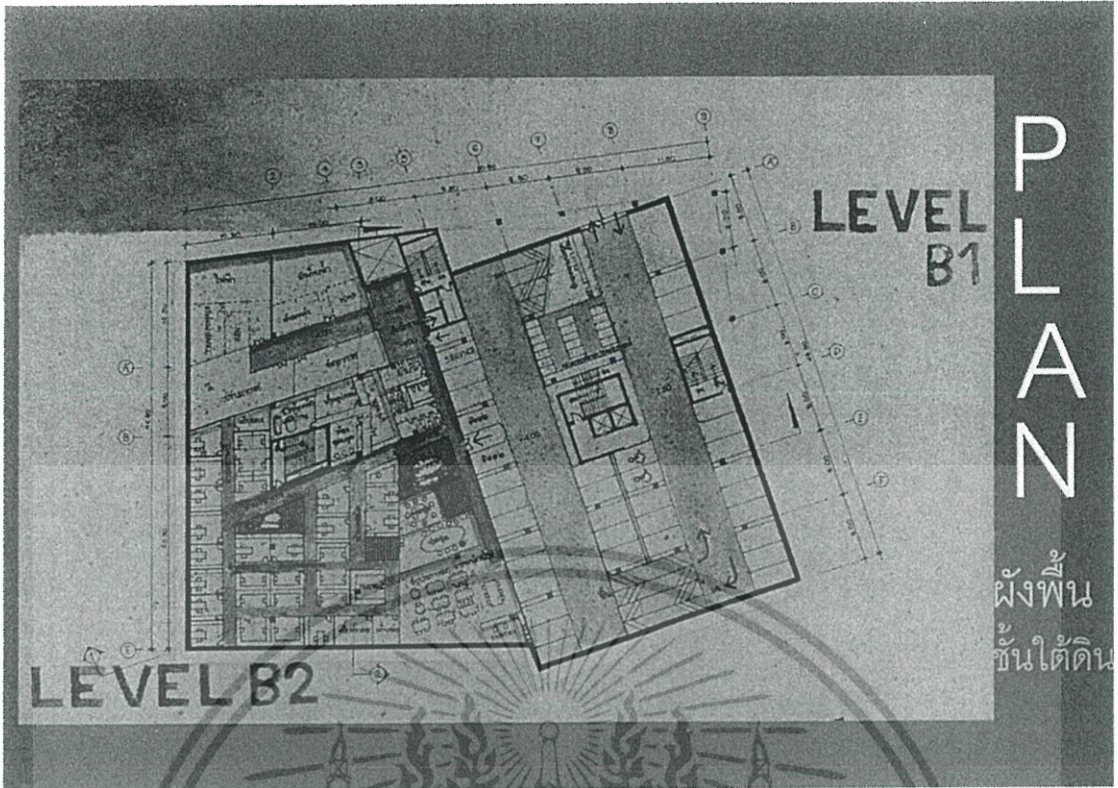
จัดแสดงงานประติมากรรม

ภาพที่ 7-28 Exhibition (ที่มา : ผู้จัดทำ)

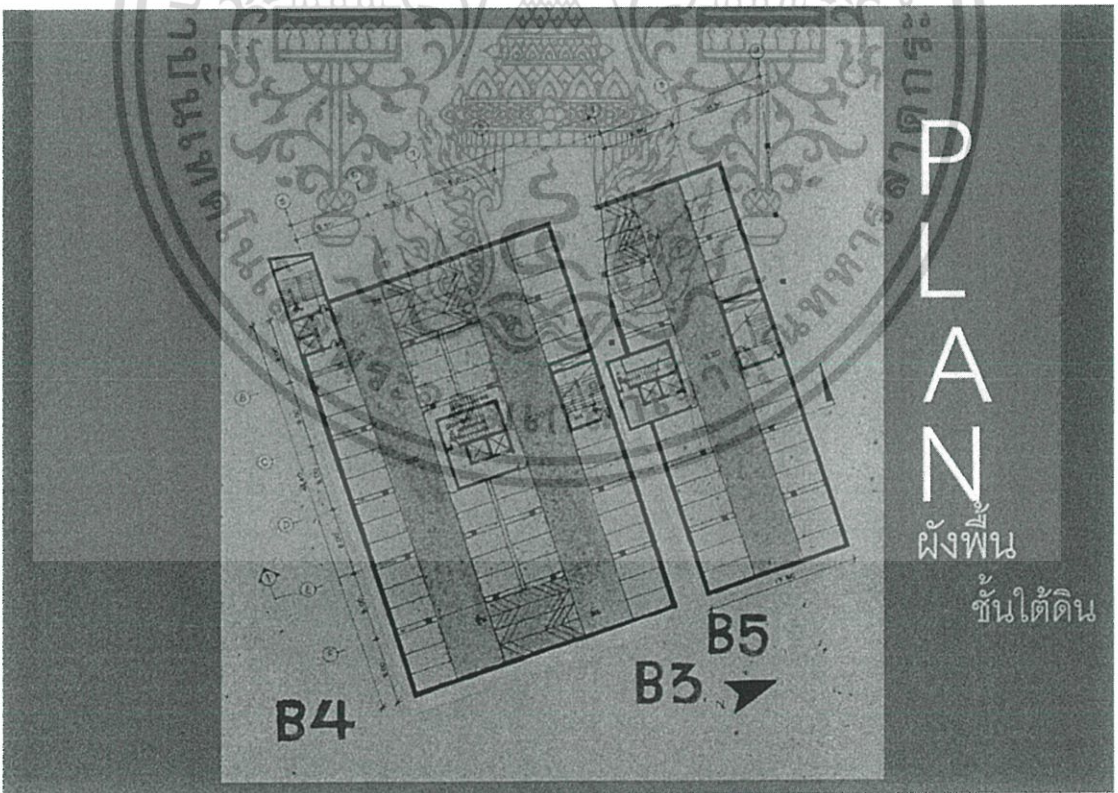

ภาพที่ 7-29 ผังพื้นที่ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

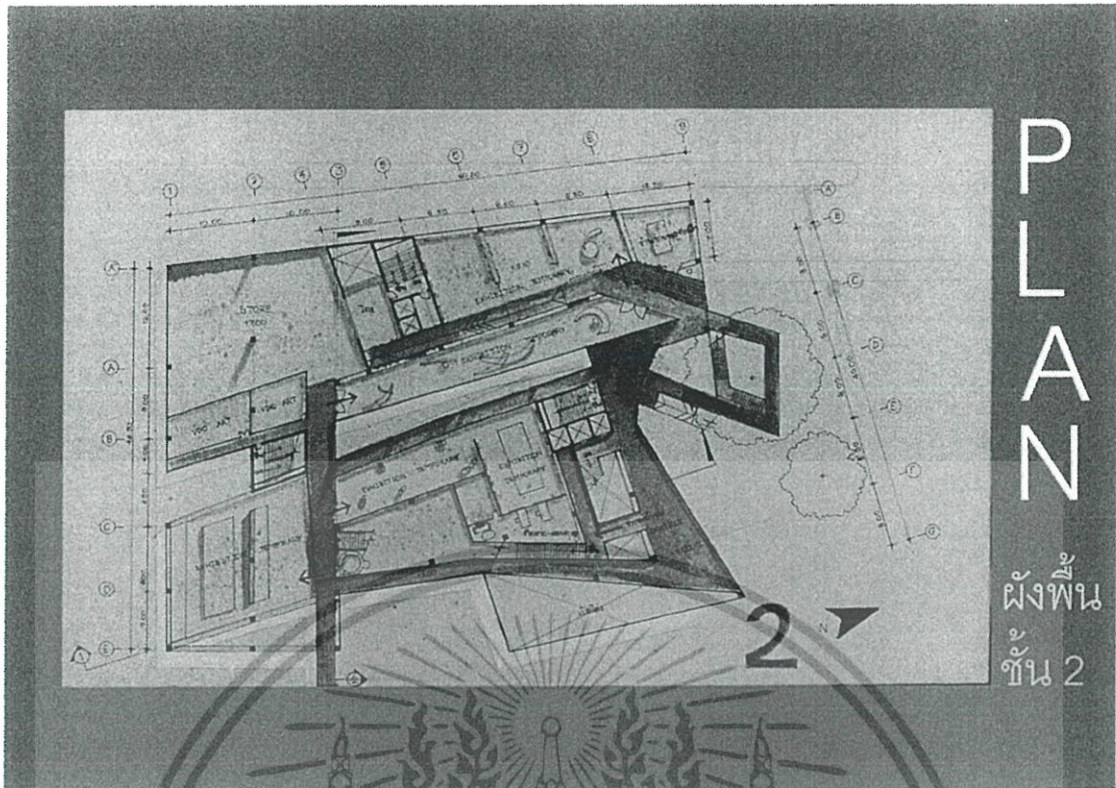

ภาพที่ 7-30 ผังพื้น (ที่มา : ผู้จัดทำ)

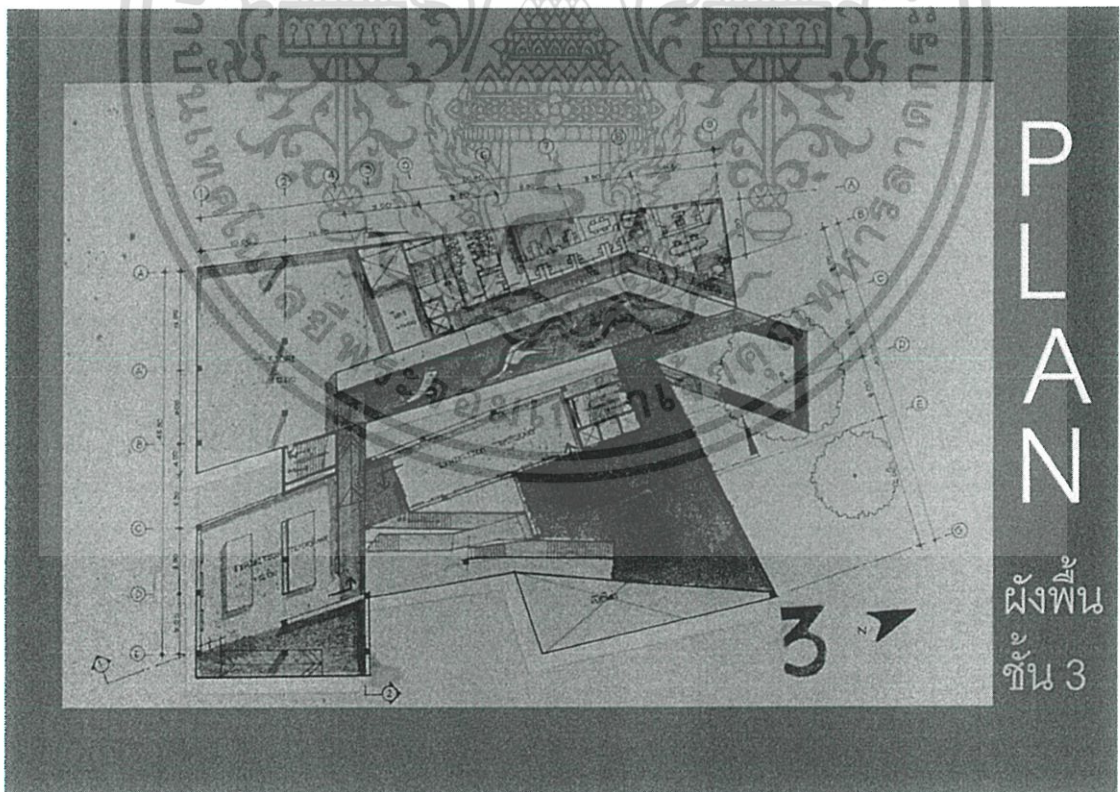

ภาพที่ 7-31 ผังพื้น (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

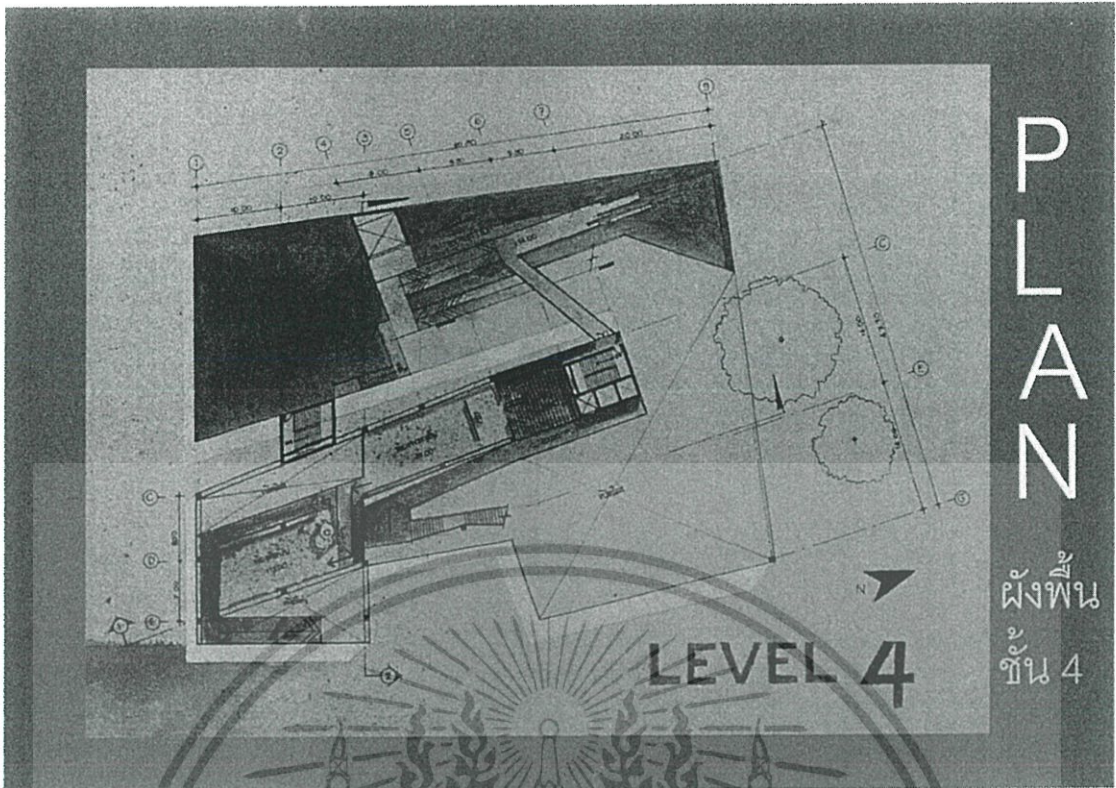

ภาพที่ 7-32 ผังพื้นที่ 2 (ที่มา : ผู้จัดทำ)

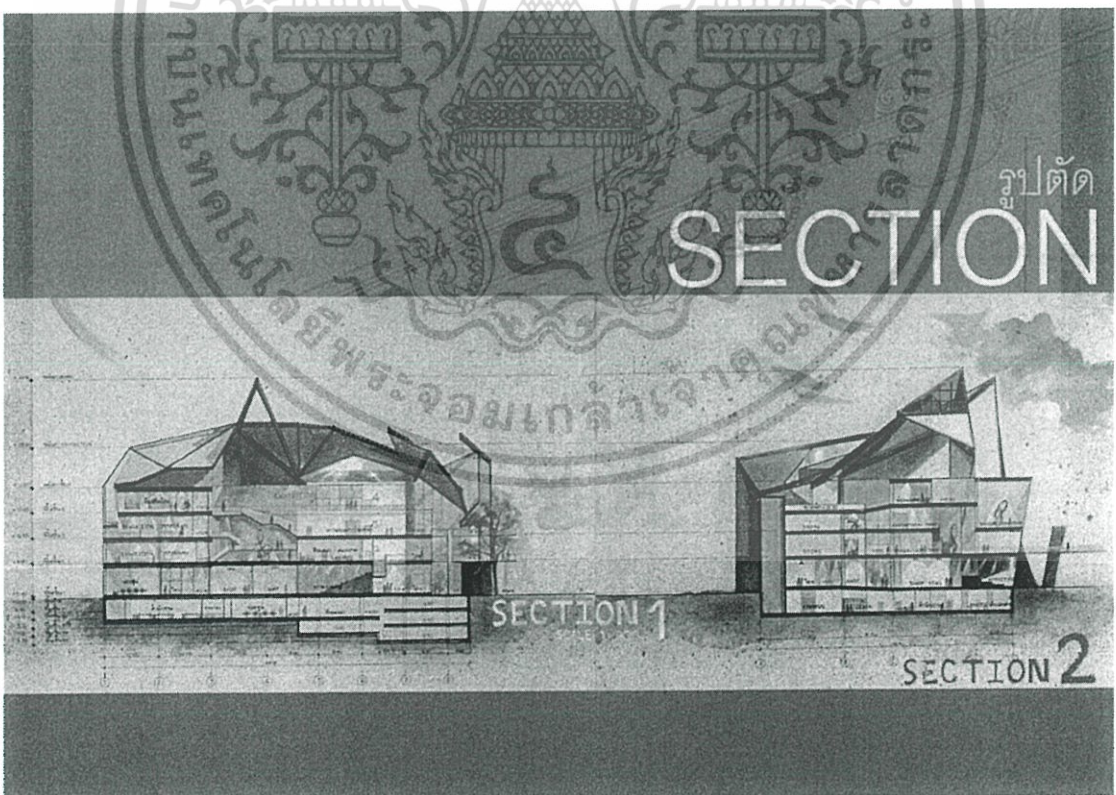

ภาพที่ 7-33 ผังพื้นที่ 3 (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

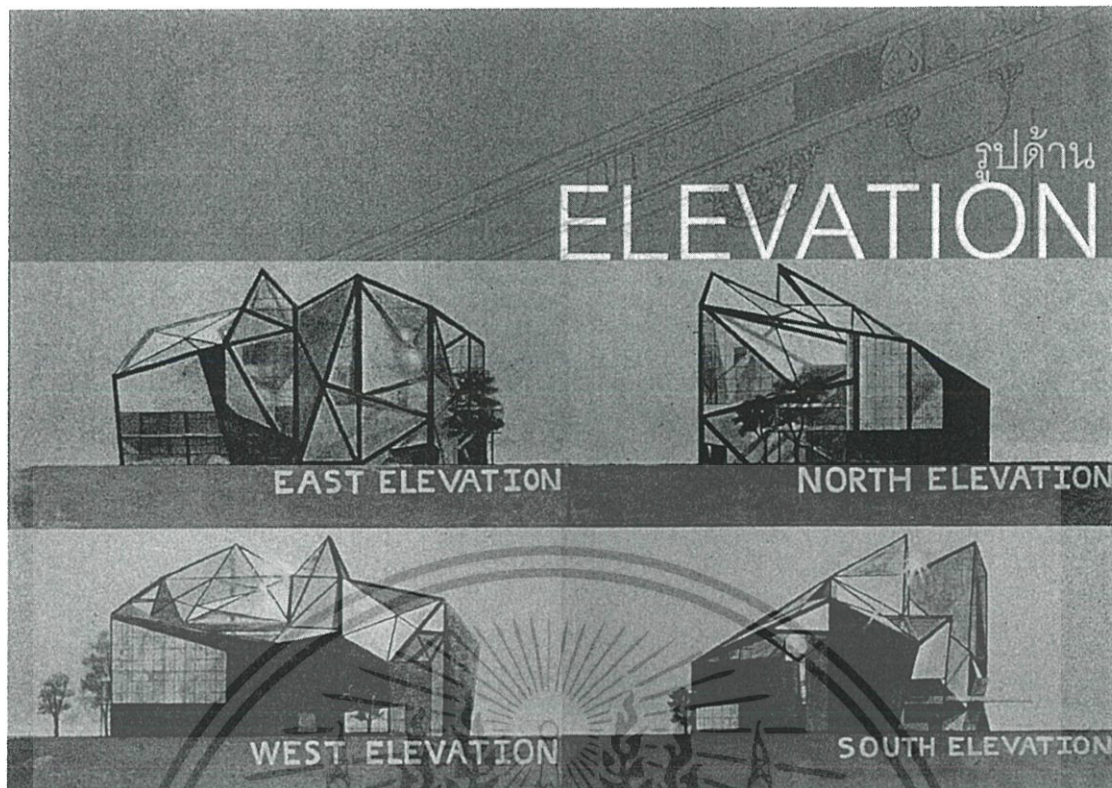

ภาพที่ 7-34 ผังพื้นที่ 4 (ที่มา : ผู้จัดทำ)

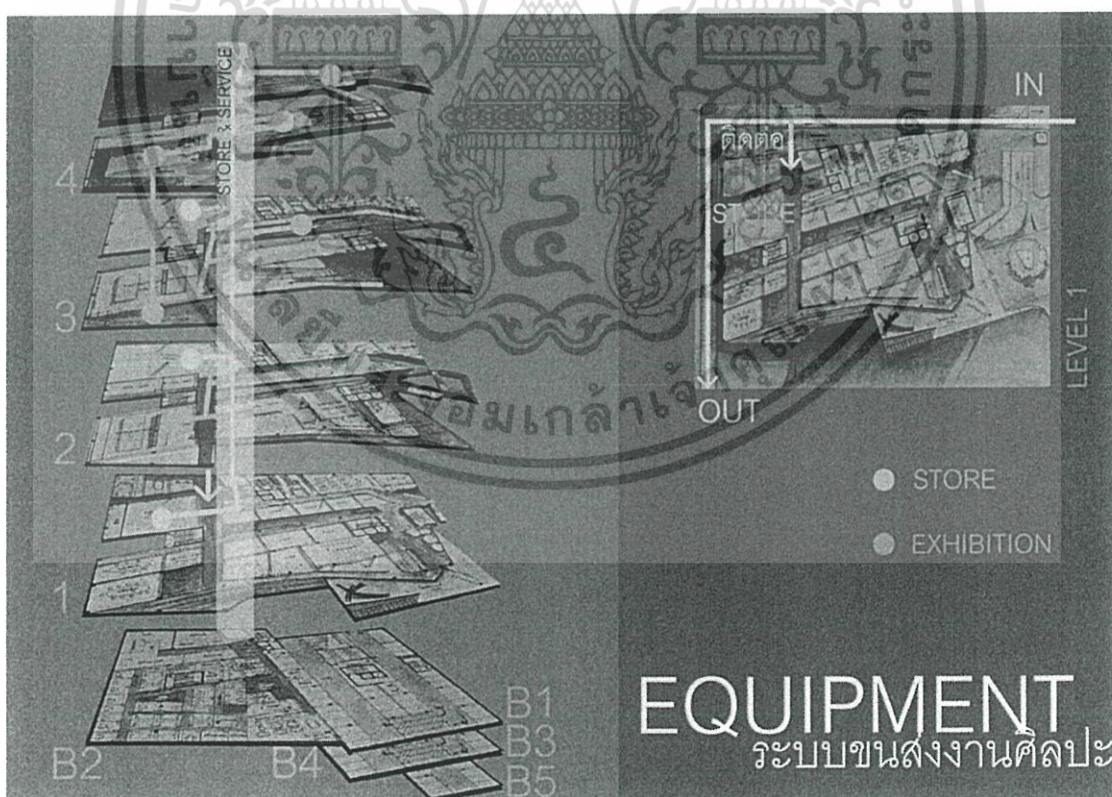

ภาพที่ 7-35 รูปตัด (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

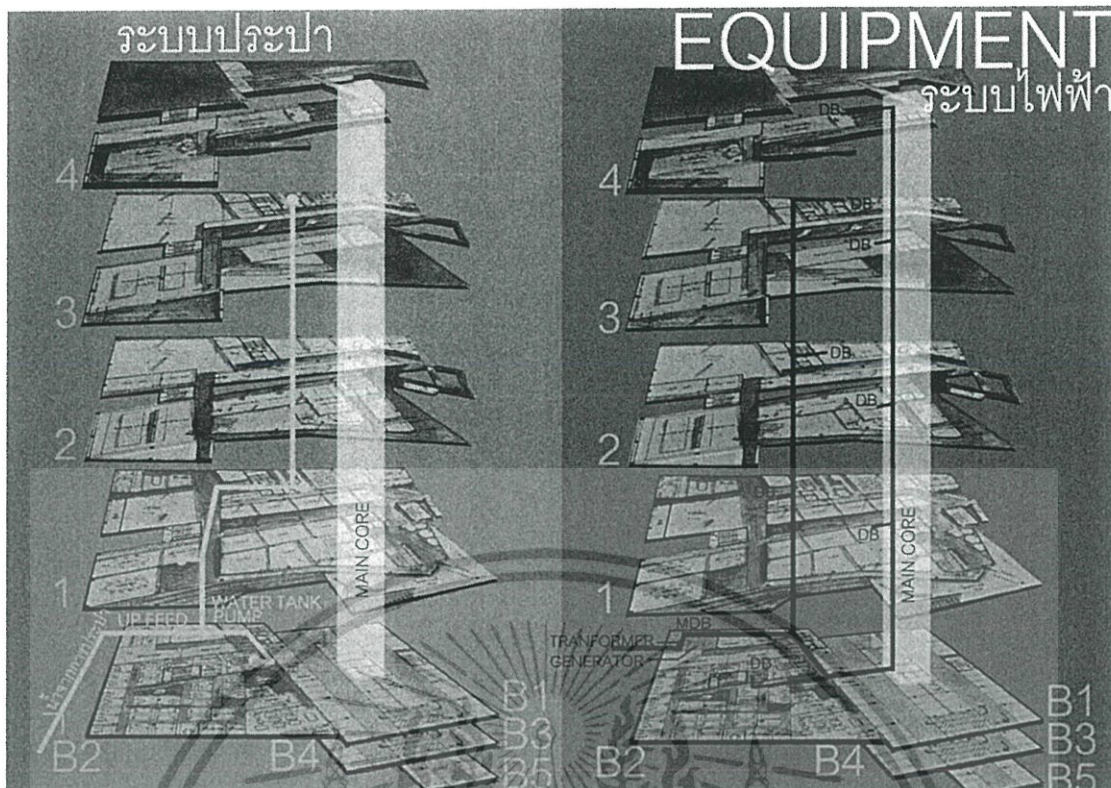
ภาพที่ 7-36 ผลงานการออกแบบ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

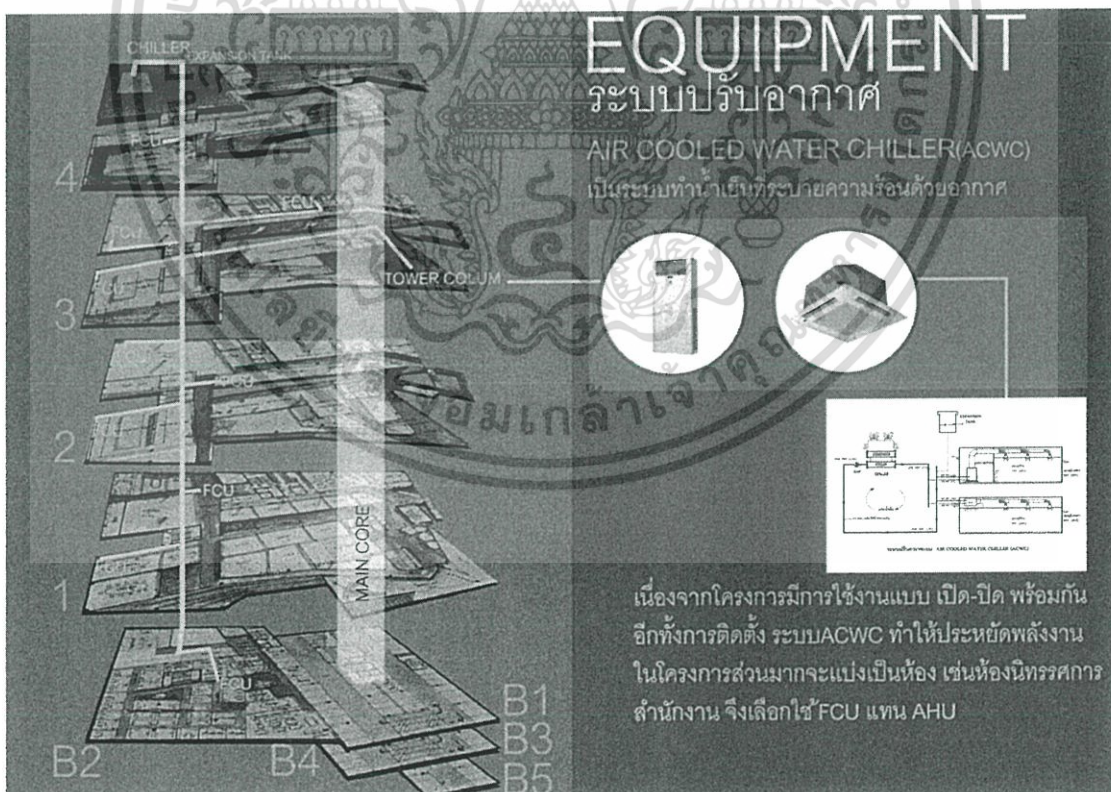
ภาพที่ 7-37 งานระบบ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

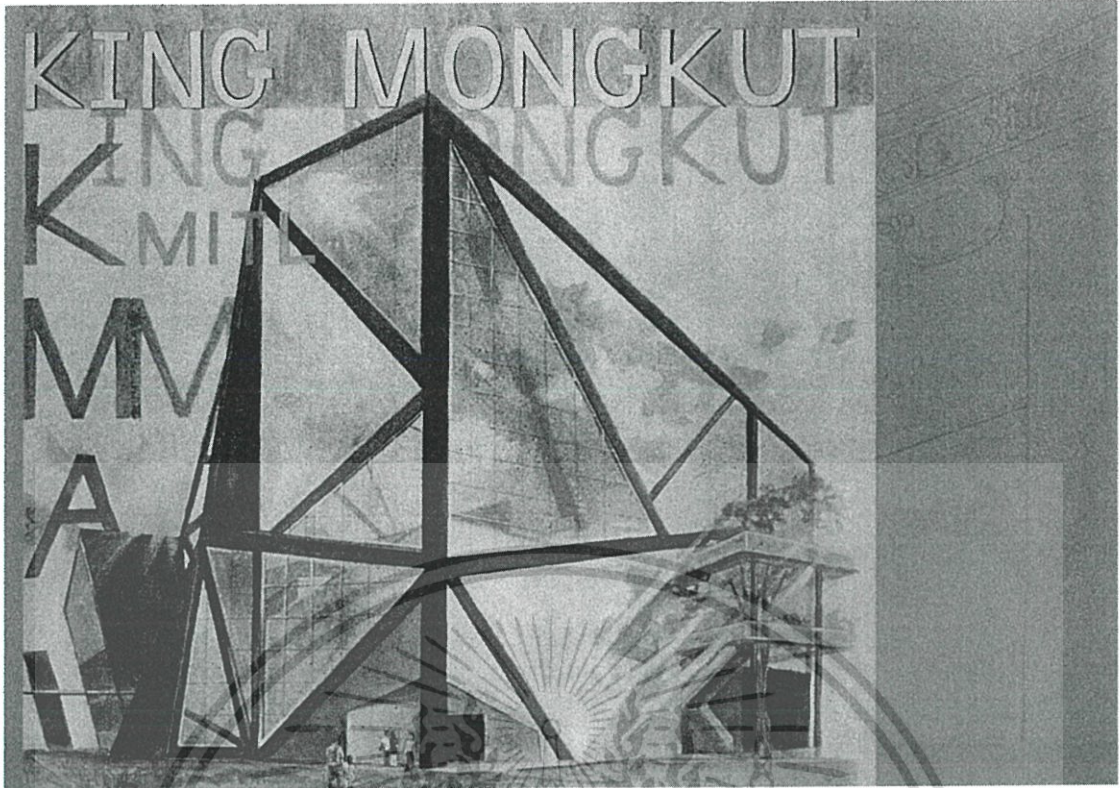

ภาพที่ 7-40 งานระบบ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่ 7-41 งานระบบ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่7-42 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่7-43 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

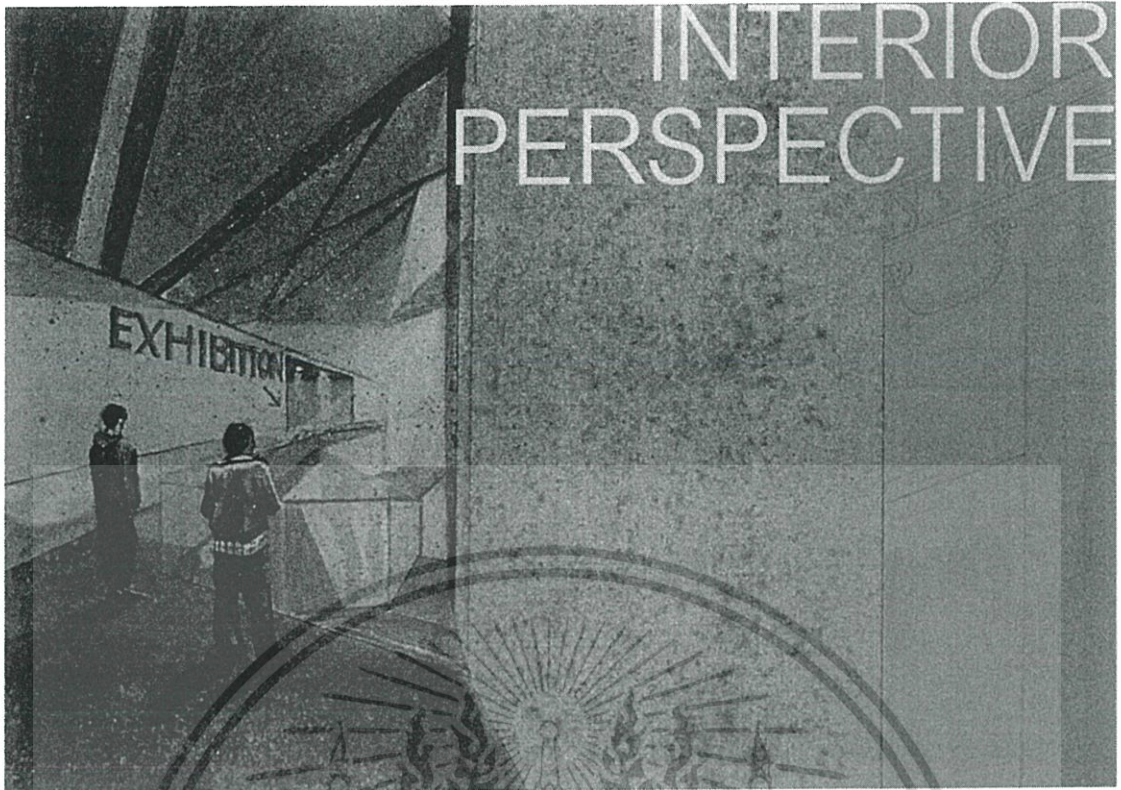

ภาพที่7-44 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

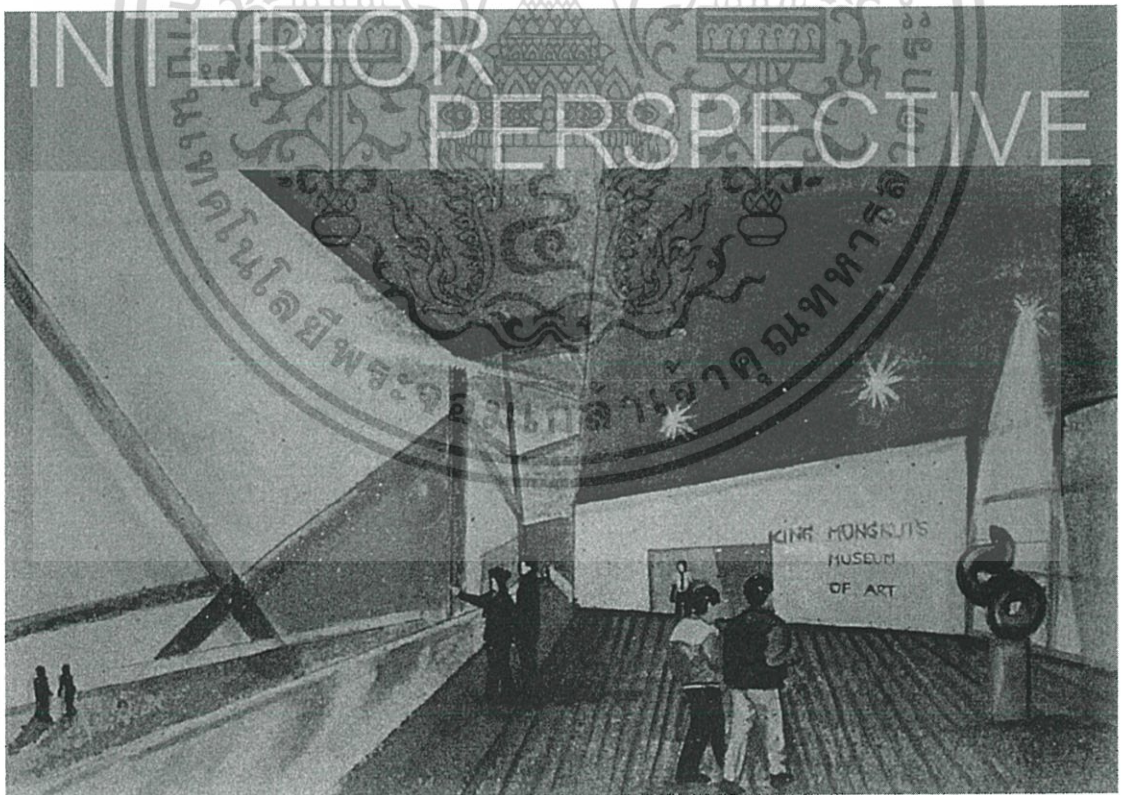

ภาพที่7-45 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

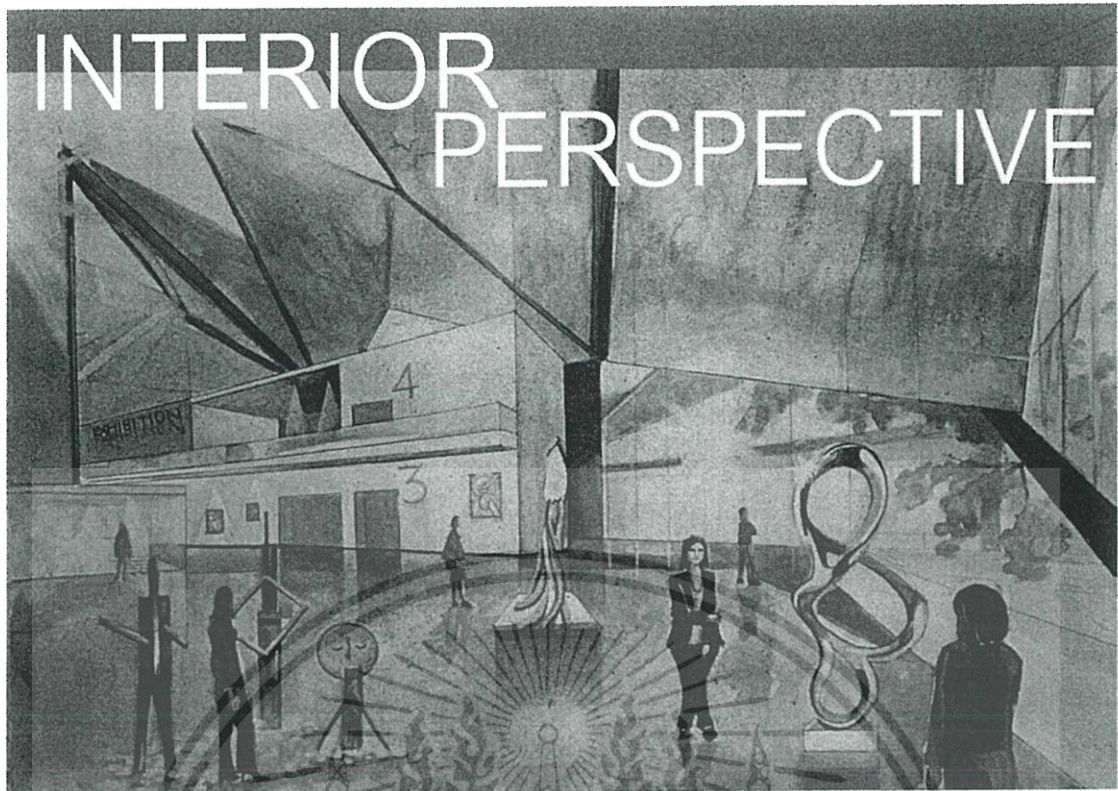

ภาพที่7-46 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

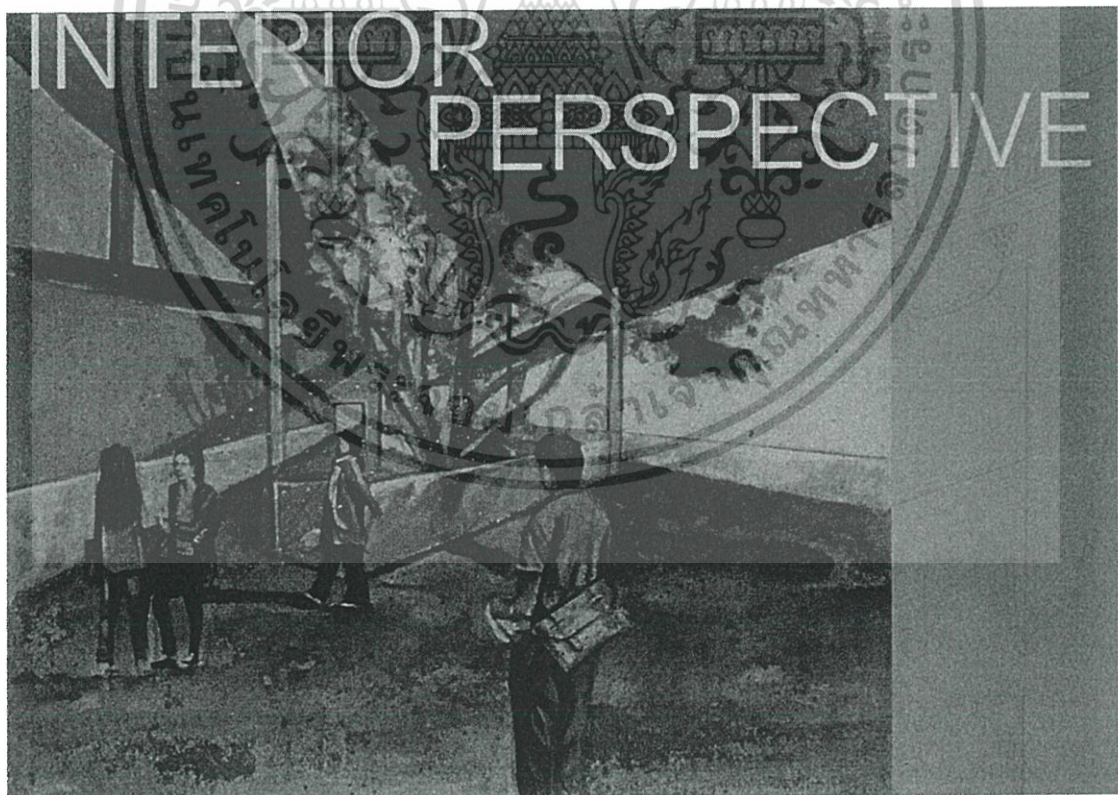

ภาพที่7-47 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

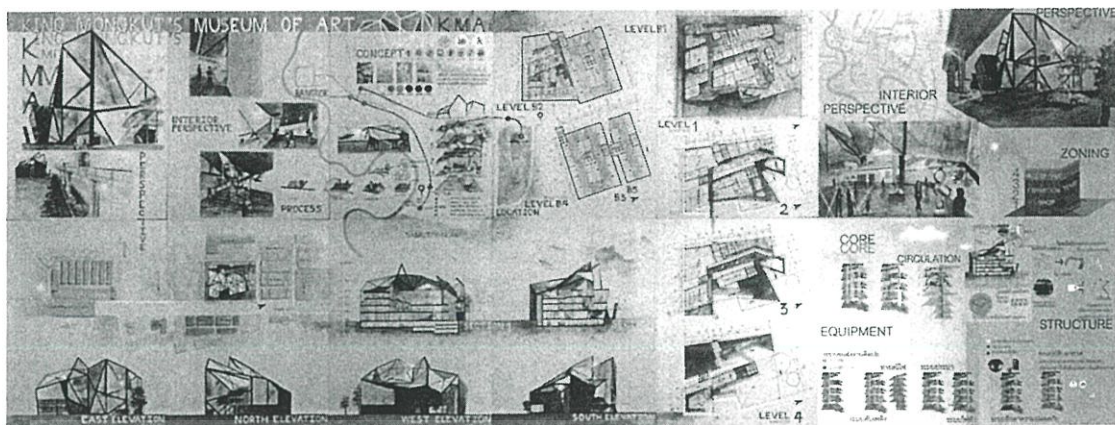

ภาพที่7-48 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

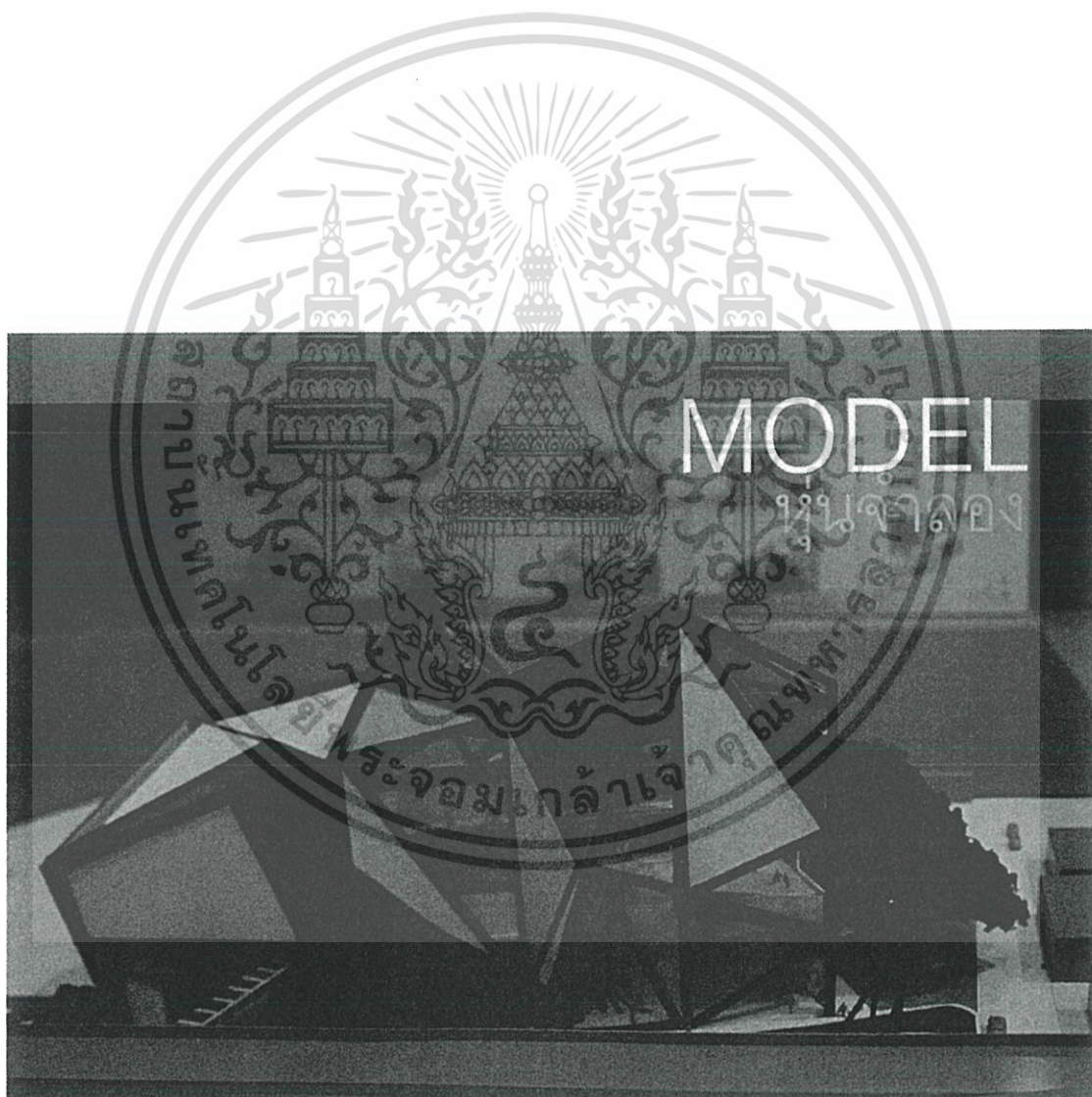

ภาพที่7-49 ทศนียภาพ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

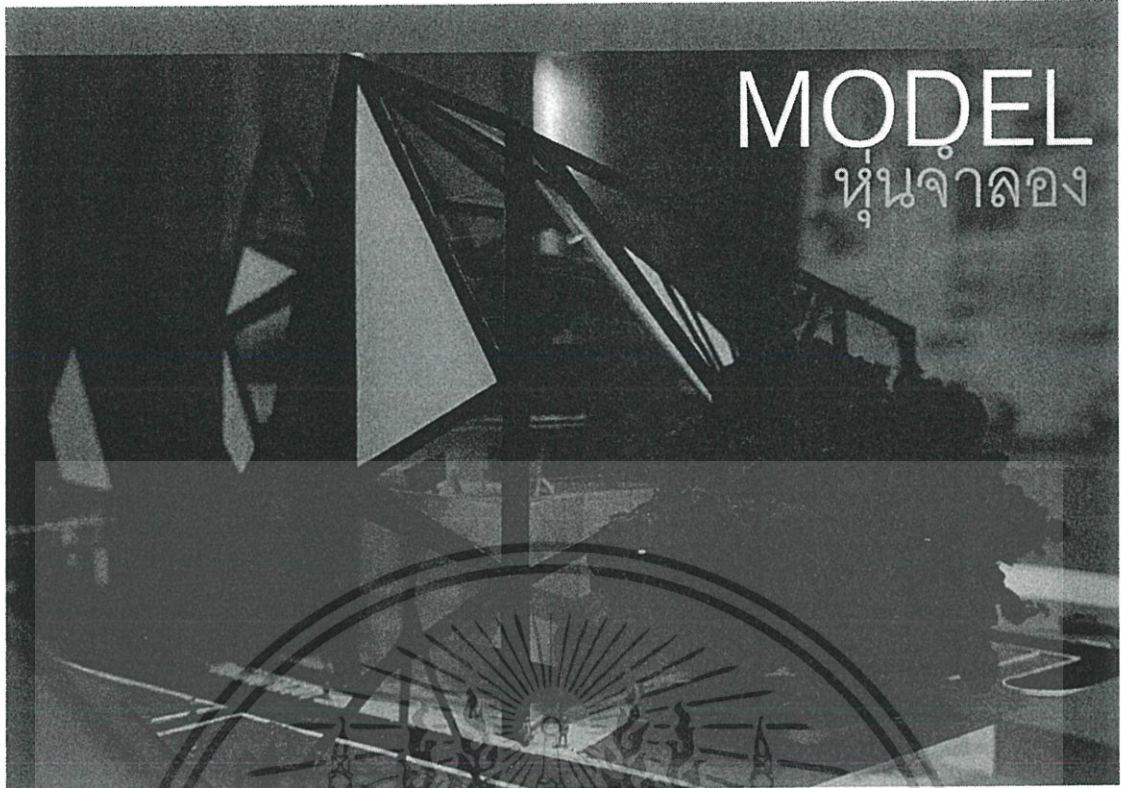

ภาพที่ 7-50 เพลตงานออกแบบ (ที่มา : ผู้จัดทำ)

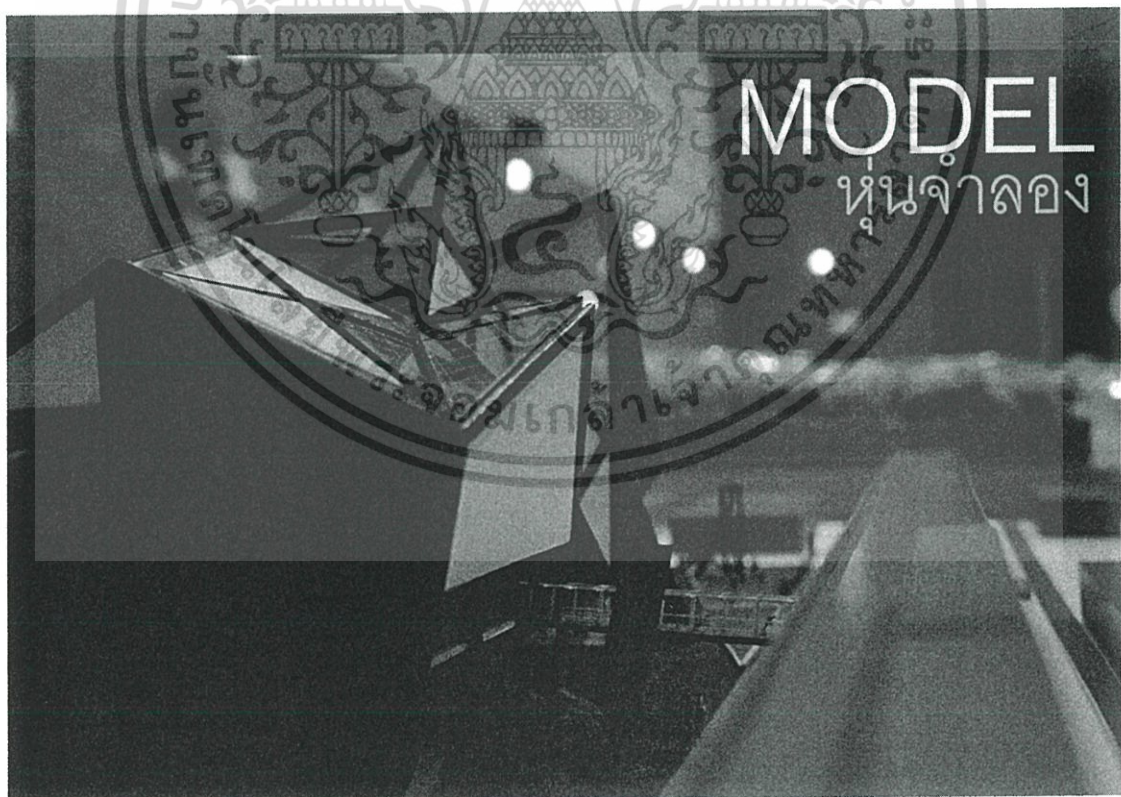

ภาพที่ 7-51 หุ่นจำลอง (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

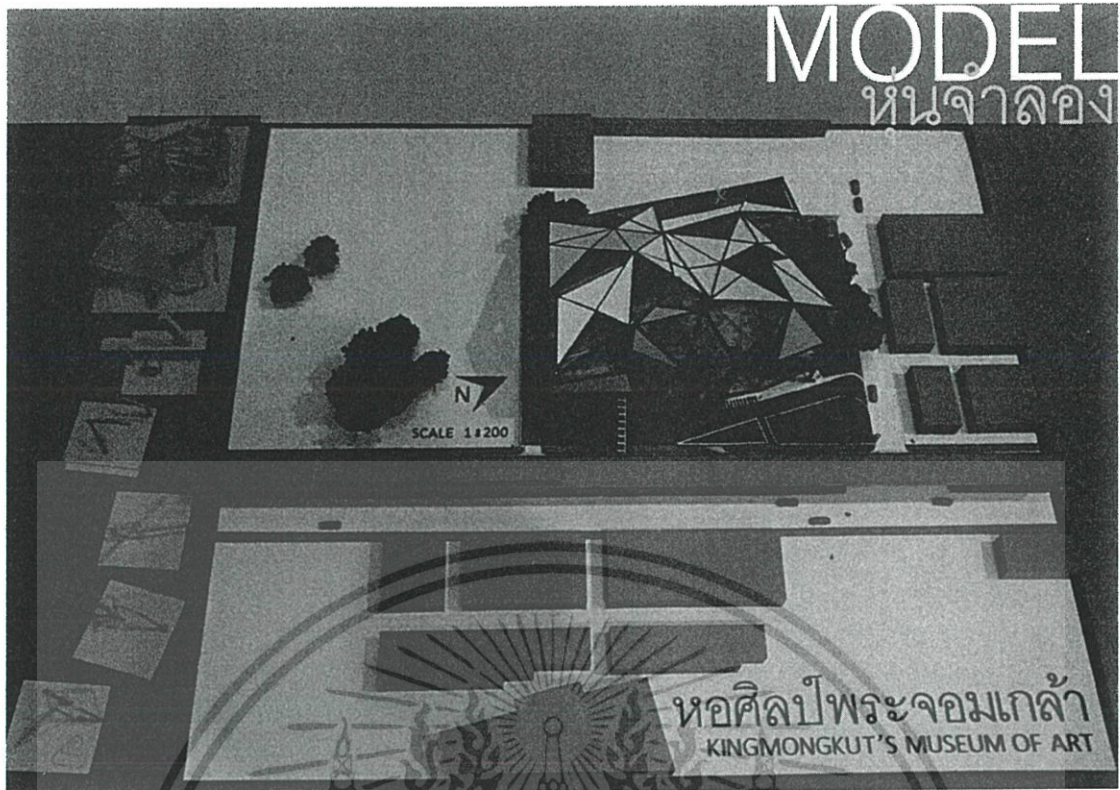

ภาพที่7-52 หุ่นจำลอง (ที่มา : ผู้จัดทำ)

ภาพที่7-53 หุ่นจำลอง (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7-54 หุ่นจำลอง (ที่มา : ผู้จัดทำ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- Silpa : Contemporary Art. ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย (ออนไลน์). 2557. แหล่งที่มา: <http://www.ocac.go.th/article-detail-74.html> (4 สิงหาคม 2559)
- ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี. หอศิลป์ (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://kanchanapisek.or.th/kp6/Ebook/BOOK37/pdf/book37_2.pdf (5 สิงหาคม 2559)
- คามิน เลิศชัยประเสริฐ. ความเป็นนานาชาติในศิลปกรรมร่วมสมัย (ออนไลน์). 2555. แหล่งที่มา: <http://31century.org/art-academic-thai> (9 สิงหาคม 2559)
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่37 เรื่องที่2 หอศิลป์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=37&chap=2&page=t37-2-info_detail01.html (9 สิงหาคม 2559)
- รองศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโกลก. ศิลปะร่วมสมัยContemporary Art (ออนไลน์). 2550. แหล่งที่มา: <https://ieducationart.wordpress.com/2013/12/20/ศิลปะร่วมสมัย-contemporary-art> (9 สิงหาคม 2559)
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๔๔ ก/หน้า ๑๘/๖. (ออนไลน์). 2551. แหล่งที่มา: <http://law.longdo.com/law/648> (14 สิงหาคม 2559)
- โสวัจ วงศ์ชัยเกษท. พิพิธภัณฑสถานศิลปะไทยร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2551
- ศศ.วุฒิกกร คงคา. หัวหน้าภาควิชาศิลปกรรม. สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2559
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง> (24 สิงหาคม 2559)
- Faculty of Architecture. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.arch.kmitl.ac.th/new/th/organization.0/head> (24 สิงหาคม 2559)
- รศ.วรวรรณ โรจนไพบูลย์. รองคณบดีคณะสถาปัตยกรรม. สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2559
- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: [http://www.yipintsoi.com/~aara/artspace_national.html#\[2\]](http://www.yipintsoi.com/~aara/artspace_national.html#[2]) (15 กันยายน 2559)
- bacc annual report 2015. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://en.bacc.or.th/content/bacc-annual-report-2015.html> (15 กันยายน 2559)
- นิทรรศการศิลปนิพนธ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://kmitl.ac.th/news/view.php?cat&id=2040> (29 กันยายน 2559)
- ศักราชภาพกรุงเทพตะวันออก. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.realist.co.th/blog/ศักราชภาพกรุงเทพตะวันออก/> (30 กันยายน 2559)
- การเลือกทำเลที่อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=travelaround&date=02-07-2008&group=24&gblog=15> (30 กันยายน 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://eservices.dpt.go.th/urban_planning/page5.php (1 ตุลาคม 2559)
- หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bacc.or.th/content/architecture.html> (1 ตุลาคม 2559)
- พิพิธภัณฑสถานไทยร่วมสมัย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://travel.mthai.com/blog/39356.html> (1 ตุลาคม 2559)
- การลงทุนในงานศิลปะ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.artbangkok.com/detail_page.php?sub_id=438 (24 ตุลาคม 2559)
- พิพิธภัณฑสถานไทยร่วมสมัย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.mocabangkok.com/boonchai.php> (27 ตุลาคม 2559)
- The Museum of Modern. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://www.inexhibit.com/mymuseum/moma-museum-modern-art-new-york/> (1 พฤศจิกายน 2559)
- Moma. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://nyc-architecture.com/MID/MID087.htm> (1 พฤศจิกายน 2559)
- Denver Art Museum. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://denverartmuseum.org/> (1 พฤศจิกายน 2559)
- โครงการข้อมูลของพื้นที่จัดแสดงงานทางศิลปะ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.yipintsoi.com/~aara/artspace_index.html (2 พฤศจิกายน 2559)
- ข้อมูลสำหรับผู้จัดแสดงหอศิลป์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.chamchuriartgallery.chula.ac.th/exhibitor> (5 พฤศจิกายน 2559)
- VRV. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://www.topcoolair.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=420721> (28 มีนาคม 2560)
- Post tention. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.cpacacademy.com/download/cpacacademy.com/b-pt001.pdf> (28 มีนาคม 2560)
- ฐานรากแบบเจาะ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.tatc.ac.th/files/10020216161146_11060711113027.pdf (29 มีนาคม 2560)

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามในการจัดตั้งหอศิลป์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสร้างหอศิลป์

โดยขอความกรุณาผู้กรอกแบบสอบถามให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง กรอกข้อความ และเขียนเครื่องหมาย / ลงในแต่ละช่องของการประเมิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. อาชีพ ( ) นักศึกษา ( ) อาจารย์ ( ) บุคลากร ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....
4. ระดับการศึกษา
  - ( ) ปริญญาตรี ชั้นปีที่.....
  - ( ) ปริญญาโท
  - ( ) ปริญญาเอก
  - ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....
5. ภาควิชา
  - ( ) สถาปัตยกรรมหลัก ( ) ภูมิสถาปัตยกรรม
  - ( ) สถาปัตยกรรมใน ( ) ศิลปอุตสาหกรรม
  - ( ) นิเทศศิลป์ ( ) การถ่ายภาพ
  - ( ) ภาพยนตร์/ ดิจิทัล/ มีเดีย ( ) ออกแบบสารสนเทศ3มิติ
  - ( ) จิตรกรรม ( ) ประติมากรรม
  - ( ) ภาพพิมพ์ ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ

เห็นด้วยหรือไม่ในการจัดตั้งหอศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- ( ) เห็นด้วย เพราะ .....
- ( ) ไม่เห็นด้วย เพราะ .....
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับหอศิลป์ (สิ่งที่อยากให้มีในหอศิลป์ สจล.)

1. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- นิทรรศการชั่วคราว สำหรับจัดแสดงผลงาน
- นิทรรศการหมุนเวียน สำหรับจัดแสดงผลงานของนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.
- นิทรรศการถาวร สำหรับจัดแสดงผลงานบุคคลที่สร้างชื่อเสียงให้กับคณะ/ศิลปบัณฑิตแห่งชาติ
- นิทรรศการกลางแจ้ง
- สวนประติมากรรม
- ห้องเก็บสะสมผลงาน
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

2. ส่วนพื้นที่ให้บริการด้านการศึกษา และพื้นที่อเนกประสงค์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ห้องฉายภาพยนตร์
- ห้อง VDO Art
- ลานกิจกรรมกลางแจ้ง
- Amphitheater
- ห้อง Workshop
- ห้องเสวนา/บรรยาย
- ห้องประชุม
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

3. ส่วนการบริการสาธารณะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ร้านขายของที่ระลึก
- ร้านอาหาร / Coffee Shop
- ร้านค้า
- สวนพักผ่อน
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

4. ในปีที่ผ่านมาได้ไปเข้าเยี่ยมชมการจัดแสดงผลงานในคณะหรือไม่

- เยี่ยมชม
  - ไม่ได้เข้าเยี่ยมชม
- สถานที่.....
- ประเภทงาน.....

สถานที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดแสดงผลงานหรือไม่

- เหมาะสม เพราะ.....
- ไม่เหมาะสม เพราะ.....

5. ในปีที่ผ่านมาได้จัดแสดงผลงานของตนเองหรือไม่

- จัดแสดง
  - ไม่จัดแสดง
- สถานที่.....
- ประเภทงาน.....
- ระยะเวลาในการจัดแสดง.....

เสียค่าใช้จ่ายหรือไม่ เสียค่าใช้จ่าย ไม่เสียค่าใช้จ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ในปีที่ผ่านมาได้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ศิลปะ/หอศิลป์หรือไม่

( ) เข้าเยี่ยมชม

( ) ไม่ได้เข้าเยี่ยมชม

สถานที่.....

.....

.....

ข้อดี.....

ข้อเสีย.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างใบบันทึกข้อความ

ขอใช้สถานที่ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน ส่วนอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี โทร. ๓๒๗๐

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๑ (๐๗) / ๑๕๕๑

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตใช้สถานที่อาคารนวัตกรรมการเฉลิมพระเกียรติและหอพระราชประวัติฯ
เรียน รองอธิการบดี

ด้วยภาควิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ขออนุญาตใช้สถานที่บริเวณอาคารนวัตกรรมการเฉลิมพระเกียรติและหอพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เพื่อจัดโครงการประชุมวิชาการศิลปกรรมห้วงมหัจฉิต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ในระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาทัศนศิลป์ ได้จัดแสดงผลงาน

๒. เพื่อจัดโครงการนิทรรศการแลกเปลี่ยนศิลปะภาพพิมพ์ร่วมสมัยเพื่อการเรียนรู้และความร่วมมือทางวิชาการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ในระหว่างวันที่ ๒๔ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยทั้ง ๒ กิจกรรมได้ทำการแนบกำหนดการ แผนการดำเนินงาน มาพร้อมนี้แล้ว

ในการนี้ส่วนอาคารสถานที่ ได้ทำการตรวจสอบการใช้สถานที่อาคารนวัตกรรมการฯ ที่ผ่านมาในวันที่ ๑๓ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ภาควิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้ทำการย้ายผลงานออกจากอาคาร และทำความสะอาดเรียบร้อยแล้ว แต่ทั้งนี้การใช้อาคารครั้งต่อไปขอให้กำชับเรื่องการสูบบุหรี่ให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม และการแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยถึงแม้จะเป็นเวลาที่มาจัดสถานที่ก็ตาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต พร้อมขอให้ภาควิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ กำชับเรื่องการทำความสะอาดพื้นที่คืนหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมดังกล่าวเรียบร้อยแล้วและการแต่งกายของนักศึกษาด้วย

จิราพร คงโผลง ๙ มิถุน ๕๙

(นางสาวจิราพร คงโผลง)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

[Signature]
๙ มิถุน ๕๙

เพ็ญศรี อมรรักษ์
นางอัมมมาเสง

(นางสุดาพันธ์ มั่นเข็มทอง)

รักษาการแทนผู้อำนวยการส่วนอาคารสถานที่

[Signature]
๙ มิถุน ๕๙

[Signature]

(รองศาสตราจารย์แหลมทอง เหล่าคงถาวร)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายอาคาร

๑.ได้รับทราบหนังสือ
จะจัดประชุม สหฤ. ภาควิชา
สถาปัตย์ ๑๕ มิถุน ๕๙
๒.พื้นที่อาคารนวัตกรรมการฯ
สำหรับหอศิลป์ (ทงอ.)
จะเปิดอาคารเพื่อแสดงผลงาน
นิทรรศการ ๑๕ มิถุน ๕๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อาจ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยินดีทราบดีว่ามีให้คัดแบบส่งเนื้อหาและต้องอ้างอิง
10/6/59
อนุญาต / แจ้งตามเลขที่ที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

กฎกระทรวง : กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ
และคนชรา พ.ศ. 2548

หน้า 5 เล่ม 122 ตอนที่ 52 ก ราชกิจจานุเบกษา 2 กรกฎาคม 2548 ข้อ 3

อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ หรือ
ทุพพลภาพ และคนชราตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ในบริเวณที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป
(1) โรงพยาบาล สถานพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานเอนามัย อาคารที่ทำการของราชการ
รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐที่จัดตั้งตามกฎหมาย สถานศึกษา หอสมุด และพิพิธภัณฑ์สถานของรัฐ
สถานีขนส่งมวลชน เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ สถานีรถ ท่าเทียบเรือ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของ
อาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 300 ตารางเมตร

หมวด 1 บ้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

- สัญลักษณ์รูปผู้พิการ
- เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
- สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือ ทุพพลภาพ
และคนชรา

หมวด 2 ทางลาดและลิฟต์

ข้อ 7 อาคารตามข้อ 3

หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้น
ทางเดินภายนอกอาคารมีความต่างระดับกันเกิน 20 มิลลิเมตร ให้มีทางลาดหรือลิฟต์ระหว่างพื้นที่
ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่าง
ระดับกันไม่เกิน 45 องศา

ข้อ 8 ทางลาดให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วง
รวมกันตั้งแต่ 6,000 มิลลิเมตรขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6,000 มิลลิเมตร
ในกรณีที่ ทางลาดยาวเกิน 6,000 มิลลิเมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
คั่นระหว่าง แต่ละช่วงของทางลาด

ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า ๕๐ มิลลิเมตร
และมีราวกันตก

ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2,500 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้าน สูงจาก
พื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

ข้อ 9 อาคารตามข้อ 3

ที่มีจำนวนชั้นตั้งแต่สองชั้นขึ้นไปต้องจัดให้มีลิฟต์หรือทางลาด ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ระหว่างชั้นของอาคาร

หมวด 3 บันได

ข้อ 11 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีบันไดที่ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ อย่างน้อยชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- มีขนาดพุกทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2,000 มิลลิเมตร
- มีราวบันไดทั้งสองข้าง โดยให้ราวมีลักษณะตามที่กำหนด
- ลูกตั้งสูงไม่เกิน 150 มิลลิเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้ว เหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได

หมวด 4 ที่จอดรถ

ข้อ 12 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา อย่างน้อย 2 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

ข้อ 13 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร ให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูป ผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร

ข้อ 14 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 2,400 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มิลลิเมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่ จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ

หมวด 5 ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

ข้อ 15 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา เข้าใช้ได้

- พื้นทางเดินต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร
- หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงหรือแบบรู ต้องมีขนาดของช่องตะแกรงหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกว้างไม่เกิน 13 มิลลิเมตร

หมวด 7 ห้องส้วม

ข้อ 20 อาคารตามข้อ 3 ที่จัดให้มีห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไป ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้องในห้องส้วมนั้น หรือจะจัดแยกออกมา อยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปก็ได้

-มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

-ต้องมีราวจับที่ผนัง ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร

-ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้งานได้สะดวก

ข้อ 23 ในกรณีที่เป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชายที่มีใช้ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และมีราวจับด้านข้าง ของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,000 มิลลิเมตร ซึ่งยื่นออกมาจากผนังไม่น้อยกว่า 550 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 600 มิลลิเมตร

หมวด 9 โรงมหรสพ หอประชุม และโรงแรม

ข้อ 26 อาคารตามข้อ 3 ที่เป็นโรงมหรสพหรือหอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเก้าอี้ล้ออย่างน้อยหนึ่งที่นั่งทุก ๆ จำนวน 100 ที่นั่ง โดยพื้นที่เฉพาะนี้เป็นพื้นที่ราบขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 1,400 มิลลิเมตรต่อหนึ่งที่นั่งที่อยู่ในตำแหน่งที่เข้าออกได้

